PREFACE.

In the summer of 1907 I obtained permission from the Government of Bengal to proceed to Nepal for the purpose of examining a new collection of manuscripts made by the Nepal Darbar. I proceeded there with Babu Rāmalāla Kāñjilāla, a Research Scholar in Sanskrit, who was placed under my direction, with my travelling paṇḍita, Paṇḍita Āsutoṣa Tarkatīrtha, a sound Nyāya Scholar, and with my son Santoṣa Bhaṭṭācāryya who had then just sat for the Entrance Examination. Mahārājā Sir Candra Samsher Jung Bahadoor Rāṇā gave us a hearty welcome and gave us quarters close to the Manuscript Library under the "Clock Tower", where every facility was given to further the object of our visit, namely, the examination of manuscripts. The librarian Subbā Viṣṇu-prasāda Rāja-bhāṇḍārī took a warm interest in our work and not only placed all the manuscripts in the Darbar Library, sixteen thousand in number, at our disposal, but often brought ancient palm-leaf manuscripts from private collections for our examination. It is a matter of very great regret that the Subbā died last year before the publication of this catalogue, in the compilation of which he took so much interest. He was descended from the hereditary prime ministers of the old Newari Rājās of Nepal, replaced by the Gurkhās and had abjured the profession of arms for that of letters He devoted his time to the study of *Tantras*, the history of which he knew thoroughly. His untimely death is a great loss to Sanskrit research in Nepal.

At the library, we spent our time in examining the ancient palm-leaf manuscripts mainly, some of which were written in transitional Gupta, ancient Newari, ancient Bengali and other ancient characters. We spent our mornings in examining some ancient Bengali songs, with Sankrit commentaries, found in the library, and the evenings were spent in examining several hundreds of pictures of Indian Āyurvedic medici-

nal plants, prepared under the patronage of the late Prime Minister of Nepāl. The pictures were drawn and painted by men of the Citrakara caste under the direction of an expert Sanskrit and Āyurvedic scholar. The pictures related not only to the Himālayan plants but also to plants found in the plains of India. The Scholar and the Citrakara went together and drew those pictures under the very trees they painted. Sometimes their identification was doubtful, but in the majority of cases it was all right. It reflects great credit on the Nepal Durbar for undertaking this difficult task which, when published, will be very much appreciated by all interested in Indian botany, specially in Indian medicinal plants.

We had a few works of reference with us, a with the help of these we tried our best to make our descriptions of the manuscripts as complete as possible; but there were manuscripts which could not be completely described with the help of the few books we had. In these cases we took as many extracts in Sanskrit as we thought proper in the hope of giving English descriptions later on in Calcuttta where more books of reference are available. Our readers will find in this catalogue some manuscripts with English notes in the body of the catalogue, but in other cases the English notes are given in the preface. This is an inconvenience no doubt, but this was unavoidable as we had to work at a great distance from the centre of information. It has, however, given us an opportunity to classify ancient works under different heads in the preface, an advantage which I hope will make some amends for the inconvenience of a double reference.

BUDDHIST TANTRAS.

Kālacakra Tantra.

Kālacakra tantra, p. 163, is the standard work of the Kālacakrayāna school of Buddhism. It is a Saṅgīti, i.e. it is reported as uttered by Buddha himself. Unlike other Saṅgītis it is neither written in prose nor in the form of a report

beginning with "Evaṃ mayā śrutaṃ ekasmin samaye", etc. It is written throughout in Sragdharā metre, but the metre often halts and violates all sorts of rules. The writer, whoever he was, appears not to have any regard for Sanskrit grammar, and often uses singular verbs for plural nouns; the accusative for instrumental; the ablative for the locative and so on. The commentator says that this sort of language, which the Brāhmaṇas always decry, is the Sarvajña bhāṣā, i.e. the language of the omniscient and understood by all. Buddha, he says, spoke in a language which was understood by all sentient beings. "Sarvarutānukāriṇī bhāṣā." Why then should the Buddhists restrict the study of their scriptures to Brāhmaṇas only by writing in correct Sanskrit?

The extent of the work is said to be twelve thousand ślokas, though the work before us contains only three thousand. It is attributted to Ādi-Buddha. From this it is apparent that Buddhism at the time, when this work was composed, had superadded the theory of a single Buddha as creator and governor of the world, to the existing theory of five Dhyāní Buddhas, and had adopted numerous deities into their pantheon. The interlocutors are Buddha and Rājā Sucandra. Like all tantras, it is divided into paṭalas; and there are five paṭalas in this work:—

(1) Cosmogony.
(2) Metaphysical speculations.
(3) Ablutions and Initiation.
(4) Rituals.
(5) Enlightenment.

The first question asked by Sucandra refers to the conception of void; Vindu; Buddha with a thunderbolt in hand; gods and demons. Sucandra also asks how the Puruṣa or soul with twenty-five elements exist in humanbody, in the external world, as well as in the Prakṛtis; how the whole universe centres into human body; how the three worlds were created; how the gods and demons flourish; how mystic

circles are formed; how ablutions and initiation are performed. Buddha replies that in the "void" by the agency of Kāla, five elements—nay, the whole universe—are formed as salt is formed out of water.

The commentator calls this work Laghu Kālacakratantra, implying thereby that there is a bigger work on the subject.

A copy of the commentary written in Bengali character and during the reign of Harivarma Deva of Bengal has recently been acquired for the Asiatic Society of Bengal. Prof. Bendall in his Catalogue of Buddhist-Sanskrit Manuscripts, p. 69, describes a manuscript of the text, copied in A.D. 1446, in Bengali character; and he gives the number of stanzas as 261.

In page 44, mention is made of a *page* of an unknown work, put in as the first page of Yogaratnamālā. This page treats of Seka, i.e. Abhiṣeka, treated of in the third paṭala of the Kālacakra tantra, the interlocutors being Sucandra and Bhagavān. It speaks of seven kinds of Abhiṣeka, viz.:—(1) by water, (2) by wearing a crown, (3) by holding a lotus, (4) by carrying a thunderbolt, (5) by carrying a gong or ghaṇṭā, (6) by severe vow, and (7) by Anujñā. Again it speaks of three kinds of Seka and once more of one kind only, i.e. Anuttara. Page 37 contains a fragment consisting of thirteen leaves only, of a commentary on a work of which the above *page* is a fragment. In this commentary Rājā Sucandra is said to be a Nirmāṇkāya or reincarnation of Vajrapāṇi. He asks Buddha to give a succint account of Seka which, from one point of view, is of seven kinds, from another point of view, of three kinds, and from a third point of view, only Anuttara, i.e. of one kind, which all are said to be necessary for the attainment of mundane and supermundane success in spiritual matters. Buddha says that the seven kinds of Abhiṣeka are for less advanced people, and three kinds are for the attainment of higher worlds, and the Anuttara is for the attainment of absolute truth. There is a disquisition here about the text and commentaries of Kālacakrayānatantra.

It is couched in a very obscure language, but the commentary clearly says that there are three kinds of texts and three kinds of commentaries, viz.:—Alpa tantra, Vṛhat tantra and Saṅgīti, while the three kinds of commentaries are Alpaṭīkā, Vṛhaṭṭīkā and Pañjikā. These are, he says, the six koṭis or phases, through which Ādi Buddha becomes manifest; for in the opinion of these later writers, Buddhist Tantra and Buddha are one and the same. Pañjikā gives merely a prose-order and synonyms of the text, while ṭīkā explains everything exhaustively; when it is short, it is Alpaṭīkā and when long, Vṛhaṭṭīkā. The same 13 leaves of the commentary explain three more terms, a knowledge of which is essential to the understanding of the secret and mystic cult of the Buddhists, viz. the words Cāṇḍālī, Dombī and Avadhutī. That part of the female organ which resembles the beak of a bird is called Khagamukhā. The artery (canal) which carries semen down from Khagamukhā is called Cāṇḍālī, when, instead of semen, it carries menstrual flow. Dombī is that artery which, during the menses, points upward. According to the custom of the Indians, on both those occasions women are considered impure, and should not be touched. At the time of the discharge of semen, the same Dombī becomes Avadhutī (*vide* p. 45, lines 5-7 and p. 38).

Page 18 of the present catalogue contains a collection of works by Advaya Vajra, of which the first is the Tatvaratnāvalī. At the outset of that work, the author divides sentient beings as Śaikṣya and Aśaikṣya, those who require training and those who do not. The first class is required to practise Ādikarma till those who belong to it realise that they have no (separate individual) existence and then they obtain perfect Saṃbodhī or enlightenment, manifested in the union of two separate existences. The other class, like Śākyamuni, by earnestness of meditation, realises the pleasure and enjoyment of the union, like that of the coupled deities. When to the Aśaikṣyas the phenomenal world ceases to exist, the stream of Ādikarma flows spontaneously for the

benefit of sentient beings. Ādikarma means the first five Pārmitās, viz. Śīla (conduct), Dāna (charity), Kṣānti (forgiveness), Vīrya (energy, earnestness), Dhyāna (meditation). But without the sixth, Prajñā, they do not deserve the name of Pāramitā, because Prajñāpāramitā is the Svabhāva or nature of all other Pāramitās, and it is absolute Śūnyatā (void); the other Pāramitās are probably Upāya. Upāya without Prajñā is bondage. Prajñā without Upāya is also bondage; but salvation lies in the union of the two, and the union is complete fusion or blending of the two; and we can easily realise from the teachings of the Guru that the fusion is like the fusion of lamp and (its) light, both of which are interdependent on each other.

The Bodhisattvas, who are Aśaikṣyas, i.e. above Śikṣā and above Ādikarma, always deport themselves in pure Ādikarma, i.e. in doing disinterested good to the world. Though good or evil does not in reality exist in nature,—it is only apparent like the image of the moon on the surface of water, yet the Bodhisattvas always do what is good and avoid what is evil, because the one leads to happiness and the other to misery.

The second work in the above-named collection is *Sekatātparya Saṅgraha*, complete in 4 chapters, dealing with Seka (ablutions and initiation). There are several other works, treating of dreams, Mahāsukha, Amanasikāra, etc. Advaya Vajra has been often quoted by Abhayākara Gupta, who was a contemporary of Rājā Rāmapāla of the Pāla Dynasty of Bengal, who flourished at the end of the eleventh century.

Saṃkṣiptābhiṣekavidhi sāmājika, p. 84, by Vāgīśvara Kīrti in 170 ślokas—treats of Seka according to Guhyasamājatantra.

Sarvavajrodakā, p. 20, by Mahā Vajrācārya Ānandagarbhapāla, is said to be taken from Mahātantrarāja and speaks of the means of obtaining the great circle of the essence of Vajra. It is a work on Seka. The success in supreme felicity can never be attained without the union with Prajñā, i.e.

lotus. That sort of success cannot be attained by ablutions, by pure food, etc.

Vajrāvali tantra, p. 20. From other sources the author is known to be Abhayākara Gupta. It is a priestly manual of the Vajrayāna school. It treats of offerings to deities, consecration of images and temples and similar topics.

Amṛtakarṇikā, p. 244, is a commentary on Nāmasaṅgīti by Vibhūti Candra, a famous writer on Kālacakrayāna.

Heruka tantra, p. 176, is a Saṅgīti. It treats of the worship of Heruka and Vajrayoginī in each other's embrace, a secret and mystic worship, much in vogue in Nepal The Nepalese call this union sambara or restraint, and are very unwilling to show the image or to give out its secrets. The worship is performed with all the paraphernalia of a Tāntrika rite, as the counting of beads, the offering of clarified butter, the five M's and so forth. The interlocutors in this work are Bodhisattva Vajrapāṇi and Buddha. The gist of questions is, how the restraint is produced, how Heruka has five elemental forms, how he is the receptacle of the three Kāyas, Nirmāṇa kāya, Sambhoga kāya and Dharma kāya, the external form, the internal form and that pertaining to the character of both.

The extent of the work is said to be three lakhs and eight hundred ślokas but this appears to be fabulous. In Tantras this sort of figure often appears, and I am inclined to think that the huge numbers relate not to ślokas but to letters. This is a work of the Sahajayāna in which people tried to rise to eternal bliss from sexual pleasure,—a doctrine of salvation which a thousand years back was much in vogue in Eastern India and is not yet totally extinct.

In page 197 of his catalogue of Buddhist-Sanskrit Manuscripts, Prof. Bendall describes a manuscript of Catuṣpīṭha tantra, but unfortunately the professor could not give the opening verse of the work, as perhaps his manuscript was defective at the beginning, so it is difficult to identify it.

The work has become absolutely rare in Nepal. The

Buddhist paṇḍitas say that the only old copy that was in Nepal is now to be found in Cambridge. In the present catalogue, however, there are four works based on the Catuṣpiṭha tantra. The one which seems to be a "Pañjikā" commentary has been described in p. 12. It is entitled Catuṣpīṭhāloka. It says that the opening verse begins with Evaṃ bhāṣitasarvajñaṃ, and ends with the word Yoginījālasambaraṃ. It thinks that the text is a Saṅgīti and that a Saṅgīti must have four elements: the teacher, the mode of teaching, the subject taught, and the place of teaching. The name implies that there should be four pīṭhas, but from the mutilated manuscript in this catalogue, the names of only three pīṭhas have been obtained, viz. Ātmapīṭha, Parapīṭha and Yogapīṭha. Prof. Bendall however found the fourth name to be Guhyapīṭha. It treats of different kinds of intercourse of Vajrasattva with yoginīs, such as Prajñāpāramitā, etc. The second work described in page 7 is Catuṣpīṭhanibandha which seems to be a liturgy on the original tantra. It explains the word Ātmapīṭha by saying that this human body is the seat of the five elements. The third work is described in the same page; it is entitled Catuṣpīṭhasādhana-saṃkṣepa, and seems to be a short liturgy. As the present manuscript of this work was copied in A.D. 1145, the antiquity of this form of secret worship must be some centuries older than this date. It concerns itself with all the six cruel rites:—propitiation of angry deities, homas, mystic circles, etc. The fourth is Mitapadā pañjikā, p. 57, by Durjaya Candra. It is an old manuscript dated A.D. 1141. In the introduction to the commentary, Durjaya Candra observes that Ātmā is not to be realised in the person of a Yogī, but in that of other persons. Yoga is simply the image of God and the best means of attaining both phenomenal and absolute truth. Āsana is that posture which facilitates meditation, and so on. It makes an obeisance to Yogāmbara, who sits in the midst of a Cakra or a circle of female deities, forty in number, and though enjoying their company, restrains himself!

Yogāmbaravidhi, p. 160, is taken from the Ātmāpīṭha-chapter of Catuṣpīṭha Vṛhanmahātantrarāja, perhaps a larger recension of the Catuṣpīṭha tantra. It gives the rules of the worship of Yogāmbara. Yogāmbarasādhana, p. 52, prescribes a shorter process for propitiating Yogāmbara. It uses Kūṭākṣara mantras, i.e. mantras having many consonants with one vowel only, i.e. unpronounceable. In the colophon the work is called Madhya Yogāmbarasādhana. In page 58 there is a small fragment of a work entitled Yogāmbarasādhanopāyikā In page 39 there is another work entitled Yogāmbara-kalpa-sādhana in which Jñāneśvarī is regarded as the union of Prajñā and Upāya, and is also worshipped in connection with Yogāmbara.

Vasantatilaka, p. 199, by Kṛṣṇapādācārya, has been taken from the Yogapīṭha of the Catuṣpīṭhatantra. An account of the Tibetan translation of this work will be found in "Catalogue Du Fonds Tibetain", p. 38. Kṛṣṇapādācārya is sometimes called Kāhnapāda. The work treats of the worship of Heruka and Mahāsambara. There is a commentary on this work unknown in Tibetan, in page 161. The commentator speaks of the author as the second Heruka (impersonated). He says this work is a Sādhanopāyikā, i.e. a means of attaining success in the worship of Heruka. The object of the work is the good of the whole world after attaining success in the art of union.

Caṇḍamahāroṣaṇatantra, p. 240, is a Saṅgīti and begins in the regular form with "evaṃ mayā śrutam ekasmin samaye," etc. The place from which Buddha (Vajrasattva) uttered this tantra is the female organ of Vajradhātvīśvarī. It is complete in 25 paṭalas. It has a Pañjikā commentary, in page 92, entitled Padmāvatī. In addition to the four elements of a Saṅgīti already mentioned, the commentator mentions a fifth element called Parṣad. The commentator says that in order that a Saṅgīti might be authoritative, it should specify the Parṣad or audience before whom it is narrated. But Bhagavān in that interesting position in which he was, when

uttering the tantra, could have no Parṣad. How could then his sermons be reported? To this the reply is, that the Bhagavān and the Bhagavatī are merely two bundles (union) of the five elements. The Bodhisattvas and their Ṡaktis represent these elements, and so they were present there. The Bodhisattva Vajrapāṇi, who represents audition, heard it there, and reports it now. The first verse uttered is:—

Bhāvābhāvavinirmuktaḥ Caturānandaikatatparaḥ ।
Niṣprapañcasvarūpohaṃ Sarvasaṃkalpavarjitaḥ ॥

The commentary explains this verse thus:—Bhāva, the phenomena of pleasure and supreme pleasure. Abhāva, the pleasure at the cessation from activity, tābhyāṃ vinirmuktaḥ, freed from both. Pleasures are of four kinds:—embracing, kissing, pressing the breast, and pricking with the nails, i.e. imprinting nail marks, etc. These last as long as the thunderbolt is in union with the lotus.

The Saṅgīti teaches that the highest bliss, Nirvāṇa, of the Buddhists can be attained only by the union of man and woman; the man representing Upāya or Buddha, and the woman representing Bodhi or Prajñā or Dharma. Prof. Bendall thinks that these Tantric works are "veiled Kāma sāstras," but I think they are worse than that; for they teach lust without love and aesthetic sentiments, and they are horridly vulgar, loathsome and repulsive. At the end of the work, the commentator Mahāpaṇḍita Mahāsukhavajra gives a commentary of the celebrated Buddhist formula of faith "Ye Dharmā, etc."

Cakrasambara, p. 54, is a mere fragment, rather less than that, only a few lines, but it has a commentary in page 48, by Jayabhadra, a monk of Ceylon, who settled in Upper India. The commentary seems to have been composed at Rājavanavihāra, and it is a Pañjikā commentary.

Cakrasambara is a Saṅgīti, but it does not begin in the customary way with 'Evam mayā, etc.' It begins with the word "parama." And the commentator raises the question: How can it then be regarded as a Saṃgīti; and answers it by

supposing that it is simply taken from an original tantra running over one hundred thousand ślokas. He thinks that the original tantra begins in the usual way, and, therefore, the supplementary work (uttara) need not so begin. A supplement embodies all the topics that are necessary, but not given in the original Tantra. He holds that Tantra and Buddha are one and the same. The subject of the Saṃgīti is the cult of Heruka and Vajravārāhī. It treats of mystic circles, secret ablutions, etc. There is a translation of Jayabhadra's commentary in the Bstau-hgyur, see p. 28, Catalogue Du Fonds Tibetain.

Caryācarya ṭīkā, p. 94, is defective at the end. Leaves 35-38 are also missing. It is a work of the Sahajayāna School. The text is a collection of songs in the Vernaculars of Eastern India, mostly in old Bengali, by various poets in the form of modern Kīrtana songs. The authors are mostly called Siddhācāryas. Luhi or Lui was the first Siddhācārya. Dārika seems to be one of his immediate followers. This collection of songs is throughout accompanied by a Sanskrit commentary, which explains each song according to the interpretation put upon it by the Sahajiya sect, but it is not a philological commentary. The manuscript is written in Bengali character much earlier than the manuscripts, in Bendhall's catalogue, dated A.D. 1198, 1199 and 1200. The work will be shortly published by me.

Subhāṣittasaṃgraha, p. 245, is a compilation of Sanskrit and Vernacular sayings of Siddhācāryas on Sahajayāna. The work has been published by Prof. Bendall. The work contains not songs but generally Dohā verses from Dohākoṣas by such men as Kṛṣṇācārya, Saroruha Vajra and others.

Daśatattvasaṅgraha, p. 22, by Kṣitigarbha, treats of the ten prominent topics in Tāntrika worship of the Buddhists. They are:—(1) Rakṣā—protection; (2) Acakra—not a circle; (3) Cakra—circle; (4) Japa—telling the beads; (5) Seka—ablutions; (6) Haṭha—a kind of yoga; (7) Vali—offerings; (8) Pratyaṅgirā—a mantra; (9) Puṭa; and (10) Udghāta. It

says that first of all one should realise his *Vīja mantra* in his heart as a luminary and in that *Vīja mantra* he should perceive Bhairava (Buddha and others) and should make obeisance to him, worship him; obtain his instructions as well as approval. Then he should take refuge in Buddha and others; and he should follow the path of Buddha. His mind should be fixed on Bodhi, thence he would comfortably proceed to Mukti.

Vajrayoginīsādhana, pp. 27, 28, by Ācārya Vijaya Vajra. Copied in A.D. 1154, treats of the propitiation of Vajrayoginī according to the process laid down by Indrabhūti, who was a king of Orissa. It is a work of the Sahajayāna School. It includes—

Kulikāpūjāvidhi, pp. 27, 28, which treats of a mode of attaining spiritual excellence by the manipulation of respiration.

Mahāsaṃvartana Kathā, page 30, by Sarva Rakṣita, is a work in six kāṇḍas, each divided into four Viśrāmas. The fourth Visrāma of the fourth kāṇḍa treats of both pleasure and pain, and speaks of men attaining longevity of 20,000 years or more in a state of bliss. There will exist no pain even in memory.

Kalyāṇakāmadhenuvivaraṇa, pp. 37 and 38, is a commentary on Kalyāṇakāmadhenu; the manuscript is dated A.D. 1114. It treats of the cure of diseases both by herbs and by *mantras*.

Paramārthasatyāmelāyaka Saṃśayapariccheda (?), p. 40, is a fragment of a lost work of the Vajrayāna school, which is divided into ten paricchedas, and raises doubts about abstruse points of Buddhism and attempts to solve them in its own way. Its mode of Abhiṣeka is peculiar. The first Abhiṣeka is Mālā (rosary), (2) water, (3) Vajra—thunderbolt, (4) Gong, (5) mirror, (6) Nāma, (7) permission of the Ācārya.

Yogaratnamālā, p. 44, is a Pañjikā commentary on the Hevajra tantra. Prof. Bendall gives the opening lines of this Pañjikā in page 190 of his Cambridge catalogue. The

Hevajra Tantra seems to be a Saṅgīti written in the regular form and the commentator's name is Kṛṣṇācārya or Kāhnapāda. The manuscript described by Prof. Bendall is dated A.D. 1200, and is in Bengali character; while the present manuscript is written in much older transitional Gupta character. Prof. Bendall describes the Hevajra Tantra in p. 58 and 184.

Marmakaṇikā, p. 45, is a Pañjikā commentary by Mahāpaṇḍita Bhikṣu Vīryyaśrīmittra of Vikramśīla Vihāra, on Tattvajñāna Saṃsiddhi, the text of which has not yet been found.

Siddhaikavīramahātantra, p. 51, dated A.D. 1267, and in Bengali character, is a book on incantations. Mañju Vajra is said to have spoken this Tantra to Vīreśa. It teaches the doctrine that mantra is God. God has no other body, so the meditation of a deity is nothing but the meditation of the letters of a mantra.

Ḍākinījālasambara, p. 55, is attributed to Heruka whose another name is Cakrasambara, who taught this tantra about the worship of yoginīs, in the left-handed process,—an extremely easy method for attaining supreme bliss. Vajravārāhī is nothing but the absence of all phenomenal attributes. She is Prajñā, pure and simple. She has many forms, but the form which has two hands and two faces is principally dealt with here. The present manuscript embodies a commentary on the Tantra by an unknown author, who follows Indrabhūti.

The manuscript marked III 373 C in page 64 of this work, contains five works by five great writers. The first is Yogāvatāra by Ārya Nāgārjuna, the second, Svādhiṣṭhānaprabheda by Ārya Deva, the third, Advayavivaraṇa Prajñopāyaviniścayasiddhi by Ācārya Padma Vajra, the fourth, is a work by Diṅnāga, and the fifth Prajñopāyaviniścasiddhi is by Anaṅga Vajra. The first, the second and the fourth are works of the Mahāyāna School. The third and the fifth belong to the Vajrayāna. From the third work we get an authoritative exposition of the nature of the union of Prajñā

with Upāya. A tentative translation of the extract, in page 65 of this work, is given here to explain the nature of that union.

Prajñopāya, the means with knowledge, i.e. the means produced by knowledge. What does Upāya or means signify? It signifies universal compassion, as the asset of Vajrasattva with a strong and stable form. Upāya signifies this form. Upāya is Vajrasattva, who is identified with the five elements and the five Tathāgatas, and who is endowed with the attributes of expansion and contraction. It is embraced by knowledge (Prajñā)—the thunderbolt entering the lotus. A devotee should think of knowledge as non-dual, this is Prajñopāya. What is the relation between the two? The five senses with five presiding deities pertain to the nature of the five elements, and they are all reduced to the form of void. The Upāya is also Vajrasattva, he stands for all entities strong and stable, he also is reduced to the form of void. The two letters Oṃ and Hūṃ represent non-duality. Vajrasattva is never two, but he has assumed the form of duality simply to illustrate the union of Prajñopāya. If he were really two, then void would be joined to void (which is absurd).

Ācāryakriyāsamuccaya, p. 170, by Mahāmaṇḍalācārya Paṇḍita Avadhūta Śrī Jagaddarpan, is a compilation of the duties of a Buddhist Ācārya from various sources with the object of attaining success in occult matters. It begins with an obeisance to Heruka. It defines a Vajrācārya and gives rules for the consecration of temples, etc.

Guhyasamādhi, p. 173, is a Saṅgīti. It purports to be the second half of the Guhya Samāja. It treats of the origin of Sampuṭa or union, of Heruka; of attaining success through Nairātmā (void); of the propitiation of Kaṭaputanā, Vajraḍākinī and others. It also treats of Vasantatilaka, Tilaka, Śarvajñajñāna, parārdha homa, etc.

Mañjujñāna tantra, p. 175, is a Saṅgīti and concerns itself chiefly with the great merits and miraculous powers of Mañjuśrī Kumārabhūta. But incidentally it treats of Tān-

trik success, such as Vāksiddhi, Mantrasiddhi, Putrasiddhi, Jñānasiddhi, etc.

Śaṃpuṭodbhava, p. 199, is a Saṅgīti and treats of the union of Prajñā and Upāya.

Vajravārāhīrahasyaṃ, p. 240, treats of the secret union of Heruka and Vajravārāhī. It is called Paramarahasya, i.e. very secret, and is said to be taken from Yogatantra.

Jñānodayatantra, p. 240, is a compilation of that special cult of Buddhism which attempts to find in the human body all that is found in the universe.

Yoginījālatantra, p. 241, is a compilation on the worship of Yoginīs, and begins with an obeisance to Vajravārāhī just after her union with Heruka, when she is in a mood to grant all sorts of boons.

MISCELLANEOUS MAHĀYĀNA WORKS.

Ādikarmavidhi, p. 41, by Tatakara Gupta. The author wrote it out of respect for Prajñākar Gupta. In this work he embodies the views of Śubhākara Gupta, who is known to be one of the scholars of the Vikramśīla Vihāra, and from the description of the author he appears to have been a great controversialist. The work treats of Ādikarma, i.e. the first five Pāramitās. It gives much valuable information about Buddhism in Bengal during the Pāla period. It says that any one who takes refuge in the three jewels is a Buddhist, but in initiating a Buddhist in Śīla, great discrimination is to be exercised; for the Śīlas are not to be given to men who live by habitual killing of animals. Kaivartas, kheṭas and khaṭikas, should never be initiated in the Śīlas, because they live on the slaughter of animals, but if they give up their caste occupation, and take to agriculture and other innocent occupations, then they might be initiated. The kaivartas are the fishermen of Bengal. The khaṭikas have blue kṣatriya blood in their veins. They used to slaughter animals in Brahmanical sacrifices, but as sacrifices came to be looked down in society, they became hunters and

lived by selling meat. The work speaks of Śrāvakayāna, Bodhisattvayāna and Mantrayāna. At the time when the author wrote, there were numerous Buddhist priests who led married lives; they were called Āryas, and they had a position below the Monastic Order. The Śīlas had lost their original importance and have become mere sacraments, even Bodhisattvahood was granted by priests as a sacrament. The sacraments were called Sambaras. Vajravrata was also a Sambara, but it was the tenth and the last Sambara. Mantrayāna had no special Sambara. It had all the nine Sambaras of the Mahāyāna School. The tenth Sambara therefore belonged to Vajrayāna, which, when the author wrote, was not dignified with the name 'Yāna.' It gives in detail the daily duties of a pious Buddhist and gives the mantras to be uttered on each occasion. The mantras are all monosyllabic. Kūṭākṣara mantras and long mantras are as a rule avoided. It speaks of the Sammatīya sect with great respect and quotes from such tantras as Abhidhānottarottara, Abhidhānottara, Herukābhyudaya, etc. It speaks of Sandhyā and Gayatrī of Vajravārāhī.

Devapratimālakṣaṇa, pp. 41 and 137, is in the form of a Saṅgīti. Śāriputtra asks the Lord how his followers are to conduct themselves after the Nirvāṇa of the Lord. The Lord says that they should erect stūpas. The words of the book are Nyagrodha-parimaṇḍalaṃ kāyaṃ, i.e. the body of the Buddha in the form of a peepul tree; its length and breadth should be equal. They should consecrate images for worship not only of Buddhas but also of Bodhisattvas. The images of Bodhisattva should be 120 aṅgulis and that of Buddha 125 aṅgulis. The headdress should be 4 aṅgulis, the hair 6 aṅgulis, and the face 18½ aṅgulis, and so forth.

Buddha Carita Kāvya, by Aśvaghoṣe, p. 42, has already been published by the late Professor Cowell. The present manuscript fills up some of the lacuniae in the printed work.

Antarvyāpti samarthana, p. 43, by Ratnākar Śānti, a scholar of the Vikramśīla Vihāra. It has been edited by me

in the "Six Nyāya Tracts of the Buddhists." It treats of syllogisms without Dṛṣṭānta (or examples).

Pākavidhi, by Divākara Candra, p. 43, treats of various kinds of medicinal preparations.

Stūpalakṣaṇakārikā Vivecanam, p. 58, by Bhadra Vyūha (?), is a commentary on Stūpalakṣaṇakārikā, attributed to Lokanātha. It is principally taken from the *Vinaya* of the Lokottaravādins.

Saundarānanda Kāvya, p. 98, by Aśvaghoṣa, has been published by me in the Bibl. Ind. series. It treats of Nanda, a step-brother of Buddha and of his wife Sundarī. They were living very happily as husband and wife at Kapilavāstu, when Buddha came there and compelled Nanda to renounce the world. Nanda wanted to go back to his wife, but Buddha and his followers held him back. After a few years' struggle Nanda became an Arhat and he made his wife his first convert.

Buddhokta Saṃsāramaya, p. 162, treats of the creation of the world, its destruction, of pacification of mind, death, purgatory, sin, virtue, liberation of the soul, etc.

The "Pārājikās" are works on expiation. There are several Pārājikās among the paper manuscripts mentioned in this catalogue.

Vajrasattva pārājikā, p. 160, belongs to the Vajrayāna School. Saddharma pārājikā, p. 162, professes to be taken from the Tripitaka, though it makes use of mantras.

Mañjuśrīpārājikā, p. 163, is taken from the Vinaya Sūtras, and its extent is said to be 12,000 ślokas. The work is attributed to Mañjuśrī.

Tārā pārājikā, p. 165, attributed to Avalokiteśvara, treats of evil omens.

Subhāṣitaratnākar, p. 171, by Ācārya Śūra, is a Buddhist anthology.

Caitya pudgala bhaṭṭārakoddeśa, p. 174, is an interlocution between Vasubandhu and Mahārāja Indraprṣṭha about the consecration of stūpas, temples, etc.

Caityavratānuśaṃsā, p. 243, is an interlocution between Asoka and Upagupta on the merits of consecrating Stūpas and Vihāras.

Dharma koṣa, p. 245, is a comparatively modern compilation of Buddhist Sanskrit words used in Nepal. It seems to have used the Dharma Saṃgraha of Nāgārjuna, the Vyutpatti and Mahāvyutpatti of the Tibetans and other works of similar nature.

BRAHMANIC TANTRAS.

The Buddhist Tantras are mostly in the form of Saṅgītis. In a few cases where they are not so, the commentators have tried to adduce reasons for such a change of form. The Hindu Tantras are generally in the form of interlocutions between Hara and Pārvatī in their various forms. But the interlocutors talked in secret at their abodes either in the Himālayas or in the Kailāsa. How could their conversations be published on earth? The reply is given, that they are avatārita or brought down on earth by nine Nāthas. [*Vide* p. 148 of the present catalogue]. Who the nine Nāthas are, is unknown. In page 149, the names of these nine Nāthas are given on the authority of the late Subbā Viṣṇu Prasāda Rājabhāṇḍārī, librarian, Durbar Library, Nepal. He was a Tantrika himself and passed his time in reading Tantras. But in the colophons of Tantras, these names do not appear, and instead of them, we have Matsyendra Nātha Avatārita, Adi Nātha Avatārita, Kaṇṭha Nātha Avatārita and others. The names of these Nāthas are known from the Haṭhayoga-pradīpikā of Gorakṣa Nātha. That the Nāthas were a great sect of the Śaivas (Śiva worshippers) is well known Wassiljew places them about A.D. 800, and that appears to be their approximate age. Nathism or Nāthapantha is not so modern as is considered to be.

One of the original tantras entitled Mahākaulajñāna Vinirṇaya, p. 82, has been brought down by Matsyendra

Nátha, who is often called Macchaghnapāda or the lord of the killers of fish. The manuscript is written in transitional Gupta character, a character older than the oldest Newāri, nearly the same character in which the oldest dated manuscript in the Cambridge Catalogue is written. The date of that Cambridge manuscript is A.D. 859. The extent of the work, Mahākaulajñāna Vinirṇaya, is said to be 8000 slokas. The work is said to be Candradvīpa Vinirgata. The meaning of this word is obscure; if it means coming from Candradvīpa in the district of Backerganj, which is still regarded as a seat of Tāntrikism, the Nāthas should be regarded as a sect having their origin in Bengal.

The third paṭala of this work treats of the worship of the phallic emblem of Siva. It derives the word Liṅga from the dissolution of the Universe, i.e. that into which the world will ultimately be dissolved or submerged. Liṅga is the creator and destroyer of the Universe. It is pure, bright, infinite, shining like meteor and flashing like lightning. It is to be worshipped with scented flowers. The mental emblem is to be worshipped by mental flowers (virtues), viz.: (1) Abstinence from slaughter, (2) Restraint of senses, (3) Mercy, (4) Devotion, (5) Forbearance, (6) Absence of anger, (7) Meditation, (8) and Knowledge. But the worship of the physical emblem gives enjoyment in this world and liberation in the next. The physical emblem which is in human body is vested with miraculous power. The second paṭala describes the dissolution of the universe by the following process:—

Sakti dissolves herself into Siva, Siva into Kriyā, and Kriyā dissolves into Icchā (will), and the will (Icchā) disappears in the supreme Siva.

Page 248 speaks of another work as brought down by Matsyendra Nātha. It is entitled Kāmākhyā Guhya.

Page 80 speaks of a work entitled Kuvjikā-pūjā-paddhati which is said to have been brought down by Ādya or Ādinātha. The word used here is Ādyāvatāre and not Ādyāvatārite;

this raises a doubt whether this work belongs to the Nāthas. The goddess Kuvjikā belongs to another cult, which is called Paścimāmnāya.

Kālajñāna, p. 29, a Hindu tantra, is an interlocution between Śiva and Ṣaṇmukha. The work appears to be of great antiquity. The Kālottara tantra in 700 verses may be a supplement to it. (*Vide* my Nepal Catalogue 1905, p. 96, and the preface to that Catalogue LIX.) The latter is also an interlocution between Śiva and Kārtikeya. The Kālajñana tantra is complete in 17 verses and its substance is given below:—

The spirit while clothed in flesh is subject to change (alteration) but when it is devoid of "fleshy nook" it is changeless. It exists everywhere as the pervading and the pervaded. And whoever utters (i.e. can speak out) "I am He, I am He", that "I am He" is called God Sadā Śiva; and He is realized through the teachings of Guru. He becomes an object of perception and omnipresent. As oil in linseed seeds mingles with the fragrance of flowers, so spirit both inside and outside mingles with the body. Just as a man with a torch in hand brings objects within his sight (then the torch is cast off), so after perceiving the nature of objects through knowledge, knowledge should be given up. The flower is changeful but its scent is changeless. The Vilva tree is changeful, but its shadow is not so. Thus everywhere there are two phases, changeful (phenomenal) and changeless (i.e. Absolute). The changeful is known through the changeful (the material through matter) and the Absolute through the Absolute. That which measures two is subtler than what measures three; that which measures one is more subtle still than what measures two, and what measures half is of the highest subtlety! There is another subtlety which is the highest of the high. Brahmā, Viṣṇu, Rudra, Maheśvara and Śiva signify these different stages of subtlety. The fifth among the five is changeful. Brahmā resides in the heart; Viṣṇu in the throat; Rudra in the palate; Maheśvara

between the eye-brows; Śiva at the lower end of Nāda and Parāpara (the highest of the high) is on the other end of it; and there is nothing higher than this, that is the dictum of the Śāstras. "How can that be subject to coming and going? And who leads? This is my doubt, O Mahādeva! Tell me the truth." "A living being is led by energy or force, and it rests after attaining power. I shall speak about its end, O Ṣaṇmukha, hear me truly. That is said to be independent of flesh and this is the twelfth wonder! And that is within you and the Lord residing in your body envelops it (in turn). The mind might be thrown away, the sight might be diverted, still the Yoga of the yogīs flows without interruption. This is the highest secret, this is the highest stage, this is the highest Brahmā, the highest Indestructible."

Ṣaṣṭhī-Vidyā-praśaṃsā, p. 23, was copied in A.D. 1859. The work is taken from the Rudra yāmala, which appears from the colophon to consist of 125,000 ślokas. Ṣaṣthī Vidyā is the last chapter of the last Ṣaṭka.

Siddhasantānasopānapadhati, p. 91, by Yaśorāja, who has the title of Bāla Vāgīśvara, belongs to Śrīmata, i.e. Kuvjikāmata of the western school. The manuscript was copied in La Saṃ 184, i.e. A.D. 1300. The father of Yaśorāja was Gopa. It is complete in 18 paṭalas.

Pārameśvara mata Tantra, p. 46, consists of 93 leaves of which 8 are missing. It runs from the 24th paṭala to the 39th paṭala, and appears to be the second volume of the original work. It is written in old Newari and therefore must belong either to the 11th or to the 12th century. Prof. Bendall in page 27 of his Cam. Cat. mentions a Pārameśvaramata Tantra written in transitional Gupta character and dated A.D. 859. It contains 62 leaves only, but they are the remnants of a very large work, one of its leaves being numbered 193. Only two of its paṭalas are numbered, viz. 41st and the 42nd. The Professor is fortunate however in having the last leaf, bringing the work to an end. My

manuscript, however, has the first leaf of the second volume. It gives in the form of a question, the subjects treated of in that volume. In the very first verse it appeals to tradition. It asks about the creation of "Meru" and its purification, of Santāna, the six Kulāmnāyas, six Nyāsas and of the great and mystic Union. It asks about the following deities:—

Vāgīsvarī, Mahāmāyā, Cāmuṇḍā Kulanāyikā, Mṛtyuñjayā, Mahākālī Śrītulā, Tripura-bhairavī, Samayavidyā, Kulākārā, Siddhamārtaṇḍabhairavī, Mahāsāmodbhavī, Nityā, Kṛṣṇāṅgī, Muktidā, Kulamālā.

Māyā is a secret Śakti, Janārdana is an adept in her worship. Vāgīsvarī is the highest Śakti. Sarasvatī is a great Śakti given to Ṣaṇmukha. Through the favour of this Śakti, Makaradhvaja is so successful (formidable). There are other Vidyās too, Vajraprasārikā, Brahmavidyā, Sañjīvanīvidyā and Kālīvidyā. The growth of the embryo, the birth of a son, the use of poison and its antidote, working of miracles also come within the purview of this tantra.

There is another manuscript of this work mentioned in page 115 of this catalogue, which comes up to the end of the 17th paṭala. It does not belong to the Durbar Library, but to a private owner, Asvinīkumāra Rājopādhyāya, a descendant of the Gurus of the Newar Rājās of Bhātgāo, replaced by the present Gurkha dynasty.

Brahma Yāmala, pp. 60-62, is a manuscript in good preservation, though it was written so far back as A.D. 1052. The word Yāmala is derived from the word Yamala, which means union, so the various yāmalas seem to be designed to inculcate the worship of united deities, such as Brahmā and Sarasvatī; Viṣṇu and Lakṣmī; and Śiva and Tārā, etc.

Rudra Yāmala Tantra, p. 126, is an interlocution between Bhairavī and Bhairava. Here Bhairava is the interrogator and Bhairavī answers his questions. The present work is a supplement to other yāmalas of which the following are mentioned: Śrī Yāmala, Viṣṇu Yāmala, Śakti Yāmala, and Brahma Yāmala.

There is another Rudra Yāmala tantra in p. 124, which deals with one section of that tantra only, viz. Trikūṭārahasya.

Vijñāna Bhairavam, Rudra Yāmalīya, p. 123, is a short work taken from the Rudra Yāmala Tantra treating of Jñāna; articulate sounds, its nine divisions, etc.

Piṅgalāmata, p. 69, is an interlocution between Piṅgalā and Bhairava. It defines Āgama as that from which all orders proceed, they issue from the mouth of Śiva, and are transmitted through tradition in versified form. It defines Śāstra as that which rules or saves. Jñāna is that which leads (guides) and Tantra is that which spreads over (i.e. popularise) and saves.

Mahāguhya Tantra, p. 70, seems to inculcate the secret worship of Guhya Kālī, who has a famous shrine in Nepal. The whole tantra is of a mystic nature and is said to extend to 12,000 ślokas, but the most mystic portion of the mystic tantra extends over 1300 ślokas, which is the extent of the present work.

Vāmakeśvara Tantra begins "Ganeśa-Graha-Nakṣatra etc." [*Vide* p. 22]. A ṭīppanī on this tantra is to be found in p. 75. Unlike other original tantras, Vāmakeśvara begins with a Maṅgalācaraṇa, and the commentator tries to explain this fact by saying that a disciple or a disciples' disciple of the Devī desirous of bringing down the tantra on earth, makes the Maṅgalācaraṇa, so here is a tantra not brought down by one of the Nāthas. The commentator makes his obiesance to the energy of the Mantras of Tripurā Sundarī, full of amorous sentiments.

Brahma Saṃhitā, p. 75, is a Vaiṣṇava Tantra. Like all Vaiṣṇava works it was current in Southern India; and it was brought to Bengal by Caitanya in the beginning of the 15th century. The present manuscript however is written in Newari character and dated A.D. 1195. Though the work is said to be an interlocution between Brahmā and Nārada, in the beginning it is an interlocution between Kapiñjala and Nārada. The chapters are called adhyāyas and not paṭalas.

The work is also known as Viṣṇurahasya or the secrets of the worship of Viṣṇu. It speaks of many vratas which are still current in India, and at the end it speaks of dedicating temples and consecrating images.

Kramadīpikā, p. 79, is also a Vaiṣṇava Tantra. It is a compilation by Keśavācārya, written for the benefit of all the four castes in all the four stages of life. It gives the process of worshipping Kṛṣṇa.

Kriyākālaguṇottara, p. 85, was copied in A.D. 1184 at Dhavalasrota, modern Dhankhel to the east of Kātmundu, which was then the capital of a feudatory Chief of Nepal. The work is an interlocution between Kārtikeya and Śiva. It treats of snakes, snake-charms, snake-poisoning and its cure; malignant influence of planets; Yakṣas; Piśācas; Śākinīs; troubles visiting children; removal of sterility of women; scorpions and other venomous worms and insects. It also treats of various kinds of fever, and prescribes cures by mantras.

Kiraṇa Tantra, p. 99, is the oldest dated manuscript in this catalogue. It was copied in A.D. 924. The character is older than the oldest Newari. It belonged to an inhabitant of Bhātgāo, who was a Bhaṭṭapaṇḍita and whose name was Udayapāla Soma. It is an original tantra, being an interlocution between Garuḍa and Bhagavān. The manuscript has a table of contents which has been copied so far as was possible from such an old and effaced manuscript. From this table it is apparent that this tantra attempted not only to traverse the grounds of other tantras, but also to regulate completely the lives of its votaries; for instance, it treats of purity and impurity, of expiation, of the regulation of diet, of seats (Āsana) and of the consecration of temples and images. It is, however, not a Vaiṣṇava tantra as it might appear from the interlocutors. Two entire chapters (10th and 11th) have been copied. The tenth chapter treats of the different forms assumed by Śiva; and the knowledge (which in reality is one) of Him, who is above the highest subtlety, becomes

tenfold by the meditation of the ten forms of Śiva in union with Śivā; and the tenfold knowledge is known as :—

(1) Kāmika. (6) Kīrtita.
(2) Yogaja. (7) Sūkṣma.
(3) Avacinta. (8) Sahasrākṣa.
(4) Kāraṇa. (9) Suprabha.
(5) Arcita (10) Aṃśumān.

And the Śivas corresponding to the above tenfold knowledge are :—

(1) Trikāloddhāra. (6) Hutāśana.
(2) Bhasmaprabhu. (7) Prabhañjana.
(3) Gopati. (8) Kāla.
(4) Prajāpati. (9) Śaśī.
(5) Acyuta. (10) Ravi (the sun).

The work mentions eighteen Rudras and eighteen cults corresponding to them. The eighteen cults are :—

(1) Pārameśa. (10) Sarvātmabhadra.
(2) Śrīrūpabhāṣita. (11) Nidhana.
(3) Niśvāsa. (12) Virasa.
(4) Śūliprokta. (13) Raurava.
(5) Mukhavimba. (14) Mārkutā (Mukuṭā).
(6) Vindusiddhi. (15) Kiraṇa
(7) Santāna. (16) Lalita.
(8) Siṃhasaumya. (17) Āgneya.
(9) Candrahāsa. (18) Śiva.

From the above eighteen, eighteen Rudras were conceived :—

(1) Parameśvara (?) (10) Vīrabhadragaṇa.
(2) Uśanāmuni. (11) Padmasambhava.
(3) Śaivasambhava. (12) Prajñāpālakhageśvara.
(4) Munisattama (?) (13) Nandikeśvar.
(5) Dadhīci. (14) Mahādeva.
(6) Caṇḍa asuragaṇa. (15) Sarvartukamuni.
(7) Sāṃśayāpara (?) (16) Rudrabhairava.
(8) Nṛsiṃha. (17) Hutabhakṣaṇa.
(9) Purohita. (18) Saurabheda (?)

The eleventh chapter says that jñāna (knowledge) is one. It is the Nāda (inarticulate sound). It is laukika (physical) and supreme. It remains in the throat of Śiva in the form of 'Om.' It is the Lord, it is the Veda, it is the supreme Brahma. It is said to be the abode of Syllabic mantras, when it becomes articulate, it is Vāk (speech or logus). It is divided into nine parts: the vowels, the five sets of consonants, the semi-vowels, the sibilants and kṣa. These are fifty in number, and the force or energy of knowledge. They are called mātṛkās or mothers; they include numerical digits (one, two, three, etc.) They pervade the whole literature, philosophy, poetry and history. They are called servants because they serve Śiva under various names (in the form of mantras). They form both Sanskrit and the Vernaculars. From them are formed the Vīja mantras, Piṇḍas, Kalās, Kūṭas and Varṇa mantras.

Tattvasadbhāva Tantra, p. 113, is an interlocution between Bhairava and Devī and is one of the very few works of the Dakṣiṇāmnāya.

Meru Tantra, p. 115, belongs to Aśvinīkumāra Rājopādhyāya. It is an old palm-leaf manuscript written in Nāgara character. It is a short work, running from 91B to 127A. In the colophon it is described as Yoginī Ḍāmara and treats of asterisms.

Dattāttreya Tantra, p. 117, is a treatise on magic and Black Art. The interlocutors are Dattāttreya and Īśvara. It mentions the following tantras, viz.:—Ḍāmara, Ūrddhvasāmādi-Tantra, Kālacaṇḍīśvara, Rādhā Tantra, Ucchiṣṭa, Dhārā Tantra and Amṛteśvara.

Kālānala Tantra, p. 117, is an interlocution between Nārada and Nīlalohita.

Bhūtaḍāmara Tantra, p. 119, is a work on magic and mystic charms. Unmatta Bhairavī asks Unmatta Bhairava who is a "Krodha Bhairva," and how to help those who are sinners, criminals, liars and characterless. One of the siddhis is the attainment of heaps of Mahāpātakas (sins). The know-

ledge of this tantra should not be imparted to idlers, wicked people, devoid of all devotion to their gurus.

Ākāśa Bhairava Kalpa, p. 120, is an interlocution between Umā and Maheśvara, and treats of magic, Black Art as well of Sarvapakṣirājapūjā and the worship of seven Mātṛkās. The work is divided into 38 adhyāyas.

Vīra Tantra, p. 125, is an interlocution between Brahmā and Viṣṇu, and treats of the worship of Chinnamastā, one of the ten Mahāvidyās.

Karmasāra Mahātantra, p. 127, is a compilation by Mukhyaka, son of Śrīkaṇṭha. The name is variously spelt. Muñjaka is another form; see p. lxiv of the preface to my Nepal Catalogue (1905). Some of the verses are commom to this work, and to another by the same author entitled Nityāhnikatilaka. That work treats of the daily duties of a Tāntrika worshipper, but this of Karma (rituals) generally and according to it Śiva is the highest Principle. The work belongs to the Paścimāmnāya or the Western School.

Kulārṇava Tantra, p. 133, seems to belong to the Ūrdhvāmnāya School. It is complete in 17 ullāsas and treats of sundry Tāntrika rites, specially of the worship of Vaṭuka.

Tripurasundarīsahasranāmastotra, Vāmakeśvar Tantrokta, p. 134. The Vāmakeśvar Tantra is an interlocution between Mahādeva and Kārtikeya; the present work is a part of that tantra. It enumerates the thousand names of Tripurasundarī in imitation of the Viṣṇu Sahasranāma in the Mahābhārata.

Mantrarahasya Nārāyaṇīya, p. 135, treats of yantras (diagrams) and mantras, in imitation of Vaidika mantras; it gives the Ṛṣi, chaṇḍa, Devatā and Viniyoga of all mantras, also adds the Vīja, Śakti and Kīlakas too.

Ṣoḍaśa Nityā Tantra, p. 148, is an interlocution between Gaṇeśa and Śiva. It is complete in 36 adhyāyas of 100 ślokas each. These 3,600 ślokas with the colophons and the names of the interlocutors amount to four thousand ślokas, which is the present extent of the work. In one of the open-

ing verses, it defines the word Kādi. Because the word Kālī begins with "Ka" क, therefore all tantras which have Kali for their deity are known as Kādimata.

The following are the sixteen Nityās :—

(1) Nityā (3rd chapter).
(2) Lalitā (4th and 5th chapters).
(3) Kāmeśvarī (7th chapter).
(4) Bhagamālinī (8th chapter).
(5) Nityaklinnā (9th chapter).
(6) Bheruṇḍā (10th chapter).
(7) Vajreśvarī (11th chapter).
(8) Dūtī (13th chapter).
(9) Tvaritā (14th chapter).
(10) Kulasundarī (15th chapter).
(11) Nityānityā (16th chapter).
(12) Nīlapatākā (17th chapter).
(13) Vijayā (18th chapter).
(14) Citrā (21st chapter).
(15) Kurukullā (22nd chapter).
(16) Vārāhī (23rd chapter).

Matasāra Tantra, p. 74, is complete in 28 paṭalas, and in p. 154, complete in 19 paṭalas. Both seem to be different recensions of the same work. A third and a shorter recension has been described in my Nepal Catalogue of 1905 (p. 222). All these works belong to the Western School of Tāntrikism, and relate to the worship of Kuvjikā. In the recension of 17 paṭalas, there appear two obscure names, one in the first verse Yoganātha, and the other in the last verse Āḍhyanātha.

Sammohana Tantra, p. 183, is an interlocution between Akṣobhya and Mahogratārā. In this work they are taken as Śiva and Devī; this is however very doubtful. Akṣobhya is one of the Dhyānī Buddhas and Tārā is his consort. How they came to be regarded as Śiva and Śakti is a problem for future scholars to solve. The work deals with the destruction of evil spirits by the charms of mystic mantras. It is

complete in 10 paṭalas and is called here Dvitīya Khaṇḍa, implying thereby that there are other Khaṇḍas too. [See Hpr. I. 400].

Kālīkulakramārccana, by Vimalabodha, p. 185, treats of the worship of Kālī. The author makes obeisance to his gurus in the second verse; they are Viśvāmitra, Śiṣṭa, Śrīkaṇṭha, Kuṇḍalīśvara, Śrīkrodha, Mīnāṅka and Tālāṅka.

Vārāhi Tantra, p. 186, belongs to the Southern School. It is complete in 36 paṭalas It is an interlocution between Guhyakālikā and Caṇḍabhairava. It treats of the modes of worshiping Vārāhī, Mahākāla and others. There is another work bearing the same name, mentioned by Rājā Rājendra Lal Mitter in p. 237 of Vol. VI of his Notices. That is a much larger work and is complete in 50 paṭalas. While the present work appears to have been written in Nepal, Rājendra Lal's work appears to have been written in Eastern India. It appears to be rather modern, because it mentions such shrines as Vaidyanātha, Hiṅgalāj, and so on. Vārāhī (in this catalogue) manifested herself for killing Viḍāla Rākṣasa in the Satya Yuga.

Śivatāṇḍava, p. 188, with a commentary by Nīlakaṇṭha, under the patronage of Anūpa Siṃha, Rājā of Bikaneer. (For a description of the commentary see Hpr. I. 360.) It is complete in 14 paṭalas. Anūpa Siṃha was a general under Aurangzeb and served him faithfully in his Deccan campaigns.

Puraścaraṇacandrikā, p. 190, by a disciple of Vibudhendrāśrama; the author's name seems to be Devendrāśram; see p. 72 Catalogus Catalogorum, vol. III.

Pārthivārccana Cūḍāmaṇi, p. 190, by Navamī Siṃha during the reign of Bhūpalendra in Nepal. [It was composed in A.D. 1715]. It gives the process of worshipping Śiva's phallic emblem made of earth according to the Vedas; according to the tantras; according to the Kaula Śāstras, and according to the Vāmācāra Śāstras.

Pañca Rudraprakāra-kathanaṃ, p. 210, is an interlocution

between Satānanda and Nandī. This work is more Vaidika than Tāntrika. The Rudra mentioned here appears to be one of the Rudras of the Vedas, specially of the Yuyur Veda; but the whole is put in the form of a tantra.

Puṣpamāhātmya, p. 211, is a treatise on flowers appropriate to and favourites of different deities. This work applies to the following Tāntrika schools, viz.:—the Western, the Northern, the Southern and the Ūrddhva (upper school).

Nigamasāraniṛṇaya, p. 216, by Ramāramaṇa Devaśarmā, is a Tantrika compilation on the worship of Kālī.

Hārāvalī Tantra, p. 216, is an interlocution between Īśvara and Devī. It is complete in 15 paṭalas. The principal deities mentioned are:—Mahāmāyā and Mātṛkā.

Puṣparatnākara Tantra, p. 222, is by Navamī Siṃha, during the reign of Bhāskarendra of Nepal. It treats of the flowers appropriate to and favourite of different deities (both Tāntrika and non-Tāntrika), viz.:—Gaṇeśa, Śiva, Viṣṇu, Āditya, the Grahas, the Pitṛs, Bhavānī, Gāyatrī and Sarasvatī —the deities of the Southern, Northern, Western and the upper and lower schools.

Ṣaṭkrama, p. 18, is taken from Uḍḍīśa works and treats not only of the six cruel rites (of the tāntrikas), but also of Agnistambhana (quenching or preventing fire), Jalastambhana subsiding water or flood, of curing diseases, of walking over water, of dyeing hair, of causing abortion, of restorative drugs, of attaining kingdom, etc.

Jñāna Dīpaka, p. 15, or, in full, Jñānadīpavimarṣiṇī, by Vidyānanda Nātha, is a Tāntrika compilation on the worship of Tripurasundarī. It is complete in 25 paṭalas. It speaks of six *Darśanas* and the mantras for worshipping them. The Darśanas are Bauddha Darśana, Vaidika Darśana, Śiva Darśana, Saura Darśana, Nārāyaṇa Darśana, and Śākta Darśana. The author Vidyānanda is credited with having a knowledge of all the six Āmnāyas of the Tāntrikas. He makes an obeisance to the Devī under the following appellations:—

(1) Tripura Sundarī.
(2) Kālāpahāriṇī.
(3) Pratibhāpārameśvarī.
(4) Jāmbukeyī.
(5) Kānamācikā.
(6) Śāmbhavī.

The work is mainly based upon Vāmakeśvara Tantra.

BRAHMANIC POETRY.

Mahīrāvaṇavadha nāṭaka, p. 25, by Jayaṭa, who flourished in the 14th century A.D. He wrote the drama at the request of Jaya Siṃha, who himself copied the present manuscript in the year A.D. 1337 during the reign of Jayārimalladeva. Jayārimalla was not actually a king, but a regent. The performance took place at Vyuṅmati, where there is a temple of Vyuṅgeśvara, at the request of the same Hari Siṃha who was the head of the Uttara Vihār.

Gītagopāla, p. 39, by Caturbhuja, was written under the patronage of Siṃhadamana Rāy of Akbar's Court.

Yaduvaṃśa Kāvya, p. 220, by Kāśīnātha, the son of Śaṃkara and Rohiṇī. It is a poem of the type of Bhaṭṭikāvya, written for imparting the knowledge of Sanskrit grammar.

Madhumaṇḍana mahākāvya, p. 226, by Vāla Kṛṣṇa. It treats of the adventures of the Boy-Kṛṣṇa. The manuscript is defective. The liberation of Yamalārjuna forms the subject of the 4th canto, and Vīraharaṇa that of the eleventh.

SMṚTI.

The oldest Smṛti work in this catalogue is entitled Yogīśvarasaṃgraha-Padmanābhasaṃgraha, pp. 19 and 90. The manuscript in p. 19 is dated 366th year of the Newar era, i.e. A.D. 1246. The compilation was made at Benares; the two parts by the two authors Yogīśvara and Padmanābha have been kept distinct. The quotations are, with a very few exceptions, from the Ṛṣis and the authors of Saṃhitās. Many works have been cited from, which are unknown at the present age, e.g. the smṛti of Śākaṭāyana, Kārṣṇājini

and such others. The joint work treats of the lunar days and of funeral rites, etc.

Pūjāpradīpa, by Mahāmahopādhyāya Govinda, p. 67, was written under the patronage of Bhavānanda, perhaps the founder of the Nadia family. Bhavānanda is described here as a poet and a conqueror. The author's father was Keśava. His object was to write a non-sectarian work.

Smṛtisāra, pp. 87 and 181, by Harinātha, is an extensive compilation of Smṛti. The manuscript in p. 87 was copied in La. Saṃ 341, i.e. A.D. 1456. The present manuscript contains the Vyvahāra Khaṇḍa only. There is another manuscript of the same work in p. 115, dated La. Saṃ 377, i.e. A.D. 1491, during the reign of Rūpa Nārāyaṇa of Tirhut (see Notices of Sanskrit Manuscripts, Vol. V, pp. 232-33, where Rajā Rājendra Lāl Mitra describes two parts of the same work, one on Vivāda and the other on Ācāra). Harilāla on Ācāra seems to be a misprint for Harinātha. See also I.O. catalogue 1488.

Vāstu Śāstra, p. 88, is an original work in the form of a Tantra dealing with architecture, engineering devices (as town planning, building of palaces, etc.) as well as with such rites as house-warming, consecration of houses, etc.

Vratapaddhati, p. 91, by Rudradhara, copied in La. Saṃ 286.

Tīrthavidhi, p. 95, by Vācaspati, treats of the rituals performed in holy places. Vācaspati makes obeisance to his guru Madhusūdana. It consults Kṛtyakalpadruma, Pārijāta, Rāṇaka and other authoritative works on the subject.

Kṛtyakalpataru, Śrāddha Kāṇḍam, p. 106, by Lakṣmīdhara, son of Hṛdayadhara. The manuscript is written in Nāgrī and dated in the Saṃvat era and not in Nepala Saṃvat. The date is Saṃvat 1233, i.e. A.D. 1176. This is the oldest manuscript of Lakṣmīdhara's work as yet known.

Dānavākyāvali, p. 116, by Caṇḍeśvara. The manuscript is dated La. Saṃ 139, which is apparently a misprint for 189, for Caṇḍeśvara flourished about 1300 A.D.

Kāmyadīpadāna paddhati, p. 141, by Premanidhi Śarmā with the title of Bhārakulapantha. The authorities consulted are:—Sadāśiva Saṃhitā, Uḍḍāmara, Yāmāla, Meru, etc.

Nityaprayoga Ratnākara, p. 141, by Premanidhi Śarmā, son of Umāpati and Guṇavatī, born in Kumāyuna. He lived in Benares. He was an ardent worshipper of Kārttavīrya. The work treats of the daily duties of a Brāhmaṇa.

Caturvargacintāmaṇi, Pariśeṣa Khanda, p. 150, printed in the Bibl. Ind. series.

Madanaratnapradīpa prāyaścittoddyota, p. 178. Of the seven Uddyotas of this compilation by Madana Siṃha, the son of Śakti Siṃha, who attained political importance in the Province of Delhi in the fifteenth century, this is the second Uddyota that has come to light. See preface to my Nepal Catalogue, 1905, page xviii and 228.

Prāyaścittaprakaraṇa, p. 179, by Bhavadeva, with the title, Bāla Valabhī bhujaṅga. He is the same Bhavadeva, whose paddhati is the standard work of the Sāma Vedī Brāhmaṇas in Bengal. He was a minister to king Harivarma Deva, in the Coast country of Bengal, who flourished about the end of the tenth century. Bhavadeva's praśasti composed by Vācaspati Miśra is the text of an inscription in the temple of Ananta Vāsudeva at Bhuvaneśvara.

Dāna-ratnākara, p. 179, by Caṇḍeśvara, is a long work on religious gifts.

Mahādāna Vinirṇaya, p. 180, by Vācaspati.

Pūrttadinakaroddyota, p. 182, by Gāgā Bhaṭṭa, a contemporary of Śivāji. He wrote this work in the name of his father.

Indradhvajotsava Varṇanaṃ, p. 191, by Śaktivallabha Bhaṭṭācārya, is a ritual, dealing with Indra yātrā, the principal Hindu ceremony of Nepal. For another work of the same author, see pp. 256 and 257 of my Nepal Catalogue, 1905.

Saṃvatsara kṛtyaprakāśa, pp. 192-96, by Bhāskara Bhaṭṭa, is a comprehensive compilation of the duties of a

Hindu during the course of a year. It gives a complete genealogy of the Madhukara Sāhi kings of Bundelkhaṇḍ and also of the author himself.

Vyavahārāloka, by Gopāla Siddhāntavāgīsa Bhaṭṭacārya, p. 212, is a work on lawyer's law.

Kṛtyamahārṇava, p. 214, by Mahārājādhirāja Harinārāyaṇa, who belonged to the Brāhmaṇa Dynasty of Mithilā. This is complete in eight taraṅgas, viz.:—Kṛtya, (2) Ācāra, (3) Vicāra, (4) Vyavahāra, (5) Ādāna, (6) Śuddhi, (7) Śrāddha and (8) miscellaneous.

Pitṛbhakti taraṅgiṇī, p. 233, by Vācaspati Miśra of Mithilā, about the end of the fifteenth century, is a work on Śrāddha.

MISCELLANEOUS.

Viśvapradīpe Saṅgītāloka, p. 71, by Bhuvanānda Kavikaṇṭhābharaṇa. It treats of Hindu music. Viśvapradīpa professes to be an encyclopaedia of the eighteen Hindu Śāstras with all their ramifications. It was projected by Bhuvanānanda Kavikaṇṭhābharaṇa, the son of Rāma Khān, who appears to have been Rāma Candra Khān, well known in Vaiṣṇava literature of Bengal as the persecutor of Haridāsa, a Muhammadan, who became afterwards a Vaiṣṇava and a follower of Caitanya. The ruins of the fortress of Rāmacandra is still pointed out a few miles to the north of Bangā in the district of Jessore. Bhuvanānanda compiled his great work under the patronage of a Mahomedan Sultan of Bengal, who conquered Benares, Oudh and Delhi and appears to be no other than Sher Shāh.

The volume of the encyclopaedia treating of astronomy and of astrology has been described by Dr. Eggelling in the India Office catalogue, page 1082. The present manuscript treats of Hindu music.

The writer mentions the following authorities on Hindu music:—

(1) Brahmā.
(2) Śiva.
(3) Nandikeśvara.
(4) Śivā.
(5) Rambhā.
(6) Tumburu.
(7) Vāyu.
(8) Nārada.
(9) Kambala.
(10) Aśvatara.
(11) Viśvāvasu.
(12) Kaśyapa.
(13) Śārdūla.
(14) Paramardhī.
(15) Kuṇḍina.
(16) The wife of Bharadvāja.
(17) Kohala.
(18) Śaktṛ.
(19) Bharata.
(20) Jāṣṭika.
(21) Daśagrīva.
(22) Udbhaṭa.
(23) Lallaṭa.
(24) Śanku.
(25) Abhinavagupta.
(26) Viśākhila.
(27) Bhūvallabha.
(28) Anila.
(29) Jalāhaka.
(30) Matṛgupta.

The genealogy of the author given in page 1082 of I.O. catalogue runs thus—

Vagīśvara
|
Śāntidhara *alias* Rāma Khān
|
Kṛṣṇānanda — Bhuvanānanda

All the four appear to have been connected with the courts of the Sultans of Gauḍa.

Dharmārṇya, p. 227, is an encyclopaedic work on Hindu religious observances and other miscellaneous subjects of Indian interest complete in two big parts of which only a fragment of the second part is described in this catalogue. The fragment runs through 19,000 ślokas. It is written in Maithili character. The name of the author cannot be ascertained from the fragment.

PALMLEAF MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

III. 350 B. शुकसप्तति । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 108, pierced by a hole towards the left. Lines, 4 and 5 on a page. Extent in ślokas, 1,500. Date N.S. 785 = 1665 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

The MS. is written on palmleaf up to 78th leaf, and up to the 40th tale. The rest has been restored on paper cut in the form of palmleaf, and the date refers to the restoration. There are 72 stories in this work, and they relate to female characters. The work has been noticed by Dr. Rajendralal, No. 1273.

III. 358 A. जयद्रथजामल । 12×2 inches. Folia, 393, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 6,000. Date ? Character, Newári. Verse. Incorrect.

Jayadratha Yámala is said to be 24,000 ślokas in extent. It is divided into four parts of 6,000. Each of these parts is called a Ṣaṭka, *i.e.*, 6,000. The second Ṣaṭka has already been noticed in my previous Nepal catalogue. The present MS. contains the whole of the first Ṣaṭka. The date given at the end is unreliable, as it is written in a different ink and in a different and later hand. सम्वत् ८४७ कार्त्तिकशुक्लपूर्णमासी followed by a sentence in Newári language. The last colophon runs thus—

इति भैरवस्रोतसि विद्यापीठे शिरश्छेदे श्री जयद्रथयामले महातन्त्रे चतुर्विंशतिसाहस्रे प्रथमषट्के श्रीकालसङ्कर्षण्यां विद्यासम्प्रदायषटक्रमाह्वाक्रमादिवर्णनं पञ्चाशत्तमः पटलः इति समाप्तम श्रीजयद्रथयामले प्रथमषट्कमिति शुभम ।

खड्गाम्बुशीकरच्छन्नं चन्द्रलेखाविभूषितम्
यो विभर्त्ति जटाभारं नमस्तस्मै पिनाकिने ॥

The long string of epithets given in the colophon are not without their significance.

It begins— ॐ नमो शिवादिगुरुभ्यः श्री श्रीपरमशिवशक्तिश्रीश्रीनाथ
अशेषपारंपर्य्यक्रमस्वगुरुपादाम्बुजं यावत् प्रणौमि ।

आक्रान्ता चन्द्रलेखा करहृततमसा सज्जटामण्डलेन
मन्त्रग्रामोग्रसर्वग्रहहितगुणगणा गोविशालालिमाला ।
वान्तश्रान्तप्रशान्तप्रभृतिगुणगणा वामवामेति वामा
वामां वामेति वामं वितरतु विविधं सिद्धयोगेश्वरी वः ॥
चन्द्रबिम्बप्रतीकाशे हेमपाषाणमण्डितैः
स्रवन्निर्झरनाम्भोधक्लिन्नटङ्कसमाकुले
× × × × ×
× × नाम्नाश्रमे वादरिके
विश्वतस्तपोधनावासैः शतैरलङ्कृतः
+ तस्यान्तरे + +
+ + कालिकागृहे
माहिष्यरक्तच्छटकर्दमाविले
+ + + +
वरप्रदाश्रित्य हिमाद्रिपुत्री
जयद्रथः सैन्धवदेशराजा
निकुम्भजः पन्नीलवीजजन्मा
महीगतं भोगमनित्यरूपम्
विविच्य राज्यं विपुलं विहाय
जगाम तं सिंहरथनिवासं
प्रालेयसानाववधारिताश्रम्

Jayadrathā, the husband of Duryodhana's sister, and the King of Sindh, renounced the world and settled at Vadarikāśrama in the Himalayas for the purpose of practising austerities. He propitiated the goddess Párvati, who introduced him to S'iva. The interlocution between these three is the substance of the Tantra. The first question asked was the nature of Mukti (salvation), which was explained according to the Sāṅkhya system. But S'iva said that the telling, on the rosary, the formula of Kālasaṃkarṣaṇī was the easiest and shortest way to salvation. The formula consists of 21 letters, and is as follows:—

ॐ नमः ऊर्द्ध्वमनैश्वर्य्ये शुद्धैस्वर्य्ये परे कापिलिनि स्वाहा ।

Then follows in leaf 35A an enumeration of those who attained success by means of this formula :—

शशाङ्कशेखर, कूटभैरव, आह्लादभैरव, क्रूरभैरव, अग्निकान्ति, विरूपाक्ष, यमन्त्र, दंष्ट्रकराल, महाकपाल, महाकाल, झङ्कार, फेत्कारी, महाफेत्कारी, शिखाभैरव, विनाशिख, मार्त्तण्डभैरव ।

एते वीराः समाख्याता कलसंख्यानमाश्रिता
रमन्तम्ब्जमालायां सपत्नीका महाबलाः

Then follow the names of their wives :—

कङ्कालिनी, महाकुष्णा, हुङ्कारणी, फट्कारिणी, वषट्कारा, स्वाहा, स्वधा, अमृतानन्दा, मोहनी स्तम्भनी, इन्दिरा, कादम्बरी, विशाला, कालरात्री, महाबला, अमृतानन्दी ।

In leaf 87A Mahādeva declares that the following are the emanations from himself :—

एकादश रुद्रा, द्वादश आदित्या, अष्टौ वसवः, सनकाद्या ऋषयः ।

In leaf 60B S'iva describes the Svádhiṣṭhāna Sthāna.

In leaf 66B he describes the sons of Priyabala.

102B. He says—

प्राणापानसमानानम् उदानव्यानसंज्ञिनाम्
पञ्चानाम् कोषः मरुताम् भेदानां पञ्चकस्थितिः

103A. The following are the Siddhas :—

अजेशानन्त श्रीकण्ठस्थानवो भृतसर्वगा ।
मीमांसका स्मृता ह्येते वीरा वेदविदांवरा ॥

168B. The mode of the formation of altars and places of sacrifice

170A. मध्ये सद्वेदिका कार्य्या द्वादशाष्टाङ्गुलाथवा

In 318B. अथोच्यते सुविस्तीर्णं सिद्धयोगेश्वरीमतम्
नानकल्पगणाकीर्णं योगिनीसिद्धसेवितम्
पराख्यमसरन्ध्रेन भीष्मेन च परापरम्
अवतारितुं तथा तन्त्रम् अपरं सिद्धयोगिनः
मालाधरेन मालिन्य मन्त्राघोर्य्यं (?) करालिनः
खेचरी विजयं वापि गजकर्णेन कीर्त्तितम्
महाशङ्खं महातन्त्रं कथितं शङ्खधारिणः
फेत्कारिकाह्वरो मत्तं फेत्कारेणावतारितम्
विद्याधिपतिनाम्ना च विद्यालक्षमुदाहृतम्
विद्याप्रसूतिमङ्कञ्च विद्योल्केन प्रकाशितम्
सीताघोरमघोरेण वक्राघोरेश्वरीभवेत्
घोरेश्वरेण विज्ञुसं कृष्णकर्कोटचक्षुषा
कृष्णाघोरेश्वरी प्रोक्ता विदिता भैरवेच्छया

पीताघोरी महामाया पद्मरुद्रेन कीर्त्तिता
संहितात्रयमन्याया भद्रकाली करङ्किनी
निरञ्जनेच्छाज्ञाताख्कैः त्रिभिः रुद्रैः प्रकाशिता
× × × × ×
सिद्धयोगेश्वरीतन्त्रं श्रीकण्ठेनावतारितम् ।
विप्राच्छापि मया ज्ञातम् मया तुभ्यं प्रकाशितम् ॥

III. 358B. विराटपर्व्व । 12×2 inches. Folia, 96. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2,400. Character, Newāri. Dated गतनेपालिकाब्देषुगजशृङ्गरसाङ्किते । in N.S. 628 = 1508 A.D. Appearance, old. Incorrect.

The MS. ends with the 67th chapter. Post-colophon statement.

समाप्तमिदं विराटपर्व्वन्नाम चतुर्थः पर्व्व समाप्तम् । अतःपरं उद्योगन्नाम पर्व्व भविष्यति । यत्राद्यः श्लोकः (quotes the Śloka).

गत नेपालिकाब्देषु गजशृङ्गरसाङ्किते ।
माधवे धवले पञ्चतिथै याते दिने रवौ ॥
चतुर्थं भारतं पर्व्व मारसिंहस्य सूनुना ।
लिखितं विष्णुसिंहेन स्वार्थः धर्म्मार्थमोक्षदम् ॥ शुभं भवान्यै नमः ।

III 359A. भगवत्याः खेदाया यथालब्धतन्त्रराजः । 21×2 inches. Folia, 56. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1,800. Character, Old Newári. Date N.S. 149=1029 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमश्चण्डवज्रपाणये ॥

अथासौ भगवतः विपुलप्रभासं नाम नगरे विहरति स्म ॥ इहता देवनागयक्षराक्षसासुरगरुडकिन्नरमहो(र)गैः मनुष्यामनुष्यैः महता रिषिभिः महता सत्वनिकायसमागते महाधर्म्मदेशनाकथामकार्षीत् ॥ अथ खलु तत्र पर्षदमध्ये विजयप्रभासो नाम श्रेष्ठी धनकनकसमृद्धया(ता)वद्धे- श्रवणप्रतिस्पर्द्धविदेहीसङ्गतः महानुपासकः आढ्यः कल्यानाश्रय स च राजचण्डप्रद्योतेनोपद्रुत वधघो ज्ञसः सभीतस्त्रा भगवत स्वाकाय (?) मुपागतः । अथ विजयप्रभासः श्रेष्ठीः उपासकाः उत्थायासनात् भगवतः पुरतः करुणकरुणं परिदेवमाणः प्ररुदन्नेवमाह भगवन् मम राजरोषाभिभूतः वधकेष्य आज्ञाप्त तेनाहं जीवितहेतोरतीवः भयामि । कथं मया भगवन् कर्तव्यं कथं प्रतिपत्तव्यम् । भगवन् मम त्राणो भवस्व परायणां । अथ खलु शाक्यमुनिर्भगवान् विजयप्रभासं समा-

स्वाश्च महारश्मयः ऊर्णाकोषात् विनिर्गताः त्रि प्रदक्षिणीकृत्य भगवतो मुखद्वारे प्रविष्टः समनन्तरप्रविष्टाश्च भगवत ललाटादुदकं यथा मुक्ताफलं स्रवितुमारब्धः भगवान् दक्षिणं पाणि प्रसार्य्य ललाटां परिमार्ज धरणितलं ताड़यं समनन्तरं ताड़ितम् ।

Colophon ... विद्युज्ज्वालाकराली स्वेदाम्बुजं महाराक्षसीसूत्रान्तः समाप्तः ।

... ... महामण्डलपटलः तृतीयः ।

... समयपटलचतुर्थम् ।

... ... आर्य्यस्वेदाम्बुजभट्टारिकाया साधनपटलः समाप्तमिति ।

... भगवत्या विद्युज्ज्वालाकराली आर्य्यस्वेदाम्बुजमहाराक्षसीप्रथममण्डलं समाप्तः ।

... त्रयकुलासामान्यबुद्धनेत्री शाक्यमुनिः चतुर्महाक्षरं विद्यातमे महामन्त्रविद्युज्ज्वालाकरालीस्वेदाम्बुजमहाराक्षसी चतुर्थ आज्ञापटल परिसमाप्तः ।

... शान्तिचक्र समाप्तः ।

... पौष्टिकभावनाचक्रं परिसमाप्तः ।

... महामन्त्रे च अङ्कुशसाधनविधि परिसमाप्तः ।

End. यदिनाकर्षयति मूलमुद्रावद्धाहस्ततलस्पर्शयेत् ततक्षणादागच्छति तमाकर्षता भवति । गुह्येन यक्षिणीकर्म्म कर्त्तव्यः । यदि प्रकाशयति यक्षिणीपराङ्मुखायायते मन्त्रधरः ॥ विद्युज्ज्वालाकरालीस्वेदाम्बुज महाराक्षसप्रेतोत्कटमहामण्डले चतुर्यक्षिण्या कल्पसमाप्तः ॥

Colophon. भगवत्या स्वेदाया यथालब्धतन्त्रराजः समाप्तः ।

Post-colophon statement. संवत् ८४९ श्रावण शुक्लद्वितीयायं महाराजाधिराजपरमेश्वर श्रीलक्ष्मीकामदेवपरमेश्वरस्य विजयराज ॥ श्रीगांकूटालांगाधिवासिनः कुरणाकरदत्तस्य पुस्तकोऽयं लिखितमिति ग्रन्थप्रमाणस्य अष्टशताधिक सहस्रमेकम् ॥

The MS. was copied in N.S. 149=1029 A.D., when Lakṣmīkāmadeva was reigning in Nepal. Prof. Bendal places this king's reign between 135 and 169 N.S.

The name of the work is not clear. The colophon makes it—

स्वेदाया यथालब्धतन्त्रराज ।

At the top of the book it is—

भगवती स्वेदाम्बुजतन्त्रराज ।

The work has its origin in the perspiration of Buddha. Drops of perspiration thrown on earth by Buddha produced a Rākṣasi, bristling with the rays of lightning. By her means and by incantations Buddha saved the banker Bijayaprabhāsa from the ire of Caṇda Pradyotana. The book appears to have been composed by one who was perfectly innocent of Sanskrit Grammar, but who was a staunch follower of the Mantayāna School of Buddhism.

III. 359B. उष्णीषविजयधारणी । 18×2 inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 120. Character, Old Newari and Transition Gupta. Date N.S. 88 = 968 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning ॐ नमो बुद्धाय नमो भगवते सर्व्वत्रैलोक्यप्रतिविशिष्टाय बुद्धाय भगवते नमः। तद्यथा तं शोधय शोधय परिशोधय विशोधय असमसमन्तावभासस्य स्फरणगति गगनस्वभावविशुद्धे अभिषिञ्चन्तु मां। श्रीबोधिगुप्तस्य सर्व्वतथागता सुगतः वरः वचनामृताभिषेकैः महामुद्रामन्त्रपदैः। आहर आहर आयुसंधरणी शोधय विशोधय विशोधय गगनस्वभावे उष्णीषविजयपरिशुद्धे सहस्ररश्मिसञ्चोदिते सर्व्वतथागतावलोकिनी सर्व्वतथागतसाषट्पारमितापरिपूरणी दशभूमिप्रतिष्ठिते सर्व्वतथागतहृदयाधिष्ठानाधिष्ठिते मुद्रे मुद्रे महामुद्रे वज्रकायसंहननपरिशुद्धसर्व्वकर्म्मविवरणविशुद्धप्रतिनिवर्त्तयायुर्विशुद्धे समयाधिष्ठानाधिष्ठिते तं मुनि मुनि महामुनि विमुनि विमुनि महाविमुनि मति मति महामति समति समति महासमति सुमति तथोता भूतकोटिपरिशुद्धे विस्फुट बुद्धिशुद्धे हे हे जये जये विजय विजय स्मर स्मर स्फर स्फर स्फारय स्फारय सर्व्वबुद्धाधिष्ठानाधिष्ठिते शुद्धे शुद्धे वज्रे वज्रे महावज्रे सुवज्रे वज्रगर्भे वज्रसम्भवे जयगर्भे विजयगर्भे वज्रे वज्रसम्भवे तु मम बोधिगुप्तस्य शरीरं सर्व्वसत्वानां च काय परिशुद्धे च भवतु मे सदासर्व्वगतपरिशुद्धिश्च तथागतसमाश्च। साधिष्ठिते सर्व्वतथागतश्च मां श्रीबोधिगुप्तस्य समाश्वासयन्तु बुध्य बुध्य सिध्य सिध्य बोधय बोधय विबोधय विबोधय मोचय मोचय विमोचय विमोचय शोधय शोधय विशोधय विशोधय समन्तात् मोचय मोचय समस्तरश्मिपरिशुद्धे सर्व्वतथागतहृदयाधिष्ठानाधिष्ठिते महामुद्रे महामन्त्रपदे स्वाहा ॥

End. अथ भगवान् सुवर्णवाहं प्रसार्य्य सुप्रतिष्ठितं देवपुत्रं समाश्वास्य धर्म्मदेशनामकरोत् यावत् बुद्धत्वे तं व्याकृतवानिति।

Colophon. सर्व्वगतिपरिशोधनी उष्णीषविजयनामधारणी समाप्ता।

Post-colophon statement. देय धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः परमाचार्य्य बोधिगुप्तस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु मातापितृगुरूपाध्याय पूर्व्वं गमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानवाप्तये इति ये धम्रा से ...
संवत् ८८ वैशाख शुक्ल पञ्चम्यां लिखितमिति ।

This MS. begins at the 52nd leaf of a bundle, which also contains a complete MS. of the Ārya Kāraṇḍavyūha. The donor of the MS. is Bodhigupta. His name also appears in the Dhāraṇī itself. Hence it seems that the incantation of the Dhāraṇī was used in his favour. The first part of the work contains the Dhāraṇī, and the other part contains the process of using the Dhāraṇī and its laudations.

III. 359C. चतुष्पीठनिबन्धः । 22×2 inches. Folia, 10—53, with two leaves without page marks and another in a different hand marked 2 in letter numerals. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2,000. Character, Old Newari. Date ? Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. is defective both in the beginning and in the end. From the colophons of chapters the name has been ascertained to be Catuṣpiṭha nibandha. See leaves 18 and 32. Of the four pīṭhas, the names of three only are available from this defective MS., namely, Ātmapīṭha, Yogapīṭha, and Parapīṭha. The Yogāmbara Sādhana Tantra of the Buddhists speaks of a Chatuspīṭha Tantra in the second verse as चतुःपीठोक्तविधिना शिष्याभ्यर्थनया मया । सुखं साधनं संक्षिप्तं उदारार्च्चनमुच्यते ।

The present MS. does not seem to be the original Chatuspīṭha Tantra, but either a commentary or a liturgy on it. Thus—

इति प्रकरणे आत्मपीठ इति वाय्वादितत्त्वस्य आत्मेव स्वशरीरमेव पीठं आसनं आधारः इत्युक्तक्रमेण वायवादितत्त्वं प्रक्रियते प्रस्तूयते अनेन वेति आत्मपीठं आत्म पीठमेव इति आत्मपीठे चतुष्पीठनिबन्धे प्रथमः पटलः । इदानीं कालज्ञानतद्वञ्चनादि पटलमाह । भगवन् श्रोतुमिच्छामि ज्ञानतत्त्वं विषाय (?) हरणादिकं वयं चिह्नमिदं अङ्ग । इति मृत्युचिह्नं । कथं तत्त्वं समाश्रितमिति । मन्त्रतत्त्वम् । शृणु वज्र महाराज अङ्गचिह्नस्य दर्शितम् । निर्म्माणादिकार्य्यै राजत इति राज । वज्र अक्षोभ्यत्रा महाराज यस्मासौ वज्रमहाराज संबोध्यते । अङ्गं चिह्नं दर्शयितव्यम् । अनन्तरं शृणु मृत्युकालमिव स्थितमिति । मृत्युकालानिततं ज्ञायत इति भावः । चिह्नमाह श्वासा इत्यादि ।

There is, however, one solitary leaf in a dilapidated copy of Aṣṭa Sāhasrikā with the following colophon—

चतुष्पीठसाधनसंक्षेपः समाप्तेति । संवत् १६५ श्रावण शुक्लदशम्यां शुक्र दिने राज्ये श्रीभास्करदेवस्य श्रीगुणकामदेवकारितः श्रीपद्मचक्रमहाविहारे स्थित शाक्यभिक्षुकुमारचन्द्रेन लिखितमिति । मातापितागुरोपाध्यायकल्याणमित्रसर्व्वसत्त्वमनुत्तराज्ञान-

फलप्राप्तय इति। श्रीगाङ्गुलङ्गे कुलपुत्रः। (The word गाङ्गुलाङ्ग is a Newāri word, meaning "real.")

Leaf 8A of III 359 C. विसर्ज्जयेत् तदनुपूर्व्वोक्तबलिविधानविधिमण्डलचक्रञ्च कृत्वा समस्तयथोक्त मुद्रामन्त्रैः बलिं दद्यात् ओँ कुरु कुरु महाबलिं हुं स्वाहेति। हस्तद्वयं प्रसार्य्य मध्यङ्गुष्ठयं चालयित्वा — होमकालबलिमस्तमुद्राहुताशनहोमवेलायां वह्निपरित्राणम्। यदि दुर्निमित्तं सूचयति तदा वज्र चल हुं स्वाहेति। यत्र प्रवेशे दुर्निमित्तं तत्र अष्टोत्तरशतं धृतिं (?) होमयेत् द्रव्यादप्रशमोदकेन त्रिरभ्युक्षणम् पूर्व्ववेन होमयित्वा मूलदेवताहोमः कार्य्यः पूर्व्वोक्तक्रमेणैव। श्वासेन आकृष्य स्वदेहे स्थापयित्वा विसर्ज्ज्य समुत्तिष्ठेदिति होमविधिः। यागविधान × × ते विधानविततं नानावस्त्रप्रलम्बितं कृत्वा सितसुगन्धेन चतुरस्रं मण्डलकं कुर्य्यात्। सितद्रव्येन कलसात्। मध्य भाण्डञ्चविलिप्य चौरोदकसुगन्धेन पूरयित्वा पल्लवादिना मण्डयित्वा दृष्टिपत्ररूपकालक्तकाङ्गं दत्वा हुं हुं सुं तुं युं हुं स्वां न्त्रुगं न्त्रुगं च्रां इति प्रणवादिस्वाहान्तेन प्रत्येकं अष्टोत्तरवारं जपत्वा यथास्थाने अष्टकलसान् स्थापयेत्। मध्ये च वृहत् भाण्डं स्थापयित्वा पूर्व्वोक्तक्रमेण आत्मयोगसमस्तं निवर्त्त्य आत्मानं पूजयित्वा ततो वाद्यसमारभेत तं कमलाभे स्वाहेति पद्माकारेण करपुटं विकाशयेत्। तेन मध्यभाण्डपद्मं पश्येत। सचन्द्रमण्डलः। श्वेतछत्रसंपन्नं। तत्र हुंकारेण वज्रहुङ्काराधिष्ठितं तेन ज्ञानभाविनीं भावयेत्। द्विभुजधवलवर्णां सत्त्वपर्य्यङ्केण प्रतिष्ठां वज्रं दण्डञ्च वाम दक्षिणयोर्भावयेत्। तत् पुर्व्वतो वज्री उत्तरे घोरी, पश्चिमे वेताली; दक्षिणे चण्डाली। ईशान्यां सिंहिनी आग्नेय्यां व्याघ्री। वायव्यां चलूकी, पूर्व्वोक्तविद्याभरणा ध्यातव्या। येषाञ्च मुद्रामण्डलमयं कार्य्यः। तं समये तिष्ठ हुं फट्। वज्रबन्धं कृत्वा तर्ज्जनीद्वयं प्रसार्य्य चक्रञ्च ग्रन्थिं कृत्वा समयं दर्शयेत्। पूर्व्ववत् पूजयेत् ओँ हुं स्वाहा वज्रमुष्टिद्वयं कृत्वा वामं हृदये दक्षिणं मूर्द्धतः स्थापयेदिति मूलमुद्रामन्त्रः। मूलमन्त्रस्तु यथाभिलषितं चोदकं दत्वा दुर्व्वाङ्कुरसंयोजितं कुन्दादिकुसुमानि सकृत् तदेकं मन्त्रमुच्चार्य्य भावनायुक्तं कृत्वा देव्याकिरीटे वज्रमाह्वनेत्। अयुतापूर्व्वं द्रव्यं होमयेत्। यथामनोप्सितसिद्धि रायुरारोग्यवर्द्धनञ्च भवति। होमान्ते च यथोक्तानुसारेण बलिं दद्यात्। सर्व्वत्र क्रियायां सात्त्विकं शुक्लविधानं। पूर्व्वाननं शान्तिं कुरु। सर्व्वापदमपनयेत्यादि चोदकं वतैकाक्षमालातर्ज्जनीशान्तमना शान्तिं कुर्य्यात्॥ पौष्टिक च समस्तपीतोपचारेण उत्तराननं पुष्टिं कुरु सर्व्वसम्पदमावाह्य इत्यादि चोदकं। शतैकाक्षमाला अष्टोत्तरशताक्षमालायोः मध्यमास्थितया प्रमुदितमनाः पुष्टिं कुर्य्यात्। वश्ये सकलरक्तोपचारेण पश्चिमाननं मम आनय दिशामाकर्ष चेत्यादि चोदकं। विंशत्यक्षरमालामनामिकायां स्थापयित्वा संरक्तमना शान्तिं कुर्य्यात्। अभिचारे च समस्तमेव कोपचारेण याम्याननं मारय उच्चाटय इत्यादि चोदकं। षष्ठीसंख्याताक्षमालया कन्याया स्थितया क्रोधाविष्टमना अभिचारयेदिति। संक्षेपतः बलिहोमयागविषयः। श्रीचतुष्पीठतन्त्राम्नायेन लिखित इति॥

This Vidhāna or Liturgy was composed under the orders of Guṇakāmadeva, the fifth King in Bendall's list, who is named in the Svayambhū Purāṇa and who is credited with starting the car festival of मत्स्येन्द्रनाथ at Pátan. The MS. was copied in N.S. 164 when Bhāskaradeva was reigning.

III. 359 D. प्रज्ञापारमिता अष्टसाहस्रिका। 23½ × 2 inches. Folia 38, divided into three sections with two holes. Lines, 6 on a page. Extent, 1332 ślokas. Character, very old Newāri. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

This is completely fragmentary, 1332 ślokas only out of 8,000. In the leaf, marked in the letter numeral, the value of which is 145, we get the colophon of the 20th Parivarta. In the leaf 164, we get the colophon of the 26th Parivarta. In the leaf 114, we get the colophon of the 14th Parīvarta. In 81, that of the 9th; in 69, that of the 6th. In a leaf, not being the first, without page mark, we get the beginning of the prose portion of P.P. 8,000. But before the prose commences there is a colophon कृतिराचार्य्यराहुलभद्रस्य preceded by स्तः सुनिर्वृता. From this it appears that the verses in praise of P.P. to be found at the beginning of all P.P. 8,000, were composed by Ráhulabhadra. The hymn is in 20 verses. But in all MSS. there is a 21st which gives only the फलश्रुति of reciting the hymn, which is wanting in this MS.

III. 359 E. समाधिराजः। 23½ × 2 inches. Folia 5 marked 121, 123, 124, 125, 126 in letter numerals. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 180. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

These are five leaves of some work which it was at first difficult to identify, but subsequently identified with those of समाधिराजः। There is a colophon on 123 B. We get one colophon as मनः सम्बरपरिवर्त्त। Another leaf found with these five can not be identified.

Leaf 123. मनःसम्बरपरिवर्त्त। तत्र कतमा परिशुद्धिः। यदिदं स्वप्नोपमं विभवं दृष्ट्वा तत्र विरागमुत्पादयति। इयं उच्यते कुमारः कर्म्मपरिशुद्धिः। तत्र कतम आरम्भणसमतिक्रमः यदिदं मायोपेततां स्कन्धधात्वायतानानां बुद्ध्वा तेषां व्यवसर्गः। अयमुच्यते कुमारः आरम्भणसमतिक्रमः। तत्र कतमा स्कन्धपरिज्ञा; यदिदं मरीच्युपमतां स्कन्धानामवतरति। तत्र कतरा धातुसमता यदिदं निर्म्मितोपमानां धातूनां प्रतिनिसर्गः। तत्र ‘कतर आयतनानामपकर्षः, यदिदं प्रतिभासोपमानामायतनानां प्रतिनिसर्गः। तत्र कतरत् तृष्णाप्रहाणं। यदिदं सर्व्वधर्म्माणां अनालम्बनता। तत्र कतरा

व्युत्पादसाक्षात्क्रिया यदिदं सर्व्वधर्म्माणामनुपलब्धिः। तत्र कतरः क्रियावतारः यदिदं वीर्य्यसमुत्थितस्य दुःखस्याविप्रणाशः। तत्र कतरो हेतुपरिदापना यदिदं प्रतिश्रुत्कोपमानानां स्कन्धानामनभिनिर्वृत्तिः। तत्र कतरः फलविप्रणाशो यदिदं स्वप्नोपमस्य कर्म्म-फलस्य विप्रणाशः। तत्र कतरः धर्म्मदर्शनम् यदिदं सर्व्वधर्म्माणाम् अपश्यना। तत्र कतरा मार्गभावना, यदिदं सर्व्वधर्म्माणामनुपलब्धिभावना। तत्र कतरत् तथागतसमवधानम् यदिदं सर्व्वबुद्धानाम् शिक्षाप्रतिपत्तिः। तत्र कतरा तीक्ष्णप्रज्ञा यदिदं सर्व्वधर्म्मानाम-नुत्पादकशान्तिः। तत्र कतरत् सर्व्वधर्म्माणां प्रवेशज्ञानम् यदिदं इन्द्रियपरापर-ज्ञानाज्ञानम् ॥

Leaf 121. तत्र भगवान् पुनरपि चन्द्रप्रभं कुमारभूतम् आमन्त्रयतेस्म। तस्मात् तर्हि कुमारः परिशुद्धमनःसमुदाचारः भविष्यामीत्येव त्वया कुमारः सदा शिक्षितव्यम्।

III. 359 F. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता। 21×2 inches. Folia 67, divided into three parts by two holes. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1900. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose correct. Incomplete.

The MS. has neither beginning nor end. Leaves are missing everywhere. The name has been gathered from several colophons.

III. 359 G. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता। 22½×2 inches. Folia 47, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1800. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose, Correct. Incomplete. There is another copy of the work, without number, of which the last leaf is dated N.S. 286=1166 A.D. in the reign of Ānanda-deva. The scribe's name is Jaśaścandra who wrote at the request of Dharmaratna. A portion of the right end of the leaf has been corroded, and a clumsy effort has been made to repair it.

III, 359. H. दिव्यावदानमाला। 22 × 2 inches. Folia 69, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2900. Character, old Newári. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The leaves are marked in letter numerals. The last leaf is marked 332. The first leaf is 12. Then follow the following leaves—13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 161, 163, 164, 165, 166 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 220, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 320, 322, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332.

In 170 A. occurs the colophon सुमागधावदानं सप्तविंशतिमः ॥

In 185 A. occurs the colophon कुणालावदानं सप्तविंशतिमः ॥

In 237 A. occurs रूपवत्यवदानं द्वात्रिंशत्तमम् सोग ॥ 220.

In 221 or 225 A. occurs the name of an Avadána, the ink of which however is too feint to read. The B of this leaf is blank.

The arrangement of the Avadānus in this MS. does not agree with that given by Dr. Rājendralāla. But it agrees with that in a paper MS. in the collection.

III. 359 I. जातकमाला । 21×2 inches. Folia 65, divided into three parts by two holes. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 2700. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose and verse. Correct.

Leaves 60 and 89 are missing.

The MS. commences with the leaf 32. The Jātakas agree with Bendall's list.

34 B. Jātaka X. is Yakṣa Jātaka and not Makṣa as in Bendall. After the colophon occurs the verse.

व्याघ्री शिविः कौशलेयः श्रेष्ठिनो श्रश्च एव च ।
श्रगस्त्यमांषदो विश्वन्तरयज्ञविदौ तथा॥ (प्र + वर्गः) ।

35 B. अनुजातकं प्रथमम् ।
37 B. ब्राह्मणजातकं द्वितीयम् ।
40 B. उन्मादयन्तीजातकं तृतीयम् ।
46 A. सुपारगजातकं चतुर्थम् ।
45 A. मत्स्यजातकं पञ्चमम् ।
46 A. वर्त्तकापोतिजातकं षोडशम् ।
47 B. कुम्भजातकं सप्तदशम् ।
49 B. इभ्यपुत्रजातकमष्टादश ।
52 A. × जातकं एकोनविंशतितमम् ।
54 A. श्रेष्ठिजातकं विंशतितमम् ।
62 A. हंसजातकं द्वाविंशतितमम् ।
67 A. बोधिपरिव्राजजातकं त्रयोविंशतिमम् ।
69 B. महाकपिजातकं चतुर्विंशतिमम् ।
71 B. शरभजातकं पञ्चविंशतिमम् ।
74 B. रुरुजातकं षड्विंशतिमम् ।
77 A. वानरजातकं सप्तविंशतिमम् ।
81 A. क्षान्तिवादिजातकं अष्टविंशतिमम् ।

84 A. ब्रह्मजातकं एकोनत्रिंशत्तमम् ।

87 A. हस्तिजातकं त्रिंशत्तमम् ।

After the colophon of 54 A. occurs the following verse :—

अत्र द्विजोन्मादयन्तीसुपारगजलोद्भवाः ।
पक्षिकुम्भेभ्यतनयास्तापसश्रेष्ठिणौ तथा— (द्वितीयवर्गः) ।

After that of 87 A. उद्दानम्—occurs.

बोधिहंसोमहाबोधि र्वानरः शरभो रुरुः ।
कपिराट् क्षान्तिवादी च ब्रह्मा हस्ती च ते दश ॥

93 A. सुतसोमजातकं एकत्रिंशत्तमम् ।

96 A. अयोगृहजातकं द्वात्रिंशत्तमम् ।

97 A. महिषजातकम् त्रयत्रिंशत्तमम् ।

III. 359 J. दशभूमीश्वरः । 22×2 inches. Folia 41, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1400. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 21 B. प्रभाकरी नाम तृतीया बोधिसत्त्वभूमिः ।

25 A. अर्चिष्मती चतुर्थी बोधिसत्त्वभूमिः ।

29 A. सुदुर्ज्जया नाम पञ्चमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

34 A. अभिमुखी नाम षष्ठी बोधिसत्त्वभूमिः ।

39 B. दुरङ्गमा नाम सप्तमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

53 B. साधुमती नाम नवमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

III. 360 A. चतुष्पीठालोक । 11×2 inches. Folia 45, with two holes. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 900. Character, old Newári. Date N.S. 132=1012 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect. Complete.

The leaves are marked with letter numerals. It begins on the 45th leaf and ends on Leaf 1. It seems to be a commentary on Catuṣpītha Tantra which perhaps exists in Cambridge. See Bendall Catalogue, page 197. The following extracts will explain the character of the book :—

नमः सर्व्वभाविनीभ्यः ॥
विश्वाग्रं बुद्धबिम्बं दिवसकरधरोल्लासिबालेन्दुलेखं
मैत्रेयं चारुरूपम् शिरसि वरतनुं मञ्जुघोषञ्चे गात्रौ । (?)
पद्मोत्थं दण्डरूपं कुटिलितवपुषं वज्रिणं भीमनादं
विज्ञानज्ञानरूपं निहतभवभयं पञ्चमूर्त्तिं प्रणम्य ॥
पञ्जिका लिख्यते सेयं प्रार्थनात् सेनवर्म्मणः ।

एवं भाषितेत्यारभ्य यावदभ्यवन्दन्निति वचनात् विभक्तिलिङ्गवचनं समासादयः

गुरुलघुयतिच्छन्दादयश्चार्य्यदेशवशात् यथायोगं योजनीया। एवं भाषितसर्व्वज्ञम् इत्यादिना निर्द्दिष्टाः चत्वारोऽर्थाः देशकदेशनाप्रकारः देश्यर्थः स्थानमिति। तत्र सर्व्वज्ञ इति देशकः। एवमिति देशनाप्रकारः। स्थानम् इति देश्यार्थः। शुद्धावासकमित्येतत् स्थानम् तत्र पदार्थः दूषि × × मिति बुद्धानामित्यर्थः। दक्षिणामिति क्वचित् तत्रापि स एव अर्थः। योगिनीजालसम्बरमिति। योगिन्यः प्रज्ञापारमिताद्याः जालं समूहः सत् प्रागेव उक्तं। समपद इत्यादि पदं पराङ्मुखांगुल्यां संश्लेषात्समपदं तस्य चैकपाद-सङ्कोचेनातिर्य्यक्स्थापनं वा चित्तपदं। हस्तद्वयमे(व)वाश्चचरणाङ्गुलीयकं। तजवज्जानुद्वयं कुर्य्यात्। वाहुस्ताभ्यां हंसपक्षाकृतिः। मण्डलपददक्षिणपाद(')भूमौ संस्थाप्य वामपद त्रैलोक्यलङ्घनाकारेण सलिलमुत्क्षेपः इति त्रिविक्रमपदं। दक्षिणचरणेन वामचरण-माक्रमेत्। वामजङ्घं संकोच्य पञ्चवितस्ति आयाम प्रासारयेत् आलीढ स्यात्। प्रत्यालीढो अत्र दक्षिणमाकुञ्चर वामं तथैव प्रासारयेदिति।

एकचरणमुत्क्षिप्यते। नैव परिभ्रमेत्। इत्येकः स्थानः। ललिताक्षपादितया सुख-निषद्य विविधप्रकारेण पादस्य विक्षेप पादविक्षेपेण आत्मभेदं विमृश्यादौ चेत् सर्व्वं सङ्कुच्य विपरीतोरुविन्यासप्रयोगाच्चापि तत्तयात् अमपूर्व्वं उत्पन्नाश्रयेत्युभयोरपि। योगिनीपादद्वयं। यावदर्द्धस्थापनं वा यूपस्कारः। आह च। एकत कुञ्चितन्यस्तस्त्विनि-कुञ्चितजानुकं। आसीनपुरुषोपेतम् युग्मपादं प्रतिष्ठितम् अन्योन्यजानुभ्यां वा मा(?)-पार्श्वपीड़नं मुण्डताड़नं। वज्रसत्त्ववाहुपाशे प्रज्ञापारमिताकण्ठदृढमालिङ्ग्य दैव्याजङ्घं तु परिविन्यस्य तत् सम्पुटः संयमीकृतं उक्तञ्च योषित्कण्ठविकल्पप्राणात् मोक्षः इत्युक्त-मार्य्यदेवेन इति। द्वन्द्वालिङ्गनमिति प्रज्ञोपायसम्मिलनम् कुतः इत्याह सकलसत्त्वधातोः संसारोत्तरकार्य्येण इत्यर्थः। योगिनीजालसम्बरम् मुक्त्वा नास्त्यन्यः संसारे सार इति। मोक्षे यस्तु प्रयोक्तव्यः इति परिक्रमः कर्त्तव्यः। यच्च विशेषतः इति विशेषशब्दोप-पादानात् द्वादशसाहस्रिकोक्तकक्षपुटे पादस्य संहारः तत्रेदं कक्षपुटम्।

नृपसद्दशिखीधारी हस्तशोमासुकन्या।
जटनरकविभीतामोहनीन्द्राब्जवज्रा।
कुरु चतुर चतुष्क पञ्चदेहायमिश्रं।
तृयुबतीवसयोग्या त्वञ्च तुष्टिं सदंक्षे॥

इति कक्षपुटपर्य्यन्त लिखनीयाम्।

It belongs to the Vajrayāna School and to a Guhya class.

III. 360 B. Collection of works by अद्वयवज्र। 12×2 inches. Folia 38, pierced on one side, 4 inches from the left-hand side. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 900. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose. Incorrect.

Beginning. नमः बुद्धाय।

वन्दे कुदृष्टिनिर्घातनादिकर्म्मविधानतः।
अनेनैव विहारेण यत्नेन लभते पदम्॥

इह हि द्विधा सत्त्वा शैक्ष्या अशैक्ष्याश्च तत्राश्रय अधिमुक्तिप्रयोगः। भूमिप्रपन्नप्रयोजकञ्च अवसितास्तिपर्य्यन्तः शैक्ष्यावस्थायिनां शैक्ष्याणाम् सुविशुद्धादिकर्म्मविधानेन संभारद्वयसंभृतसम्यक्सम्बोधिसम्पल्लाभः। अशैक्ष्याणामपि निरस्तप्रतिपक्षकृतार्थफलविकल्पानां शाक्यमुनेरिव प्रणिधानावेशसामर्थ्यात् युगनद्धानां भोगयोगतः। सत्त्वार्थक्रिया-लक्षणमविच्छिन्नमादिकर्म्म प्रवर्त्तत इति स्थितं। तथा च।

न तेऽस्ति नान्यनानार्थमविकल्पनवेक्षणा।
अनाभोगो न ते लोके बुद्धकृत्ये प्रवर्त्तते॥
परार्थसम्पद्बुद्धानाम् फलमुत्खातम × × य।
बुद्धत्वादि यदन्यस्तु तादर्थ्यात् फलमिष्यति॥
चिन्तामणिरिवाकल्पसर्व्वसंकल्पवायुभिः।
तथापि सर्व्वसत्त्वानाम् अशेषाशाप्रपूरकः॥
फलतत्त्वविवक्षाणाम् विधायाह विवर्ज्जनात्।
सम्बोधि बुध्यते धन्यो तत्प्रशात् बोधिकर्म्मणि॥

ननु शैक्ष्याणामादिकर्म्मविधानं युज्यते एव। कतम अशैक्ष्याणामपि निःस्वभावभाविनां आदिकर्म्मारम्भः। अयमपि सुवर्णनिगडबन्धन एव। सत्यम्। प्रज्ञापारमिताधिगमविरहात्। प्रज्ञापारमिता हि पञ्चपार-मितानां स्वभावः अतः एव – सर्व्वाकारवरोपेतशून्यतेति – निगद्यते। उक्तञ्च भगवता प्रज्ञापारमिताविरहिताः पञ्चपारमिताः पारमिता-नामधेयं न लभन्ते। आर्य्यविमलकीर्त्तिनिर्द्देशे चोक्तं; प्रज्ञारहितो उपायो बन्धः। उपायपराहतप्रज्ञा बन्धः। प्रज्ञासहितः उपायः मोक्षः उपायसहित प्रज्ञा मोक्षः। तादात्म्यञ्च तयोः। सद्गुरूपदेशतः प्रदीपालोकयोरिव सहजसिद्धमेव अधिगम्यते। अत एव आदिकर्म्म-मध्ये विशुद्धं कर्त्तव्यम् सर्व्वयोगिभिः।

शून्यताकरुणाभिन्नं आदिकर्म्म च यद्बोधौ ज्ञानमिष्यते।
पञ्चपारमितो प्रोक्तं आदिकर्म्मेति संज्ञया।
प्रज्ञापारमिताचासां स्वभावो नातिरिच्यते। तथाच।
दानं शीलं क्षमा वीर्य्यं ध्यानं प्रज्ञाञ्च सादरः।
सततं सेवयन् धीमान् सुखस्वर्गोऽपि जायते॥
सम्भोगनिर्म्मिते हेतुदानशीलक्षमाश्रयं।
ध्यानप्रज्ञाभिधर्म्मश्च वीर्य्यन्तत्तूभयोर्मतम्॥

तस्मात् बोधिसत्त्वेन सुविशुद्धादिकर्म्मविहारिणा भवितव्यम्। विपर्य्यये च नास्तिकवादप्रसङ्गः। तदुक्तम्—

शुभाशुभं यद्यपि निस्वभावकं
तथापि कुर्य्यात् शुभमेव नाशुभम् ।
जलेन्दुबिम्बोऽयमलोकसम्वृतौ
सुखं प्रियं दुःखमजस्रमप्रियम् ॥

Leaf 9 A. (First Chapter—Colophon).

कुदृष्टिनिर्घातादि वाक्यानां टिप्पिनीकेयम् ।

12 B. मूलापत्तयः समाप्ता । स्थूलापत्तयः समाप्ता ; कुदृष्टिनिर्घातनम् समाप्तम् ।

9 B. षट्पारमितापरिपूरी दृष्टिः ।

14 A.B. तत्वरत्नावली समाप्तेति । कृतिरियम पण्डितावधूत श्रीमद्व अद्वैतवज्रपादानामिति ।

17 A. पञ्चाश्चत्थागतमुद्राविवरणम् ।

19 B. सकनिर्देशसमाप्तः ।

21 B. धर्म्ममुद्रविपाकदमनिर्द्देशं द्वितीयः समाप्तः । महामुद्राविमला निर्द्देशस्तृतीयः ।

22 A. समयमुद्रापुरुषकारदलनिर्देशः चतुर्थः समाप्तः ।

25 B. समाप्तश्चायं सेकतात्पर्य्यसंग्रहः ।

(?) स्वप्ननिरुक्ति समाप्तेति ।

(?) तत्वप्रकाशः समाप्तः ।

(?) सप्रतिष्ठानप्रकाशः समाप्तः ।

(?) महासुखप्रकाशः समाप्तः ।

34 B. तत्वविंशिका समाप्ता ।

35 A. महायानविंशिका समाप्ता ।

35 B. निर्वेदपञ्चकं समाप्तम् ।

36 A. मध्यषट्कः समाप्तः ।

36 B. इति तत्वदशकः समाप्तः ।

38 B. अमनसीकारोधार समाप्तः ।

III. 360 C. ज्ञानदीपक । $12\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia 142, divided into three parts by two holes. Lines, 5 or 4 on a page. Extent in ślokas, 1700. Character, modern Newári. Appearance, fresh. Date? Prose and verse. Incorrect.

Vidyānandanātha, a Bhairava, wrote a long Tánkrik work, entitled Jñānadipavimarṣaṇī. The present work is a part of that work. It deals with the process of worshipping Tripurā Sundari. The last colophon runs :

इति श्रीविद्यानन्दनाथदेवविरचितायां श्रीज्ञानदीपविमर्षिण्यां श्रीत्रिपुरसुन्दरी पद्धत्यां दीपाम्नायपद्धति पञ्चविंशतिः ।

षडाम्नायमहापद्मवनषण्डविहारिणा ।
श्रीविद्यानन्दनाथेन परहंसेन धीमता ॥

Beginning— ओं श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ओं सप्रकाशां विमर्षाख्यां बीजाङ्कुरलतां परां ।
शृङ्गाटपीठनिलयां वन्दे त्रिपुरसुन्दरीम् ॥
विमर्षंच रसां सारा माद्याबीजस्य गर्भगाम् । (?)
कला सप्तदशी वन्दे त्रिपुरा त्रिपुरातनी ॥
त्रिभिर्भेदैः त्रिनिलयां बिन्दुस्फुटरसभवाम् ।
हकारार्द्धकलांवन्दे पूर्णां त्रिपुरसुन्दरीम् ॥
पूर्णादिप्रथमान्तं या त्रिपञ्चतिथिगामिनी ।
तां कलारूपिणीं नित्यां वन्दे कालापहारिणीम् ॥
दयया पाशाटवी सार्व्वन्वाम समर्पयेत् । (?)
यदाज्ञातामहं वन्दे गुरुकारुण्यवारिधिम् ॥
निहत्य विघ्नसंघात हृष्ट मा(सं) तनोति यः ।
तमच्चर्यां शाम्भविसूनुं वन्देऽहं गणनायकम् ॥
द्वैताद्वैतामहामोहविघ्नसंघातमर्द्दनी ।
गणनाथमयीं वन्दे प्रतिभापारमेश्वरीम् ॥
अपराचित् क्रियारूपामानन्दभरनिर्भराम ।
वषटकाख्यामहं वन्दे जाम्बिकेयीं पराकलाम् ॥
वेदतर्कमयीं देवीं रथाङ्गलीलया सदा ।
ससंवित् विमुषो नौमि योगिनी कानमाचिका ॥
शिवाद्यवनीपर्य्यन्तं क्षेत्रपाल यत् पलम् ।
क्षेत्रपालमयीं वन्दे प्रतिभां शाम्भवीमहम् ॥
श्रीवामकेश्वराम्नाय उन्नीयागमसागरात् ।
प्रपन्नजनतादुःखध्वान्तविच्छेदभानुना ॥
क्रियते पद्धतिः सम्यक् विद्यानन्देन धीमता ।
सद्भिः संसेवनीयेयं ज्ञानदीपविमर्षणी ॥

ब्राह्मं मुहूर्त्तमुत्थाय शिरसि श्वेतसहस्रारव्योमाम्बुजोदरगतपूर्णेन्दुबिम्बमध्ये शुद्ध-स्फटिकसङ्काशं श्वेतवस्त्रगन्धानुलेपनं वरदाभयपाणिनं द्विनेत्रं कारुण्यावलोकिनम् वामोरुगतया शक्त्या वामेनोत्पलधारिण्या दक्षिणेन पाणिनालिङ्गितम् परमानन्दानन्दितं मन्दस्मितयुक्तं ध्यात्वा अमुकानन्दनाथ-अमुकाशक्तियुक्त-श्रीपादुकां पूजयामि ।

Leaf 2 B. श्रीविद्यानन्दनाथविरचितायां श्रीत्रिपुरसुन्दरीपद्धत्यां ज्ञानदीपविमर्षिण्यां गुरुध्यानपद्धतिः प्रथमा ।

3 A. मन्त्रध्यानपद्धतिः द्वितीया ।

4 B. स्नानपद्धतिः तृतीया ।

7 A. सन्ध्यावन्दनपद्धतिः चतुर्थी ।

8 A. तर्पणपद्धतिः पञ्चमी ।

10 A. स्नानपद्धतिः षष्ठी ।

13 A. द्वारपालार्चनपद्धत्यां सप्तमी ।

15 A. चक्रोद्धारपद्धतिः अष्टमी ।

19 A. अर्कसाधनपद्धतिः नवमी ।

22 A. यागपद्धतिर्दशमी ।

39 A. मन्त्रोद्धारपद्धतिरेकादशी ।

53 B. न्यासपद्धतिः द्वादशी ।

54 A. आन्तरन्यासपद्धतिस्त्रयोदशी ।

55 B. पीठार्चनपद्धतिः चतुर्द्दशी ।

60 A. सामान्यार्घपात्रविधिः पञ्चदशी ।

67 A. ध्यानपद्धतिः षोड़शी ।

93 A. चक्रार्चनपूजाहोमजपपद्धतिः सप्तदशी ।

108 A. स्तोत्रपद्धतिरष्टादशी । [one hundred verses.]

113 B. पवित्रारोहणपद्धतिः विंशतितमी ।

118 B. दमनारोपणपद्धतिः एकविंशतितमी ।

120 A. काम्यसाधनपद्धतिः द्वाविंशतितमी ।

127 A. दीक्षापद्धतिः त्रयोविंशतिः ।

130 A. पारम्पर्य्याचर्य्यपद्धतिः चतुर्विंशतितमी ।

In leaf 83 A. षड्दर्शनमन्त्रा यथा

ओं तार त्रितार त्रिरे स्वाहा बौद्धदर्शनसमया देवी श्रीपादुकां पूजयामि इति तारामन्त्र ओं वैदिकदर्शनसमयश्रीपादुकां पूजायामि इति ब्रह्ममन्त्रः । ह्रौं शिवाय ह्रौं नमः शिवदर्शनपादुकां पूजयामि इति शिवमन्त्रः ह्रां ह्रीं स्वः सौरदर्शनपादुकां पूजयामि इति सौरमन्त्रः । ओं नमो नारायणाय नारायणदर्शनश्रीपादकां पूजयामि ऐं शाक्तदर्शनश्रीपादुकां पूजयामि इति शाक्तमन्त्रः ।

III. 360 D. पञ्चरक्षा $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 136, divided into 3 parts by two holes. Lines 6 on a page. Extent in slokas 2,500. Newári. Appearance, very old. Date N.S. 494 = 1374 A.D. Prose. Incorrect.

This is a well-known work, described several times. The present MS. contains the usual Budhist Formula of faith at the end followed by the following :—

देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः परमोपासकः श्रीललितापुरे महानगरवरे श्रीकारण्डविहारलिविमृहाधिवासितः परमसौगतदानपतिनाथभारोकस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्योपाध्यायमातापितृपुरङ्गमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरफलप्राप्तमिति। श्रेयोऽस्तु सं ४९४ चैत्रशुक्लचतुर्द्दश्यां तिथौ उत्तरफाल्गुनीपरहस्तनक्षत्रे ध्रुवयोगे सोम-वासरे। राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीजयार्ज्जुनदेवविजयराज्ये वज्राचार्य्य श्रीतुमश्रीनामनेन स्वहस्तेन लिखितमिदं यद्धर्म्मम्। यथा कथञ्चित् लिखितम् मयैतत् बालेन शास्त्रंधिषणः क्षमध्वम्। दृश्याभ्रुलिमेतत् अशुद्धमेतत्। संशोधनीयं गुणिभिः समस्तैः।

There is a palmleaf MS. of the same work dated N.S. 684 (1564 A.D.) copied at Kátmundu.

III. 360 E. षट्कर्म। 12×2 inches. Folia 37, pierced through by one hole. Lines 4 and 5 on a page. Extent in ślokas 500. Character, Newárí. Appearance, old. Date ? Verse. Incorrect. Incomplete.

The MS. begins with the 10th leaf. It treats of the Saṭkrama, *i.e.*, the six cruel incantations of the Tāntrikas—Killing, Stupefying, etc.

In leaf 10. इति उड्डीशमते गदागदयोगः द्वितीयपटलः।

11 B. ज्वरपटलः समाप्तः।

12 A. प्रत्यानयनश्चपटलः समाप्तः।

12 B. उच्चाटनपटलः समाप्तः।

14 A. विद्वेषनपटलः समाप्तः।

14 B. उच्छादनपटलः समाप्तः।

16 A. जलस्तम्भनपटलः समाप्तः।

17 A. अग्निस्तम्भनपटलः समाप्तः।

18 B. अगदनपटलः पमाप्तः।

19 B. अञ्जनप्रयोगपटलः समाप्तः।

20 A. साधनपटलः समाप्तः।

21 A. पादप्रचारपटलः समाप्तः।

22 A. वस्त्रादयनीकरणपटलः समाप्तः।

23 B. केशरञ्जनयोगा समाप्तः।

25 B. गर्भनाशनयोगा समाप्तः।

26 B. " "

30 B. रसायनाधिकृत समाप्तः ।

31 A. राज्यकरणयोगा समाप्तः ।

32 A. इति स्त्रीयोगमाला उड्डीश नाम शास्त्र समाप्तः ।

43 B. विष्णुक्रान्ता च सर्पाचि भावयेच्च पुनः पुनः
तेन कृत्वा तु तिलकं सुरासुरं वशं नयेत् ।
ओं त्रैलोक्यमोहिनी सर्व्वभूतवशीकरणी ह्रीं स्वाहा । अनेन अष्टोत्तर-
शतं पठित्वा स्थवयेत् ततो तिलकं कारयेत् सुरासुरमपि वशीकरोति ।

45 B. उड्डीशवशीकरणपटलः समाप्तः ।

III. 360 F. चण्डी । 121 × ½ inches. Folia 31, pierced through by one hole. Lines 6 on a page. Extent in slokas 700. Character, old Newári. Date N.S. 282=1162 A.D. Verse. Correct. Complete.

संवत् २८२ फाल्गुन शुक्लचतुर्थ्यां सोमवारे श्रीमन्महाराजाधिराजपरमेश्वर परम-
भट्टारकश्रीआनन्ददेवविजयराज्ये ।

III. 360 G. पद्मनाभसंग्रहः । 12 × 2 inches. Folia 29, pierced through by one hole towards the left-hand side. Lines 5 on a page. Extent in slokas 600. Character, Bengali. Prose. Correct. Incomplete. Date N.S. 366.

The MS. is defective, as it has not the following leaves—3-9, 13-17, and 20—21.

It begins नमस्कृत्य महादेवं गुरुं संसारतारणम् ।
तिथ्यादीनां विवेकार्थं मुनिवाक्यम् समुच्चितम् ॥
पक्षवृद्धौ तिथिद्वैधे ह्रासवृद्धिषु संशयः ।
सुधियामप्यनुष्ठानमतो मया विविच्यते ॥
त्रिंशद्भिनैः सावनो मासः ।
उक्तञ्च ब्रह्मसिद्धान्ते ॥
चान्द्रशुक्लादिदर्शान्तः सावनः त्रिंशता दिनैः ।
एकराशौ रवि र्यावत्कालं मासस्य भास्करः ॥

The End. दशाक्रियामुपक्रम्य आवसथं समापितम् ।
प्रेताशौचं तथाख्यातं मुनीनां दर्शनादिकं ॥
सन्देहानेकगाम्भीरं श्लोककर्म्ममहार्णवम् ।
इति श्रीवाराणस्यां योगीश्वरसंग्रहपद्मनाभसंग्रहौ समाप्तौ । श्रीरस्तु
नयपालदेशीयाभिलिख्यमान सम्वत् ३६६ वैशाख शुक्ल ३ रवौ रम्ये
दिनोत्तमे ॥ पुस्तिका स्वस्तिकारिका ॥ राजश्रीअभयमल्लस्य राज्ये ॥
भार श्रीअमुकस्य ।

III. 360 H. सर्व्ववज्रोदका । 11 × 2 inches. Folia 27, pierced through by one hole towards the left. Lines 6 on a page. Extent in slokas 500. Date N.S. 179 = 1059 A.D. Prose. Character, old Newári. Appearance, old. Incomplete, out of 66 leaves only 27 remain.

The End. महातन्त्रराजादुद्धृता वज्रधातुमहामण्डलोपयिका सर्व्ववज्रोदका नाम समाप्तः । कृतेयं महावज्राचार्य्यानन्दगर्भपादैरिति ॥ विलिख्य पुण्यं यत् प्राप्तं मया साधनसंस्कृते अशेषस्तेन लोकोऽयं भूयात् श्रीवज्रसम्भवः अशेषसकलसर्व्वसत्त्वपरमनिर्वाणप्रतिष्ठितार्थेन रत्नाकर्मेन लिखितमिति ।

(N.B.—रत्नाकर्मे । is written in a different hand and in a different ink. Some one apparently attempted to re-ink these faded letters but without much success.)

संवत् १७९ फाल्गुन शुक्ल प्रतिप × × खितामिति ॥

After this is written in a different hand in a different ink the Satākṣarī mantra of Vajrasatva.

The first leaf is wanting. From a leaf without pagemark which I suspect to be the 2nd leaf, I take the following extract as explaining the object of the book.

नापि रागविरागरहितमनुपचितधातो र्विरागसम्भवात् । उपचितधातोः पुनः रागसम्भवात् नापि निराकार × × × स्वस्यैव पुनः सुरताभिलाषात् चक्षुरादिनिमीलनेन प्रयत्नतो विकल्पपरिहारेण च भेदप्रतिभासोपगमे मुद्रोपयोगः निष्फलः स्यादिति । अन्येन च तत् सिद्धेः । न विना प्रज्ञारविन्दसंयोगं परमनिर्वृतिरूपा कृतकृत्या सम्पद्यते इति । चेत (?) धर्म्मभोजनाभ्यां स्नानादिभिरपि तादृक्कृतकृत्या × × मोत्पत्तेरलमिति विस्तरेणेति । आह च तत्साध्यं योगिनीतन्त्रे सहजाख्यं महासुखं । परमान्ते भवेल्लक्ष्यम् विरमादौ च यत्नतः ॥ ननु श्रीसमाजादौ योगतन्त्रे हेवज्रादौ कियन्तः अभिषेका अभिप्रेता । तत्र केचिदाहुः श्रीसमाजे त्रयोऽभिषेकाः पठ्यन्ते ॥

Colophon. अग्निदाहप्रशमनमभिधीयते ।

III. 360 I, 361 G and 402 A. वज्रावलीतन्त्र । 13 × 2 inches. Folia 91, pierced through by one hole towards the left. Lines 6 on a page. Extent in slokas 3,000. Date N.S. 202. Character, Newári or Bengali. Prose and Verse. Appearance, old. Incorrect.

No. 402 A is a complete MS. while No. 360 I is a dilapidated copy with many leaves missing. It is in Newári character later than No. 402, though it looks older. Prof. Bendall has described this work in Cambridge Catalogue, page 197.

No. 361 G. $8\frac{1}{2} \times 2$. Folia 149, pierced by one hole towards the left. Extent in ślokas, 2,500. Date? Appearance. Character, Newári. Prose. Incorrect.

श्रीवज्रसत्वाय ।

वन्दे श्रीकुलिशेश्वरं स्मरतारमारोभवारेः पदं
क्रोधाधारतदिन्तु मङ्गलगिरो गायन्तु वज्राङ्गनाः ।
श्रीमद्वज्रभृतो महिम्नि जगदाधातुं महामण्डले
निश्रत्यूहसिहाभयस्य सहसा वज्रावली मीलतु ।
अन्तर्वहिर्वज्रभृतेव वज्रपरम्पराभिर्ह्रियतां हृदीयं
यज्योतिरन्तस्तिमिरं निरस्य श्रीवज्रभृत्मूर्त्तिमती विभर्त्ति ।
मण्डलादिविधिःशास्तुर्विस्तृतः कमनीद्वये ।
संक्षिप्य तामिहव्यक्तं ब्रूमः शक्यक्रियं क्रमात् ।
किञ्च आचार्य्यैर्ग्रन्थितप्रक्रियास्वापूर्णत्वं न प्रस्तुतत्वं स्फुटोक्तिः ।
क्वापिक्वाप्याम्नाततायुक्तताचेत्यस्माभिस्तद्गुणैर्मण्डितेयम् ॥

इह हि दृष्ट्वा जनान् विद्यादिदामपरम्परावद्धबुद्धीन् दुर्व्वारिकर्म्मोर्म्मिरयप्रेरणया प्रायशो अपायत्रयेषु अगतिद्वये च सुगम्भीरे संसारे सरिदावर्त्ते अतिदुस्तरे प्रतिशुद्ध-निमज्जनोन्मज्जनैरविश्रामसस्वतन्त्रां स्तनुभृतः परमकृपाप्रणयात् समुद्धर्त्तुमुद्धुरैः प्रथमं अर्घ्याद्युपकरणसन्निधापनादिक्रमतो मनोहरविहारादिक्रियाप्रतिष्ठापनादिषु अभिषेक श्रुतचित्तादौ च यथायोगं अनुष्ठानात् पुण्यसम्भारे ज्ञानसम्भारे च सम्यक्कृतत्शाक्याचार्य्यैर्हद्भिः श्रुत्यमन्त्रनीतिनिपुणधौरेयमात्सर्य्यौत्साहशालिभिः कृपालुभिर्यथाक्रमं विहाराद्यर्घ्यादिदानलक्षणं पूर्व्वसेवाप्रयोजनं शिष्यसमूहो भूखननभूशोधन-भूपरिग्रहो विघ्नकीलनं वसुन्धराधिवासनं कलसाधिवासनं देवताधिवासनं मण्डल-सूत्रण रजःपातन कलसन्यासो मण्डलसाधनं देवताधिवासनं प्रतिमादिप्रतिष्ठा पुष्करिण्यादिप्रतिष्ठा आम्रारामादिप्रतिष्ठा शिष्याधिवासनं आचार्य्यप्रवेशः शिष्य-प्रवेशो मालोदकमुकुटवज्रघण्टानां असेका त्रिसमयदानं आचार्य्यसेकोमन्त्रसमर्पण-मन्त्रनं दर्पणसेकशरक्षेपोगुह्यप्रज्ञाज्ञान चतुर्थसेकाः । विद्याव्रतं वज्रव्रतं चर्य्याव्रतं व्याकरण मनुज्ञा आश्वासः स्वसेको होममण्डलोपसंहारो मानसमण्डनं वलिविघ्न निवारणं वज्रघण्टालक्षणधारणञ्चेतिपञ्चाशद्विधयो विधेयाः तत्र शुभे अह्नि पूर्व्वाह्ने वलिदानपुरःसरं विहारादिभूमिः परीक्षणीया तत्र पूर्व्वस्यां अश्वत्थेन आग्नेय्यां मञ्जनं दक्षिणस्यां प्रक्तं नैऋत्यां पलाशं पश्चिमायां न्यग्रोधं वायव्यां शाल्मलिः उदीच्यां वकुलं ऐशान्यां उदुम्वरं अतिकूर्म्मपृष्ठाञ्च भुवं नृत्योद्वर्त्तननाशस्य वाहेतोरिति उत्तरोन्नतां कुलक्षयभयात् पूर्व्वोन्नतां साधकनाशभयान्निम्नमध्याञ्च परित्यज्य या राज्यस्य विद्याधरत्वा-देर्व्वाहेतुरिति ईषदुन्नतमध्यासितप्रदक्षिणश्रोता चतुरस्रे सदिक् प्लवा मृद्वी वितस्ति

मात्रं तद्गतं खात्वा तया मृदा प्रपूर्य्य सत्वरं गर्त्तं प्रभूता यदि मृत्तिका शुभा भूमिस्तदाज्ञेया पुनस्तद्गर्त्तेणां मृदं कृष्ट्वा वितस्तिमात्रेऽस्मिन् गर्त्ते वारिप्रपूरिते शीतली जीवमतूस्थाभ्यां युक्ते इत्यपि कश्चन गत्वा पदशतं आगता च निरीक्षिता ।

पूर्णाम्भोभिः शुभा भूमिः न्यूना ज्ञेया छिलेष्वभिः ।
स्वल्पमपि यद्यम्बु नागेभ्योभयमादिशेत् ।

III. 361 A. आख्यातविचार । $8\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 14, pierced towards the left. Lines 5 and 6 on a page. Extent in ślokas 150. Date N.S. 540 = 1420 A.D. Appearance, old. Prose. Correct. Character, Newári.

Beginning. ओं नमो वागीश्वराय ॥

मञ्जुघोषं प्रणम्यादौ बालानां बुद्धिवृद्धये ।
शब्दज्ञानमभिज्ञाननिगमः (?) हेतुकथ्यते ॥
अत्र लडादीनाम् लस्थाने तिवादयः अष्टादश भवन्ति ।
के पुनस्ते लडादयः । लट् लिट्लुटलृटलोट् इति पञ्चतेति ॥
लङ् लिङ लुङ् लृङ एते चत्वारः अभितः ।
तत्रैषां नवलकारस्थाने तिवादय आदेशा भवन्ति ॥

The last Colophon. इति तिङ् समाप्तः सम्वत् ५४० जैष्ठ १३ शुक्लपक्षे ।

III. 361 B. वामकेश्वरतन्त्र (?) $8\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$ inches. Folia 40, pierced towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 400. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ओं नम त्रिपुरसुन्दर्य्यै ।

गणेशग्रहनक्षत्रयोगिनी राशिरूपिणीं ।
देवीं मन्त्रमयीं नौमि मातृकापीठरूपिणीम् ॥
प्रणमामि महादेवीं मातृकां परमेश्वरीम् ।
कालहालाहलोल्लोलकलनाशमकारिणीम् ॥
यदक्षरैकमात्रेऽपि संसिद्धः स्पर्द्धते नरः ।
रविताक्ष्यैन्दुकन्दर्पशङ्करानलविष्णुभिः ॥
यदक्षरशशिज्योत्स्नामण्डितं भुवनत्रयम् ।
वन्दे सर्व्वेश्वरीं देवीं महाश्रीसिद्धमातृकाम् ॥

The End. पूर्व्वपश्चिमयोर्द्वारौ प्राणायामात्मकौ स्थितौ ।
कलामाक्षतनुभूतानि नव चक्राण्यनुक्रमात् ॥ (śloka 322.)

It treats of the worship of Tripura Sundarī.

III. 361 C. दशतत्त्वसंग्रह by क्षितिगर्भ। 9×2 inches. Folia 42, pierced by one hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 400. Date ? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins ओं नमो वज्रसत्त्वाय।
वज्रसत्त्वं गुरुं नत्वा तद्धर्म्मसूनुसंहतिम्।
दशतत्त्वानि कथ्यन्ते ज्ञानपादक्रमेण तु॥
रक्षाचक्रञ्च चक्रञ्च आपषेकोद्धठौवलिः।
प्रत्यङ्गिरः पुटोद्घाततत्त्वानि क्रमशोदश॥
हृन्नरस्तनिजवीजञ्च प्रभाव्यूहे र्जलत्कृतिम् (?)।
कृत्वाभैरवबुद्धादीनाकृष्य पुरतो भिषक्॥
वन्दनाञ्च तथा पूजा देशनामामनुमोदनां।
बुद्धादीन् शरणं गत्वा मार्गमाश्रयते ततः।
बोधचित्तमथोत्पाद्य त्रिविमोक्षं सुखं स्मरेत्॥

The End. इति सम्पुठोद्घातविधिः।
दशतत्त्वानि संहृत्य यन्मया सादितं शुभम्।
दशतत्त्वपरिज्ञाता सम्यक् तेनास्त्वसौ जनः।
कृतिरियं दशतत्त्वसंग्रहः पण्डितक्षितिगर्भस्येति।

III. 361 D. रुद्रयामले षष्ठीविद्याप्रशंसा। 9×2 inches. Folia 14, pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 125. Date N.S. 479=1359 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Incorrect. Verse.

Beginning. ओं नमस्त्रिपुरायै।
विद्युत्पुञ्जनिभां नमामि सततं प्राग्भारसूक्ष्माङ्गिराम्।
सूत्तरीं भग्नमृणालतन्तुनिभया निर्भिद्य लिङ्गत्रयम्॥
प्राप्योर्द्धञ्च विसर्गभागमुकुलं पीयूषधारारसम्।
पीत्वा विद्रुतविद्रुमद्रवमयीं शक्तिं परां कौलिकीम्॥
सुरासुरभुजङ्गाद्यैः मुनीन्द्रैः सिद्धकिन्नरैः
पादाक्रमार्च्चितं यस्या तां नित्यां सर्व्वदा नमः।

Colophon. इति षष्ठः पटलः।
इति रुद्रयामले सपादलक्षग्रन्थविद्यापीठावतारे उत्तरभागिनीयुक्तं न (व) प्रकरणे षष्ठीविद्या प्रशंसायाम् उत्तरषट्कं समाप्तमिति। लिखित-

मिदं तपोधनश्रीविश्वेश्वरेण युवराज श्रीजयार्ज्जुनस्यार्थेन लिखितम् ॥ अल्पग्रन्था कारणविस्तरा ॥ सं ४७९ श्रावण कृष्णदशमी शिवं भवतु ॥

This contains only 125 verses out of a lakh and 25,000. It was copied by Viśveśvara for the use of Yuvarāja Jayārjuna Deva. The scribe says that a long work has been shortened.

III. 361 F. पावमानि । 8×2 inches. Folia 4, pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 60. Date? Appearance, Fresh. Character, Newári. Prose. Incorrect.

Beginning. ओं नमो ब्रह्मणे नमः ।

अथ प्रक्षाल्य पाणिपादौ ॥ बद्धशिरसि । वस्त्रोपवीती । आचम्य । तीर्थ आवाहन ॥

In the same MS. There are 14 leaves dealing with the process of S'ráddha, dated N.S. 468=1348 A.D. The scribe's name is given as Harṣapāla.

There is another ritualistic work in 26 leaves, which is dated N.S. 567.

III. 362 A. दुर्गतिपरिशोधनम् । 12×2 inches. Folia 13, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 300. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

It begins ओं नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः ।

विधूतसर्व्वसंकल्पं भावाभावविवर्ज्जितं ।
शाक्यसिंहं नमस्कृत्य शुद्धं प्रकृतिनिर्म्मलम् ॥
तं शोधनं प्रवक्ष्यामि सर्व्वदुर्गतिशोधनम् ।
गार्भपादानुसारेण समाधित्रयमुत्तमम् ॥

प्रथमं तावत् योगी विजनमनोनुकूलप्रदेशे मृदुसुकुमारासननिषण्ण सुगन्धनमण्डलं कृत्वा पञ्चोपचारपूजा करणीया । ततः सर्व्वधर्म्म नैरात्मं भावयित्वा आत्मात्मानं ओङ्कारेण वज्रज्वालामलार्क भावयेत् । तस्य कण्ठे ह्रींकारेण पद्मं तस्योपरिदलाग्रे अकारेण चन्द्रमण्डलम् । तस्योपरि हुंकारेण पञ्चसूचिकं वज्रं । तं वज्रजिह्वया लीनं भवति । वज्रजिह्वेति तेन वज्रजिह्वा भवति । मन्त्रजापक्षमो भवेत् । हस्तद्वयस्य मध्ये स्थित अकारेण चन्द्रमण्डलम् तस्योपरि हुंकारेण पञ्चसूचिकं वज्रम् । तं वज्रं करमध्ये लीनं भवति । वज्रहस्ता भवति । सर्व्वमुद्राबद्धक्षम भवति । ततो रक्षा वज्रः प्रवणा कर्त्तव्या । ओं गृह्ण वज्रसमय

हुं वम् इति ब्रुवन् क्रोधतेरेन्तिरी वध्रियात्। क्रोधतेरेन्तरीं वह्वा वज्रमालाभिषेकं गृह्णीयात्

Vajra Terentari means

वज्रवर्म्मं तले कृत्वा छादयेत् कुट्टमानवः।
शाकमङ्कुट्टवज्रेण क्रोधतेरन्तरी स्मृतः॥

This appears to be a very different work from the work of the same name noticed by Dr. Rājendra Lāla Mitra. The present work appears to belong to the Vajrayána school.

In leaf 13 A. चतुर्बुद्धप्रसन्नात्मा दद्यात् संबुद्धपूजया
त्रिदिने च त्रिरात्रौ च वज्रसत्त्वप्रसिद्धये।
एवं भावयमानो वै सर्व्वदुर्गतिशोधनम् मण्डलराजश्रीनामसमाधिः।
शाक्यसिंहं पुरस्कृत्य माण्डलेयं तथागतम्
देवता बोधिसत्त्वाश्च द्वारपालचतुष्टयः।
सर्व्वदुर्गति उद्धृत्य सर्व्वावरण शोधयेत्
सर्व्वं एकप्रयोगत्वात् प्रत्येकं तेन चोतः। कर्म्मराज श्रीनामसमाधिः।

The work is not complete.

Vajracārya Kuvera informs me that there are three works of the name of Durgati-parisodhana in Nepal. The present is a fragment of the largest work, which extends to 2,500 slokas. There are copies of the book in Nepal, but the owners are charry in showing their books. The work in prose is 1,200 slokas in extent and appears to be that noticed by Dr. R. Mitra. The smallest work is a Dhāraṇī, 200 slokas in extent. It treats of the funeral rites of the Buddhist Bhikṣus.

III. 362 B. मङ्गीरावणवधनाटकम्। 13 × 2 inches. Folia 27, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas, 450. Date N.S. 457 = 1337 A.D. Character, old Newári. Appearance, old. Prose and verse. Sanskrit and Prakrit. Incorrect.

It ends पात्रश्रीजयश्रीहमल्लवर्म्मणाः कुतूहलपूरणाय॥ कविकमलभास्कर पण्डित श्रीजयतविरचितो मङ्गीरावणवधनामनाटकः परिसमाप्तः। सप्तपञ्चशतोऽधिकचतुरशत। श्रेयोऽस्तु सम्वत् ४५७ श्रावणकृष्णा-द्वादश्यां पुष्यनक्षत्रे। परिघयोगे॥ शनैश्चरवासरे॥ पुस्तकमिदं समाप्तम् इति॥ परमभट्टारकपरमेश्वरपरमवैष्णवपरमदैवताधिदेवपरममहेश्वररघु-कुलतिलकभूपालपरम्परापरिनमितमौलिशिखाप्रसूनसंधूपितपदारविन्द-श्रीपशुपतिदेवतावरलब्धप्रसादैकमहाराजाधिराजसमक्रियराजराजेन्द्रश्री-श्रीजयारिमल्लदेवानां विजयराज्ये नेपालमण्डले॥

न चाहं शास्त्रकर्त्ता च न च शब्दार्थचिन्तकः ।
यादृशं स्थितमादर्शे तादृशं लिखितं मया ॥
उत्तरविहारकुटुम्बोद्भवश्रीह्लालविहारप्रधानाङ्गमहापात्रश्रीजयशीह-
मल्लवर्म्मभिः स्वार्थहेतुना स्वहस्तेन लिखितम् ।
बालमूर्खविदेशस्थवारितैलाग्नितस्करात् ।
रक्षितव्य यथाशक्ति पुस्तिका स्वस्तिकारिणी ॥
भग्नपृष्ठकटीग्रीवं स्तब्धदृष्टि रधोमुखं ।
दुःखेन लिखितं शास्त्रं पुत्रवत् प्रतिपालयेत् ॥
श्राम्यद्गङ्गागभीरप्रबलरयमिलल्लोलकल्लोलमाला-
श्रेणीगङ्गावदातो विजयति विलसत्कोटिपृष्ठाद्रिकूटः ।
नृत्यारम्भे प्रमोदालसदमलजटाजूटकोटीवसानी
काली शृङ्गारचेष्टाचयचकितवपुः पातु वः चन्द्रमौलिः ॥
शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

This dráma was composed by Jayata, a poet, at the request of Jaya Sinha, a minister of Jayārimalla Deva of Nepal. It was copied by Jayasinha himself in the Nepal year 457 = 1337 A.D.

It begins ओं नमो नाटेश्वराय ।
स्वेच्छाचित्रमजृम्भमानमहिमागम्भीरभीमप्रभो-
र्लक्ष्मी मुग्धमुखेन्दुपानपटिमाभाजश्चकोरापरः ।
विश्वव्यापिविशुद्धकीर्त्तिकुमुदीमालामलाडम्बरः
सानन्दं भगवान् त्रिलोकशरणम् नारायणः पातु वः ॥
अपि च ॥
स्फुर्ज्जत्भोगिकुलाश्मिश्रजलधेः पातालमूलाश्रयात्
गर्ज्जत्घोरकठोरघोणकुलिशप्रोत्तुङ्गदंष्ट्राङ्कुरैः ।
मज्जत्भूमितलं धृतं करुणया कालेन लीलायितम्
स्थित्यर्थं भुवनत्रयस्य शिरसा वन्दे मधूनो रिपुम् ॥
नाद्यान्ते सूत्रधारः ।
श्रीभुगुञ्जेश्वमहं नमे शतमुखं वैश्वानरं पावनं ।
पायेशञ्च नमामि नम्रशिरसा प्रेताधिनाथं नमे ॥
नैर्ऋत्येशमतो वरञ्च पवनं × × × ।
अहं भवस्य शुभदं सर्व्वात्मनात्सौम्यहं ॥
× × × × ×

भगवतः श्रीभुगुञ्जेश्वरस्य प्रतिहतप्रतिसरत्यात्रोत्सवप्रसङ्गेनायातानां प्रमुदित-द्विजराजपुत्रादीनां समाजः ॥ इहहि ॥

श्रीमत्पात्रपवित्रसूर्य्यनिवहाः सत्कीर्त्तिभोजार्णवा
एते शास्त्रविशारदा द्विजगणा सत्यार्थगाढाशयाः ।
एते साधुजनाः प्रदानसुमुखाः शीलाम्बरालङ्कृता
विद्वत्वर्गवराः श्रुतादिपटवो भान्ति ध्रुवं सुंस्यते ॥

आकाशे कर्णं दत्वा । किमादिशन्ति सन्तः ॥ सकलसीमन्तिनीकर्णावतंससकलार्थिसुखकमलकुट्मलप्रबोधभास्करविविधविवेकसागरावगाहनपण्डितप्रत्यर्थिपार्थिवमत्तकुञ्जरदमनांकुश उत्तरविहारमहापात्रपादे नः समादिष्टो गीतिसभासभ्यसंरञ्जनार्थम् ॥ स्मरणमभीनीय । अस्ति कवेः कविकमलभास्करस्य जयतस्य कृतिरभिनवमहीरावणवधो नाटकः प्रवर्त्तयितव्यः ॥

III. 362 C. नागरकसर्व्वस्व । 13×2 inches. Folia 37, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas, 487. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Already fully described in page 109 of my Nepal Catalogue. In the MS. the last leaf is wanting. The complete MS. is in the Durbar Library, No. 1648.

III. 362 D. वज्रयोगिनी साधनम् । $10\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 6, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas 108. Date N.S. 274=1154. Character, Newári. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The End. इन्द्रभूतिक्रमवज्रयोगिनीसाधनं समाप्तम् कृतिराचार्य्यविजयवज्रस्य ।
सम्वत् २७४ कार्त्तिक कृष्ण त्रयोदश्यां श्रीः ।

It begins श्रों नमो वज्रवाराह्यै ।
मध्यमोत्तमश्वासेन गन्धोदकसहितेन तु
कुलिकां पूजयेन्नित्यं योगी कालविशेषतः ।
इति तन्त्रान्त × मध्यमोत्तमश्वासेनेत्यादि इह मध्यमा अवधूती । आलीकाल्योर्मध्ये अग्निरेखा प्रवाहिनी । तस्याश्वासा यच्छताधिके कवि × तिसहस्राणाम् मध्ये । अहोरात्रेण द्वादशलग्नसंक्रान्तिषु पञ्चसप्ताधिकषड्दशसंख्याशेषाय च सपादनवशताधिकम् विंशतिसहस्रसंख्या ललनारसनाप्रवाहिण्याः प्रत्येकम् वृषभादौ समलग्ने । तयोराद्यम् ते श्वासा प्रत्येकम् संक्रान्तिकाले समविषमलग्नयोर्मध्ये मध्यमाया अवधूत्याः सपादपञ्चाशत्संख्या अधमा प्राणिनां मृत्युदायका । कुलिकाकारसम्भूता खरस्वभावा । अरिष्टमरणवञ्चका कालाग्निप्रवाहित्वात् । शेषा षट्पञ्चाशत् ध्रुवा ललना रसना पञ्चपञ्चमण्डलवाहिनः । अष्टादशशतश्वासाः तेषु प्रत्येकमण्डलवाहिनः

षड्युत्तरशतत्रिंशत्संख्या सपादैकादशश्वासोना। अत्र मण्डलानि आकाशादीनि पञ्च ललनायाः पृथिव्यादीनि पञ्च रसनायाः। इह नाभिपद्मदले यथासंख्यं अधोपूर्व्ववामे पश्चिमे दक्षिणे आकाशवायव्वग्नि-तोयपृथिवीमण्डलानि। कर्णिकाया विषुवषट्कं चन्द्रयो यथा मध्ये ऊर्द्ध मध्ये वामे अधो यथाक्रमेण वामे शून्यादिकं दक्षिणे भूम्यादिकम् षड् नाडारन्ध्रयोः यौगपद्येन सपादषट्पञ्चाशत् श्वासात्मकमिति।

Leaf 3 B. इति मध्यमोत्तमश्वासभेदेन कुलिकापूजाविधिः समाप्तः। लौकिक लोकोत्तरसत्येन भगवतोक्त इति।

नमः श्रीवज्रयोगिन्यै।

श्रीवज्रसम्बरं वन्दे सर्व्वसत्त्वात्मकं विभुम्।

शून्यताकरुणाभिन्नं सहजानन्दस्वरूपम्॥

आदौ तावत् उत्पादितबोधिचित्तयोगी मनोनुकूले देशे अवस्थितः पश्चिमाभि-मुखः ध्यानस्थाने उत्पादितो त्तियान (?) महाश्मशानादिमोक्षः नग्नो मुक्तकेशः अथवा रक्तवस्त्रपरिधायी रक्तमुकुटी सेवितपञ्चामृतः प्रथमतः चतुर्ब्रह्मविहार भाव-येत्। ततो झटिति वक्ष्यमाणदैव्यहंकारेण चतुश्चतुरहङ्कारान् चतुर्दिक्षूच्चार्य्य समन्ततो वज्रप्राकारवज्रपञ्जरं भावयेत्। अथवा शुम्भनिशुम्भादिचतुर्मुखमन्त्रेण रक्षां विद-ध्यात्। ततः सर्व्वधर्म्मनिरवलम्बनं शून्यतां विभाव्य मन्त्रमुच्चारयेत् ॐ शून्यताज्ञानवज्र-स्वभावात्मकोऽहमिति। ततः शुक्ल अकारात् हेतुवज्रपरस्वभावात् पृथिव्यादिचतु-र्म्महाभूतस्वभावः यं रं वं लं कार परिणतम् चतुरत्नमयं सप्तपर्व्वतसप्तपीताकल्पवृक्ष-द्वादशद्वीपपरिकरितम् सुमेरुं भावयेत्। तन्मध्ये हरितहुङ्कारपरिणतम् पञ्चाङ्गुल-स्वभावम् विश्ववज्रं तन्मध्ये रक्तएकारपरिणतलोहितवर्णशरीरस्वरूपम् ऊर्द्ध-धर्म्मोदयं त्रिकोणम् वज्राङ्कितम् ज्वालामालासहितम् नवद्वारस्वभावाष्टदलपद्मसध्यो-परिस्थं दन्तं चतुर्नाडीस्वभावं चतुर्द्दलकमलोपरि चण्डांशुमण्डला अवधूतीस्वरूप-शूकतीपरिणतां वज्रयोगिनीं किंशुकपुष्पसन्निभां स्फुटतरपीतलोहितां शोभनाङ्गीं सुकुमारयौवनां ललितक्रोधमुखीं पञ्चमुद्रामुद्रितां पञ्चाशतनरशिरोहारधरां आली-ढचरणाक्रान्तचतुर्क्लेशविशुद्धब्रह्मेन्द्रहरिहरां वैरोचनमुकुटिनीं प्रथमदक्षिणवामकरतल-कलितवज्रवज्रपाश्र्वे पादालिङ्गनाभिनया पुनर्दक्षिणकरे कर्त्रीवामाकरलितोर्द्धनभ-स्तलविलसत्कपालनिविष्टदृष्टिं वामाङ्गखट्वाङ्गसङ्गतां तदनु ज्वालामुद्रां वद्ध्वा फेत्कार-शब्देन वीरवीरेश्वरीपरिवृत्तम् ज्ञानचक्रं पुरो दृष्ट्वा पादरेशनादिकं कृत्वा अमृतस्वादा-दिना सन्तर्प्य अङ्कुशमुद्रां वद्धा अःकारत्रयेण प्रवेशयेत्।

III. 362 E. हरिश्चन्द्रोपाख्यानम्। 13 × 2 inches. Folia 24, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas 432. Date ? Appearance, old. Character, Newári. Verse. Incorrect.

The story of Hariścandra is given in the form of a Purāṇa, in which Agastya and Vaiśampāyana are the first interlocutors, and Ráma and Hanumán are the second interlocutors. A Kuṭṭinī comes to tempt Hariścandrá's wife in her distress.

The MS. belonged to that Jayasimha, at whose instance Mahī-Rāvaṇa Nāṭaka was written. The date of copying is N.S. 495.

सम्वत् ४९५ माघकृष्णपञ्चम्यां तिथौ स्वातिनक्षत्रे ध्रुवयोगे सोमवासरे दिने समाप्तमिदं + + लिखित श्री नेपालदेशे श्री श्री श्री श्री पशुपतिपटनात् दक्षिणस्यां दिशि श्रीवाग्मत्यायाः दक्षिणकूले श्री ललितपुरे श्रीमाणिगलोत्तरविहारे।

as in Mahī-Rāvaṇa Badha Nāṭāka.

III. 362 F. कालज्ञान। 12 × 2 inches. Folia 3, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 4 on a page. Extent in ślokas 17. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins ओं नमः शिवाय।

देहस्थः सकलो ज्ञेयो निष्कलो देहवर्ज्जितः।
व्याप्यव्यापकरूपेण सर्व्वतः स व्यवस्थितः॥
हंस हंस इति यो ब्रूयात् हंसोदेवः सदाशिवः।
गुरुवक्त्रात्तु लभ्येत प्रत्यक्षं सर्व्वतोमुखं॥
तिलानाञ्च यथा तैलं पुष्पगन्धसमाश्रितः।
पुरुषस्य शरीरेऽस्मिन् सवाह्याभ्यन्तरे स्थितः॥
उल्काहस्तो यथा कश्चित् द्रव्यमालोक्यतां व्रजेत्।
ज्ञानेन ज्ञेयमालोक्य तथा ज्ञानं परित्यजेत्॥
पुष्पं तु सकलं विद्यात् गन्धस्तस्यैव निष्कलः।
विल्वं तु सकलं विद्यात् छाया तस्यैव निष्कला॥
सकलनिष्कलभावेन सर्व्वत्रैवं व्यवस्थितः।
सकलैः सकलं विद्यात् निष्कलैर्निकलं तथा॥
त्रिमात्रश्च द्विमात्रश्च एकमात्रस्तथैव च।
अर्द्धमात्रा परा सूक्ष्मा तस्मादूर्द्ध्वं परापरम॥
ब्रह्माविष्णुश्च रुद्रश्च महेश्वरः शिव एव वा।
पञ्चमः पञ्चदेवेभ्यः सकलः परिपठ्यते॥
ब्रह्मा च हृदयस्थाने कण्ठे विष्णुः समाश्रितः।
तालुमध्ये स्थितोरुद्रः ललाटस्थमहेश्वरम्॥
नादाग्रन्तु शिवं विद्यात् तस्यान्तन्तु परापरम्।
परात् परतरं नास्ति इति शास्त्रस्य निश्चयः॥

गमागमं कथं तस्य केन वा नीयते तु सः ।
संशयो मे महादेव कथयस्व यथार्थतः ॥
नीयते शक्तिना जीव तस्मिन् प्राप्य निवर्त्तते ।
तस्मात्तं संप्रवच्यामि शृणु षण्मुख तत्त्वतः ॥
देहातीतं तु तं विन्द्यात् इदं तद्द्वादशाङ्गुलम् ।
अन्तस्थं तं विजानीयात् तनुस्थो व्यापयेत् प्रभुः ॥
मनोप्यन्यत्र निक्षिप्तं दृष्टिप्यन्यत्र पातिता ।
तथापि योगिनां योगः अव्युच्छिन्नः प्रवर्त्तते ॥
एतत्तत् परमं गुह्यं एतत्तत् परमं पदं ।
एतत्तत् परमं ब्रह्म एतत्तत् परमाक्षरम् ॥

It ends इति कालज्ञानं श्रीमहेश्वरभाषितम् समाप्तम् ॥

For a larger work see Nepal Catalogue of 1905, p. 80, and the Preface lix.

III. 362 G. महासंवर्त्तनकथा By सर्व्वरक्षित । 12×2 inches. Folia 26 (first 2 leaves are missing), pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas 534. Date N.S. 544=1424 A.D. Appearance, old. Character, old Newári. Correct.

It ends सूक्तं यदेव भविताच तदेव वोद्धुम् ।
स्याच्चेत् द्विरुक्तमपि किञ्चन × × दोषः ॥
आलोकमेव विदधाति सदैव भानुः ।
चक्षुःप्रभावहरणान्न तमस्तदीयम् ॥
अभ्यासविधिना वचनेन बोद्धे ।
पुण्यविशुद्धिसुभगं यदुपार्ज्जितं मे ॥
तेनाधिगम्य निखिलान् स्वयमेव भावान् ।
कृत्वा नृणां करगतामिव देशयेयम् ॥
गुरुपर्व्वक्रमनाम चरमो विश्रामः
समाप्त इति
षट्ज्ज विचित्रार्थकाण्डम् । समाप्ता महासंवर्त्तनकथा ।
कृतिराचार्य्यश्रीभदन्तसर्व्वरक्षितस्य महाकवेः । वृत्तानि दशोनानि चत्वारिंशतानि । अनुष्टुप्छन्दसा गण्यमानानि पञ्चशतानि चतुस्त्रिंशदधिकानि ग्रन्थ ५३४ । ये धर्म्मा etc., ... शुभमस्तु सर्व्वजगताम् । सम्वत् ५४४ आषाढ ।

Leaf 3 B.		ओँ कुमारोदयो नाम द्वितीयः विश्रामः ।
4 B.		बुद्धत्वाधिगमोनाम तृतीयः विश्रामः ।
5 B		तीर्थ्यपराजयोनाम चतुर्थ विश्रामः ।
		प्रथमञ्च निदानकाण्डम् ॥
6 B.		द्वितीयकाण्डे आकाशस्थदेवोदयःनाम प्रथमः विश्रामः ।
7 B.		द्वितीयकाण्डे पृथिवीनिवासो नाम द्वितीयः विश्रामः ।
8 B.		द्वितीयकाण्डे नगेन्द्रवासिदेवोदयो नाम तृतीयः विश्रामः ।
9 A.		मत्तर्गोदयोनाम चतुर्थः विश्रामः ।
		द्वितीयञ्च विवृर्त्तनानावस्थाकाण्डम् ।
10 B.		तृतीयकाण्डे आहारोदयो नाम प्रथमः विश्रामः ।
12 A.		तृतीयकाण्डे वर्त्तनोपायारम्भः नाम द्वितीयः विश्रामः ।
13 B.	”	वर्णविभागोनाम तृतीयः विश्रामः ।
14 B.	”	विविधोपकरणोदयो नाम चतुर्थो विश्रामः ।
		तृतीयञ्च विवृत्तावस्थाया एकान्तसुखोपस्थानकाण्डम् ।
15 B.		चतुर्थकाण्डे पर्य्येषणारम्भो नाम प्रथमो विश्रामः ।
16 B.	”	कलिप्रवेश नाम द्वितीयो विश्रामः ।
18 A.	”	अन्तरसंवर्त्तवृत्तान्तो नाम तृतीयो विश्रामः ।
18 B.	”	कल्पैकादशवृत्तान्तो नाम चतुर्थविश्रामः ।
		चतुर्थञ्च विवृत्तावस्थायां सुखदुःखावस्थानकाण्डम् ।
19 B.		पञ्चमकाण्डे सत्त्वसंवर्त्तोनाम प्रथमः विश्रामः ।
21 A.	”	सूर्य्योदयोनाम द्वितीयो विश्रामः ।
21 B.	”	धातुसंवर्त्तो नाम तृतीयो विश्रामः ।
22 B.	”	संसारोद्वेजना नाम चतुर्थविश्रामः ।
		पञ्चमञ्च संवर्त्तमानावस्थान काण्डम् ।
23 A.		षष्ठकाण्डे संवृत्तावस्थाननयो नाम प्रथमो विश्रामः ।
23 B.	”	द्विसंवर्त्तनानयो नाम द्वितीयो विश्रामः ।
24 A.	”	भद्रार्थद्योतनो नाम तृतीयो विश्रामः ।
25 A.	”	given above.

The following is the text of the 4th Viśrāma of the 4th kāṇḍa :—

दृष्ट्वान्योन्यमथोसत्त्वाः प्रीता श्लिष्यन्ति मित्रवत् ।
संदधद्भ्रमः कल्पस्तान् प्रतीतिः भविष्यति ॥
शुभमाङ्गल्य यास्यन्ति शेषसत्त्वाः इवग्रहा ।
वीतदोषा भविष्यन्ति सुखैः श्लिष्या इवर्त्तवः ॥

त्वाद्याध्यात्मिकभावेषु गतेष्वेवं समात्मतां ।
धर्म्मस्य भवितैश्वर्य्यं सुखस्यैव निरत्ययम् ॥
भवितारोऽप्यमत्योघोत्तुङ्गा सुङ्गाश्च देहिनः ।
विंशत्यब्दसहस्रायुः तद्धितार्द्धिगुणायुषः ॥
अशोत्कर्षवतां नृणां मृहलक्ष्मीरिवैषिता ।
पञ्चवर्षशता कन्या वरदेया भविष्यति ॥
आयुषानुगुणं तेषां भावि रूपादिसौष्ठवम् ।
समन्ततो सुखं पुण्यम् किञ्चिद्दुं न समाक्षिपेत् ॥
कुक्कुटाश्रयदेशस्थे जगत् श्रमेन्निरन्तरम् ।
आकाशमिव नक्षत्रैः शोभां धास्यति भूयसीम् ॥
एकान्तशुद्धतां गन्तुं जानतेव वसुन्धरा ।
नीरा खिला सेध्या अल्पशः कृत्वा शमिष्यति ॥
सुखपक्षे समुद्भूते सुपक्षेऽधो निमंक्ष्यति ।
दुःखमेष्यति पञ्चत्वम् दुःसहो हि रिपूदयः ॥
सर्व्वसम्मतसहायेन सुखेन वाभिराधिता ।
विप्रोषितस्य दुःखस्य स्मरिष्यन्त्यपि नो जनाः ॥
\+ \+ \+ \+ \+
सोऽयं विवृत्य इति तिष्ठति लोकधातुः ।
सूर्य्योदयात् प्रभृति विंशतिमेव कल्पान् ॥
एतावतोदयनखेदमिवोपनीय ।
प्रस्वास्यते प्रलयधातो इवोपरिष्टात् ॥

III. 362 H. महाकौलज्ञानविनिर्णयः By मत्स्येन्द्रपाद or मच्छग्नपादा । 12×2 inches. Folia 35 (first two leaves missing), pierced by two holes to the right and left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas 726. Date ? Character, Transition Gupta. Apppearance, old. Verse. Correct.

It ends

मांसपलं वलिं देया ताम्बूलं चन्द्रसंयुतम् ।
धूपञ्चन्दनसौरभ्यं अगुरुं मृगनाभिकम् ॥
रक्तपुष्पै विशेषेण सुगन्ध × × ।
उग्राणि यानि पुष्पानि गन्धहीनं न दापयेत् ॥
वहिस्थं पूजनं प्रोक्तं आध्यात्मं शृणु साम्प्रतम् ।
रक्ताम्बरधराः सर्व्वे रक्तगन्धसुलेपनाः ॥
षोड़शाकृतयः सर्व्वे + + विभूषिता ।
प्रसन्नवदनाश्चैव पिवन्तं मदिरासवम् ॥

इच्छारूपधराः सर्व्वे जरामरणवर्ज्जिताः ।
सृष्टिप्रवर्तकाः सर्व्वे वरदानैकतत्पराः ॥
× × दाध्यायेत् अचिरात् तत्समो भवेत्

Colophon. इति ज्ञाननिर्णये महायोगिनीकौलश्रीमत्मत्स्येन्द्रपादावतारिते चन्द्रद्वीपविनिर्गते चतुर्विंशतितमः पटलः ।

Post Colophon. गुह्यापदपरं प्रोक्तं दशकोटिसुनिश्चयः ।
सिद्धानां योगिनीनाञ्च हृदयं परमदुर्लभम् ॥
गुह्यात् गुह्यतरम् नाथैः सारात् सारतरं परम् ।
सम्यगेतत् मया भद्रे अप्रकाशं प्रकाशितम् ॥
महाकौलं महादेवी शतै र्दशभिः समितम् ।
ज्ञानस्य निर्णये सारमाष्टाषाहास्त्रिकं मतम् ॥
इति महाकौले ज्ञाननिर्णये सारम् श्रीमत्मत्स्येन्द्रपादा . . . .

Leaf 3 A. इति ज्ञानस्य निर्णीतियोगिनीकौलस्महत् श्रीमच्छ्रमत्स्यपादावतारिते चन्द्रद्वीपविनिर्गतः प्रथमः पटलः ।

3 B. × × × × द्वितीयः पटलः ।

देव्युवाच ।

पञ्चाग्नितापसन्तप्तवर्षकोटिरनेकधा ।
तपस्तपस्यसे सम्यक् त्वत्प्रसादेन भैरव ।
सृष्टियोगं मया ज्ञातम् संहारं कथयस्व मे ।

भैरव उवाच ।

साधु त्वा कथयिष्यामि संहारन्तु यथा भवेत् ।
कालाग्निरुद्रसंज्ञातु नखाग्रे नित्यसंस्थितम् ॥
यदा प्रोज्ज(ल)ते ऊर्द्ध्वं संहारन्तु तदा भवेत् ।
वड़वामुख(मध्य)ञ्च पाताले सहसोत्थितम् ॥
सप्तपातालमुद्दिष्टं तस्योर्द्ध्वं स्वर्गसंस्थितम् ।
एतानि कथिता सर्व्वे भुवनानि चतुर्द्दश ॥
ज्ञातव्या देहमध्ये तु तत्स्वरूपा स्थिता प्रिये ।
सर्व्वज्ञा (नन) संलीनं लयश्च शक्तिगोचरः ॥
शिवमध्ये गता शक्तिः क्रियामध्ये स्थितः शिवः ।
ज्ञानमध्ये क्रिया लीना क्रिया लीयति इच्छया ॥
इच्छा शक्तिः लयं याति यत्र तेजः परः शिवः ।
संहारन्तु इमं भद्रे कथितं तव शोभने ॥

संहारन्तु यदा न्यस्तम् कुर्ष संहरते जगत् ।
सृष्टियोगं यदा न्यस्तम् सृजत्येव चराचरम् ॥
अधस्तात् संस्थिता भूमि ऊर्द्ध मूर्त्ति वरानने ।
पूर्ववत् सूचितं देवि सृष्टियोगं मया तव ॥
सृष्टिसंहारन्यायेन कुलार्थमुपवर्णितम् ।
किमन्यं पृच्छसि नाथे सुगोप्यं प्रकटीकृतम् ॥
इति + + + + द्वितीयः पटलः ॥

देव्युवाच ।

कुललक्षम् महेशानि आत्मसम्वित्तिपूर्वकं ।
एतन्मे संशयो नाथ प्रसादी भव शङ्करः ॥

भैरव उवाच ।

शृणु मे एकाग्रचित्ता कुललक्षं निगद्यते ।
यत्तत्र दृष्टिः मनस्तत्र भूतेन्द्रिय सपुद्गलः ॥
स्वशक्तिजीवभूतानि दृष्टिलक्षलयं गता ।
स्थानं ध्यानञ्च वर्णञ्च लक्षणञ्चैव चतुष्टयम् ॥
पिठ (?) संज्ञा भवेत् स्थानं ध्यानं तत्पदमुच्यते ।
वर्णरूपं विनिर्द्दिष्टं लक्षम् वै रूपवर्ज्जितम् ॥
पिण्डञ्चोपपदं रूपं रूपातीतं वरानने ।
स्थाने स्थाने स्थितं देवी एकैकस्य चतुर्विधम् ॥
चतुष्पत्रञ्च अष्टारं द्वादशारम् वरानने ।
× × × ×
× × × ×
कर्णिकाकेशरैर्युक्तं दीप्यमानं नभस्तले ।
तस्योर्द्ध व्यापकं तत्र नित्योदितमखण्डितम् ॥
स्वातन्त्रमोदमचलम् सर्व्वव्यापी निरञ्जनम् ।
तस्येच्छया भवेत् सृष्टिः लयं तत्रैव गच्छति ॥
तेन लिङ्गन्तु विख्यातं यत्र लीनं चराचरम् ।
अखण्डमण्डलं रूपं निर्विकारं सनिष्कलम् ॥
अज्ञानाबन्धमुद्दिष्टं ज्ञात्वा बन्धैः प्रमुच्यते ।
उन्मनं मनोरहितम् ध्यानधारणवर्ज्जितम् ॥
प्रत्यक्षं सर्व्वदा नित्यं अतसीपुष्पसन्निभम् ।
सर्व्ववर्णमयं देवं सर्व्ववर्णैर्विवर्जितम् ॥
ज्ञानगम्यं महादेवि पारम्पर्य्यक्रमागतम् ।

कथितं देवि सद्भावं कुललक्षं यथास्थितम् ॥
न काष्ठं मृण्मयं लिङ्गं न शैलरत्नसम्भवम् ।
— — — — — ॥
अष्टादशलोकशास्त्राणि क्रूराश्चाध्यात्मिकास्तथा ।
तैस्तु चेत् पूजितं देवि मनसापि न पूजयेत् ॥
— — — — — ।
ब्रह्माद्यास्तु सुराः सर्व्वे असुराश्च तपोधनाः ॥
यक्षगान्धर्वसिद्धाश्च तृणगुल्मपिपीलिकाः ।
ग्रहनक्षत्रतारादिजगत्स्थावरजङ्गमम् ॥
निष्क्रान्ता विन्दुमध्ये तु लोलीभूतं तु तत्समम् ।
सृष्टिसंहारकर्त्तारम् तल्लिङ्गं सिद्धपूजितम् ॥
स्फुरन्तं निर्म्मलं नित्यम् अप्रमेयं मनोदितम् ।
ज्वलन्तमुल्कसदृशं विद्युत्तेजो नभस्तले ॥
एतत् लिङ्गवरं ज्ञात्वा दृष्ट्वा मोक्षस्य भाजनम् ।
पाषाणवृष्टिसङ्घाते महामेघैः सुदारुणैः ॥
नमस्येत् अग्निना लिङ्गं न पातः वज्रताडितम् ।
एतत्तु पूजयेत् देवि कौलिकं सिद्धिमिच्छता ॥
अर्च्चयेम्मानसैः (पुष्पैः) सः सुगन्धैः धूपदीपितैः ।
अहिंसा प्रथमं पुष्पम् द्वितीयेन्द्रियनिग्रहम् ॥
तृतीयस्तु दया पुष्पं भावपुष्पं चतुर्थकम् ॥
पञ्चमन्तु क्षमापुष्पं षष्ठं क्रोधविनिर्ज्जितम् ।
सप्तमं ध्यानपुष्पन्तु ज्ञानपुष्पन्तु अष्टमम् ॥
एतत् पुष्पविधिं ज्ञात्वा अर्च्चयेत् लिङ्गमानसम् ।
भुक्तिमुक्तिमवाप्नोति देहलिङ्गार्च्चने स तु ॥
सिद्धलिङ्गमिदं देवि देहस्थं प्रत्ययान्वितम् ।
मनोलिङ्गं सदा ध्यायेत् यां यां फलसमीहते ॥
तां लभते न सन्देहो ह्यात्मसम्वित्तिपूर्व्वकम् ।
एतत्तु कौलिकं देवि देहलिङ्गस्य लक्षणम् ॥

III. 363 A. $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 14, pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 600. Character, Newári. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. नमो बुद्धायः ।

हस्तिदन्तचूर्णं अमला अन्तर्धूमेन दग्ध्वा तैलं पचेत् । अभ्यङ्गात् खल्वाटङ्कः कुञ्चितकेशो भवति ॥ करिदन्तचूर्णं अमलाचूर्णं भृङ्गराजरसेन

तैलं पचेत्। लेपात् कुञ्चितकेशो भवति॥ रसाञ्जनकरिदन्तअजादुग्धेन सहलेपात् कुञ्चितकेशो भवति॥ गुञ्जादलं त्वक्पटुकमांसी एषां पिष्ट्वा भृङ्गराजरसेनतैलं पचेत्। केशप्रचुरतर भवति॥ भलातकवृहतीदल-मूलं वा मधुना सह लेपात् मलायिखट्टां नाशयति॥ मन्दारपुष्पं कृष्णा-गाभीमूत्रेण लेपात् मलायिखट्टां नाशयति॥ वृहतीफलरसेन गुञ्जामूलं वा लौहमलेन सह पचेत् मनायिखट्टां नाशयति॥ अश्वगन्धामूलं नीलोत्पलपुष्पं त्रिफलावहेडादलसमौ (?) मधूफल वल्कलम् प्रियङ्गु। एषां पिष्ट्वा लेपात् केशो नोत्पटति। अमलाकुटजः पलमांसी वच एषां पिष्ट्वा शिरसि लेपात् × घनकेशो भवति। अश्ववीज अमला समभागं कृत्वा स्नानकाले शिरसि लेपात् केशोनोत्पटति। नीलोत्पल-नागकेश यष्ठीमधु अमला एषां पिष्ट्वा समभागं शिरसि लेपाद्बुद्धि नाशयति। मासचूर्णं अर्कदुग्धेन भाव्यम्॥ एकविंशतिवारान् सुखावयित्वा सूत्रधूमेन दग्ध्वा कटुतैलेन लेपात् केशरोगान् नाशयति॥

The End. कृतिरियम् आचार्य्य श्रीनागार्जुनपादानामिति।

After the end, begins another work, of which only five lines are to be found in this MS. as

नमो बुद्धाय।

नागार्ज्जुनं महाप्राज्ञं सर्व्वशास्त्रविशारदं।
सुसंक्षिप्तचिकित्सार्थं आर्य्यदेवो महातपाः॥
कारुण्यात् सर्व्वसत्त्वानां दरिद्राणाम् तथा परम्।
प्रणम्य परया भक्त्या सारं सम्परिपृच्छति॥
कथमल्पोपचारेण रोगोपशमनं भवेत्।
इत्याह भगवान् मण्ड-कल्पं सर्व्वसुखावहम्॥
क्षीरेण यः पिवेत् मण्डं मासमात्रं निरन्तरं।
रसायनगुणस्तस्य भवत्येव न संशयः॥
जीवेत् वर्षशतं पूर्णं सर्व्वरोगविवर्जितः।
तुष्टिपुष्टि यतः श्रीमान् वलिपलितवर्ज्जितः॥
पिवेत् त्रिकटुचूर्णेन सद्योज्वरविनाशनम्।
पीत्वा विडङ्गचूर्णेन दन्तरोगं विनाशयेत्॥
पीत्वा एरण्डचूर्णेन हृदयशूलविनाशनम्।
गुह्यशूलं गुडेनैव शर्करमिश्रितं पिवा॥
जीवा अतिसारमुपशामयेत्॥

गोमूत्रं मिश्रयित्वा सन्निपातविनाशनम् ।
कण्टकारिचूर्णेन सह कुष्ठि......... ॥

Here ends the five lines of Maṇḍakalpa attributed to Nāgārjuna with whose name that of Āryadeva is associated. The main work in this MS. has no name. It appears to be the notes of an Āyurvedic Physician, who attributes them to Nāgārjuna. It is written in very small letters and the Sanskrit is not of the happiest kind.

III. 363 B. $10\frac{1}{2} \times 2$. Folia 13 and 8, pierced by a hole towards the left. Lines, 7 per page. Extent in ślokas, 500. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

There are two works in this MS. One may be named सेकादिकोद्देशपदम् which runs from leaf 1 to leaf 13 without coming to an end, leaf 1 being written on both sides. The other work is entitled कल्याणकामधेनुविवरणम् and extends from leaf 3 to leaf 10. The first is written in a very old hand and has the look of Transitional Gupta, while the other is old Newári. It is dated N.S. 224.

The 1st MS. begins :—

नमः श्रीपरमादिबुद्धाय ।
नत्वादिबुद्धं त्रिभवैकनाथम्,
सम्बोधिसत्त्वं सह धर्मसङ्घं ।
श्रीमद्गुरोः पादकृतोपदेशात्
सेकादिकोद्देशपदं तनोमि ॥

अथ वज्रपाणिनिर्म्माणकायः सुचन्द्रोराजा परमादिबुद्धतन्त्रराजोत्सवार्थं भगवन्तं पृच्छति सुचन्द्र आहेति हे शास्तः सेकः सप्तविधः उदकादिअनुज्ञावसाना । अपरः त्रिविधः कलसादिप्रज्ञाज्ञानान्तः अनुत्तरस्तथेति महामुद्राज्ञानलक्षणम् । लौकिकलोकोत्तरसिद्ध्यर्थमिति लौकिकसिद्धिराकनिष्ठभुवनपर्य्यन्तम् । लोकोत्तरञ्च बुद्धत्वम् महामुद्राक्षरज्ञानम् । एतदर्थसंक्षेपात् कथयस्व मे ममेति शृणुवत्यादि भगवतो वाक्यम् उद्देशसमाप्तिं यावत् । परमिति महामुद्राक्षरज्ञानम् । नाडीनाम् वामदक्षिणमध्यमादीनाम् सञ्चारो वामदक्षिणमध्यरन्ध्रेषुं गमनागमनम् । नाडीसञ्चारम् आयाममिति प्राणायामम् । उद्देशात् ते तव कथयामि । इदानीम् उद्देशादेःप्रभेदमाह । उद्देशः त्रिविधः तन्त्रे सर्व्वस्मिन् । तथा निर्द्देशस्त्रिविधो भवेत् । तदुद्देशनिर्द्देशयोः प्रत्युद्देशमाह । प्रत्युद्देशो-महद्देशः इत्युद्देशस्य प्रभेदः । प्रतिनिर्द्देशकोऽपरः इति महानिर्द्देशः आक्षिप्तः । एतौ च निर्द्देशस्य प्रभेदौ । एषां व्यापारमाह ।

उद्देश एव इत्यादि । × एवं उद्देशः स एव निर्द्देशः । स च तन्त्रसङ्गीति

रुच्यते। अत्र हि निर्द्देशशब्देन वृहत्तन्त्रमस्तीति उच्यते। वृहत्तन्त्रान्तःभूतश्चोद्देशः स एव हि सङ्गीतिकारकैः पृथक् क्रियते। तदा अन्यतन्त्रो भवति। यथा लघ्वाभिधानात् नियतमन्यतन्त्राभिधानम्। इत्युद्देशश्चेति चकारात् प्रतिपद आक्षेपे प्रतिनिर्द्देश उच्यते। द्वयमेतत् यथाक्रमं अल्पपञ्जिका वृहत्पञ्जिका। सारपदमात्रभञ्जिका। न सर्व्वार्थसूचिका। यतष्टीका सर्व्वार्थसूचिकेति वक्ष्यते। महोद्देशश्चेति चकारात् महच्छ(च्छः?)महच्छंक्षेपे महानिर्द्देश उच्यते। द्वयमेतत् यथासङ्ख्यम् अल्पटीका वृहट्टीका चोच्यते। एवमित्युक्तक्रमेण षट्कोटिभिः षड्विधैः अल्पतन्त्रवृहत्तन्त्रसङ्गीत्यादिकैः शुद्धं परिशुद्धं आदिबुद्धं कालचक्राभिधानं स्यादिति वक्ष्यमाणेन सम्बन्धः। एवं वज्रयोगैश्चतुर्विधैरिति मन्त्रसंख्यानाद्वयलक्षणैः चतुःसंबोधिरिति एकक्षणाभिसंबोधिः। पञ्चाकार-विंशत्याश्मायाजालाभिसंबोधिलक्षणैः स्कन्धैः रूपवेदनासंज्ञासंस्कारलक्षणैः धर्म्मधातुभिः ... ... सत्याभ्यां लौकिकलोकत्तराभ्यां कायवाक्चित्तसंशुद्धया अभिषेकद्वयं द्वयमिति। उदकमुकुटाभ्यां कायशुद्धिं पट्टवस्त्रघण्टाभ्याम् वाक्शुद्धिं महाव्रतनामाभ्यां चित्तशुद्धम् अनुज्ञाया ज्ञानशुद्धिः अन्यैरपरायाः शुद्धिः। सा धात्वादिशुद्धितः।

This appears to be a commentary of some work of the Kálcakrayána School. That it treats of secret worship, is apparent from the following :—

Leaf 5 A ऊर्द्ध्वाधोरक्तः शुक्रप्रवाहयोः। या अधः स्त्रीणाम् खगमुखा(त्)शुक्रवाहनः सैव यदा रजोवहति तदा चाण्डाली भवति। तस्मिन्नेव च ऋतुकाले स्त्रीणाम् ऊर्द्ध्वनाडी डोम्बीभवति। अत्र उभयथाऽपि स्त्रियोऽस्पृश्या पुरुषस्य तु काले शुक्रागमनकाले सैव डोम्बी अवधूती स्यात्।

The other work is professedly a commentary. Here is an extract from leaf 4 A :—

तां हस्ते गृहीत्वा तद्योगेन स्वदेवतायोगेन वा एवं मन्त्रं लक्षं जपेत्। पश्चात् तां शिखायां बद्ध्वा दुरोदरं द्यूतक्रीडां प्रतिभुञ्जानः भवति इत्यर्थः। केशा(षा)ज्ववामाक्षशायिनी। नराणाम् चरममवसानम् तस्यैव श्लोकस्य चतुर्थपादान्ताक्षरम् अस्यायं मन्त्रः ॐ गः स्वाहा। अमरनिर्ज्जीवन्ति ये प्रणवेन स्वाहयाऽसंपुटितम्। जप्तं महामायूर्य्या हृदयमिदं सर्व्वकर्म्मकरं। मन्त्रः ॐ अमरनिर्जीवान्तये स्वाहा। स च मन्त्रराजः सुजप्तः सर्व्वकर्म्मकरः। निर्गुण्डिपिचुमर्द्दमलं शिखिपुच्छमेकतः संयोज्य तेन मन्त्रेण अष्टशतजपेन सर्व्वज्वरेषु धूपोदयः। ते सर्व्वे अपगच्छन्ति।

It has a colophon कल्याणकामधेनुविवरणं समाप्तम्।

Post Colophon. सम्वत् २२४ वैशाखशुक्ले पुस्तकमिदं लिखितमिति॥

So the latter MS. is copied in 1104 A.D.

III. 363 C. योगाम्बरकल्पसाधनम् । 11½ × 2 inches. Folia 36, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 550. Character, Newári. Date? Prose. Incorrect.

It begins श्रीं नमः ज्ञानडाकिन्यै ।
सत्त्वभावमलातीतां सहजानन्दरूपिणीं ।
महासुखरतां देवीं वन्देऽहं मोक्षदायिनीम् ॥
श्रीमद्ज्ञानेश्वरीं नत्वाप्रज्ञोपायात्मिकां पराम् ।
तत्साधनमहं वच्मि मूलतन्त्रानुसारतः ॥

Colophon. आर्य्ययोगाम्बरभट्टारकस्य कल्पसाधनं समाप्तम् ॥

The same pagination is not continued throughout the work, though the work is one and the same. The parts all relate to the secret worship of Yogámbara. On the top of a hill just behind the Residency there is a temple of Yógāmbara who is greatly worshipped at the present day.

III. 363 D. नागानन्द नाटक । 11 × 2 inches. Folia, 32 (first 3 leaves missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 1000. Character, Bengali. Date—N.S. 313=1193 (the year of the Mahomedan conquest of Delhi). Prose and Verse. Appearance, old. Incorrect.

Post Colophon सम्वत् ३१३ कार्त्तिककृष्ण आदीतवारे राजाधिराजपरमेश्वर श्रीलक्ष्मीकामदेवस्य विजयराज्ये × × × समाप्तमिति ।

Then in a different and later hand

स्वस्ति श्रीललितपत्तनात् शुभ × × × ।

III. 363 E. गीतगोपालः by चतुर्भुज । 12½ × 2 inches. Folia 23, pierced through the centre. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 700. Character, Bengali. Date La. Saṃ. 499. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The first leaf has peeled off in so many places, that it is difficult to read it.

The author is Caturbhuja, and his patron Siṃhadalan Rāya. The author's father obtained the title of Paṇḍit Rāj at the court of Akbar by defeating in argument Paṇḍits assembled in his court held at Medinīgarḍa. His patron obtained from Jahangir, the son of Akbar, the title of Siṃhadalana. Two more names have been given, that of Anūp Rāy and Vīr Nārāyana, who appear to be his ancestors. It is written in imitation of

Gita Govinda of Jayadeva. It is complete in 13 chapters. The post-Colophon statement runs thus :—

समाप्तश्चायं लसं ४९१ जैष्ठ्र कृष्णाष्टम्यां सिमरामग्राम × × × ।

This was copied at Simraon in A.D. 1611.

III. 363 F. गणेशस्तवराजः। 12×2 inches. Folia, 14 (first leaf missing), pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 4 on a page. Extent in slokas, 125. Character, Newári. Date—N.S. 513=1393 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Colophon इति भविष्यपुराणे चतुर्थीकल्पे षष्ठांशे अष्टमोदशाध्यायः स्तवराजः समाप्तः। श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५१३ भाद्रपदशुक्लमङ्गल चतुर्थीग्रपञ्चम्यां सातिथौ चित्रनक्षत्रे शुक्लियोगे मङ्गलदिने शुभमस्तु सर्व्वजगताम्। यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोष न दीयते ॥

III. 363 G. 11½×2 inches. Folia 36, pierced by a hole towards the left from the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 550. Character, Newári. Date ? Appearance, old. Prose. Incorrect.

It is a fragment of a large work in Vajrayána. The initiated asks his doubts to his preceptor.

In leaf marked 49 A परमार्थसत्यामेलायकसंशयपरिच्छेद सप्तमः समाप्तः।

In leaf 55 त्रैधातुकाभिषेकेन शिष्यकृतनताञ्जलि।
अनुज्ञातश्च तत्तस्य पदं धातुप्रचोदितः॥
मालासलिलसम्बुध्य वज्रघण्टाय दर्पणम्।
नामाचार्य्यमनुज्ञान अभिषेकक्रमोश्चयम्॥
ततः समर्पयेत् तस्य वाद्यातिसंबोधिलक्षणम्।
सम्प्रदायपदावाप्तम् गुरुपर्व्वक्रमागतम्॥ इति।

69 B. निष्पञ्चमेलावनसंशयपरिच्छेदः दशमः।
अप्रतिष्ठितनिर्व्वाणधातुमेलावनसंशयपरिच्छेद अष्टमः।

From the colophon the Librarian has named the work Saṃśaya paricheda.

III. 363 H. वेणीसंहारनाटकम्। 12×2 inches. Folia 61, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in slokas, 1000. Date ? Character, Newari. Appearance, old. Prose and verse. The MS. is worn out in the end.

III. 363 I. आदिकर्म्मविधिः। 13×2 inches. Folia 29 (8 leaves missing, a work running over 37 leaves), pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Bengali. Date? Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Colophon. इत्यादिकर्म्मविधिः।
दिशति शुभाकरगुप्तः सन्मार्गं जगति जातकारुण्यः।
परमततिमिरनिराकृतिवीरः कोऽप्येष नरमिहिरः॥
ततकरगुप्तेन कृता लोकद्वयसकलसुगतिसुखदात्री।
प्रज्ञाकरगुप्तचिरप्रणयवशात् आदिकर्म्मकृतिरचना॥
निर्जित।

Here the MS. ends. Apparently there were some more verses

This is a work written by a Bengali Vaidya at the request of another Bengali Vaidya, on the initiation into Budhism. The MS. is copied in Bengali character. The palm leaves, on which it is written, do not appear to be so well-seasoned as the palm leaves of ancient Newári MSS. In the leaves before us, there is not much of the secret worship; so the Bengal form of Budhism seems to have been much purer than the Budhism of Nepal.

III. 363 J. देवप्रतिमालक्षणम्। 11×2 inches. Folia 102, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 200. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

It begins. नमो बुद्धाय।

बुद्धो भगवान् जेतवने विचरति स्म। तुषितवरभवनात् सान्तर्धाना-देशममवगत — कालसमये शारिपुत्रो भगवन्तमेतदेवोचत्। भगवन् भगवता गते परिनिवृते वा श्राद्धैः कुलपुत्रैः कथं प्रतिपत्तव्यम्। भगवानाह शारिपुत्र मयि गते परिनिवृते वा न्यग्रोधपरिमण्डलं कायं कर्त्तव्यम्। यावद् कायं तावत् व्यामं। यावद् व्यामं तावत् कायम्। पूजासंस्कारर्थं प्रतिमा कर्त्तव्या। सर्व्वाङ्गोपाङ्गावयवस्यौल्लावण्य-लालित्यसललितत्वम् छत्राकारशिरःस्कन्धांशस्थितोष्णीमेत्यादिसुसंस्था-नात्। तत्र अत्रायामविस्तारोच्छ्रयसन्निवन्धनिर्गमैः प्रमाणं बोधि-सत्त्वानां सुगतानाञ्च प्रवक्ष्यामि। तच्छृणु। तत्र तावत् प्रमाणं बोधिसत्त्वानां स्वेन अङ्गुलिप्रमाणेन शतं विंशत्योत्तरम्। बुद्धानाम् पञ्चविंशत्योत्तरं।

चतुरङ्गुलमुष्णीषं केशस्थानं ततोद्वयम् ।
सार्द्धत्रयोदशीमात्रं सुखं भागवतं त्रयम् ॥
ललाटं नासिकाञ्चाधः चिवुकान्तं तृतीयकम् ।
चतुरङ्गुलललाटान् तुल्यनासिकाया भवेत् ।
स्वाधिकं चिवुकान्तन्तु चिवुकं द्व्यङ्गुलं भवेत् ॥
आयामनिर्गमाच्चैव चतुरङ्गुलमिष्यति ।
चतुरङ्गुलौ कपोलौ तु कर्णमूलात् विनिःसृतौ ।
हनुः स्यात् त्र्यङ्गुलोच्छेदो विस्तारे द्व्यङ्गुलस्तथः ॥
स्वाधिकः परिपूर्णः स्यात् महासिंहहनुर्यथा ।
अधरो द्व्यङ्गुलायामो निर्गमोच्छेदमातृकः ॥

III. 364 A. बुद्धचरित्रकाव्य by अश्वघोष। $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 55, 1, 2, 7, 8 leaves are missing, pierced through by a hole towards the left. Date? Character very ancient, when Bengali and Newári were mixed together. Appearance, old. Verse. Correct.

The MS. ends at the middle of the 14th canto. This MS. was not consulted by Amṛtānanda in preparing copies of the work for Europe. Cowell has edited the Buddhacarita in the Anecdota Oxoniansia series. The present MS. begins with the 3rd leaf and with the 46th sloka of Cowell. Each page consists of $8\frac{1}{2}$ couplets. Accordingly the 3 pages missing would have had 25 couplets. For these 25 Amṛtānanda substituted 45 of his own composition. The 45th verse of Cowell ends with the words विराजितञ्चोभयपार्श्वतस्तत् । But in our MS. we have त्रैवचनो निरोधः । This is not found anywhere in Cowell.

In the 9th book of Cowell the lecuna commencing at 41st verse is thus supplied by this MS.

आह्वाकुलं चास्थि (स्मारविन्दम्-
राज्यं हि रम्यं व्यसनाश्रयञ्च ॥
इत्यञ्च राज्यं न सुखं न धर्म्म्यं पूर्व्वे तथा जातघृणा नरेन्द्राः ।
वयःप्रकर्षेऽपरिहार्य्यदुःखे राज्यानि मुक्त्वा वनमेव जग्मुः ॥
चिरं हि भुक्तानि तृणान्यरण्ये त्रिसंकरो (?) रत्नमिवोपगुह्यः ।
सहोषितं श्रीसुलभैर्नचैव दोषैरदृश्यैरिव कृष्णसर्पैः ॥
श्लाघ्यं हि राज्यानि विहाय राज्ञाम् धर्म्माभिलाषेण वनं प्रवेष्टुम् ।
भग्नप्रतिज्ञस्य ननूपपन्नम् वनं परित्यज्य गृहं प्रवेष्टुम् ॥
जातः कुले को हि नरः ससत्त्वो धर्म्माभिलाषेण वनं प्रविष्टः ।

आशायमुत्सृज्य विमुक्तलज्जः पुरन्दरस्यापि पुरं श्रयेत ॥
लोभात् विमोहादथवा भयेन यो वान्तमन्नं पुनराददीत ।
लोभात् स मोहादथवा भयेन संत्यज्य कामान् पुनराददीत ॥
यश्च प्रदीप्ताच्छरणात् कथञ्चित् निष्क्रम्य भूयः प्रविशेत्तथैव ।
गार्हस्थ्यमुत्सृज्य स दृष्टदोषो मोहेन भूयोऽभिलषेत् ग्रहीतुम् ॥
वह्नेश्च तोयस्य च नास्ति सन्धिः शठस्य सत्यस्य च नास्ति सन्धिः ।
आर्य्यस्य पापस्य च नास्ति सन्धिः शमस्य (?) दण्डस्य च नास्ति सन्धिः ॥
या च श्रुतिः मोक्षमवाप्तवन्तो नृपा गृहस्था इति नैतदस्ति ।
शमप्रधानः क्व च मोक्षधर्म्मः दण्डप्रधानः क्व च राजधर्म्मः ॥
शमे रतिश्चेत् शिथिलञ्च राज्यं राज्ये मतिश्चेत् शमविप्लवश्च ।
शमश्च तैक्ष्ण्यञ्च हि नोपपन्नम् शीतोष्णयोरैक्यमिवोदकाग्न्योः ॥
तन्निश्चयात् वा वसुधाधिपस्ते राज्यानि मुक्त्वा शममाप्तवन्तः ।
राज्याङ्किता वा निभृतेन्द्रियत्वात् अनैष्ठिके मोक्षकृताभिमानाः ॥
तेषाञ्च राज्येऽस्तु शमो यथावत् प्राप्तो वनं मोहमनिश्चयेन ।
छित्त्वा हि पाशं गृहबन्धुसञ्ज्ञं मुक्तः पुन र्न प्रविविक्षुरस्मि ॥

Though the Chinese Translation speaks of 16 verses here, our MS. has only eleven.

III. 364 B. अन्तर्व्याप्तिसमर्थन by रत्नाकरशान्ति । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 6, pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 140. Date ? Character, Newári and Gupta mixed. Appearance, old. Prose. Correct.

It begins ॐ नमो बुद्धाय ।
इह सत्त्वम् अर्थक्रियाकारित्वम् । तदितरसत्त्वे लक्षणायोगात् ।
तच्च क्रमयौगपद्याभ्याम् व्याप्तम् ।
परस्परव्यवच्छेदलक्षणत्वादनयोः ॥

Colophon. अन्तर्व्याप्तिसमर्थनम् समाप्तमिति । कृतिरियं रत्नाकरशान्तिपादानाम् ।

III. 364 C. पाकविधिः by श्रीदिवाकरचन्द्र । 11×2 inches. Folia 17, pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 500. Date ? Character, Newári in an uniformly slanting hand. Appearance, old. Black with age. Prose. Incorrect.

It begins ॐ नमो आर्य्यावलोकितेश्वराय ।
प्रणिपत्य लोकनाथं लोकोत्तरविराजमुरुकरुणम् ।
नानाव्याध्युपशमनं पाकविधिं संग्रहात् वक्ष्ये ॥

Colophons. इति गुड़पाकविधिः। ... मधुपाकविधिः। ... काश्मरीपाकविधिः। ... आमलकीपाकविधिः। ... खाड्गपाकविधिः। ... घृतपाकविधिः। ... तैलपाकविधिः। ... यमकस्नेहपाकविधिः। ... त्रिवृतस्नेहपाकविधिः। महास्नेहपाकविधिः। ... क्षीरपाकविधिः। ... विलेपीपाकविधिः। ... मुस्तानपाकविधिः। ... यवागुपाकविधिः। ... युषपाकविधि ... स्तूपरसपाकविधिः। ... रसोणपाकविधिः। ... भल्लातकपाकविधिः। ... कुष्माण्डपाकविधिः। समाप्तोऽयं पाकविधिर्नाम अनेकरोगप्रशमनः। कृतिरियम् पण्डितदिवाकरचन्द्रस्य इति।

Post Col. लिखितमिदं श्रीराघवजीवेन स्वपरार्थहेतोः।

There is one prescription after this in a separate leaf, which ends with the words समाप्तः पाकविधिः॥

III. 364 D. योगरत्नमाला or हेवज्रपञ्जिका। $11\frac{1}{3} \times 2$ inches. Folia 38, of which 1, 2, 6, 7, 8, 16, 17, 22, 26, 27, 33, 35, 36, 37 leaves are missing. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 500 (calculated without the missing leaves). Date? Character, Transitional Gupta. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Colophons :—

Leaf 9 A.	इति योगरत्नमालायां हेवज्रपञ्जिकायां प्रथमः पटलः।		
10 B.	,,	,,	मन्त्रपटलः द्वितीयः।
13 A.	,,	,,	चतुर्थः पटलः।
14 B.	,,	,,	तत्त्वपटलः पञ्चमः।
18 B.	,,	,,	अष्टमः पटलः।
21 B.	,,	,,	च्छोम्मापीठनिर्णयपटलः सप्त।

It is difficult to find why the paṭalas are so differently arranged in the ṭikā, while they are arranged in their proper order in the text, which is to be found in a paper MS. No. 249. But the text is divided into two parts, each subdivided into 11 paṭalas. The anomaly may be explained by the loss of leaves in the ṭikā as well as by the same number being used in both the parts. The 1st leaf of this MS. is missing, but the 1st leaf of another in the same character has been put in as the first leaf of this MS. It begins :—

ॐ नमः कालचक्राय।

सुचन्द्र आह। सेकः सप्तविधः शास्तुस्त्रिविधानुत्तरस्तथा।
लौकिकोत्तरसिद्ध्यर्थं संक्षेपात् कथयस्व मे॥

भगवानाह। शृणु सुचन्द्र सेकार्थं सप्तत्रिविधं परम्।
नाडीसञ्चारमायामम् उद्देशात् कथयामि ते॥
उद्देशस्त्रिविधस्तन्त्रः निर्देशस्त्रिविधो भवेत्।
प्रत्युद्देश महोद्देश प्रतिनिर्देशको परः॥
उद्देश एव निर्देशः तन्त्रसंगीतिरुच्यते।
प्रत्युद्देशस्य निर्देशः पञ्जिकापदभञ्जिका॥
महोद्देशस्य निर्देशः टीका सर्व्वार्थसूचिका।
अभिज्ञालाभेभिः शुद्धं लोकधात्वान्वितैर्मतैः॥
सत्याभ्यासादि बुद्ध स्यात् कालचक्राभेदानकम्।
आदौ सप्ताभिषेको यो वालानामवतारणम्॥
त्रिविधोलोकसम्बुद्धया चतुर्थः परमार्थतः।
सत्यद्वयेन धर्म्माणाम् देशनावज्रिनो मम॥
लोकसंवृतिसत्येन सत्येन परमार्थतः।
उदकमुकुटपट्टो वज्रघण्टा महाव्रतम्॥
नानानुज्ञासमायुक्तः सेकः सप्तविधो नृप।
कायवाक्चित्तसंशुद्धिरभिषेकद्वयं द्वयम्॥
अनुज्ञा ज्ञानशुद्धिः स्यात् अन्या धात्वादिशुद्धितः।
भेदकधातुसंशुद्धिः मौलीकधा विशोधनम्॥
पञ्चः पारमिताशुद्धिः वज्रघण्टामहात्तरम्।
बुद्धभाषा न विच्छिन्ना अत्रेन्द्रेकत्र शोभनम्॥
विषयेन्द्रियसंशुद्धिः × × × ×।

III. 364 E. मर्म्मकणिका नाम तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका। 12 × 2 inches. Folia 42 (1st leaf missing), pierced by a hole through the left. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1000. Date (in a later hand) N.S. 501=1381 A.D. But the writing is Newári and Bengali mixed, and it must be attributed at least one century earlier. Appearance, old. Prose. Correct.

Post Colophons. श्रीमत्विक्रमशीलदेवमहाविहारीयमहापण्डितभिक्षुवीर्य्य
श्रीमित्रविरचिता मर्म्मकणिका नाम तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका॥

Post Colophon. अनेन यत् कृतं पुण्यं लिखता तत्त्वपञ्जिकाम्।
तेनास्तु निखिलोलोकः क्रमसंसिद्धिभाजनः॥
व्यलेखि पुस्तकराजं छात्रविजयरक्षितेन।
दिनपञ्चकेन निष्पन्नोऽयं पुस्तकम्॥

शशाङ्कविन्दुविषयगतेऽब्दे माघे ऽसिते भूमिसुते
दशम्यां आषाढ़पूर्व्वे निधानयोगे श्रुतं तदाश्रीरवामेघपालः ॥
श्रीमर्म्मकर्णिकासारां तत्त्वज्ञानस्य पञ्जिकाम् ।
श्रुतं पात्राधिराजेन मेघराजेन धीमता ॥

The present MS. appears to have been recited to Megharāja, who is styled Pūtrādhirāja, which may mean a highly-placed minister, or the King of Pātrā. The date N.S. 501 probably relates to the recital and not to the copying.

The 1st leaf of the MS. is missing, which may be restored from a paper MS. in the Library No. III. 592. That Number also contains a Ṭīká to the Tattvajñánasaṃsiddhi by Dhyānacandra, who describes himself as Mādhyamakaruc. The name of the Tīká is Mahásukhaprakáśikā. The text is not in the Library. But I am assured it may be found in Nepal.

III. 364 F. स्वरोदयदशा । $13\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 36, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 700. Date N.S. 482=1362 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Complete.

This MS. is written in Newári language profusely interspersed with Sanskrit. It relates to svarodaya śāstrā, *i.e.*, prognostication by means of breath. Ordinarily it is regarded as a part of Jyotiṣa or Astrology and fortune-telling. It has in places mathematical tables to calculate the length and force of the breath.

In the same MS. there is a short work written in shorter palm-leaves in beautifully bold Newári character entitled Samayavihára, which relates to the location of breath and similar topics. I suspect that this is the text which the Newári comments on and amplifies.

III. 364 G. पारमेश्वरमततन्त्र । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 93 (of which 13, 14, 17, 27, 29, 48, 53, 77 leaves are missing), pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas 1500. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Verse. Correct. Incomplete.

Professor Bendall mentions of a mutilated copy of Pāramesvaratantra in page 27 of his Cambridge Catalogue, and I have mentioned of this Tantra in Nepal Catalogue. The present MS. begins :—

ओं नमो श्रीमहादेवाय । श्रीदेव्युवाच ।
श्रुतं देव मया सर्वं त्वत्प्रसादादवधारितम् ।
अधुना श्रोतुमिच्छामि पारम्पर्य्यं क्रमागतम् ॥
कथं मेरु समुत्पन्नम् उद्धार तस्य कीदृशम् ।
सन्तानं कीदृशं देव यत्रोत्पन्नं चराचरम् ॥
षड्विधञ्च कुलाम्नायं षोढान्यासेन साम्प्रतम् ।
महामुद्राञ्च विद्याञ्च अनेकाकारविस्मयम् ॥
कथं केन प्रकारेण मेरुमध्ये व्यवस्थितम् ।
वागीश्वरी महामाया चामुण्डा कुलनायिका ॥
मृत्युञ्जया महाकाली त्रोतुला त्रिपुरभैरवी ।
समयविद्याकुलाकारां सिद्धमार्त्तण्डभैरवी ॥
महासामोद्भवी नित्या कृष्णाङ्गी मुक्तिदा परा ।
कुलमाता महादेव षट्प्रकारो यथा स्थितः ॥
मायाशक्ति गुह्या यथा सिद्धो जनार्द्दनः ।
मायाजालञ्च कुरुते रूपाणि च वहूनि च ॥
वागेश्वरी नाम श्रेष्ठं सम्पादिता तु या ।
सरस्वती महाविद्या या दत्त सम्मुखस्य च ॥
कामनिर्नाशने चैव पुनस्तस्य प्रसाधने ।
समानञ्च धनुश्चैव मोहयन्ती चराचरम् ॥
यस्या प्रसादात् विद्याया सिद्धोऽसौ मकरध्वजः ।
वज्रप्रसारिका विद्या ब्रह्मविद्या तथैव च ॥
सञ्जीवनी महाविद्या यथाकालो वशीकृतः ।
गर्भयाग पुनर्देव पुत्रस्योत्पत्तिकारणम् ॥
विषसंक्रमणे विद्या पुनस्तस्य प्रणाशने ।
विद्या कामदुघा नाम सप्तपातालसाधनी ॥
पञ्चकृतीविधानञ्च कन्यानाञ्च सुरेश्वरः ।
मेरुमध्ये कथं देव समुत्पन्न चराचरम् ॥
एतत् सर्व्वं समासेन प्रसादं कुरु भैरवः ।

Leaf 6 A. इति श्री पारमेश्वरीमते नवकोटिसंहितायां चतुरशीतिसाहस्रे मेरूद्धारः चतुर्विंशतिमः पटलः ।

9 A. शब्दराशिः पञ्चविंशतिमः पटलः ।

15 B. नवात्मा मालिनी नामोद्धारः सप्तविंशतिमः पटलः ।

20 B. विद्यात्रय अघोर्य्यष्टकोद्धारः अष्टविंशतिमः पटलः ।

25 A. द्वादशाङ्गषडाङ्गाम्बिकान्यास एकोनत्रिंशत्तमः पटलः ।

34 A. द्वादशश्लोक पञ्चरत्नोद्धारः नाम एकत्रिंशत्तिमः पटलः ।

45 B. क्रमपूजाविकारः द्वात्रिंशत्तमः पटलः ।

51 B. कालज्ञानकालसङ्कर्षण्योः निर्देशोनाम त्रयस्त्रिंशतिमः पटलः ।

59 A. आत्मसम्भूतिभेदः चतुस्त्रिंशत्तमः पटलः ।

66 B. मेरुमध्ये त्रिपुरोद्धारे पञ्चत्रिंशतिमः पटलः ।

78 A. सञ्जीवनीविद्योद्धारे षड्त्रिंशतिमः पटलः ।

86 B. त्वरितानिखिलोद्धारः नाम एकोनचत्वारिंशतिमः पटलः ।

III. 365 A. चक्रसम्बरतन्त्रटीका by जयभद्र । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 26, pierced by two holes to the right and left of the centre. Lines 8 on a page. Extent in ślokas, 700. Date? Character, Transitional Gupta. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It ends यद्यपि व्रतचारी न भवति वहिः पुरिसानपि (?) न भवति परोऽप्यमेन विधिना वरमाल्योपयोगी अदिष्टदेवतादेशात् सिद्धिमाप्नोति इत्यभिप्रायः । अधिकायुः अपरिमितायुः च भवन्ति ।

कुष्माण्डमित्यादि । कुष्माण्डवीज मुद्गामाषा सलवीजा निमच्छर्दि मधु विगु वाजिका समीकृत यस्या नाम्ना मन्त्रेण चोदयित्वा तद्गृहैकदेशे लेपयेत् । यथोक्तं भवति ।

गुरुपदेशात् सुमते र्विकाशात् ।
अकारि चेतोऽत्र मया समासात् ॥
तत् शोध्य मार्य्यैर्यदि दुष्टमेतत् ।
लसन्ति मुह्यन्ति (च) खे अमेया ॥
यदत्र तात्रयस्त (?) साधनादौ
विवृतितदन्यो विदधाति नैव ।
तथाहि ये ऽभिनयन्ति नयना पृथिव्यां
दिशन्ति हीनानि च कृष्णसूर्य्यौ ॥
अनेन पुण्येन न भवे भवेयम्
विचक्रवीराधिपतेः समानः ।
जनस्तथा तेन च सर्व्वपापात्
विमुक्त एवास्तु सदा समस्तः ॥

कृतिरियम् सिंहलावस्य श्रीलङ्काजन्म भूरभूत् तस्य जयभद्राख्यः ख्यातः शान्तिं कुर्व्वन्तु वीरडाकिण्यः ।

प्रख्याते श्रीमहाविम्बे सौगतानां समाश्रये
चैत्रकर्मे च आधारे प्रातिहार्य्यनिरन्तरे
पञ्जीसंग्रहो लिखीतो बुधाधिपकीर्त्तिहेतो ॥

+ + + + ।

सैता राजवने स्थितवतौ प्रवरे विहारे ग्रन्थः ॥

सरघ रचित स्तुतिसाधने च ।
तन्मण्डलधरणसुविस्तरञ्च यत् ।
कृतिराचार्य्यजयभद्रस्य समाप्तः ।
इयं श्रीचक्रसम्बरपञ्जिका समाप्त ।
ग्रन्थप्रमाणम् सप्तशत अङ्केन (७००) ।

It begins नमो श्रीहेरुकाय ।

सर्व्वभावस्वभावाग्रं सर्व्वभावभयावहम् ।
सर्व्वभावनिराभासम् सर्व्वभावविभाविनम् ॥
तं प्रणम्य महावीरं खसमार्थं खनिर्म्मलम् ।
चक्रसम्बरतन्त्रस्य लिख्यते प(ञ्जि)का मया ॥

अत्र तन्त्रादौ परम इत्यादिना सङ्गीतिकारेण कस्मात् श्रीपोद्घातेन कृत इति चोद्यमनूद्य । केचिदेवं परिहारार्थं व्याचक्षते भगवतो अप्रतिष्ठितनिर्वाणदर्शनार्थमिति एतदेव सर्व्वात्मनि सदास्थित इति अन्ये तु शतसाहस्रिकाख्यसमानमूलतन्त्रात् उद्धृतत्वात् (त)त्रैवादौ । मूलतन्त्रे एवमित्यादिना निर्द्दिष्टत्वात् अत्र तदुत्तरतन्त्रे न कृतमिति । अत आह ।

अन्यतन्त्रावलीनामर्थानां वहिर्वचनम् उत्तरमिति ॥ अपरे इत्थ-प्रकाशधर्म्मतादेश्यदेशकयोरेकता च सूचितेति । तन्त्रमूर्त्तयः हि बुद्धा भगवन्त इति वचनात् । प्रथमं तावत् अभिधानाभिधेयसम्बन्धप्रयो-जनान्यभिसमीक्ष्य धर्म्मानुसारिणोऽपि प्रेक्षावन्तः प्रवर्त्तन्ते । अत एव तान्यभिधीयन्ते । अथात इत्यारभ्य इति । श्रीहेरुकाभिधानमित्यादि पर्य्यन्तः ग्रन्थसन्दर्भः अभिधानम् । चक्रसम्बरमिति तेन यद्वाच्यम् श्रीहेरुकतन्त्रवज्रवाराह्यादितन्त्ररूपमभिधेयम् । अभिधानाभिधेयलक्षणः सम्बन्धः इत्येके उपायोपेयभावलक्षणः सम्बन्धः इत्यपरे । भगवती विनेयजनावतारमण्डलप्रवेशादिगुह्याभिषेकपर्य्यन्तं प्रयोजनम् । |उत्तर-कालन्तरफलप्राप्तिप्रयोजनप्रयोजनमिति ।

अथेत्यादि ।

This is a commentary on Cakrasambara which is attributed to Heruka, which is another form of Akṣobhya Buddha, who is represented as the source of all secret and mystic worship among the Buddhists. The commentator Jayabhadra seems to have been an immigrant from Ceylon, though the verse in which he is described is very obscure, and many of the letters have been almost effaced The MS. of the commentary is very old.

III. 365 B. महाभारत महाप्रस्थानपर्व्व । 12 × 2 inches. Folia, 41 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 640. Date N.S. 545 = 1425 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It ends

रोगशोकविनिर्म्मुक्तं सर्व्वदुःख्यनिवारणम् ।
सर्व्व(सौ)ख्यसमायुक्तं विष्णुलोके महीयते ॥

इति महाभारते वाच्यमाने स्वर्गारोहणमहापथे प्रस्थानम् समाप्तमिति
श्रीमन्नेपालवर्षे विशिखयुगशरे फाल्गुने मासकृष्णे
पञ्चम्याञ्चानुराधेऽसुरगुरुसुदिने वज्रयोगेति सुख्ये ॥

रामाणां जीवभूतः कुसुमशरसमा भाति शोभा यदीया ।
सोऽयं श्रीरामगुप्तो लिखितदृढमतिः शास्त्रस्वर्गावरोहः ॥
आदिष्टमिष्टपत्रेषु दृष्ट्वा तु त्वरितेन च ।
वृद्धिहीना वर्णं तत्र वहवः सन्ति पत्रके ॥
शोधितुं नैव शक्नोमि मेधावी चाल्पकेन च ।
शोध्यताम् विवुधैः सर्व्वैः यथा शुद्धं तथा कुरु ॥

शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

राजाधिराजश्रीमज्जयज्योतिर्मल्लस्य विजयराज्ये महापात्र श्रीराजसिंहदेवः महामात्यश्रीनाथसिंहः एतयोः शिरोभृतप्रस्तावतयो लिखितम् सम्पूर्णकृतम् ।

नेपाल चान्तं कृतराजधानी-
नाम्नाप्रसिद्धा ललितापुरीति ।
यथा हि देवा विचरन्ति स्वर्गे
तथा नगर्यां स्थित सर्व्वपात्रान् ॥
हेमप्राणाल्यां विचरन्ति रात्रौ
पानीया न तु युवतीजनाश्च ।
सतक्रामुकादर्शनलोलदृष्टिः
सिन्दूरसीमान्तविराजते च ॥

सद्व रामदास-कविनन्दनो यः
सो बालवागीश्वरधर्म्मगुप्तः ।
तस्यानुजः पण्डितराजगुप्तो
भ्राता सुतस्यास्ति च रामगुप्तः ॥
एतत् व्याख्यान कथितुमुभयानासशिष्टकम् ।
तेन त्वरया लिखितम् न दोष भ्रियस्व बुधैः ॥
सुखी भवन्तु श्रीसम्रकुटुम्ब श्रीभयपात्रानाम् (?) ।

The copyist of this MS. was the son of Dharmagupta, the author of the four-act Rāmāyana mentioned in p. 246 of my Nepal Catalogue. But it is curious that he should copy this MS. in Bengali character. In comparing the present MS. with the two copies of Mahābhārata in the Durbar Library, I find that it differs greatly from them. It does not contain Adhyāya Colophons too.

III 365 C. सिद्धैकवीरमहातन्त्र । 13 × 2 inches. Folia, 19 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 400. Date, S'aka 1189 = 1267 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It ends अयमस्य मन्त्रराजस्य उपचारविधिः गृहाङ्गनमध्ये गोमयेन उपलेपनं कृत्वा वेदीमालिख्य दर्भान् संस्तीर्य्य अग्निप्रज्वाल्य अष्टशतवर्णपुष्पाणाम् गृहीत्वा मन्त्रमावर्त्तयेन्नेकमेकं पुष्पं अग्नौ जुहुयात् ईप्सितां स्त्रियं पुरुषं वा आकर्षयति सिद्धमिति ज्ञात्वैववलादेव कुशलैः कार्य्यः । ५२ । इति सिद्धैकवीरमहातन्त्रराजे चतुर्थपटलः । ये धर्म्मा ... ... देयः धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः शाक्यभिक्षुस्थविरचन्दनभद्रस्य यदत्र पुण्यम् तद्भवत्वाचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकल सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तये ॥ शकनरपतेरतीताब्दा ११८९ । फाल्गुणवदि १२ गुरौ । लिखितं का श्रीसुपटादित्येन इति ।

It is a book on incantations.

Beginning. ॐ नमो मञ्जुघोषाय ।
सिद्धैकवीरं वीरेशं प्रवरं वदतां वरम् ।
तन्त्रं प्रोवाच लोकाख्यं मञ्जुवज्रो जगत् गुरुः ॥
देवो वै मन्त्ररूपेण सर्व्वसिद्धिप्रदायकः ।
तस्येव भावयेन्मन्त्री यस्मिन् सिद्धे समिष्यति ॥
क्षुद्रसिद्धिर्यदा सिद्धा शुद्धदेहस्य मन्त्रिणः ।
खेचरीभूतशरीरस्य महासिद्धिः प्रजायते ॥

III. 365 D. अमरकोषटीका। $12\frac{1}{2} \times 2$. Folia, 99 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 7 and 8 on a page. Extent in slokas, 3000. Date? Character, Newari. Appearance, old. Prose. Correct.

It is a commentary on Amarkoṣa (Lexicon) having neither beginning nor end. It quotes Mágha, Kābyādarsa, Lokesvarsataka Rudra, and Rabhasa, Pāṇini. The author's name is not found.

In leaf 50 B. ब्रह्मवर्गः।

पश्चात् वा क्षत्रियो जातः। राज्यारोपणसमये मूर्द्धाभिषिक्तः प्रथमः क्षत्रियः। तत्प्रभवतया अनभिषिक्ताश्च मूर्द्धाभिषिक्ताः। यथा ब्रह्मबाहुजस्य वंश्याश्च बाहुजाः। अनेकार्थेषु क्षत्रियेऽपि राजा न वक्ष्यति तस्यापत्यं राज्ञो यतः॥

III. 365 E. तिथिनिर्णयादिसुनिवाक्यसंक्षेपः। by महीधर। 12×2 inches. First few leaves are missing. Pierced by a hole towards the left. Dated La Saṃ 208. Character, Maithili. Appearance, old. Prose. Correct.

It ends इति भोजनविधिः समाप्तः। तिथिनिर्णयादिसुनिवाक्यसंक्षेपं श्रीमन्मिश्रमहीधरेण लिखितम्। लसं २०८ आश्विन वदि ९।

This does not appear to be a work written by an author, but a series of notes by a Paṇḍit for his own use on subjects connected with Hindu Ritual.

III. 365 F. सप्तकुमारिकावदानटीका by आचार्य्य गोपदत्त। 12×2 inches. Folia, 62 (1st six leaves and 38th 42nd are missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 900. Date N.S. 508 = 1388 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It is a commentary on Saptakumārikāvadāna, for which see Dr. Rajendra Lal's Catalogue, p. 221.

The end. कृतिराचार्य्यगोपदत्तस्य इति।

III. 366 A. योगाम्बरसाधनम्। 12×2 inches. Folia, 15 pierced towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 400. Date? Character, old Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect. Complete.

Beginning. ओं नमः योगाम्बराय।

सर्व्वभावात्मकं नत्वा योगिनीजालनायकं
योगाम्बरजगन्नाथं गुरुञ्चादरतः सदा।
चतुष्पीठोक्तविधिना शिष्याभ्यर्थनया मया
सुखसाधनसंक्षिप्तं तदारोपणमुच्यते॥

तत्र साधकः चतुष्पीठतन्त्रोक्तविधिना लब्धाभिषेको गुरुभक्तो गम्भीरधर्म्माधियुक्तो योगालङ्कारभूषितो विरारामादि (?) मनोनुकूलप्रदेशे सुकुमारासननिषण्णो मण्डलचक्रमध्यासीनो योगाम्बराराधनं कुर्य्यात् तत्रादौ तावत् सूर्य्यकरतले व्यक्त अकारं विचिन्त्य श्वेतादिदक्षिणकराङ्गुलिषु क्रमेण न्यसेत्। सु जूं हूं अः। वीज निर्य्यातौ पञ्चसूचिकं वज्रं विभावयेत्। तथा वामे चन्द्रकरतले शुक्लअकारचन्द्रमण्डले रोचनादि न्यसेत्।

स्वाहां स्रूं यमरकां दस्रूकां मः। तेनैव वीजनिर्म्मितरोचनादिवीजेन पद्मं विभावयेत्। करशोधनविधिः। ततः कण्ठे रक्त ह्रीःकारेण अष्टदलपद्मं जिह्वापद्मदले हूंकारेण वज्रं। तन्मध्ये ओं अः जिह्वा सवार्त्तनी हूं फडिति।

The end. वज्रमुष्टिद्वयं वद्ध्वा श्वेतारोचनमूर्च्छितां कुञ्चयेद्विभिरंग्रस्य सुखपार्श्वे निवेशयेद उच्छुष्टवलिधूमाङ्गारिमुद्रामन्त्रः॥ श्रीमध्ययोगाम्बर साधनं समाप्तमिति॥

The Yogámbara Sádhana is one of the secret cults of the Buddhists of Nepal. It belongs to the Vajrayāna School, and deals with Vajra and Padma. There is a small hill, just to the south of the Residency, on the top of which there is a small temple dedicated to Yogámbara. At the end of the present work begins another work of the same cult.

ओं नमो योगाम्बराय।

अनिश्चितः श्मशानभूमिनिश्चयम्।

आत्मनः स्मरणनिमित्तम् गुरुपूर्व्वं क्रमायातम् विवरिष्यामि etc.

In the same MS. there is another copy more correct and better written of the same work, but with slightly different name योगाम्बरसाधनोपयिका After the usual Buddhist formula of faith, the work has the following post-Colophon Statement.

देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः शाक्यभिक्षुः स्थविरमण्डयाभिकः विशुद्धिश्रीज्ञानस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तये इति।

परमेश्वरपरमभट्टारकपरमसौगतश्रीमद्विग्रहपालदेवकल्याणविजयराज्ये सम्वत् १३ वैशाख दिने २३।

The authorship of the work is given in the following words कृता अमृतवज्रेणेति । There is a verse between the last colophon and the formula of faith.

स परार्थोद्योगवता साधनमालिख्य यत्नतः ।
सुकृतं प्राप्तं यत्तेन आस्तां श्रीमद्योगाम्बरालोकः ॥

But the most important information given in the MS. is to be found at the page 1 A, which generally remains blank, of the MS. of the 2nd Yogāmbara work. I will transcribe the whole of it.

नन्दिघ्नाद्य प्रतिमां स्थापयेत् ततः ।
चित्रकर्म्म वले पिण्डीगण्डिकालक्षणं ततः ॥
एतेषाञ्च प्रतिष्ठानं प्रवक्ष्ये ग्रहणं तथा ।
लक्षणं धर्म्मधातूनां योजनमवरोपणम् ॥
जीर्णाधारोपसंहारो पूजयेत् गणमण्डनम् ।
श्रीक्रियासंग्रहकारिका समाप्ता ॥
कृतिरियं श्री नागार्ज्जुनपादानाम् ।

सम्वत् २८४ द्विपौषकृष्णपञ्चम्यां लिखितमिति अभयगुप्तस्य पुस्तकोऽयं तेन लिखितम् । तेन पुण्येन शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

This seems to be the end of a work attributed to the great Nāgārjuna, who not only wrote the well-known Dharmasamgraha, but also wrote a work on Kriyá, in Kárikā form. This was copied in N.S. 284 in 1164 A.D. The MS. of the Yogāmbaropayikā was written in the 13th year of Vigraha pala.

After the endof the MS. of this second work, we get four lines, written in an inferior hand, the beginning of another work, named Cakrasambara.

III. 366 B. अमरकोषटीका । 14×2 inches. Folia, 107 pierced through the middle. Lines, 4 and 5 on a page. Character, Maithili. Date? Appearance, old. Correct. Complete.

The leaves of the MS. are in disorder.

Colophon. लिङ्गादिसंग्रहवर्गः तृतीयः काण्डः सम्पूर्णः शुभमस्तु ।

The last line has been corroded. The letters visible are वागीश्वर पाठार्थं लिखितमिदं पुस्तकम् ॥

III. 366 C. डाकिनीजालसम्बरम् (?)। 12 × 2½ inches. Folia, 11 pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 220. Date? Appearance, old. Character, Newári. Verse. Incomplete. Incorrect.

Beginning. नमो भगवत्यै वज्रवाराह्यै ।

दधात्युच्चैरस्याः स्मरशिविरशिखाश्लेषसखिना
मती सौरस्यार्द्धं भुवनवनितानन्दविवशा ।
स्फारङ्गोषोद्धतमदजलोप्याय्यंचरित-
स्तुतेस्तद्वयोगज्ञो नरि(नारी)नरवरास्तां प्रणमत ॥ (?)

इह खलु अविद्यानिदाघमध्याह्नपञ्चगतिप्रपञ्चसञ्चिते संसारमहामरौ निस्तरणोपायप्रचारपरमरहस्य वीजकथाकथकविकलाकलिकालकलित-चित्तवृत्तयो दानादिपुण्यपाथेयसमाधिविश्वासपत्तनसुकृतितरुदकमलभमाना विषयचौरापणिक्लशलक्लेशवशवोधिपर्य्यौशमहाग्रहावेशवशवर्त्तिनो निर्य्याणपन्थानमजानन्तः पुनः पुनः तत्रैव भ्रमन्तोभवसुखाभिलाष-पिशाचविप्रलब्ध ॥ दिदृक्षव इव दवीयःस्थितदयितावदनम्, शुश्रूषव इव प्रणयिनीवचनम्, जिघ्रासव इव कामिनीकेशवासपरिमलम्, सिस्वादयिषव इव प्रियाधररसम् । पिपूषव इव मकरध्वजायतनम् । वुभुत्सव इव स्त्रीचरितम् विवित्सव (इव) स्वायतनम् । दिधित्सव इव रिपुकुलेन्धनम् । पिपातयिषव इव परवलशिखरिणम् । शिशम-यिषव इव दुःखानलम् । जिह्वासव इव जन्मप्रवन्धम् । जिघृक्षव इव अगदाश्रवम् । इत्यनेकरसभावचोदनाकलितनटवत् परप्रत्ययाभिनय-प्रणेतारो अतत्त्वाभिनिवेशवहुलाः कदाचिदपि सुखलेशमप्राप्नुवन्तः दुःखमेव तीव्रमास्वादयन्ति । तत्त्वोपदेशविकलाश्चिभवानुबन्धिनो लोका इति तेषु प्रणिहितः करुणादायिनी इव लोहितसुकृतशतानु-गृहीतसाम्वृतजन्मपरिग्रहो अपर्य्यन्तगुणाधारधरणीधरो निरुत्तरनिर्वाण-मार्गोपदेष्टा अनल्पकल्याहितपरोपकारकरणमहाव्रतधरो वज्रधरः परमसुभगो भगवान् श्रीचक्रसम्बराभिधानो हेरुकराजो यथा भव्यजन-विनयनोपायमादेशयन् षड़िन्द्रियाधिकारेण योगमार्ग एव ।

अतीवसुगमतया योगिनीनयान्वयं वामाचारसुभगं सर्व्वयोगिनी-रहस्यं निरुपममुपायम् ॥

डाकिनीजालसम्बरमुवाच ।

आत्मा तत्र च सुलभोपायैर्नासुलभोपदेशं लभेरन्निति । सर्व्वधर्म्मनिःस्वभावता-धूता वज्रवाराहीति विग्रहवती प्रज्ञास्वभावतया भगवतोपदिष्टा । तस्याश्चानेकप्रकारा-

विनेयाशयकर्म्मप्रसरभेदेन दृश्यन्ते । मुख्यतयेह ते ते प्रकारा उच्यन्ते ग्रन्थगौरवभयात् । किन्तु द्विभुजद्विमुखैकिन्या महादेव्यासाधनकन्या अभिप्रेतः । स च विस्तरतन्त्रोपदिष्टा-शेषतत्त्वप्रतिलम्भोपायविधिवेदिना लब्धयोगिनीमततया महामुद्रासिद्धिसाधनोपायेन महाराजाधिराजेन्द्रभूतिपादेन स्वाधिगतमार्गलक्षणडाकिनीरहस्यं अभिदधता प्रथमम् महार्थसिद्धिहेतुतया जगदावर्ज्जनोपायां महादेवीसाधनतन्मन्त्रोद्धरणजापविधिबलि-कर्म्मतिलकोद्वर्त्तनाङ्गनानि उक्तानि । परिशेषतश्च चर्य्यालक्षणञ्च । तच्च सद्गुरुरूपदेशो-पदिष्टस्य चर्य्यापरितुष्टेन अस्मद्गुरुणा स्वाधिष्ठानव्याख्यायां आह्लालवेन तरलार्थं विधाय वश्यां प्रज्ञां अनाकुलकलामिव राजकन्यामिति प्रचर्च्यमाने पाठवशीकरणा-ख्यानप्रसङ्गरीतत्वेन तत् कथितमस्माकम् । मया तु परमप्रयोजनजगद्वावर्ज्जनोपाय-परार्थकृताम् प्रशंसामि ।

सर्व्वमेव साङ्गोपाङ्गे(र)र्पयित्वा धृतं यतः ।
असौ भाग्यात् परं लोके नास्ति सिद्धप्रर्थिनी रिपुः ॥
रिपुरेवोर्थसाधुः स्यात् भाग्यात् अर्थसाधने इति ।
तदिहोच्यते । प्रथमम् ।

प्रसादप्रवणः योगी योगीश्वरीहृदयमन्त्राराधनकुशलो
लोकहितोत्साहवशवर्त्ती गुरुवरचरणानुग्रहगतमोहसिद्धिकौशील्यमदः ।
त्रिविधसमार्थसाधनसाधक एकान्तमानसोमुदितः
त्यक्तासङ्गविकल्पप्रशमितसंसारवासनोपायः ।
सत्त्वद्वयपरिचर्य्यापरिकर्म्मितमानसो धीमान्
श्रुतिमान् अनेकगुरुको अकल्माषो डाकिनीप्रणतःपूजाकर्म्मणिनिरतः ॥
गुरुजिनकुलिशाङ्गनागुणिनः बद्ध (बहु) विशेषविधिना
निःशेषोर्ड्डिशविधिवेत्ता सद्गुरुसङ्गमभव्योलब्धाङ्गः संयतो मन्त्री ।

स भवति सुजनो जिनैरभीष्टो
पभिशिक्तविरुवार्थसंगतो गदितः (?) ।
त्रिभुवनगुरुभिः विशेष बुद्ध्या-
रहसिष्यो स्थिर – दोषसम्भवोनुदिनम् ॥

Then comes the process of secret worship of Yoginis. The following colophon is found in leaf 6 A. इति भगवत्याः महादेव्या सर्व्वडाकिनीरहस्य मन्त्रोद्धारणविधिः ।

In 9 A.	...	...	इति तिलकविधानम् ।
In 9 B.	...	...	इति उद्वर्त्तनविधानम् ।

This is a work on the secret worship of Vajra Váráhī. It is a Tāntrika work of the Vajrayána school. It has grandiloquent style of writing under which is cloaked a secret and mystic worship.

The writer says that it had its origin in a work written by Mahārājādhirāja Indrabhūti for making the attainment of Buddhahood easy, and that his own Guru contributed not a little towards the success of the school. The name of the work appears to be Dākinījālasambaram from the statement underlined.

III. 366 D. मितपदा पञ्जिका by दुर्ज्जयचन्द्र । 12×2 inches. Folia 63 (the 2nd and 3rd leaves are missing), pierced towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1100. Date N.S. 271=1141 A.D. Appearance, old. Character, old Newari. Prose. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीयोगाम्बराय ।
लोकोत्तरा षड्धिका दशलोकपाला
अष्टावभीष्टफलदा चतुरष्टदेव्यः ।
तच्चक्रमध्यमहिषीरतिसम्बराय
योगाम्बरं × × वे नमस्तु ॥

आत्मा योगिशरीरमुक्त इतरप्राणीपरः प्रोच्यते ।
योगोदैवतमूर्त्तिसम्पदुदितो, ज्ञानद्वये साधनम् ।
तच्चित्तापदमासनम् निगदितम् × × ।
तेत्वम् तद्वचसा नमामि शिरसा श्रद्धायुता चेतसा ॥
वर्णाकाशमिव प्रकाशसमितैरश्लेशब्देरिदं ।
तन्त्रं मन्त्रविपश्चितामपि दूरालोक × × × ॥
किन्त्वास्मद् गुरुसुरतीतनततिर्विद्योतनादीचितम् । (?)
यत् सन्देहपदं मितपदा तद्पञ्जिका लिख्यते ॥

तत्र कानि तानि पदानि यनि विवृत्य (पञ्जि)केयं मितपदेति वक्तव्येति चेदाह । एवं भाषितेत्यादि । श्रुतं मयेति कृतम् द्रष्टव्यं पुनरेवमेवं मयाश्रुतमिति पदद्वयम् ।

The End. अइपीत्यादि यतः एषा एतेन योगिनीमाद्याति ततोऽयम् नादिः अयमन्तार्थः योगिन्याराधनं नाम नाम्न × × यशस्तपसः फलम् । तदनेन सिध्यतीति अनादिरलम् बहुना ।

Colophon. इति महामण्डलाचार्य्यदुर्ज्जयचन्द्रकृतायां मितपदायां पञ्जिकायां योगपीठः समाप्तः । सम्वत् २६१ चैत्रकृष्णम्यां अङ्गारदिने श्रीनरेन्द्र-

देवविजयराज्ये दक्षिणवैहारिकभिक्षुराचार्य्यसुवर्णभद्रेण स्वपरार्थाय लिखिता इति ।

Leaf 12 A.	इति	महामण्डलाचार्य्यदुर्ज्जयचन्द्रकृतायां मितपदायां पञ्जिकायां	आत्मपीठे प्रथमः पटलः ।
22 A.	”	”	आत्मपीठे द्वितीयः पटलः ।
25 B.	”	”	आत्मपीठे तृतीयः पटलः ।
29 B.	”	”	आत्मपीठे चतुर्थः पटलः ।
35 B.	”	”	परपीठे प्रथमः पटलः ।
36 B.	”	”	परपीठे द्वितीयः पटलः ।
47 B.	”	”	परपीठे तृतीयः पटलः ।
52 B.	”	”	परपीठे चतुर्थः पटल ।
54 B.	”	”	योगपीठे प्रथमः पटलः ।
58 A.	”	”	योगपीठे द्वितीयः पटलः ।
59 B.	”	”	योगपीठे तृतीयः पटलः ।
65 A.	”	”	योगपीठः समाप्तः ।

This appears to be a commentary on the Catuṣpīṭhā Tantra, one of the dirtiest Tantras of the Buddhists. The Yoga or the 3rd Pīṭhā (and I do not find the fourth) appears in the original to have been written in Prākṛit.

III. 366 E. वासवदत्ता । 12 × 2 inches. Folia 37, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Character, Maithili. Date ? Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

The right-hand end of the leaves has been destroyed.

III. 366 F. स्तूपलक्षणकारिकाविवेचनम् । 10½ × 2 inches. Folia 7, pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 150. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Verse. Incorrect.

The scribe who copied this book could not read his original in all places, and so he has left short blanks.

It begins—

नमो बुद्धाय ।
प्रकीर्णका विनयेप्रोक्तां
यल्लोकोत्तरवादिना ।
यच्चान्येषां निकायानाम्
सूत्रादौ स्तूपलक्षणम् ॥
दर्शितं लोकनाथेन
स्तोकं स्तोकं क्वचित् क्वचित् ।

सर्व्वंतुत् से × × ऽ-
भद्रव्यूहेन कथ्यते ॥
अभिगम्येद् भुवो भावो
स्तूपशुद्धेऽप्रतिष्ठिते ।
नखवद्धोन्नते स्निग्धे
स्थाने शुचिनि कारयेत् ॥
योजनोच्छ्रिकनिर्द्दिष्टा
परिक्षेपोर्द्ध योजनः ।
× × क्रोशविस्तारा
प्रकीर्णविनयोदितम् ॥
परिणाहेन कुम्भस्य
स्तूपमुच्चं प्रकीर्त्तितम् ।
तदंशेन तु नेम्यादि
यावद् यष्टिशिरं क्रमात् ॥

End. स्तूपलक्षणशास्त्रस्य वस्तुमात्रोपदर्शनात् ।
यन्मयोपार्ज्जितं पुण्यम् तेनास्तु सुगतो जनः ॥
स्तूपलक्षणकारिकायां विवेचनं समाप्तम् ॥

After this there are two lines in the Newári language.

III. 367. चर्य्यी । 10½ × 1½ inches. Folia 39, pierced by a hole towards the left. Extent in ślokas, 700. Character, Newári. Date ? Appearance, old. Verse. Correct.

The scribe's name is Svarṇaráma. He writes a neat, fine Newári hand, which looks like Bengali.

III. 368. पञ्चरक्षा । 12 × 2 inches. Folia 130, pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date N.S. 367=1247 A.D. Character, old Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Though the palm leaves have grown discoloured with age, the ink is fresh, and the illustrations beautifully preserved.

Post Col. देयो धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः ।
परमोपासकदानपतिः श्रीब्रह्मसिंहस्य यदत्र पुण्यम ... ... सम्वत् ३६७
फाल्गुनशुक्लैकादश्यां आदित्यदिने राज्ञः श्री अभयमल्लदेवस्य विजयराज्ये
शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ॥

Leaf 2 A. Contains a picture of— महासाहस्रप्रमर्द्दिनी ।

With eight hands holding a sword, and discus in the first set, an arrow and a bow in the second, a battle-axe and a goad in the third, Vajra

and Pāsa in the fourth sitting in a Alidha posture on two corpses, lying foot to foot with faces upwards.

III. 369 A. द्वैतनिर्णय । by वाचस्पतिमिश्र । 14×2. Folia 100, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2200. Character, Maithili. Date ? Appearance, old. Prose. Correct.

The work was composed by Vácaspati Miśra at the request of the queen of Rájá Bhairavendra Deva of Mithila, and the mother of Puruṣottam Deva.

Post. Col. श्रीरत्नपालेन लिखितमिदं पुस्तकम् ।

III. 369 B. 13×2 inches. Folia 124, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date ? Character, Maithila. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

It begins :— ओं नमः कृष्णाय ।

तत्र मनुः तेषामाद्यं ऋणादानम् इत्यादि । अथर्णादानम् । तत्र नारदः ऋणं देयदेयञ्च etc.

स्थानम् अवस्तुनि मूलधनस्य लाभः फलादिप्राप्तिः ।

तेन मूलावस्थानमेव लाभनिमित्तम् धनप्रयोगरूपम् ॥

Leaf 65 B. अथ व्यवहारपादानि ।—

तत्र याज्ञवल्क्यः ।

स्मृत्याचार व्यपेते मार्गेण etc.

नारदः । न राजा च वणिक्त्वेन धनलोभेन etc.

III. 370. ब्रह्मयामल । 21×1½ inches. Folia 358, pierced by two holes at the sides of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 12,000. Date N.S. 172=1052 A.D. Character, old hook-topped Newári. Verse. Correct.

Last Colophon. इति भैरवस्रोतासि महातन्त्रे विद्यापीठे ब्रह्मयामले नवाक्षर विधाने पिचुमते द्वादशसहस्रके एकोत्तरशतिमः पटलः ।

Post Colophon. सम्वत् १७२ (letter numerals) माघशुक्लाष्टम्यां आदित्यदिने राजाधिराजपरमेश्वरश्रीबलदेवराज्ये श्रीपशुपतिवास्तव्ये ब्रह्मयामलं नाम शास्त्रं लिखितम् ।

The MS. is marked with letter numerals on the left and with Newári figures on the right. They agree up to the 129th leaf, and from 130th the Newári figure make a mistake of 10, and the mistakes on the

right side continued to be added to and subtracted from till last leaf (358) becomes 364 in the Newári side.

The MS. is in very good preservation but a few leaves have been worn off on the right end, and a few on the left, and a few in the middle.

In the opinion of the Paṇḍits of Nepal the full texts of Brahma Yámala is a lakh and a quarter of ślokas, and that it belongs to all the six schools of Tantra. The present work, extending over 1200 ślokas, belongs, however, to the western school.

There are two other MSS. on paper, I-296 and I-143, in this Library, which run over the same portion of Brahma Yámala.

Colophons :—

L. 4 B.	इति महाभैरवतन्त्रे द्वादशसहस्रिके पिचुमते नवाक्षर विधानसम्बन्धपटलः		१म
6 A.	,, मूलतन्त्रे ,, ,, ,, ,, मन्त्रोद्धार		२य
11 B.	,, ,, ,, ,, ,, महायोग		३य
38 B.	,, ,, ,, प्रतिमालक्षण	,,	४र्थ
42 B.	,, ,, ,, यतुक	(?)	५म
43 A.	,, ,, ,, प्रतिमालक्षण	,,	६ष्ठ
43 B.	,, ,, ,, नवम पटलः	(?)	७म
44 B.	,, ,, ,, समाधियोजने	,,	८म
45 A.	,, ,, ,, लक्ष्यभेदे	,,	९म
50 B.	,, ,, ,, देवीनाम् मन्त्रोद्धार	,,	१०म
57 A.	,, ,, ,, मन्त्रोद्धार	,,	११श
63 B.	,, ,, ,, त्रितत्त्वयोग	,,	१२श
64 B.	,, ,, ,, नवयाग	,,	१३श
72 A.	,, ,, ,,		१४श
73 B.	,, ,, ,, वेताल साधन		१५श
95 B.	,, ,, ,, पुष्पाधिकार		१६श
92 A.	,, ,, ,, विद्याचक्र		१७श
94 B.	,, ,, ,, जयविधान		१८श
97 B.	,, ,, ,, भौतिक चक्रम		१९श
98 A.	,, ,, ,, अग्निकार्य्यविधि		२०श
102 B.	,, ,, ,, व्रत पटलः		२१श
106 A.	,, ,, ,, शुद्धामृत		२२श
112 A.	,, ,, ,, मन्त्रोद्धार		२३श

117 A.	इति	महाभैरवतन्त्रे	द्वादशसाहस्रिके	पिचुमते शुद्धामृत	२४अ
123 B.	,,	,,	,,	यागनिर्णय	२५अ
129 A.	,,	,,	,,	गूढ़ मन्त्रोद्धार	२६अ
130 B.	,,	,,	,,	शक्तित्रितययाग	२७अ
142 B.	,,	,,	,,	यामलविजयभैरव	२८अ
144 B.	,,	,,	,,	भीमाद्या	२९अ
149 B.	,,	,,	,,	यागविधि	३०अ
151 B.	,,	,,	,,	शिवरुद्रभेद	३१अ
156 A.	,,	,,	,,	प्रक्रियापटलः	३२अ
167 A.	,,	,,	,,	दीक्षापटलः	३३अ
178 A.	,,	,,	,,	अभिषेक	३४अ
194 B.	,,	,,	,,	आश्रययोग शृङ्खलन	३५अ
195 B.	,,	,,	,,	नाडीसञ्चार	३६अ
197 A.	,,	,,	,,	तत्त्वदीक्षा	३७अ
190 A.	,,	,,	,,		३८अ
201 B.	,,	,,	,,	स्तोत्रनिर्णय	३९अ
202 B.	,,	,,	,,	अभिचारव्रत	४१अ
204 A.	,,	,,	,,	न्यास पटलः	४०अ
205 A.	,,	,,	,,	मुद्रा पटलः	४३अ
205 B.	,,	,,	,,	क्रीड़ा कर्म्म	४४अ
223 A.	,,	,,	,,	साधकाधिकारः	४५अ
227 B.	,,	,,	,,	महासंस्कार	४६अ
228 A.	,,	,,	,,	,,	४७अ
229 B.	,,	,,	,,	गत्तीराग	४८अ
230 B.	,,	,,	,,	चन्द्रोद्धार	४९अ
231 A.	,,	,,	,,	अष्टक कल्प	५०अ
233 A.	,,	,,	,,	,,	५१अ
237 B.	,,	,,	,,	(?)	५२अ
238	,,	,,	,,	योगिनीवक्त्रयोग	५१अ
243 B.	,,	,,	,,	मुद्रायोगाधिकार	५२अ
246 B.	,,	,,	,,	अधिकार	५३अ
249 B.	,,	,,	,,	,,	५४अ
251 B.	,,	,,	,,	,,	५५अ

III. 371 A. भागवतटीका (एकादश द्वादशस्कन्धौ) 4×2 inches. Folia 124, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2500. Date La Saṃ 393. Character, Maithili. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Post Colophon. लसं ३९३ माघ सुदि १४ शनौ दिनि पोयारिग्रामे श्रीरघुपतिना लिखितेयं पुस्ती ॥

It begins प्राग् विरुद्धोपसंहारो रूपितनेकदाबुधाः सुक्त एकादशेस्कन्धेऽध्यायैक त्रिंशतोच्यते ॥

ततः ज्ञानकर्म्मनिष्ठभेदात् प्रकरणद्वयं पञ्चाध्यायाः ।
तत्र अपि आद्येऽध्याये रूपोयदूनां युगगतत्तयः ॥
विष्णुगुप्ते यदुकुले विप्रशापात् विमुक्तये ॥
तत्रादौ तत् प्रसङ्गार्थं समनन्तस्कन्धार्थमथ वदति ॥
कृत्वेति यविषु शेष भूभारहरणाय वेगवत्तरं कलिं कलहमन्येषां जनयन् भुवोभारंनिरवहदिति ।

This appears to be an anonymous commentary on the 11th and 12th Skandhas of the Bhāgabata.

III. 371 B. 14×2 inches. Folia 147, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2200. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

This appears to be the commonplace book of a Bengali Ayurvedic Physician. It has no end. In the beginning there are some verses which are found in every medical work. The language, where it is not Sanskrit, is Bengali.

Among buffer leaves kept in the MS. for the purpose of protecting the first and last leaves, is the following document:—

लसं ४०१ आषाढ़ शुक्लैकादश्यां तुरे वङ्ग पलायने । शशिधर ग्रामे मेटक (?) श्रीरवि श्रीमित श्रीरामदास श्रीपाश्र श्रीरतन श्रीबुधे प्रभृतीनाम् अनोन्यां अन्योन्ये निसम्बन्धलिखनं दत्तम् । पूर्वं श्रीरामठक्कुरैः निसम्बन्धलिखनं दत्तम् । तत्र किञ्चित् विभक्तं स्वीयस्वीयद्रव्यं एकत्र स्थितमासीत् । किञ्चिच्च पितृचरणानां पुण्यार्थं व्रत-मासीत् । तेन च परेषां चतुर्भागिनाम् निसम्बन्ध ना भूत् — तदग्रे इदानीं तत् स्वभागमादाय अस्मीभिः परस्परं सहायगोतृषभभाजनादिद्रव्ये निसम्बन्धः दत्तः । अत्यत्रार्थे साक्षिणः ठक्कुर श्रीनरहरि । ठक्कुर श्रीमदन ... ... श्रीजगन्नाथ ... ... श्रीनन्दन । सविषयवशं श्रीभवनाथ महाशया कृता भूतास्वेति श्रीहरपति शर्म्मणा-सकलानुमत्या लिखित मिति ।

The signatures of the parties are attached at the right and left of the document.

III. 372 A. कामन्दकीय नीतिसार। 12×2 inches. Folia 81, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1200. Date La Saṃ 433. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Correct.

The work has been printed in the Bibliotheca Indica series. This MS. has already been briefly noticed in my Nepal Catalogue, page 91.

III. 372 B. नलचरित्रटीका। by हरीश्वर 12×2 inches. Folia 230, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 4000. Date Sáka 1184=1242 A.D. Appearance, old. Character, Maithil. Prose. Correct.

This MS. has already been noticed in my Nepal Catalogue, page 91.

III. 373 B. प्रमाणभाष्यप्रमाणवार्त्तिके। 12½×2 inches. Folia 23, pierced through the centre. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Bengali. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

Pramáṇabháṣya is nothing else than the bháṣya on the Pramáṇa Sūtras of Gotama, and Pramáṇavártika means the vártika on these Sūtras by Udyōtakara. The Bháṣya has 2 leaves missing. The MS. has some leaves of the Vártika on the first Sūtra of Gotama.

III. 373 C. प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि by अनङ्गवज्रपाद। 12×2½ inches. Folia, 17 (out of 24) pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 340. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

The MS. is defective as leaves from 12 to 17, both inclusive, are missing.

It begins :— ओं नमस्तारायै।

श्रुत्वा शास्त्रमुदारं निश्चित्य पारमार्थिकं तत्त्वं।
दृढ़ासनोपविष्टः सुप्रान्तः योगमारभते ॥
ग्राह्यग्राहकमुभयम् नोभयमन्दसेव निवृत्तिः स्वर्गः।
इति बहुविधविकल्पजालं प्रविधूय मनःसमाधानैः ॥
ज्ञेयं विलोक्य सकलं मायागान्धर्व्वनगरनिर्भासं।
प्रविदार्य्य देहयन्त्रं तथताविज्ञानवज्रेण ॥
सर्व्वाकारविराजितम् आद्यन्तविभागरहितमविकल्पम्।
निर्म्मलसहस्र दीधितिनिर्भिन्नमतिसरं गगनमिव ॥

स्वाकारमात्रशेषं पश्यति चित्तं स्वमाद्यनुत्पन्नम्
येनापि पश्यतीदं तदपि तथैव अवलोकयति ॥
सोऽनुपलम्भोऽचिन्त्यतथतोक्ता भूतकोटिश्च एवं
क्रमशोऽभ्यासात् संज्ञावेदितनिरोधमाप्नोति ॥
अभियुक्तो योगी सत्त्वार्थमनेकधा कुरुतेऽस्मिन् ।
परिनिष्पन्नो तिष्ठति योगी सुदीर्घमध्वानम् ॥
वज्रवदभेद्यकायो निष्क्रम्य क्लेशमाराद्यैः
प्रज्ञापारमिताख्येऽस्मिन् सर्व्वदा प्रवृत्तस्य
सिध्यन्ति अन्ये बहवः समाधयो गगनगञ्जाद्या ।
योगावतारः समाप्तः । कृतिरियम् आर्य्यनागार्ज्जुनपादानामिति ।

Leaf 5 A. स्वाधिष्ठानप्रभेदः समाप्तः । कृतिरार्य्यदेवपादानाम् ।

Leaf 9 B. अद्वयविवरणप्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिःसमाप्ता ।
कृतिरियमाचार्य्यपद्मवज्रपादानाम् ।

Leaf 10 B. ॥ दिग्नागः ॥

Leaf 24 A. प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिः समाप्ताः कृतिरियम् अनङ्गवज्रपादानाम् ॥
प्रज्ञोपायशब्देन किमुच्यते ।

Leaf 8 A. प्रज्ञया उपायः प्रज्ञोपाय इति प्रज्ञाजनित उपाय इत्यर्थः । उपाय इत्यनेन शब्देन कोऽर्थः भण्यते । श्रीवज्रसत्त्वसंसारभूतः करुणास्वभावः स्थिरचल-स्वभावमूर्त्तिः उपायशब्देन आकृतिः उपायः श्रीवज्रसत्त्वः पञ्चकायात्मकं पञ्चतथागतात्मकञ्च स्फुरणसंहरणस्वभावेन व्यवस्थित इति । वज्रपद्मसमायोगेन प्रज्ञालिङ्गितः । एकाकाररूपेण ज्ञानस्वभावं भावयेत् । इति प्रज्ञोपायः इति । अनयोर्द्वयो कः सम्बन्धः लोचनादेः पञ्चदैवत्यः भूतादिस्वभावेन शून्यताकाररूपेण परिणता इति । उपायोऽपि श्रीवज्रसत्त्वः । सर्व्वभावस्वभावः स्थिरचलसर्व्वभावस्वभावा या शून्यता सा शून्यताकारयोगेन परिणता । ओं हूं अनेन अक्षरद्वयेन एकाकाररूपमिति । प्रज्ञोपायस्थापनार्थं द्विधाकायं गतः न च वज्रसत्त्वो द्विभाव इति । तदा शून्येन शून्यं समाक्रान्तं भवति ॥

III. 373 B. 13×2 inches. Folia, 133 (1st few leaves are missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 4 on a page. Extent in slokas, 1700. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 8 A. 21. ब्राह्मण । अपःप्रणीय आग्निवैष्णवमेकादशकपालम् पुरोडाशम् निर्वपन् अग्निर्वै सर्व्वा देवता अग्नौ हि सर्व्वाभ्यो देवताभ्यो जुह्वोत्यग्निर्वैयज्ञस्य अपरार्द्धः

विष्णुः परार्द्धः तस्मात् चैवैतत् देवता परिगृह्य सर्व्वञ्च यज्ञं परिगृह्य दितो इति तस्माद्व आग्नावैष्णवमेकादशकपालं पुरोडाशः भवति (१)।

III. 373 C. वृत्तसार by रमापति। 14×2 inches. Folia, 25 pierced by a hole through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 500. Date Saka 1550=1628 A.D. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

Last Col. इति मैथिलश्रीमदुपाध्यायपदप्रसिद्धश्रीरमापतिविरचितः वृत्तसारः समाप्तः। शकनृपतिमते गुणिते चन्द्राधिकपवनतीर्थकैः लिखति स नभसि वृत्त सन्त (?) मध्यम् पूर्णशशिनि वंशमणिः॥

Then follow two slokas by the scribe, Vanśamaṇi. The work begins with a salutation to Piṅgala and to Yasodhara, the writer's guru, who had the title of Páñjikarája in the kingdom of Tīrabhukti.

III. 373 D. 14 × 2 inches. Folia, 58 pierced by a hole towards the left. Lines, 3, 4, 5 on a page. Extent in slokas, 800. Date? Character, Maithil. Appearance, very old. Prose and Verse. Correct.

Some of the leaves of the MS. have been partially corroded. The size of the leaves is not uniform. It appears to be a notebook of some Brahmīn priest.

In leaf 8 A. इति कृष्णसम्वादे ईश्वरप्रोक्ते ज्ञानप्रदीपः समाप्तः।

Leaf 11 B. इति मृत्युञ्जयागमप्रोक्तकर्मेदम्।

16 A. इति योगशास्त्रे मृत्युञ्जयनाममूलसारं समाप्तम्।

19 A. इति मृत्युञ्जययोगशास्त्रे कर्मयोगः।

20 A. इति मृत्युञ्जययोगशास्त्रम् समाप्तम्।

24 B. इति गोरक्षचौतिषा समाप्ता।

28 A. इति गीतासारं समाप्तम्।

38 A. इति „ „ ।

47 B. इति महाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां वैयासिक्यां खिलेषु हरिवंशे वामनप्रादुर्भावः समाप्तः।

50 A. इति ब्रह्माण्डपुराणे धरणीशेषसंवादे कृष्णोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम्।

58 A. इति गोरक्षगानं समाप्तम्।

III. 374 A. योगमाला। 9×2 inches. Folia, 90 pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 1500. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 42 A. The following colophon occurs :—

अभिकृतायां योगमालायां कपालाध्यायो नवमः समाप्तः ।

This appears to be a notebook of some Tāntrika, in which there are several Tantras, several Mantras, and a few Stotras with very little system. It has interspersed in it a large number of Newári songs, explanations and comments.

III. 374 B. कालमाहेश्वरविधिः । $10\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 23 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 400. Date ? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

In the MS. there is a collection of short liturgical works of Tantra.

In leaf 8 B ends the 49 Mahākāla-pūjās with the direction रुधिरमांसादिभिस्तर्पयेत्. Then come the Tantras and some of the Mantras. It also contains verses and sentences in Newári.

Leaf 10 B. इति कालघ्नाभिचारः ।
12 A. एवं शत्रोः प्राणः शुष्यति ।
इति जापाभिचारः ।
Leaf 11 B. इति होमाभिचारः ।
Leaf 13 B. इति उन्मत्तीकरणः ।
15 A. इति उन्मत्तीकरणसूत्र ।

III. 375. पूजाप्रदीप by गोविन्द । 13×2 inches. Folia, 147 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 3700. Character, Newári. Date ? Appearance, fresh. Prose. Correct.

The work was written by Mahāmahopādhyāya Govinda at the request of Bhavānanda.

The last verse of the book runs thus :—

श्रीमद्भवानन्दनिदेशवर्त्ती गोविन्दशर्म्मा गुरुभक्तिभव्यः ।
उपासकानामुपकारहेतोः पूजाप्रदीपं कृतवान् विमृश्य ॥

Colophon. इति श्रीभवानन्दकारितमहामहोपाध्यायश्रीगोविन्दकृतपूजाप्रदीपः साङ्गः सम्पूर्णः ॥

After the usual Maṅgalācaraṇa the writer says :—

नरलायन्ते त्रिदशगुरवो यस्य चि ... विदम्भोल (?) ।
(नो) सेवन्ते जलधितनयां येन दृष्टाः कृपार्द्रम् ॥

नाकाङ्क्षन्ति क्वचिदपि सुधां यस्य काव्यं पिवन्तः ।
सन्तः सोऽयं जयति जगति श्रीभवानन्दरायः ॥
आहूतापि पदं ददाति न पुरो न प्रार्थितापीक्षते ।
साकूतं परिभाषितापि बहुशः किञ्चिन्नचाभाषते ॥
आश्लिष्टापि न सम्मुखानि रचयत्यङ्गानि गूढाशया ।
कोपोद्रेकवशंवदेव रमणीश्रेणी यदीयाद्विषाम् ॥
श्रीमत्केशवतनयो गोविन्दस्तन्निदेशवर्त्ती ।
प्रकटयति धर्म्मपदवीं पूजाकर्म्मप्रदीपेन ॥
... ... ।
संप्रदायानुरोधेन प्राप्तमप्युज्झितं मया ।
किञ्चिदप्राप्तमप्येतद् पद्धतौ कथयिष्यते ॥

It is a liturgical work, for the benefit of the majority of ordinary Brāhmaṇas, who are called either Smārta or Pañcopásaka, *i.e.*, non-sectarian Brāhmaṇas.

May this Bhavānanda Rāja be the founder of the Nadia Raj family in Bengál ?

III. 376 A. रत्नकरण्डिका or स्मृतिसमुच्चय by श्रीधर । $10\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 210 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2500. Date N.S. 481=1361 A.D. Character, old Newári written in a bold clear hand. Appearance, old. Verse and Prose. Incorrect. Complete.

Post Colophon. श्रेयोऽस्तु श्रीमन्नेपालिकसम्वत् ४८१ माघकृष्णाष्टम्यां तिथौ अनुराधानक्षत्रे शनिश्चरवासरे पुस्तकमिदं लिखितम् । श्रीललितापुरीनगर्य्यां श्रीमानिगलके नैऋत्यदिशस्य श्रीयंबुस्थानाधिपतिः विप्रवंशोद्भवः द्विजवरोत्तमः सा जयपतिः सोमशर्म्मणेन सर्व्वसत्त्वोपकारार्थं आयुष्कामार्थं सर्व्वदुरितोपशान्त्यर्थं महाकरण्डिका नाम महास्मृतिसमुच्चय लिखापितम् । तस्मिन्नेव नगर्य्यां श्रीमानिगलके दक्षिणस्य श्रीतालिङ्गेश्वरस्थानाधिवासिनः दैवज्ञः अनन्तरामनाम्नेन मनसा वाचा कर्म्मणा त्रिशुद्धेन रत्नकरण्डिका नाम महास्मृतिसमुच्चय लिखितम् । शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ॥ राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारक श्रीश्रीजयराजमल्लदेवस्य विजयराज्यम् ॥

There is another copy of this work in this Library in No. 1633. That is very old and dilapidated. The present MS. has not got the invocation and begins with प्रायश्चित्ता ... ... विषयविभागाः क्रियते । The older MS. too begins with the subject of Prāyaścitta. But his portion unfortuuately is not found there owing to a rather long lecuna.

III. 376 B. पिङ्गलामतम् । $16\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 123 pierced by two holes at the two sides of the centre. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 4200. Date N.S. 294=1174 A.D. Character, old Newári (mixed Bhujimo). Appearance, old. Verse. Incorrect.

The last colophon in leaf 123 A. runs thus :—

पिङ्गलामते सिद्धिसाधनाचार्य्यलक्षणम् ।

Then the work continues for a few lines more and terminates abruptly without a colophon, and the post-colophon statement begins :—

सम्वत् २९४ चैत्रशुक्लपूर्णमास्यां समदीन उत्तरफाल्गुननक्षत्रे श्री (प)रमेश्वरपरमभट्टारकमहाराजाधिराजश्रीमद्रुद्रदेवस्य विजयराज्ये श्रीमद्महाविजयकरथ्यायां श्रीचन्दनमण्डपीरथ्यादिवासिना श्रीशिवाचार्य्यविजाधरव्रर्म्मेण लिखापितम् । लेखक पशुपतिना लिखितम् ॥

The wooden boards have six illustrations, Brahmá with four hands and one head on his Hansa; Śiva, with four hands, embracing Pārvoti on his ox; Viṣṇu with four hands, riding on Garuḍa, who is represented as half bird and half man with a beak; Gaṇeśa, with four hands on his Mūṣika; a Sivaliṅga with eyes on, worshipped by two votaries, one a Newár with his Newari cap, and an Indian with a Mukuṭa: both these worshippers have no upper garments. The sixth illustration is Kārtika with four hands riding on a Mayūra.

The MS. begins :— ॐ नमः शिवाय ।

पिङ्गला उवाच ।

सर्व्वेषां लक्षणं देव आगमात् प्रतिपद्यते ।
आगमलक्षणोपेतो नेति वा वद मे प्रभो ॥
आगमस्यास्य देवेश सम्बन्धः कथमुच्यते ।
साधकव्यक्तिहेत्वर्थं व्याख्याध्ययनकं वद ॥

श्रीभैरव उवाच ।

साधु साधु महाभागे युक्तं चोद्यं विकल्पितम् ।
कथयामि न सन्देहो लक्षणञ्चागमस्य तु ॥
आप्ता वस्तु समन्ताच्च गम्यते इत्यागमो मतः ।
शास्यते त्रायते यस्मात् तस्मात् शास्त्रमुदाहृतम् ।
ज्ञायते नयते येन ज्ञानं तेनाभिधीयते ।
तनुते त्रायते नित्यं तन्त्रमित्यं विदुः बुधाः ॥

शब्दार्थैस्तु चितोवापि बुधैरागमकल्पितः ।
शिववक्त्राम्बुजायातम् पारम्पर्य्यक्रमेण तु ॥
छन्दोलक्षणसंसिद्धमागम इत्यभिधीयते ।

Col. 4 B. इति पिङ्गलामते जयद्रथाधिकारे व्याख्याप्रकरणं समाप्तम् ।

6 B. इति ब्रह्मयामले जयद्रथाधिकारे पिङ्गलामते प्रश्नप्रकरणो नाम प्रथमः ।
9 B. ,, ,, सामान्यलिङ्गप्रकरणो नाम द्वितीयः ।
13 A. ,, ,, साधनलिङ्गाधिकार नाम प्रकरणं तृतीयः ।
27 B. ,, ,, प्रतिमाधिकारो नाम प्रकरण चतुर्थः ।
28 B. ,, ,, पीठाधिकारनाम प्रकरणं पञ्चमः ।
57 A. ,, ,, द्वाराधिकारनाम सप्तमः ।
75 A. इत्याद्ये जयद्रथाधिकारे द्वादशसाहस्रे पिङ्गलामते वास्त्वधिकारनाम प्रकरणः ॥

This is a work belonging to the Western Ámnáya and perhaps forms a supplement to Jayadratha Yámala. It is a part of Brahma Yámala, which treats of all the six systems.

III. 377 A. नित्याह्निकतिलक । 13×2 inches. Folia, 59 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1072. Character, Newári. Date N.S. 515=1395 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The MS. has been fully described in my Nepal Catalogue, p. 111.

There is another complete work in this MS. entitled Guhyakātantra, 13×2 inches. Folia, 52 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1300. Date N.S. 525=1405 A.D. Character, bad Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The last Colophon.

इति महागुह्यतन्त्राख्ये द्वा(दश)सहस्रे महागुह्यातिगुह्यत्रयोदश-
शतिकम(मा)णं श्रीगुह्यकाली नाम भट्टारिका गुह्यतन्त्रोद्भवा समाप्तः ॥
ॐ नमः सिद्धियोगेश्वरी नमः ।
सिद्धयोगेश्वराय नमोनमः ॥

इति गुह्यकातन्त्र सम्पूर्णमस्तु । सम्वत् ५२५ ज्येषाढ़शुक्लपूर्णमास्यां तिथौ श्रवणनक्षत्रे प्रीतियोगे आदिवासरे । श्रीपिलरमचस्थानश्रीशक्तिसिंहरायस्य विजयराज्ये नमोऽस्तु ॥

One board of the MS. is beautifully illustrated with three images; in centre, Viṣṇu with four hands riding on Garuḍa; on the left, Lakṣmī sitting on a lotus with two hands and white in colour; on the right, Saraswātī, with four hands yellow in colour sitting on a lotus; with her right leg hanging down, and holding a book, and rosary in one set, and the Vīṇā in another set, of her hands.

III. 378 A. कादिभेदे कुब्जिकामतम्। 13×2 inches. Folia, 244 pierced at the ends. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 3500. Date N.S. 315=1195 A.D. Appearance, old. Character, Newári. Verse. Incorrect.

The MS. is written in a bold hand. It is smaller recension of the Kubjikāmata. The interlocutors are Kaulinī and Śrikaṇṭha. The last colophon describes the book.

इति श्रीकादिभेदे कुब्जिकामते पश्चिमाम्नाये श्री अम्बावतारिते महाभैरवविनिर्गते आगमोपदेशवर्णन नाम षड्विंशतिमानन्दः। सम्वत् ३१५ वैशाखशुक्लकृष्णैकादश्यां रविदिवसे रेवतीनक्षत्रे श्रीशैवाचार्य्यश्रीवच्छरुद्रस्य प्रसादेन पुस्तकं सम्पूर्णं भवति। श्रीराजपुत्रयशोवच्छकस्य लिखितमिति। लेखक।

(For a review of this school of Tantra, see the preface of my Nepal Cat.)

The Tantras are divided into three classes: Kādi, Hādi and Khādi. Kādi relates to Kāli, Hādi to Sundarī, and Khādi to other forms of the Devī. The present work belongs to the Kādi class. The Tantras are again divided into six classes, called the Ṣaḍāmnāya or the six Āmnāyās, North, South, East, West, up and down. This belongs to the western class, and it relates to Kulālikā or Kubjikā. It is the standard work of the Kaula sect of the Tāntrikas. The peculiar feature of this school is the awakening of the Kuṇḍalī Śakti which lies in the Perinium. The Kuṇḍalī Sakti is illustrated in the wooden boards of the MS. as two hooded serpents facing each other.

III. 378 B. विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोकः by भुवनानन्दकविकण्ठाभरणा। 14×2 inches. Folia, 131 pierced by a hole in the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2600. Date? Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Incorrect. Incomplete at the end and leaves missing here and there.

The work has been described in I.O. Catalogue, p. 1082.

It begins :— नादश्रुतयःश्रुतिसुराभेदाग्रामत्रयीमूर्च्छना
वर्णालङ्कृति याति रागरचनातालप्रबन्धादिभिः ।
भक्त्याराधयितुं गदाधरपदाम्भोजद्वयं तन्वती
वीणावादनमादरान्नटयति या तां भारतीं भावयेत् ॥
पुरेदं संसारव्यसनजलधौ मग्न मखिलम्
विलोक्यासीत् धाता गुरुकरुणयाक्रान्तहृदयः ।
रहस्यं वेदानाम् अथ स च समाकृष्य सकलम्
सुखेनोद्धर्त्तुं तद् व्यतनुत सगान्धर्वनिगमम् ॥
तच्छास्त्रं शिवनन्दिकेश्वरशिवारम्भास्तथा तुम्बुरुः
वायुर्नारदकम्बलाश्वतरवद् विश्वावसुः कश्यपः ।
शार्दूलःपरमर्द्धिकुण्डिल भरद्वाजाङ्गना कोहलः
शक्तिः श्रीभरतो याष्टिकदशग्रीवोद्भटोलोल्लटाः ॥
श्रीशङ्कुरभिनवगुप्तः विशाखिलः श्री-
भूवल्लभानीलजलाहकमातृगुप्ताः ।
अन्ये तथा निजानिज (?) जित्वल संहिताभिः
प्रीत्याखिले जगति पल्लवयाम्बभूवुः ॥
तासां रहस्यमखिलं मुनिसंहितानाम्
विज्ञाय विज्ञपरिषत्परिशिक्षया च ।
वक्ष्यामि किञ्चन यदत्र कथामनीषाम्
तत्र प्रसादमधिकं सुधियो भजन्तु ॥
गीतं वाद्यञ्च नृत्तं त्रयमिदमुदितम् नाम सङ्गीतमेतत् ।
साङ्गोदेशीति भेदात् द्विविधमिहपुनः साङ्ग एवास्ति मार्गः ॥
देशे देशे जनानां रुचिकरमुदितम् नामदेश्यत्र नृत्तम् ।
वाद्यंत्वाद्यञ्च गीतात् प्रभवतु यदतो गीतमादौ वदामः ॥
गीतेनैतेन गङ्गाधरनरकरिपुसारदानारदाद्याः ।
सर्व्वे निर्वेदनिर्वेशित(?)मतयः संरुदन्नर्भको वा ॥
सर्पोदर्पोद्भटो ऽन्तः वनभुवि हरिणोप्यन्तरानन्दमन्दा-
किन्यां पुण्याभिषेकं विदधतु न तुलामस्य पश्यामि लोके ॥
चतुरङ्गमहादुर्गसोपानमिदमुत्तमम् ।
अतः सततमेतस्मिन् अन्तः संतन्वतां बुधाः ॥
तन्नानात्मकमेव नादमुदितम् वाद्यं व्यनक्ति स्फुटम् ।
नृत्तन्तत् द्वितयानुगं त्रयमिदं तन्नादजीवातुकम् ॥
नाम्नो वर्णमयं पुनः पदमिदं वाक्यं विधत्ते च तत् ।

लोकानां व्यवहारमेव मखिलं नादैकसिद्धं जगत् ॥
देवत्रयात्मकमिदं ब्रुवते मुनीन्द्राः तत् सेवयैव परितुष्यति सा त्रिदेवी ।
नादाय तत् भगवते नतयः सहस्रं तञ्च द्विधा विदुरनाहतमाहतञ्च ॥
उद्भावते द्विविध एव नरस्य देहे देहान्विता परिणते निखिलैरपूर्व्वम् ।
तन्त्रं निरूप्य बहुधाभिहिता चिकित्सा शास्त्रं तदत्र न विशिष्य निरूप-
किन्तत्र वपुषि नादोपयोगिता यस्य यस्यास्ति । [णीया ॥
क्रियते मुनिसद्वदात् उद्देशात् तस्य तस्यैव ॥

— — — — —

18 A. इति कविकण्ठाभरणश्रीभुवनानन्दविरचिते विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोके नादादिविवेकः प्रथमाध्यायः ॥

23 A. इति द्वितीयो वङ्गालः ॥

33 A. इति काण्ठाभरणश्रीभुवनानन्दविरचिते विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोके रागविवेकः नाम द्वितीयोऽध्यायः ।

44 A. तालविवेकः नाम तृतीयोऽध्यायः ॥

61 A. गीतविवेको नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥

65 A. पञ्चमोऽध्यायः ॥

82 B. चतुर्विधवाद्यनिरूपणम् नाम षष्ठोध्यायः ॥

The following are the names of the Rāgas given in the 2nd chapter :—

श्रीहाटी ललिता गौड़ी त्रिस्थान गमकोभटाः

— — — — —

श्रीरागस्तिलकोरेव गुप्तः पञ्चमषाड़भः ॥
कोकिला पञ्चमट्टका (?) शकादिः सैन्धवस्तथा ॥
गान्धारः पञ्चमो रागो रागोमध्यम षाड़भः ।
भवना पञ्चमोभाषो भैरवो नउ एवच ।
ध्वनिप्रसरोक्ता × × रक्तहंसाश्चपञ्चमा ।
कर्न्दपो मेघरागश्च तथा ककुभकौशिकः ॥
देशाख्यः सोमरागश्च नौं (नरो)नारायणस्तथा ।
द्वौ द्वौ कामोदवङ्गालौ त्रिंशदित्युपरागकाः ॥
सौविर उरक हिल्लोल ककुभा भिन्न पञ्चमः ।
गान्धारो पञ्चमस्तालः तथा वेशर (?) षाड़भः ॥
पञ्चमो भिन्न प्रड्जश्च भोटमालवपञ्चमौ ॥
कौशिकान्तौ तथा . . . . . . षाड़भान्ततः ॥

\+ + + + +

षाधारिता च शौरिरी, गान्धारी वेगमध्यमाः ।

\+ + + + +

वैरञ्जी वेगरञ्जी च सौराष्ट्री पञ्चमी तथा

गान्धारपञ्चमी कोला छला मालववेशरी ॥

मध्यमग्रामदेहा च क्वेवाटी सैन्धवी तथा ॥

वेशरी हेरिकादेश्या माधवीरुचिवाठिका ॥

तालकातालवनिता तथा पञ्चमलक्षिता ॥

ललिता गेतटके स्यु भाषाणामेकविंशतिः ॥

चतस्रः स्युर्विभाषास्तु भावनी गुर्ज्जरी तथा ।

देवावर्द्धिनी चान्ध्री पिञ्जरी चूतमञ्जरी ॥

× × × ×

भाषा हिल्लोलगा —

भिन्न पञ्चमी मधुरी तथा ।

रगन्ती मध्यमा ग्रामा काम्बोजी शकमिश्रिता ॥

ककुभे वडधूर्भाषा विभाषा भोगवर्द्धिनी ।

आभीरिका मधुकरी त्रिस्रोशान्तरभाषिका ॥

शालवाहनी चैकैव चतस्रो भिन्नपञ्चमे ।

शुद्धा भिन्ना च वाराटी भाषातत्त्वविशारिणी ॥

कौशल्येका विभाषापि भाषा गान्धारपञ्चमे ।

\+ + + +

तालोद्भवा गुर्ज्जरी च सौराष्ट्री कैशिकी तथा ।

आभीरी द्राविणी तालोद्भवान्ध्री सैन्धवी तथा ॥

दाक्षिणात्येतु भाषाः स्युः पञ्चमे दश भाषिता ।

\+ + + + ॥

द्रवणा दाक्षिणात्या च कालिन्दी च पुलिन्दिका ।

वाङ्गाली ललिता श्रीकण्ठिका तद्वन्निषादिनी ॥

III. 379. मतसार । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 161, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2400. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.
The last Colophon runs

इति लक्षपादाधिके महासंहितायां द्वादशसाहस्रे विद्यापीठे मतसारे त्रयोविंशतिमः पटलः ॥

The MS. begins as usual with Tántrika works, with the description of Kailása. The work entitled Matasára at p. 222 of my Nepal Catalogue seems to be an abstract of this. This work belongs to the western school of Tantras.

III. 380 A. वामकेश्वरटिप्पनम् । 13×2½ inches. Folia, 49 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose and Verse. Incorrect.

Begins. ॐ नमः शिवादिभ्यः गुरुभ्यः ।

जयति जितसुधाम्भःसम्भवद्वाग्भवश्रीः
रसपरससमुद्यत्कामतत्त्वानुभावा ।
तदनुपरमधामध्यानसंलक्ष्यमाना
रवि-शशि-शिखिरूपा त्रैपुरीमन्त्रशक्तिः ॥

श्रीवामकेश्वरीमते × सरणार्थं विषमपदेषु टिप्पणकं लिख्यते ।
देवीशिष्यः प्रशिष्यो वाञ्छक्छ(?)सवतारयिषु ।
नमस्कारान् करोति गणेशग्रहनक्षत्रेत्यादिः ॥

इति वामकेश्वरे महातन्त्रे त्रिपुराहोमविधिर्नाम पञ्चमः पटलः समाप्तः ।

III. 380 B. ब्रह्मसंहिता । 12×2 inches. Folia, 87 (but the leaves 38, 49, 60 are missing), pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in slokas, 1200. Character, old Newári. Date N.S. 315=1195 A.D. Appearance, old. Verse. Correct.

Begins :— विश्वेश्वरं विश्वसृजं वरेण्यम्
विश्वं विशुद्धं वरदं वरिष्ठम् ।
अनादिमध्यममलस्वरूपं
विष्णुं विभुं विप्रजितम् नतोऽस्मि ॥

उत्पत्तिस्थितिसंहारबन्धमोक्षैककारणम् ।
नारायणमनियात्तम् (?) प्रणतोऽस्मि जगद्गुरुम् ॥
सुमेरोर्दक्षिणमूर्ध्नि सहस्रांशुसमप्रभे ।
वज्रेन्द्रनीलरुचिरं पद्महंसोपशोभिते ॥
मुक्तामलशिलाशङ्खचन्द्रांशुसमप्रभे ।
— — — — ॥
— — — — ।

आश्रमम् मुनिमुख्यस्य मार्कण्डेयस्य धीमतः ॥
तस्मिन् महाश्रमे दिव्ये समाशीलं शुचिव्रतम् ।
महौजसं महाभोगं मुमुक्षुं मुनिपुङ्गवम् ॥
— — — — ।
कपिञ्जलोऽञ्जलिं कृत्वा प्रश्नमेतत् अपृच्छतम् ॥
कपिञ्जल उवाच ।
श्रुतं मया मुनिश्रेष्ठ मानोदेव जनार्द्दनात् ।
ध्यातोऽथवार्चितो नृणां मुक्तिदो भवबन्धनात् ॥
— — — — ।
— — — — ॥
यज्ञैर्वा तुष्यते देवो वेदोक्तैर्वा महास्तवैः ।
तीर्थसेवाकृतो सम्यक् पूजावावीक्षिता (?) ॥
ध्यानयोगफलं तस्य क्रियायोगफलञ्च यत् ।
विष्णोराराधनायालं वद मे वदताम्वर ॥

Colophon. इति ब्रह्मोक्तसंहितायां ब्रह्मनारदसंवादे विष्णुरहस्ये प्रतिष्ठाधिकार नाम अध्यायः समाप्तः ।

Other Colophons. 13 B. इति विष्णुप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये मार्कण्डेयनारदसंवादे क्रियायोगावताराध्यायः प्रथमः ।

16 A. इति ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये शारीरव्रतकल्पनोध्यायः द्वितीयः ।

21 B. इति ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये नवव्यूहावतारनामाध्यायः तृतीयः ।

26 A. इति ,, ,, पुष्पविधिनिर्णय नाम अध्यायः ।

28 A. इति ,, ,, चातुर्मास्य व्रतविधानानि ।

35 A. इति ,, ,, ब्रह्मनारदसंवादे पवित्रारोहणं नाम अध्यायः ।

37 A. इति ,, ,, जयन्ताष्टमीव्रतं नाम अध्यायः ।

37 B. इति ,, ,, युगावतारव्रतं नाम ।

Do. ,, ,, ,, श्रवणद्वादशीव्रतं नाम ।

40 A. इति ,, ,, अनन्तद्वादशीव्रतं नाम ।

40 B. ,, ,, ,, कौमुदव्रतकल्पः ।

42 A. ,, ,, ,, कार्त्तिकव्रतकल्पः ।

48 A. ,, ,, ,, मासोपवासव्रतकल्पः ।

50. ,, ,, ,, भीष्मपञ्चककल्पव्रतम् ।

62 A. ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये यमपुरीमार्गयमदूतनरकयातनास्वरूप-वर्णन नाम अध्यायः ।

66. Colophon effaced.

79.	,,	,,	,,	स्वनामद्वादशीव्रतकल्पः ।
71 B.	,,	,,	,,	नरकाख्यनाम अध्याय ।
73 B.	,,	,,	,,	अत्रिविक्रमव्रतम् ।
74 A.	,,	,,	,,	महाफलद्वादशीव्रतम् ।
75 A.	,,	,,	,,	संप्राप्तद्वादशीव्रतम् ।
76 A.	,,	,,	,,	गोविन्दद्वादशीव्रतकल्पः ।
78 A.	,,	,,	,,	विष्णुव्रतकल्पः ।
79 A.	,,	,,	,,	पापप्रशमनीव्रतकल्पः ।
81 A.	,,	,,	,,	प्रासादकरणगुणानुकीर्त्तनं नाम ।
85 A.	,,	,,	,,	प्रतिमालक्षणं नाम ।

Post Colophon Statement. संवत् ३१५ चैत्रशुक्लपूर्णमास्यां सोमवासरे चित्रानक्षत्रे हर्षणयोगे राजाधिराजपरमभट्टारकश्रीविजयकामदेवस्य विजयराज्ये विप्रश्रीजयब्रह्मशर्मणः लिखितमिदं पुस्तकम् ।

III. 380 C. In this MS. there are several small treatises written in different hands and at different periods of times. The treatises are generally liturgical and manuals of priests. The first is a treatise in 18 leaves on the ten Brahmanic sacraments. The second in 10 leaves describes the process of worshipping and offering ghee to Amṛtiṣa.

There is a leaf in 9th century character giving वाणमते कीलकारोपण मन्त्रः ।

There is one leaf on Siddhi Vináyaka Dharma. Another treatise beginning with the 2nd and ending on the 15th leaf, gives Vīja-Mantras.

There is another MS. in 56 leaves written in a bad scribbling hand, which is a priest's manual. It has no end. In the beginning occurs the following:

श्रीनाथस्मरण तेन गर्ज्जयति महामोहतिमिरहरण श्रीकृताविबुधवृन्दहृदयाम्भोरुहवनवोधान्तुष्टेन (?) ।

III. 381. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । $21 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 200 pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 8000. Date? Character, Newári Ranjā. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The MS. is profusely and beautifully illustrated at the first and last pages. Some leaves were lost which have been replaced by writings on paper cut in the shape of palm-leaves.

Post Col.—After the usual Buddhist formula of faith, it runs thus :—

श्रीश्रीकान्यकुब्जाधिपत्यश्वपतिगजपतिनरपतिराजत्रयाधिपतिविविधविद्याविचारवाचस्पतिश्रीमद्गोविन्दचन्द्रदेवस्य प्रतापवशतः राज्ञी श्रीप्रवरमहायानयायिन्याः परमोपासिका राज्ञी श्रीवासन्तदेव्या देयोधर्म्मोऽयं यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्योपितृ etc.

This was a gift of the wife of Govinda Candra, King of Kanauj, who reigned about the middle of the 12th century, A.D. Govinda Candra was a staunch Hindu. It was under his patronage that Lakṣmīdhara compiled a great work on Smṛti in seven parts. But one of his wives apparently was a Buddhist. It is now known from an inscription at Sārnāth deciphered by the Government Epigraphist, Dr. Sten Konow, that the king had another Buddhist wife, the grand-daughter of Piṭhipati, who helped Rāmapāla in quelling the Kaivarta rebellion in Northern Bengal. The marriages of Hindu Kings with Buddhist Queens seem to have been common.

III. 382 A. योगशतक by नागार्ज्जुन। 12×2 inches. Folia, 28 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Ślokas, 500. Date N.S. 452=1332 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Post Col. सम्वत् ४५२ माघकृष्णाद्वादश्यां तिथौ लिखित श्रीजीवदेवलिखितमिति।

The verses are generally accompanied with a commentary by Paṇḍita Dhruvapáda. The commentary is entitled Candrakalá.

The following statement is made in leaf 28. सुश्रुतादिसंहितायामुत्तरतन्त्रदर्शनात्। इहाप्यष्टमायुर्वेदकथनं कृतमिति। संहतत्वे मन्यमानोत्कृत्यमानमुत्तरतन्त्रमनेन श्लोकेन सूचितवानिति॥

III. 382 B. पञ्चरक्षा। 21½×2 inches. Folia, 91 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Date N.S. 507=1387 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Post Colophon Statement. After the usual Buddhist article of faith. श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५०७ कार्त्तिकशुक्लप्रतिपद्यायां तिथौ बुद्धवासरे वैशाख

नक्षत्रे शोभनयोगे नेपालमण्डलाधिराज्ये श्रीजयस्थितिराजमल्लदेवस्य विजय्य विजयराज्ये सपेहेठकाख्यौ विक्रुनिच्छुगं पृहनामसुनयः श्रं दानपतेर्नायकः खेप्पासनकस्य ।

There are some illustrations on the boards and one only on the palm-leaves.

III. 383 A. क्रमदीपिका । by केशवाचार्य्य $12\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 19 pierced by a hole towards the left. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1,000. Date N.S. 676, 1556 A.D. Character, Newári. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

It begins :— कला तु मायालवकान्तमूर्त्तिः ।
कलत्क्कणत्वेणु निनादरम्यः ॥
श्रितो हृदि व्याकुलयन् त्रिलोकीं ।
श्रेयोस्तु गोपीजनवल्लभो वः ॥
गुरुचरणसरोरुहद्वयोत्थानमहीतरजःकणकान् प्रणम्य मूर्ध्ना ।
गदितमिह नारदाद्यैः यजनविधिं कथयामि शार्ङ्गपाणेः ॥
क्षितिसुरनृपविट्तुरीयजानां मुनिवनवासिगृहस्थवर्णिनाञ्च ।
जयकृते यजनादिभिः मैनूनां फलति हि कश्चन कस्यचित् कथञ्चित् ॥

It ends :— संशयतिमिराच्छन्नवाचैषा क्रमदीपिकाकरेण महद्भिः ।
करदीपिकेव धार्य्या सद्भिहमहर्निशं समस्तसुखावाप्त्यै ॥
जगदिदमनुविद्धं येन यस्मिन प्रसूते ।
यदनु ततमजस्रं याति वार्धिस्थितोयं ॥
यद्गुरु महदुदर्घं यं विधत्ते च गोपी ।
तममृतसुखबोधं ज्योतिषं नौमि कृष्णम् ॥
यश्चक्रं निजकेलिसाधनमधिष्ठानस्थितोयं प्रभुः ।
दत्तं मन्मथशत्रुणा वलकृते व्यावृत्तलोकालिकं ॥
धत्ते दीप्तनखेन्दुभासमनघोपेतान्तमायं ध्रुवम् (?)
वन्दे कायविमर्द्दनम् वधकृतां भुक्तं (त्युक्तं) यादवम् ॥
इति श्रीकेशवाचार्य्यविरचिता क्रमदीपिका समाप्ता
सम्बत् ६७६ आषाढशुक्लप्रतिपत् करणवंशोद्भवः श्रीभावसिंहात्मज श्रीविष्णुसिंहेन स्वार्थं लिखितम् ॥

The MS. is full of marginal notes of a very valuable kind, and with rubrics to indicate the beginnings of ślokas and also of topics. It is divided into Patals.

III. 383 B. कुब्जिकापूजापद्धतिः ॥ $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 153 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

This is a priest's manual,—a priest of the Kubjikāmata. It contains a number of stotras to Śiva and Śakti. It has a number of Kūṭākṣara Mantras, by joining together a number of consonants with a single vowel (an example, Shklmbrum). The work is unfortunately not complete. This is also a work of the Paścima or western school of Tantra, its votaries being called Kaulas.

The names of the 64 Yoginīs are given as follows: Leaf 51 and 52.

१ श्रीजयादेवी, २ विजया, ३ जयन्ती, ४ अपराजितां, ५ नन्दा, ६ भद्रा, ७ भीमा, ८ दिव्ययोगी, ९ महासिद्धयोगी, १० गणेश्वरी, ११ शाकिनी, १२ कालरात्री, १३ ऊर्द्धकेशी, १४ निशाकरी, १५ गम्भीरा, १६ भूषणी, १७ स्थूलाङ्गी, १८ पवणी, १९ कल्लोला, २० विमला, ३१ महानन्दा, २२ ज्वालामुखी, २३ विद्या, २४ पत्तणी, २६ विषभक्षणी, २७ महासिद्धिप्रदा, २८ तुष्टिदा, २९ इच्छासिद्धि ३० कुवर्णिका, ३१ भासुरा, ३२ भीमाक्षी, ३३ दीर्घाङ्गा, ३४ कलहप्रिया, ३५ त्रिपुरान्तकी, ३६ राक्षसी, ३७ घोरा, ३८ रक्ताक्षी, ३९ विश्वरूपा, ४० भयङ्करी, ४१ फेत्कारी, ४२ रौद्री, ४३ वेताली, ४४ शुष्काङ्गा, ४५ नरभोजिनी, ४६ वीरभद्रा, ४७ महाकाली, ४८ कराली, ४९ विकृतानना, ५० कोटराक्षी, ५१ भीमा, ५२ भीमभद्रा, ५३ सुभद्रा, ५४ वायुवेगा, ५५ हयानना, ५६ ब्रह्माणी, ५७ वैष्णवी, ५८ रौद्री ५९ मातङ्गी, ६० चर्च्चिकेश्वरी, ६१ ईश्वरी, ६२ वाराही, ६३ सुवक्री, ६४ अम्बा ॥

एभिर्मन्त्राक्षरैः देव पक्षविद्या समर्च्चिता ।
पूजितव्या प्रयत्नेन अष्टाष्टकक्रमागतम् ॥
न देयं दुष्टसत्त्वानां पारम्पर्य्यविवर्ज्जिता ।
आज्ञाशास्त्रविमुक्तानां क्रूरसत्त्वा न दापयेत् ॥
अथ दत्तं प्रमादेन ज्ञानकोषन्तु निष्फलम् ।
दातारो नरकं यान्ति यावदिन्द्राश्चतुर्द्दश ॥

इति चतुःषष्टीभेदक्रमम् । इत्याद्यावतारे चतुर्विंशतिसाहस्रे ज्येष्ठीक्रममन्त्रं समाप्तम् ॥

III. 383 C. दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः । 13 × 2 inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 400. Date N.S. 545 = 1425 A.D. Character, Bengali, with a tendency to Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

It begins :— ओं नमः सर्व्वज्ञाय ।
प्रणम्य सदसद्वादध्वान्तविध्वंसभास्करम् ।
वाङ्नाथं परिभाषार्थं वक्ष्ये बालावबोधये ॥

इष्टिः । सूत्रेष्वेव हि तत् सर्व्वं यद्वृत्तौ यच्च वार्त्तिके ।
सूत्रं योनिरिहार्थानां सर्व्वं सूत्रे प्रतिष्ठितम् ॥
येन केनचित् व्याख्यातुकामेन अवश्यमेव अभ्युपगन्तव्यम् । तथा च धात्वर्थः अर्थात् सूत्रयति इति सूत्रे, सूत्रयति इति वा सूत्रम् । तथा सूत्रकारयोः सर्व्ववर्म्मकात्यायनयोः चतुःशत्यां पञ्चाशदधिकायां परिभाषा नोक्ताः । अथ वृत्तिटीकयोः तत्र तत्र प्रयुक्ताः । क्वापि च दृश्यन्ते । तासां युक्तितर्कसंसिद्धिरुच्यते । यास्तु शास्त्रीयास्तास्ताबद्द्विधा लिङ्गत्येती (?) विध्यङ्गशेषभूताश्चेति । तत्र लिङ्गविशेषाणामित्येवमादयः । विध्यङ्गशेषभूतास्तु विधीनामङ्गं तत्र शेषः तत्र भवन्तिस्मेति विध्यङ्गशेषभूता उच्यन्ते । नियमद्वारेण विधिसूत्रैः सह एकवाक्यतामापद्यमाना लाघवोक्तये विध्यङ्गशेषभूताः प्रतिसूत्रमुपतिष्ठन्ते । यथा कर्त्तरि कृत् इत्यादयः। परितः सर्व्वतो भाष्यन्ते अर्था आभिरिति परिभाषाः । ननु तर्हि युक्तितः सिद्धानामपि टीकाकृता तत्र तत्र प्रस्तावात् सयुक्तिकम् प्रयोजनम् उक्तमेव ॥ किं यत्नेन इति ॥

It ends. इति दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः समाप्ता ॥ श्रीः ॥ श्रेयोऽस्तु । सम्वत् ५४५ आषाढ़ शुक्लपूर्णमास्यां तिथौ पूर्वफाल्गुनीनक्षत्रे वैधृतियोगे शनिदिने विप्रश्रीगयापतिना लिखितेयम् । यथा दृष्टमिति तथा लिखिता । न दोषं लेखकस्य ॥

This appears to be a commentary on the technical rules of the Kātantra school of Grammar. These technical rules are not to be found in the Sūtras, either of Sarvavarmā or of Kātyāyana. The rules were gleaned from the Vṛtti and the Ṭiká, and this is a commentary on these rules. The author seems to be Buddhist. But his name does not appear in the MS. under notice.

III. 383 D. काव्यालोकलोचन by अभिनवगुप्त । 13×2 inches. Folia, 292 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 1,800. Date ? Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

Page 81 B. इति महामात्याभिनवगुप्तविरचिते काव्यालोकलोचने तृतीय उद्योतः ॥

This is a commentary on Ānanda Vardhana's rhetorical work named Sahṛdayahṛdayāvaloka or Kāvyālankāra. The work with its commentary has been published in the Kavyamālā series. The text, already noticed in my Nepal Catalogue No. 400, is copied in La. Saṃ 91. The writing of the commentary seems to be by the same hand.

III. 384. नित्याह्निकतिलक । 12×2 inches. Folia, 90 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1300. Date N.S. 573=1453 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

The work has already been fully described in my Nepal Catalogue, page 111.

The post colophon statement in this MS. runs thus :—

श्रीमन्नेपालिक श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५७३ आषाढ़कृष्णचतुर्द्दश्यां वृहस्पतिवासरे लिखितमिदं नित्याह्निकतिलकपुस्तकं समाप्तम् । श्रीमु ब्रह्मपुर्य्याधिपतिद्विजकुलोत्तम श्रीद्विजब्रह्म सोमशर्म्मनोऽर्थे श्रीश्रीजययक्षमल्लस्य विजयराज्ये धातुंखिकोष्टके वाषित देवस्य अभयसिंहेन लिखितमिति ।

This MS. was copied during the reign of Yakṣa Malla in the year N.S. 573 by Abhaya Siṃha for Soma Sarmā, a Brahmin, who was lord of Brahmapura, which is a quarter inhabited by Brahmins at Bhátgāon.

III. 385. गीताभाष्य by शङ्कराचार्य्य । 13½×2½ inches. Folia, 133 pierced through the middle. Lines, 9 on a page. Extent in slokas, 4500. Character, Maithil with first 11 leaves in Newári. Date La. Saṃ 422. Prose. Appearance, fresh. Correct.

From the post col. statement, which has been very nearly effaced, it has been gathered that the MS. was copied under the orders of the Minister of Amaramalla Deva, by Mukunda Pāṭhaka Sarmā at Kāṭhmundu.

III. 386 A. कृत्यमहार्णव । 14½×2 inches. Folia, 178 pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Slokas, 3500. Date La. Saṃ 433. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

The work has already been noticed in Dr. Rajendralal's Nos. L. 1000 and 1886. The scribe's name is Srī Rūpanātha Sarmá.

Post Col. लसं ४३३ चैत्र सुदि प्रतिपदि तिथौ सोमौलिग्रामे लिखितं श्रीरूपनाथ शर्म्मणा ।

The MS. contains illustrations of the 12 months of the year with their presiding deities Keśava, Viṣṇu, etc. The MS. also contains another work entitled Mṛtyumaṅgala, by Virūpākṣa, which treats of the last rites of a Hindu. This work runs over 18 pages and comes abruptly to an end. The 2nd verse gives the necessary information on the subject.

नानापुराणागमतन्त्रसंग्रहान्
आलोक्य भूयिष्ठपटिष्ठसंसदा ।
श्रीमान् विरूपाक्षकृती हितेच्छया
चक्रे जनानामिह मृत्युमङ्गलम् ॥

III. 386 B. वाजसनेयसंहिता or the white Yajurveda. $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 172 pierced by a hole through the middle. Lines, 4 and 5 on a page. Ślokas, 2,700. Date ? Character, Newári. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct. Complete.

There are no diacritical marks except in the first few leaves.

III. 387. साधनमाला । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, $112 + 146 = 258$ in 2 parts pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 7000. Character, ornamental Newári. Date ? Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. contains the ritual for worshipping almost all the Buddhist Deities.

I 8 A. कुमुदाकरमतिपादानाम् ।
9 A. रत्नाकरगुप्तपादानाम् ।
20 A. पद्माकरपादानाम् ।
43 A. हरिहरस्य ।
91 A. रत्नाकरशान्तिपादानाम् ।
115 A. श्रीकृष्णपादानाम् ।
120 A. करुणाभिधानस्य ।
II 30 A. प्रभाकरकीर्त्तेः ।
66 A. अद्वयवज्रपादानाम् ।
95 A. कुक्कुरीपादानाम् ।
104 A. मध्यमकरुचिधर्म्माकरमतेः ।
112 B. करुणाभिधानस्य ।

In this MS. there is another work called संक्षिप्ताभिषेकविधिः सामाजिकः which was copied in the reign of Rudra Deva, who is put down by Prof. Bendall in 135 (N.S.). It is measured by 170 slokas and written in Transitional Gupta, mixed with hooked-top Newári. The name of the author has been rubbed out at the end. But from the 2nd sloka at the beginning we know that his name was Bāgīsvara Kirtti.

III. 388. लक्षहोमविधि by शैवाचार्य्य तेजब्रह्म । $8\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 27 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Ślokas, 300. Date N.S. 531. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Post Col. श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५३१ वैशाखस्य सितनवम्यां तिथौ लिखितमिदं श्रीकाष्ठमण्डपनगरे श्रीभीमदत्तसोमशर्म्मणोऽलिखित् ।

It begins आदौ तु कर्णिका कार्य्या केशरान् द्वितीयके
चतुर्विंशतिपत्राणि तदग्रेवावृते सकृत्
तदाऽष्टदलं कृत्वा तदग्रे वर्त्तुलावृते
चतुरस्रे ततोवाह्ये योन्द (?) समाम्बुजानि च ॥
तन्मध्ये संस्थिता देवी सुरासुरसदार्च्चिता ॥

In this MS. there is another work on Lakṣa Homa by one Śivācārya. But it begins with Purascaraṇa.

III. 390. ब्राह्मणसर्व्वस्व by हलायुध । 14×2 inches. Folia, 142 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2,800. Date La. Saṃ 341. Character, Maithil. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

The book has already been noticed L. 652 and published by the late Ānandarām Baḍuá of the Indian Civil Service at Calcutta.

The Post Colophon Statement runs thus:—

लसं ३४१ सुडियारग्रामे सप्रक्रियसदुपाध्यायनिजकुलकुमुदिनीचन्द्रवादिमत्तेभसिंहपरमसच्चरित्रपवित्रश्रीविद्यापतिमहाशयेभ्यः पठि(ठ)ता छात्रश्रीरूपधरेण लिखितमदः पुस्तकम् ॥

पक्षे सितेऽसौ शशिवेदराम
युक्ते नवम्यां नृपलक्ष्मणाब्दे ।
श्रीपूर्व्वसोमेश्वरशर्म्मणेन
पुस्ती विशुद्धा लिखिता च भाद्रे ॥

In one of the buffer leaves at the end of the MS. is recorded the birth of one Haladhar.

III. 391. विवाहखण्ड by वराहमिहिर; उत्पलकृतटीकासम्बलित। 13×2 inches. Folia, 120 (1st leaf is missing), pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1,800. Character, Newári. Date 521 (N.S.)=1401 A.D. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Varāha Mihira's work on marriage has been described by me in pp. 26-27 of the Nepal Catalogue. The present MS. contains a commentary on it by Utpala. The Commentary is entitled Cintāmaṇi. The commentary comes to an end apparently on the 73rd leaf of the MS. The rest of the MS. contains other topics connected with marriage, by Varāha Mihira.

III. 392. क्रियाकालगुणोत्तर। 12×2 inches. Folia, 144 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2100. Date N.S. 304=1184 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

Post Colophon Statement. नेपालदेशीय सं ३०४ जैष्ठ्र सुदि १३ गुरौ धवलस्रोतपुरे महासामन्तश्रीरत्नौवराज्ये मङ्गलं महा श्रीः। हृकाशडन्वय शिवाचार्य्यश्रीश्रीधरराजगुरुणाम् लिखापितम् लिखितं धर्म्मादित्येन। शुभं भवतु।

The place Dhabal-Srota is now known as Dhankhel, about 8 kos from Kathmundu, to the east.

The work is divided into Paṭalas.

It begins:—

ॐ नमः शिवाय।
प्रणम्य शिरसा देवं श्रीकण्ठं उमया सह।
कलयाकलितं कान्तं अमितौजसं शुभप्रदम्॥
कार्त्तिकेय उवाच।
श्रुतास्तथा विविधा मन्त्रा लोकाश्चार्य्यकारकम्।
सिद्धेर्मुक्तिप्रदं सर्व्वं त्वयोक्तं परमेश्वर॥
न श्रुतं गारुडं किञ्चित् सद्यःप्रत्युपकारकम्।
तमाचक्ष्व सुरश्रेष्ठ मम भक्तस्य शङ्कर॥
लक्षणं नागजातीनाम् गर्भोत्पत्तिमशेषतः।
रूपकं सर्व्वनागानां व्यन्तरानाञ्च जातकम्॥

ग्रहयक्षपिशाचानां शाकिनीनाञ्च लक्षणम् ।
बालग्रहाश्च ये क्रूराः पीड्यन्ते नृत्यनिर्घृणा ॥
नारीगर्भकरा ये तु तेषां कथय रूपकम् ।
गोनशानान्तु देवेश वृश्चिकानान्तु लक्षणम् ॥
अन्येऽपि विविधा दुष्टा रासभा कीटलूतयः ।
जराश्च कतिचित् प्रोक्ता असाध्याः साध्यमेव च ॥
ज्ञानयोगक्रियादीक्षा मन्त्राश्चर्य्यलक्षणम् ।
दीक्षितानाञ्च समायातः सिद्धिसाधनसाधकौ ॥
गारुडं लूततं वचः मन्त्रवादं तथैव च ।
तत् सर्व्वं मम देवेश श्रुतोऽहं भवतः पुरा ॥
स्वयं वद महादेव दीनानामभयङ्कर ।

Col.

61 B. इति क्रोधेश्वरस्य कल्पं समाप्तम् ।

63 B. इति अघोरस्य कल्पं समाप्तम् ।

65 A. ज्वरेश्वर अष्टगणपरिवृतस्य कल्पं समाप्तम् ।

III. 393. शिवधर्म्म (?) । $22\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 285 leaves peirced by two holes at the sides of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas 9000. Date 189 (N.S.) = 1069 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Leaves 41. I इति शिवधर्म्म समाप्तः (12 chapters).

Leaves 52. II इति शिवधर्म्मोत्तरः समाप्तः (12 chapters).

Leaves 59. III शिवधर्म्मसंग्रहः समाप्तः (12 chapters).

Leaves 32. IV भगवतो गीतपुराणे धर्म्मगुह्ये राजेन्द्रमोक्षणां उमामहेश्वरसंवादे एकविंशतिमोध्यायः । Having 21 chapters, yet the book is not complete.

Leaves 24. V उत्तरोत्तरः (9 chapters).

Leaves 19. VI इति शिवोपनिषत् (7 chapters).

Leaves 46. VII वृषसारसंग्रहः समाप्तः (24 chapters).

Leaves 12. VIII पद्मपुत्रिका (16 chapters).

There are eight parts in this work. The whole goes under the name of Siva Dharma Sāstra or simply Siva Dharma, which is pre-eminently the name of the first part. The eight parts together are given in one MS., but each is separately paged. At the end of the work we have the following post colophon statement :—

नवोत्तराशीतियुते शतेऽब्दे
आषाढशुक्लस्य तिथौ तृतीये ।
श्रीशङ्कराख्ये जयति क्षितीन्द्रे
श्रीजज्ज्वलस्योत्तरटोलुकेयः ॥
धर्माश्रयः सद्‌कुललब्धजन्मा
गुणप्रियो राघवसिंहनामा ।
ज्ञानप्रकाशं शिवधर्म्मशास्त्रम्
शुभप्रतिष्ठं कृतवान् समग्रम् ॥
कर्त्तुरेतेन पुण्येन भूयात् लक्ष्मीरनुत्तरा ।
त्रैलोक्यपूजितं शैवं वाक्यं जयति सर्व्वदा ॥

Below this in another hand.

पादमात्रमिदं शास्त्रं योऽधिर्ष्टत जितेन्द्रियः ।
तेनाधीतं सर्व्वधर्म्मम् इति नास्त्यत्र संशयः ॥
अर्थशास्त्रमिदं पुण्यं धर्म्मशास्त्रमिदं परम् ।
मोक्षशास्त्रमिदं प्रोक्तं शिवेनामिततेजसा ॥

III. 394. खण्डखाद्यम् । 12×2 inches. Folia, 15 pierced through the middle. Lines, 6 on a page. Ślokas, 350. Appearance, fresh. Date N.S. 470=1350 A.D. Character, Newári. Verse. Correct.

It has already been noticed in my Nepal Catalogue, page 89.

III. 395. स्मृतिसार by हरिनाथ । 13½×2 inches. Folia, 200 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3000. Date La. Saṃ 341. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Incorrect. Complete.

The last Col. इति महामहोपाध्यायश्रीहरिनाथविरचिते स्मृतिसारे व्यवहारखण्डः समाप्तः ।

Post Col. Statement.

दौलिकग्रामवास्तव्यः सोलेकोऽलिखदर्जुनः ।
स्मृतेः सारमिमं वीक्ष्य चत्वारिंशत् समा वयः ॥
लक्ष्मणक्ष्मापतेरब्दे चन्द्रवेदाग्निलक्षिते ।
फाल्गुनीषु शनेर्वारे भुवं धीरे रतिप्रभौ ॥

III. 396. विष्णुपूजाकल्पलता । 15×2 inches. Folia, 115 pierced through the middle. Lines, 4 on a page. Ślokas, 1800. Date Śaka 1552. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. was copied at the instance of Jagajjyotirmalla of Bhātgāon. The work was composed by Bhairava Siṃha of Mithilā. It treats of the worship of Viṣṇu and it is an athoritative work.

श्रीमद्भैरवसिंहस्य तीरभुक्तिमहीभृतः ।
कृपाकल्पवती विष्णुपूजाकल्पलताकृतिः ॥

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानमहाराजाधिराजश्रीनरसिंहात्मजसमस्तप्रक्रियोपेत-श्रीमहाधिराजाधिराजश्रीमद्धृदयनारायणानुजसमस्तप्रक्रियालङ्कृतिमहाराजाधिराजहरि-चरणपरायणश्रीमद्भैरवसिंहदेवकृतौ विष्णुपूजाकल्पलतापरिपूर्णमिति ।

It is a book as yet unknown.

III. 397 A. वास्तुशास्त्र । 11×2 inches. Folia, 61 pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 1200. Date? Character, Newári. Appearance, old and worm-eaten in places. Verse. Incorrect.

It begins in the form of a Tántrik work with the description of a hermitage on the Ganges in the Himálayas. The interlocutors are Vriddha Garga and Jákṣuki.

Leaf 4 B.	गुरुमाध्याये प्रथमाध्यायः ॥	
6 A.	वास्तुविद्यायां भूमिपरीक्षा द्वितीयोऽध्यायः ॥	
8 A.	,,	द्विग्रहणं तृतीयः ॥
10 A.	,,	नगरसन्निवेशः चतुर्थः ॥
11 B.	,,	राजकुलनिवेश पञ्चम अध्यायः ॥
13 A.	,,	देवताविभाग षष्ठः ॥
15 A.	,,	द्वारदैवत सप्तमः ॥
16 A.	,,	द्वारदैवतको नाम अष्टमः ॥
17 B.	,,	द्वारगुणदोषा नाम नवमः ॥
18 A.	,,	द्वारदोषो नाम दशमः ॥
19 B.	,,	वास्तुशान्तिक द्वादशमः ॥
20 B.	,,	गृहप्रवेशकार्म्म नाम त्रयोदशमः ॥
21 B.	,,	नवकर्म्मिको नाम चतुर्दशमः ॥
23 A.	,,	वस्तुवेष्टतिको नाम पञ्चदशमः ॥
25 A.	,,	वास्तुमध्ये निर्देशः नाम षोड्शोध्यायः ॥
26 B.	,,	कूपचक्रमस्थानो सप्तादशमः ॥
27 A.	,,	ब्रह्मस्थापिनो नाम अष्टादशमः ॥

The leaves of the MS. are in disorder.

See p. 120 of my Nepal Catalogue.

III. 397 D. योगीश्वरपद्मनाभसंग्रहौ। 11½ × 2 inches. Folia, 63 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 930 Date ? N.S. 540=1420 A.D. Character, Newári. Appearance, fresh Prose and Verse. Incorrect.

There is a colophon in leaf 24 A which runs thus :—

श्रीवाराणस्यां उपाध्यायश्रीपद्मनाभेन कथितम् इति सर्व्वस्मृतिनिर्णये योगीश्वर संग्रहप्रेतकृत्यनिर्णयपद्मनाभसंग्रहयोः समुच्चयः समाप्तः ॥

This shows that Yogīsvara and Padmanābha jointly compiled Smṛti-work. Yogisvara seems to have done the Tithyādi Nirṇaya see col. in p. 185 of my Nepal Catalogue.

The chapter on Pretakṛtya is attributed to Padmanābha. The present colophon says that Yogīsvara is responsible for the chapter on Sūtaka, *i.e.*, impurity for the birth of a son. The present MS. contains the Pretakṛtya Section and not the Tithyādi Nirṇaya. From leaf 24 to the end, it contains another work on Śráddha with the following introduction :—

अथ श्राद्धविधिं वक्ष्ये यथा च मनुभाषितम् ।
येन सम्पूर्णतां यान्ति हव्यकव्यानि यानि च ॥

This portion may be taken as a part of the work and attributed to Padmanābha.

An examination of the three MSS. of this work, III. 360 G., copied in N.S. 366, and the present MS., and the paper MS. No. 1294 A., shows that the work is a very ancient one. It quotes from such works as Pracetāh Vṛddha Pracetāh, Garga, Kārṣṇājini, Bhṛgu, Marici, Pulasta, Śākaṭāyana, Vārtikakára, not to speak of the 20 well-known authors of Smṛti.

III. 398. वैष्णवामृतसारोद्धारः। 13 × 2 inches. Folia, 137 pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2700. Date La. Saṃ 416. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Correct.

The last Colophon reads: इति वैष्णवामृतसारोद्धारे स्कन्दपुराणीये दीनानाथवाणीये कार्त्तिकमाहात्म्यं समाप्तम् ।

The MS. was copied by Śrī Maṇḍala Śarmā.

Leaf 2 A. फलं वैष्णवधर्म्मस्य कथयस्व सुविस्तरम्
येनाहं त्वत्प्रसादेन + + पदं परं हरेः ।
कार्त्तिकस्य तु मासस्य माहात्म्यं वक्तुमर्हसि
दीपदानस्य माहात्म्यं व्रतानां नियमस्तथा ॥
गोपीचन्दनमाहात्म्यं तुलसी × × × ।

III. 399. व्रतपद्धतिः by रुद्रधरः । $14\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 63 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1400. Date, La. Saṃ. 286. Character, Maithil. Appearance. old and worm-eaten on both sides. Prose. Correct.

Post Colophon. लसं २८६ ज्येष्ठस्य कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां ।
बुधवासरे रविणालिखितापुस्ती बन्धुपल्लग्रामत्रस्थिते ॥

III. 400. 25×2 inches. Folia, 45 pierced by 3 holes. Lines, 5, 6, 7 on a page. Extent in ślokas. 2000. Date ? Character, Newári. Appearance, fresh. Prose. Correct.

It contains the declensions of roots of the Adādi class in all the hundred and eighty Vibhaktis.

III. 401. सिद्धसन्तानसोपानपद्धति by यशोराज । $8\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 58 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 700. Date La. Saṃ. 184. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

The work has already been noticed in my Nepal Catalogue, p. 67. That was defective both at the beginning and at the end. It had only 15 Paṭalas. But the present MS. has 18 and is complete.

Its Colophon :— इति गोपात्मजश्रीयशोराजविरचितायां सिद्धसन्तानसोपानपंक्त्य-भिधानायां सिद्धमार्गप्रकाशिकायां दृष्टिविज्ञानविनिर्णयो नाम अष्टा-दशमः पटलः । इति सिद्धसन्तानसोपानपंक्त्यभिधाना श्रीमतपद्धतिः समाप्ता ॥

बालवागीश्वराख्यस्य बालवागीश्वरस्य च ।
श्रीयशोराजचन्द्रस्य कृतिरेषामहात्मनः ॥
शुभमस्तु लसं १८४ आषाढ़सुदि रविवारे ।

For 402A see 360 F.

III. 402 B. चण्डमहारोषणतन्त्रपञ्जिका। 10×2½ inches. Folia, 34 pierced through by one hole towards the left. Lines, 8, 9, 10 on a page. Extent in ślokas, 1000. Date N.S. 417. Character, Newári. Prose. Appearance, old. Correct.

The last Colophon is इत्येकल्लवीरचण्डमहारोषणतन्त्रस्य पद्मावती नाम पञ्जिका समाप्ता।

The original Tantra is divided into 25 Paṭalas. The MS., which is a commentary on it, is also divided into 25 Paṭalas.

It begins:— ॐ नमश्चण्डमहारोषणाय।

मग्नं येन जगच्चराचरमिदं मोहान्धकारोदरे।
प्रज्ञोपायविभागभास्करकरैः व्यक्तं समुद्दीपितम्॥
× × × माधिसाङ्गं पुरुषः श्रवणसाङ्ग स्वयं।
सोऽयं मत्सुखसाधनाय जगति व्यक्तप्रभस्तिष्ठतु॥

एवं मया इत्यादि संगीतिकारः। निदानवाक्यमेतत्। यस्मात् संगीतिकारेण सूत्रतन्त्रादौ। अवश्यं वक्तव्यम्। भगवतो वचनात्। तथा च।

एवं मया श्रुतमित्ति कृत्वा भित्तव मम वचनम्।
संगीतव्यमित्यादि। एवं सति॥

श्रद्धावतां प्रवृत्त्यङ्गं श्रास्तापर्षच्च साक्षिणि।
देशकालौ च निर्दिष्टौ स्वप्रामाण्यप्रसिद्धये॥

इति प्रतिपादितं भवति। तत्र। एवमिति यथा संगास्यामि। मयेत्यनेन विपरीतश्रुतपरम्पराश्रुतयोर्निरासः। एतेन आत्मनासम्बन्धात् श्रुतमविपरीतञ्च प्रतिपादयति। श्रुतमिति श्रोत्रज्ञानेन अधिगतमिति। एकस्मिन् समये इति। एकस्मिन् काले। अन्यस्मिन् काले अन्यदपि श्रुतमित्यर्थः। एतेन आत्मनो बाहुश्रुत्यं एतत्तन्त्रस्य आदौ लभ्यञ्च प्रतिपादयति। भगवानिति। भगा ऐश्वर्य्यादयः। तथा च।

ऐश्वर्य्यस्य समग्रस्य दानस्य यशसः श्रियः।
कायस्यापि प्रयत्नस्य षण्णां भगः इति श्रुतिः॥

तानि विद्यन्ते अस्य इति। रागादिक्लेशभञ्जनाद्वा। वज्रसत्त्व इति। वज्रं अभेद्यं सत्त्वं अर्थक्रियाकारित्वमस्य इति। अथवा वज्र इव वज्रः स चासौ सत्त्वप्राणीवेति। सर्व्वेत्यादि सर्व्वे च ते तथागताश्च तेषां कायवाक्चित्तज्ञानात् शरीरतत्त्वम् तस्य हृदयमत्यन्तमभिलषणीयत्वात्। तदेव वज्रधात्वीश्वरीभगं वज्रोलिङ्गं तस्य धातुः साम्वृतविवृतत्वादि-

लक्षणं बोधिचित्तं तत् × × व्या प्रज्ञावज्रधातुनासेवितत्वात् तस्याः। तत् वराङ्गे भगे विजहारेति। विहृतवान् वज्रपद्मसंयोगेन सम्पुटयोगेन स्थितवान् इत्यर्थः। अयञ्च विहारः प्राकृतजनस्य अत्यन्त गुप्तः भवति किं पुनः भगवतो वज्रसत्त्वस्य। ततश्च अर्थादुक्तं भवति। सुमेरुगिरिमूर्द्ध्निवज्रसत्त्वभूमौ वज्रमणिशिखरकूटागारे विहरतिस्मेति। एतेन शास्ताकालो देशश्चोक्तः। पर्षदलोकमाह अनेकैश्चेत्यादि। वज्रयोगिनः। श्वेताचलादयः। वज्रयोगिन्योमोहवज्राद्यः। तेषां तासां च गणाः समूहाः। एकरूपास्तैः। बहुवचनस्यैकवचनस्यापि पञ्चतथागतत्वात्। तद्वयथेति। उपदर्शने। श्वेताचलेति भगवान् भगवती देहगतरूपज्ञानेन एवं पीताचलेनेति भगवती देहगतगन्धज्ञानेन। रक्ताचलेनेति भगवतीदेहगतरसज्ञानेनेति। श्यितिमाचलेनेति भगवती देहगतस्पर्शज्ञाने। मोहवज्राचेति भगवत्याभगवद्देहगतरूपज्ञानेन। पिशुनवज्राचेति भगवद्देहगतगन्धज्ञानेनेति। रागवज्राचेति भगवद्देहगतरसज्ञानेनेति। ईर्षावज्राचेति भगवद्देहगतस्पर्शज्ञानेन। स्वयन्तु भगवान् भगवतीदेहशब्दज्ञानरूपः। भगवती तु भगवद्देहगतशब्दज्ञानरूपा। अतो नैतत्प्रभेदः कुतः॥ एवं प्रमुखैरिति। एवं प्रकारैः। चक्षुषा घ्राणेन रसनया कायेन श्रोत्रेण रूपेण वेदनया संज्ञया संस्कारेण विज्ञानेन पृथिव्या जलेन तेजसा आकाशेन इत्यादिभिरित्यर्थः। एते नैवंविधे विहारे पर्षद्व्योन्येतादृश्यो बोधिचित्ते तु कथितं भवति। अतिगुप्तत्वात् ननु तदा त्वया कथं श्रुतमिति चेत्। अथेत्यादि अयमर्थः। तेन विहारेण यदा चतुरानन्दसुखमनुभूय तदनन्तरं सर्व्वपुरुषेषु महाकरुणामासुखीकृत्यात्। एवं कृष्टावलसमाधिं समापद्य इदं वक्ष्यमाणम् उदाजहार उदाहृतवान्। तदाश्रुता मया इत्यर्थः। संगीतकारस्य मम वज्रपाणेः श्रोत्रेन्द्रियरूपत्वात् भगवद्भगवतीदेह एव स्थित्वा मया श्रुतमिति भावः। किमुदाहृतवान् भावाभावेत्यादि। भावः आनन्दपरमानन्दविकल्पः। अभावे विरमानन्दविकल्पः। ताभ्यां विनिर्मुक्तः त्यक्तः। चत्वार आनन्दाः। सूत्रप्रज्ञोपायाभ्यां अन्योन्यानुरागलक्षणम् अलिङ्गनचुम्बनस्तनमर्द्दननखदानादिना यन्त्रारूढ़बन्धेन वज्रपद्मसंयोगं यावदानन्दः। एतेन किञ्चित् सुखमुत्पद्यते।

The End :— योगिनीद्वन्दः योगिनीसंयोगः। तत्र नन्दितमुत्पन्नम्। प्रस्फुटताकारणमेव सिद्धेः कारणमिति। पूर्व्वव्याख्यातमेव। महामुद्रासिद्धिस्तु पूर्व्वं व्याख्यातैवेति देवतासाधनं पटलः। इति पञ्चविंशतिपटलव्याख्या।

इदमित्यादि संगीतिकारवचनम् । इदमुक्तलक्षणं सकलं तन्त्रम् भगवानवोचत् कथितवान् । अभ्यनन्दन् अनुमोदितवन्तः इति । समाप्तम् इति निष्पन्नम् । ये धर्म्मा इत्यादि । ये धर्म्माः सप्त । विज्ञाननामरूपषड़ायतनस्पर्शवेदनाजातिजरामरणाख्या । ते हेतुभ्यः पञ्चभ्यः अविद्यासंस्कार तृष्णोपादानभवाख्येभ्यः भवन्ति । हेतुः कारणं तेषां यथागदनात् तथागतः । अवदत् उक्तवान् । कार्य्यकारणयोर्यो निरोधः उपशमः निर्वाणः एवं स्वादितुं शीलमस्य इति महाश्रमणः इति ।

विद्वान् शूरस्तपस्वी च महोत्साहश्च वीर्य्यवान् ।
अद्भुतस्य च कर्त्ता हि महानित्यभिधीयते ॥

शमितपापत्वात् संश्रमणः । क्लेशोपक्लेशशमनात् वेति ।
कृत्वा व्यक्ततरां मया पुनरिमां पञ्जीं गुरोराज्ञया ।
श्रीतन्त्ररहस्यसाररचितां नाम्ना च पद्मावतीं ।
प्राप्तं पुण्यमनन्तविस्तरतरं यत्तेन लोकः कलौ ।
प्रज्ञोपायसमागमैकरसिकश्चण्डाचलोस्तु द्रुतम् ॥

Post Colophon Statement. कृतिरियं महापण्डितमहासुखवज्रपादानाम् इति । सम्वत् ४१७ फाल्गुनकृष्णदशम्यां मङ्गलवासरे लिखनं समाप्तमिदमिति राज्ये श्रीमत् अनन्तमल्लदेवेसति शुभमस्तु सर्व्वजना ।

After this there are two verses in two different hands.

III. 402 C. चर्य्याचर्य्यटीका । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 69 pierced through by one hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1300. Date? Character, Bengali. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Begins :— ॐ नमः श्रीवज्रयोगिन्यै ।

श्रीमत् सद्गुरुवक्त्रपङ्कजरसास्वादस्फुरद्धीदयो-
नत्वा श्रीकुलिशेशमद्वयधियं श्रद्धाप्रसन्नाननः ।
श्रीलूयीचरणादिसिद्धरचितेप्याश्चर्य्यचर्य्याचये
सद्धर्म्मावगमाय निर्म्मलधियां टीकां विधास्ये स्फुटं ॥

काया तरुवर पञ्च वि डाल । चञ्चलचिए पइठो काल । ध्रु ।
दिढ़ करिय महासुखपरिमाण । लुइ भनइ गुरु पुच्छिअ जान । ध्रु ।
सयल साहिय काहि करि अइ । सुखदुखतें निचित मरिअइ ।
एड़ियेउ छान्दक बान्ध करक पाटेर आश । सुनुपाखभिति लाहुरे पास । ध्रु ।
भणइ लुइया म्मे साले दिना धमनचमन वेनि पाण्डिवइना । ध्रु ।

III. 403 A. माघकाव्यटीका । (वल्लभा नाम) । 14 × 2 inches. Folia, 349 pierced through by one hole at the middle. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 8400. Character, Maithil. Date, La. Saṃ. 428. Appearance, old Prose. Correct.

This is a commentary on Māgha Kāvya by Vallabhācārya.

It begins :— ॐ नमश्चण्डिकायै श्रियः पतिरित्यादि—
श्रियः लक्ष्म्याः पतिः स्वामी हरिः नारायणः ।

The End. श्रिया । अथ शिरश्छेदानान्तरं चैद्यस्य शिशुपालस्य वपुषः शरीरात् निरीय निर्गत्य औपेन्द्रं कृष्णसम्बन्धि वपुषि गतं धाम तेजः विस्मिताक्षैः प्रफुल्लनयनैः नरेन्द्रैः राजभिः ईक्षाम्बभूवे अवलोकयामासे । किं भूतं भगवत्या श्रिया लक्ष्म्या जुष्टं सेवितं तथा दिव्यैराकाशपतितैः पुष्पवर्षैः सह पटहरवैः दुन्दुभिध्वनिघातैः अन्वितम् अनुगतम् । ऋषिगणैः नारद-प्रभृतिभिः स्तूयमानम् । प्रकाशेन देहोद्योतेन आकाशे दिनकरकरान् निक्षिपत् तिरस्कुर्वत् वपुष पञ्चम्यास्तस्मिन् । ह्रस्वान्तादौ तद्धितः इति षत्वम् । उपेन्द्रस्य इदमिति औपेन्द्रं तस्येदम् इति अण् । ईक्षाम्ब-भूव इति कर्म्मणि लकारः । श्रीशब्दलक्षणत्वात् काव्यस्य प्रतिसर्ग-समाप्तौ श्रीशब्दप्रयोग इति सर्व्वैरसनीय इति । इति वल्लभानाम माघटीका समाप्ता । इति लसं ४२८ माघशुक्लपूर्णिमायां गुरौ ककवीर ग्रामे श्रीपरमानन्देन ऊत्तमपुरग्रामीयेन लिखितमिदं वल्लभाचार्य्यकृतं माघटीकमिति ।

III. 404 A. तीर्थविधिः । $14\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 138 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2500. Character, Maithil. Date ? Appearance, fresh. Prose. Correct.

It begins :— कनकनलिनलक्ष्मीस्पर्द्धिराधाकुचाग्र-
ग्रथितनयनभृङ्गस्मेरवक्त्राम्बुजश्रीः ।
नवगगनतमालश्यामलामन्द्रगात्रः
क्षपयतु मम कर्म्मक्रूरमक्रूरमित्रः ॥
श्रीकृत्यकल्पद्रुमपारिजात-
रत्नाकरादीन् अवलोक्य यत्नात् ।
प्रणम्य मूर्द्ध्ना मधुसूदनाय
वाचस्पतिः तीर्थविधिं तनोति ॥

It treats of पुरुषोत्तम, भुवनेश्वर कोणार्क, विरजाक्षेत्र, गङ्गा, प्रयाग and the confluence of the Ganges and the Gaṇḍakī. The work is not complete. It is a liturgical work on holy places.

III. 404 B. प्रबोधचन्द्रोदयटीका। 15 × 2 inches. Folia, 86 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1500. Character, Maithil. Date N.S. 768. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो महागणेशाय ।

चन्द्रार्कवायुवह्न्यम्बुनभोभूहोतृमूर्त्तिभिः ।
येन व्याप्तमिदं विश्वं तं नौमि परमेश्वरम् ॥
प्रणम्य विद्वान् बुधबालवंश्यः
श्रीमान् रुचिर्भानुकरस्य पुत्रः ।
करोति टीकां सुधियां सुखाय
प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य ॥

तत्रादौ तावत् सर्व्वविद्याभिज्ञः सकलशास्त्रविशारदः सकलवेदान्ततत्त्वज्ञः संसारदुःखविमुखः महाकारुणिकः श्रीकृष्णमिश्रः सकलविद्यास्वरूपं निरूपयन् दुःखमयसंसारसागरनिमग्नसकललोकान् उज्जिहीर्षन् नाटककौतुकव्याजेन भृङ्गारादिव सोपदर्शनेन रसमुत्पादयन् सकललोकान् प्रत्यक्षीकृत्य वेदान्तसिद्धान्तम् बोधयितुं शान्तरसप्रधानं प्रबोधचन्द्राभिधानम् नाटकमारभमानः नान्दीश्लोकमवतारयति ॥
मध्याह्नेत्यादि ।

Leaf 4 B. सहजसुहृदः स्वभावतोमित्रस्य राज्ञः प्रभोः देवस्य कीर्त्तिवर्म्मणः कीर्त्तिः (रत्नावती चीतिः शरीं) ख्यातिः वर्म्म वश्येति देवस्य द्युतिमतः दिग्विजयव्यापारो अहङ्कार पूर्व्वकाविषयप्रवृत्तिः विपक्षाः कामक्रोधाद्याः प्रबोधप्रातिकूल्यात् रत्नावती संयमवती चितिः शरीरं भोगायतनत्वात् अमात्या यमनियमादयः साम्राज्यं स्वातन्त्र्यम् अर्च्चितं इन्द्रियोपरतिपूजितं शान्तिरसप्रयोगाभिनयः ।
उपनिषन्निरूपणं ।
आत्मोपासनं वा आत्मा वा श्रोतव्य इति वचनात् ।

The End. श्रीचन्द्रसिंहस्य नृपस्य वाक्यैः ।
प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य ।

ग्रन्थाननेकानुपजीव्य यत्नात्
टीकाकृतेयं रुचिनात्मबुद्ध्या ॥
नमस्काराञ्जलिर्मौलौ निधायाभ्यर्थये सतः ।
मनागालोचनेनायं सफलः क्रियतां श्रमः ॥
संदृश्यते सज्जनदृष्टिपूतं सर्वं भवेल्लोकपरिग्रहाय ।
टीका तदेषा मदनुग्रहेण सद्भिर्मनागप्यवलोकनीया ।

इति श्रीरुचिकरविरचितायां प्रबोधचन्द्रोदयटीकायां षष्ठोऽङ्कः । नेपालसम्वत् ७६८ श्रावण वदि दशम्यां तिथौ लिखितैषा प्रबोधचन्द्रोदयटीका । श्रीधर्म्मपतिशर्म्मणेति ।

III. 404 C. रत्नावली । 13 × 2 inches. Folia, 40 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Bengali. Appearance, old. Date, La. saṃ. 458. Prose and Verse. Correct.

Post Colophon Statement.

अब्दे लक्ष्मणसेनस्य वसुवाणाब्धिलक्षिते
ज्यैष्ठशुक्लदशम्यां तु ग्रामे भौआरनामके ।
बहुवाड़िकुलोद्भूतः नानाविद्याकरः सुधीः
जीवनाथसुतः राहुः लिखितं पुस्तकं तेन ॥

III. 404 D. कर्पूरमञ्जरीनाटिका । 15 × 2 inches. Folia, 35 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Maithil. Date. La. Saṃ. 507. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Post Colophon Statement. इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ।

चौठंग जवणि अन्तरं समाप्तम् ॐ
दिट्ठ व्वेव मइीक्यमे दिवि वणो जस्सि पराणं वणो ।
जायाओ जणनिव्वजेण गणिआ लट्ठं जसं निम्मलं ॥
तत्पुत्तो कइसेहरत्ति भणिओ मयमो कईनच्च जो ।
जाओ सो गुणसागरो दइरई भूदेअचूड़ामणि ॥
अज्ज विआन्तुकाण अखिका दक्कुमतु णं जस्स ।
तिहुअनरभिअनाणं कालं णो विम्भअं कुणइ ॥
तस्स मज्झिमसुदो दिअहे छिन्तिति छिज्जपढ़िदड़बुद्धि ।

सुट्टु एदमविलम्बिदहत्थोपोत्थिअं थणवअइ णिहहम्म ओं ।
लसं ५०१ आश्विन शुक्लैकादश्यां शुक्रे विप्रपिग्रामे श्रीनारायणशर्म्म
लिखति सत् पुस्तकमिदमिति ।

I. 1585 C. सौन्दरानन्दकाव्यम् । 22×2 inches. Folia, 35 pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1400. Date N.S. 396=1276 A.D. Character, Newári (ornamental). Appearance, very old, and in a very miserable and dilapidated condition. All the leaves have been half-destroyed lengthwise; still we have gleaned the following information from what remains.

(सुव)र्णाक्षीपुत्रस्य साकेतकस्य भिक्षोराचार्य्यस्य ।
भदन्ताश्वघोषस्य महाकवेः महावादिनः ॥
सहस्रमेकं शतानि चत्वारि श्लोक ... ... ।
... ... सम्वत् ३९६ पौष सुदि ॥
... ... ।

Fortunately among the paper MSS. newly collected, there is a copy of this work, which has saved from oblivion a great work by Aśvaghoṣa, the celebrated author of Buddhacarita Mahákávya, who has been described as the son of Suvarṇākṣi, and belonging to Sāketa. He is also described as a great poet and a great orator.

PALM LEAF MANUSCRIPT

IN

PRIVATE COLLECTIONS, NEPAL.

किरणतन्त्र । Place of deposit, Pundit Sūrya Caraṇa Rájopādhyāya (of Bengali extraction). 12 × 2 inches. Folia, 99 but leaves 1, 2. 3, 4, 5, 7, 8, 9 are missing and many leaves have lost their page marks, pierced by 2 holes towards the left and right. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2700 (calculating the whole). Character, Tenth Century Transitional character. Date N.S. 44 = 924 A.D. Verse. Incorrect. Appearance, old. Incomplete.

Last Col. इति किरणाख्यमहातन्त्रं चतुःषष्टिपटलः ॥ ० ॥
समाप्तञ्चेदं किरणाख्यं महातन्त्रम् सप्तत्यधिकद्विसाहस्रमिति (?) ॥ ० ॥
सम्वत् ४४ (जैष्ठ्र) मासे लिखितमिदमिति ॥ शुभमस्तु ॥

Post Col. श्रीभक्तपुराधिवासिनो भट्टपण्डिताचार्य्य श्रीउदयपालसोमस्य पुस्तकमिदम् । ग्रन्थप्रमाण सहस्र २ शत ७ ॥

The following is the table of contents :—

(The obverse page of this table has been effaced so that the entries cannot be fully read.)

Subjects.				Number of Paṭal.
पशुविचारणापटलः	...	...	...	×
आहारविहारपटलः	...	...	...	×
शिवविचारपटलः	...	...	...	×
शक्तिविचारपटलः	...	...	...	×
दीक्षाविचारपटलः	...	...	...	6.
मन्त्रशिवशक्तिविचारपटलः		...	...	×
तत्त्वविचारपटलः	...	...	...	× 9
शिवशक्तिविचारपटलः	...	...	...	10
ज्ञानभेदविचारपटलः	...	...	...	11
मन्त्रोद्धारविचारपटलः	...	...	...	12
लिङ्गार्चनविचारपटलः	...	...	...	14

Subjects.	Number of Paṭal.
अग्निकार्य्यविधिः	× (15)
अग्निकुण्डविचारः	(16)
गृहलक्षणद्वारलक्षणं	19
रज्ञोमण्डलविधिः	20.
अङ्गुलक्षणपटलः	×
अङ्गयागः	25
गणपतियागः	26
नवग्रहयागः	29
अंशभेदविचारः	30
नित्याचारविधिः	31
योगीश्व(र)	×
भिक्षाटनं	33
मृत्युञ्जययागः	34
अनध्यायपटलः	35
पवित्रारोहणविधिः	36
शिवा	36
गुरुपरीक्षा	38
शिवा	
शिवशिखाज्योतिसावित्रेरति चतुष्कविचारः	39
...	(40)
व्रतेश्वरयागः × चारविचारः	41
शुद्धाशुद्धिविचारः	42
महापञ्चपातकादिप्रायश्चित्तविधिः	43
× × ×ग प्रायश्चित्त पटलः	44
भोजनासनविधिः	45
पात्रशुद्धिः	46
नित्यस्नान्यादि प्रायश्चित्यः	× (47)
× × ×ण विधिः	48
समयी (?) पुत्रकसाधकाचार्य्यवृत्तिः	49
साधनविधानपटलः	50
अव्यक्तलिङ्ग (लक्षणम्)	× (51)
व्यक्तलिङ्गलक्षणम्	52

Subjects.			Number of Paṭal.
व्यक्ताव्यक्तलिङ्गलक्षणम् पीठलक्षणञ्च	...	...	53
भूपरीक्षाशल्योद्धारश्च ...	...	...	54
न × × ×क लक्षयोगपटलः	...	...	55
देवाधिवासनदेवप्रतिष्ठाविधिपटलः	...	...	56
वृषभप्रतिष्ठा	...	...	×
× × ×नाद्वारपटलः ...	...	...	57
योगाभ्यासपटलः ...	...	...	58
उत्क्रान्तिपटल (?) ...	...	...	59
अन्त्येष्टिपटलः ...	...	...	60
× × × ×विधिः ...	...	...	61
पञ्चब्रह्मोद्धारपटलः ...	...	...	62
लिङ्गोद्धारपटलः ...	...	...	63
मातृकायागपटलः ...	...	...	× (64)

इति किरणाख्य महातन्त्रस्य पटलपरिपाटिकालिखितम् स्मरणार्थं समाप्तम् ।

This is an interlocution between Garuḍa and Bhagaván Tripureśvaı a.

The 10th Paṭala begins :— गरुड़ उवाच,—

किमर्थं तानि वक्तीश कथं तेषां कियन्ति वा ।
के ते येषां महादेव सर्व्वमेतत् ब्रवीषि मे ॥

भगवान् उवाच,—

तानि वक्ति स मुक्त्यर्थं न मुक्तिः साधनादृते ।
साधनं तत्र संश्लिष्टम् तदर्थं तानि सोऽब्रवीत् ॥
सूक्ष्मानन्तरसेवेशम् शिवं चिन्त्य दशात्मकम् ।
ज्ञानमेकम् विभिद्यान्तु तेषां संख्यां ब्रवीम्यहम् ॥
कामिकं प्रणवाख्यस्य तद्वाकस्य च योगजाम् ।
दीप्ताख्यस्यापचिन्त्या यत् कारणाख्यस्य कारणम् ॥
अर्च्चितं स शिवाख्यस्य दीप्तदीपस्य कीर्त्तितम् ।
सूक्ष्मं सूक्ष्मस्य कालस्य सहस्राख्यं मतम् मतम् ॥
सुप्रभम् पद्मेस्य अक्षसंज्ञास्य (?) वांग्नया ।
एवम् प्राथमिकः प्रोक्तः पुनरन्यगुरुक्रमा ॥
प्रणवाख्यं तृकलप्राप्तम् कामिकं त्रिकलोद्धरः ।
सुधा स्यात् योगजं तन्त्रम् भस्मसंज्ञं तव प्रभुः ॥

दीप्तरुद्रावचिन्त्यन्तु गोपतिश्च ततोऽम्बिका ।
कारणात् कारणं सर्व्वं भवप्राप्तात् प्रजापतिः ॥
अर्जितं सुशिवात् प्राप्त उमेश अच्युतः स्मृतः ।
ईशाः दीप्तः त्रिमूर्त्तिस्तु × × समाहुताशनः ॥
सूक्ष्मसूक्ष्मोद्भवः प्राप्तः तस्मात् प्राप्तः प्रभञ्जनः ।
कालसंज्ञासहस्राख्यं सोमोधर्म्मः ततः पुनः ॥
दशेषां सुप्रभम् तत्र विग्रहीशस्ततः शशी ।
अंशुमाचाम्बुसंज्ञन्तु प्राप्तोह्युग्रततो रविः ॥
एवमेतत् समाख्याता शिवभेदादशाहृते ।
दशाष्टसंख्ययाप्यन्यो रुद्रभेदः परोमतः ॥
दशाष्टसंख्ययारुद्रान् पूर्व्वमुत्पाद्य बुद्धिमान् ।
शिवः तत्संख्यया चैव पुनः वक्ति मतानि तु ॥
रुद्रस्यानादिसंज्ञस्य वीजं यत् तेन भाषितम् ।
पारमेशम् महामन्त्रम् श्रीरूपेण प्रभाषितम् ॥
निश्वासं यत् दाशार्णस्य प्रोद्गीतं नाम शूलिना ।
मुखविम्बम् प्रशान्तस्य विन्दुर्बिद्धिमतम् मतम् ॥
शिवनिष्ठस्य सन्तानं सिंहसौम्यस्य चोदितान् ।
चन्द्रकाशमनन्तस्य भद्रं सर्व्वात्मनो मतः ॥
निधनस्य स्वयम्भूस्तान् विवसं तेजसःस्मृतम् ।\
रौरवम् ब्राह्मणो यस्य शिवाख्यस्य च मार्कुट ॥
इदं देव-पितृख्यातम् ललितं चलयस्य तु ।
अग्नियात् यच्च तद्व्योम्न शिवस्यापि पुनः परः ॥
एते जाता महाज्ञानैः शिवदेहात् पुनः शृणु ।
प्राप्ता स्वानादिसंज्ञा तु विजयं परमेश्वरः ॥
श्रीरूपात् परमेशस्तु सम्प्राप्तोक्षपणा मुनिः ।
दशदाराच्च निश्वासं संप्राप्तशैवसम्भवा ॥
प्रोद्गीतं रुद्रसंज्ञास्य क वाक्योमुनिसत्तमः ।
प्रशान्तात्मुखविम्बन्तु दधीचिर्नाम यो मुनिः ॥
विन्दुसंज्ञा च यत् सिद्धम् प्राप्तं चण्डोऽसुरगणः ।
शिवनिष्ठाच सन्तानं संप्राप्तः सांशयापरः ॥
नारसिंहम् ततः सौम्या(त्) नृसिंहं प्राप्तवान् महत् ।
अनन्ता(त्) चन्द्रहासन्तु प्राप्त देवः परोहितः ॥
रुद्रसर्व्वात्मदेवात्तु वीरभद्रगणो महान् ।

स्वायम्भुवं तु निधनम् सः प्राप्तो पद्मसम्भवः ॥
विरसम् तेजसः प्राप्तः प्रजापालस्वरेश्वरः ।
रौरवम् ब्राह्मणेशानं (नात्) संप्राप्तोनन्दीकेश्वरः ॥
ईशानात् मुकुटं प्राप्तो महादेवो शिलाश्रयम् ।
किरणं देव पितृतः प्राप्तः सर्वर्तुको मुनिः ॥
आलयात् ललितं प्राप्तो रुद्रो भैरवरूपधृक् ।
आग्नेयाख्यमसङ्गात्तु संप्राप्तो हुतभक्षणः ॥
शिवाख्या स महाकालात् सौरभेदम् पराभयम् ।
रुद्रभेदा मया ख्यातम् विविधः क्षिप्रलक्षणाः ॥
रुद्रभेद शिवभेद भेदान्योयस्तदुद्भवः ।
अतिसंक्षिप्तः विस्तीर्णो ऋषिदेवगणात्मजः ॥
कस्मात् ख्यातोऽत्र भेदश्च भेदोऽयं चित्तभेदनः ।
सर्वमेतत् प्रत्यर्थं श्रोतॄणां विभेदतः ॥
अर्थभेदात् विभेदोयः तूपचारात् प्रकल्प्यते ।
फलभेदाप्रकल्पात्र कल्पस्येदं यथायथम् ॥

इति किरणाख्ये तन्त्रे दशमः पटलः ।

गरुड़ उवाच,—

ज्ञानमेकं कथम् भिन्नम् न ज्ञातं तत् स्फुटं मया ।
एतत् ब्रूहि महादेव ज्ञानमूलम् यतोऽखिलम् ॥

भगवान् उवाच,—

एकं नादात्मकं ज्ञानं लौकिकैवस्थितं परम् ।
शशिणो बिन्दुवत्तस्य गलाङ्कुशोमिति स्थितम् ॥
प्रभु श्रुतम् परम् ब्रह्म प्रोक्तो मन्त्राक्षरालयः ।
स्थितो व्यक्तः स वाग्रूपः पुनर्भिन्नस्तु खण्डशः ॥
नवखण्डात् ततश्चान्यम् षोड़शः स्वरसंज्ञकः ।
पञ्चदशाख्यान्यत्र तु पञ्च पञ्चस्थितानि तु ॥
खण्डद्वयञ्च तु वर्णं शेषन्तु क्षात्मकम् परम् ।
एवम् ज्ञाय शतार्द्धात्मा सनादो ज्ञानशक्तिसः ॥
मातेव मातृका सैव संख्याज्ञानादिभेदतः ।
तर्ककाव्येतिहासस्या सर्वं व्याप्य व्यवस्थिता ॥
शिवज्ञानप्रभेदाच्च सेवका नामभेदतः ।
सिषिनी च यथा भिन्ना रुद्रभेदा परा सती ॥

तद्भेदा ज्ञानभेदाश्च सज्जनैर्वार्थतः स्थितः ।
गद्यपद्यादिकथ्या यैर्ज्ञेया देशानुगाश्च ये ॥
बीजपिण्डकलाकूटावर्णमन्त्रात्र निर्गता ।
एवमस्य विभेदोऽयम् ज्ञानस्य ज्ञामया तव ॥
स सुतस्य तथाख्येया नाख्येया वृत्तिभेदनैः ।

इति किरणाख्ये तन्त्रे एकादशमः पटलः ।

कोदण्डशास्त्र by दिलीप। Place of deposit, the same. 9 × 2 inches. Folia, 28. Lines, 5 on a page. Ślokas, 320. Character, Newári. Date? Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Complete.

It ends

परविषयप्रयाणभूपतिर्यदि तु लाभ करोति दैवयोगतः ।
न हि हर(ति स) द्रव्य देवविप्रकुलजस्त्रीगुरुपण्डितेन चेत् ॥
हृदयनिहितदिक्पतिप्रयाणह्वितासङ्गजयताप्यम् ।
हृदयनियुक्तमन्त्रजापबुद्धिविजयमाप्नोत्यचिरेण सत्ययोगात् ॥
यथोक्तमार्ग्गंनिखिलप्रयोक्तृप्रयाण सर्व्वान् प्रकरोति युद्धे ।
अनेकशास्त्राण्यवलोक्य लेख्यशास्त्रे दमायुर्यशोवर्द्धनीयो ॥
संग्रामस्वप्नाशुभसूचकः शुभो अनिष्टदीप्यप्रहराशुभाश्च ।
शास्त्रावलोकं कुरुते नृपः सदा प्रयाणकाले परिचिन्तनीया ॥

इति श्रीभूभृत्दिलीपविरचिते कोदण्डशास्त्रे दिक्पालवंशपूजात्रयोदश अध्यायः षष्ठपरिच्छेदः समाप्त इति ।

It begins :—

नमस्ते देवदेवेश शशाङ्ककृतशेखर ।
धनुःशास्त्रम् प्रवक्ष्यामि वाणवारणवेधने ॥
पुरा विद्याशिवेनोक्तं तत्प्रसादेन लभ्यते ।
नारायणः देवदेवेशः देवेशेन्द्रादिगणकिन्नरैः ॥
आदौ वाणगतिर्ज्ञेया द्वितीयं चापलक्षणम् ।
सन्धानञ्च तृतीयन्तु वेधनं तु चतुर्थकम् ॥
धनुश्छेदनम् पञ्च धनुषम् पञ्चलक्षणम् ।
पराङ्गस्फोटनञ्चैव स्वाङ्गवाणनिवारणम् ॥
मन्त्रविद्या दृष्टिमुष्टिपांशुविक्षेपणं तथा ।
भस्मरेखात्ततोर्द्ध्वं तु रणदीक्षामतः परम् ॥
अञ्जनं स्वात्मनेत्रात्तु द्रव्यमन्त्रसमायुतम् ।
षड्वर्षेष धनुषम् ध्वजागुणप्रकल्पयेत् ॥

Greater reliance is placed in this work on mantras and incantations, than in the skill in archery.

चाणक्यश्लोका। Place of deposit, the same. $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 23. Lines, 5 on a page. Ślokas, 400. Character, Newari. Date N.S. 484=1864 A.D. Appearance, old, worm-eaten. Verse. Correct. Complete.

It ends: —माता शत्रु पिता वैरी

The book is divided into two parts, Vála-Caṇakya and Bṛddha-Cáṇakya. Both begins with an iuvocation. Vála-Caṇakya has eight chapters and the Briddha-Caṇakya has six.

Bṛddha-Cánakya begins:—

प्रणम्य शङ्करं देवम् ब्रह्माणञ्च जगद्गुरुम् ।
विष्णुं प्रणम्य शिरसा वक्ष्यामि शास्त्रमुत्तमम् ॥
चाणक्येन स्वयं प्रोक्तम् नीतिसारसमुच्चयम् ।
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणाम् बुद्धिवर्द्धनम् ॥

Vála-Cánakya begins:—

प्रणम्य शिरसा विष्णुं त्रैलोक्याधिपतिं प्रभुम् ।
नानाशास्त्रोद्धृतम् वक्ष्ये राजनीतिसमुच्चयम् ॥
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणाम् हितकाम्यया ।
येन विज्ञातमात्रेण मातेव हितकारिणी ॥
मूलसूत्रं प्रवक्ष्यामि चाणक्येन तु भाषितम् ।
येन विज्ञानमात्रेण सर्वज्ञत्वं हि जायते ॥

Post Col. श्रेयोऽस्तु सम्वत् ४८४ ज्येष्ठशुक्लद्वादश्यां तिथौ स्वातिनक्षत्रे वरीयान्-योगे, सोमवासरे सम्पूर्णं कृतम् । महाराजाधिराजपरमेश्वरपरम-भट्टारकविराजमानः अनेकप्रक्रियः श्रीश्रीश्रीजयार्ज्जुनदेवस्य कल्याण-विजयराज्ये तदा महामहत्तकश्रीजयशिवरामस्य वर्त्तमाने यादृशं पुस्तकम् ॥

बृहज्जातक उपसंहाराध्याय। Place of deposit, the same. $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 49. Lines, 5 on a page. Ślokas, 900. Character, Newári. Date N.S. 473=1353 A.D. Appearance, old. Incorrect.

Col. इति कृतिराचार्य्यरचिते प्रश्नज्ञानं समाप्तः । श्रेयोऽस्तु सम्वत् ४७३ ज्येष्ठशुक्लसप्तम्यां आदित्यवारे लिखितमिदम् पुस्तकम् समाप्तम् राजाधि ... ... श्रीश्रीजयराजदेवस्य विजयराज्ये, कृतिरियं विप्रश्रीविष्टि-दासस्य अत्यन्तभक्तियुक्तेन लिखितम् । लेखकः वज्राचार्य्यभिद्युश्रीजय-भद्रस्य लिखितः ।

The last chapter is Varāha Mihira's Praśnajñána. It contains 70 verses.

In leaf 44 A occurs the following Col. :—

इत्यवन्तिकाचार्य्यश्रीवराहमिरकृतौ वृहज्जातक उपसंहाराध्याय षड्विंशतितमः। समाप्तश्चेदम् वृहज्जातकम्।

कृत्यकल्पतरौ श्राद्धकाण्डम्। Place of deposit, the same. $11\frac{1}{2}\times 2$ inches. Folia, 145 pierced by a hole. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2,800. Character, Nágarí. Date V.=1133 Col. 1176 A.D. Appearance, old. Prose. Correct.

इति हृदयधरात्मजविरचिते कृत्यकल्पतरौ श्राद्धकाण्डम् समाप्तम्। इति शुभम् मङ्गलमहाश्रीः यादृशम् सम्वत् १२३३ वैशाखवदि समदिने लिखितम्॥

The 1st leaf has corroded to the extent of nearly a half. But it contains :—

स श्रीलक्ष्मीधरोऽयं विरचयति सुधीः श्राद्धकाण्डम् चतुर्थं।

The author is well known as the minister of Govinda Candra Deva of Kanauj. He made an extensive compilation of Smṛti, of which the Kṛtyakalpataru is a part, and the present one is a part of Kṛtyakalpataru, called Śrāddha-kāṇḍā.

विश्वप्रकाशकोषः by महेश्वरः। Place of deposit, the same. $16\frac{1}{2}\times\frac{1}{2}$ inches. Folia, 81 pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2250. Character, mixed Bengali, and Newári. Date of composition Śaka 1033=1111 A.D. Date of copying N.S. 319, 1199 A.D. Appearance, old. Verse. Correct.

It begins :— ॐ नमः सर्व्वज्ञाय।

स्तवीमहि महामोहक्लेशातङ्कभिषग्वरम्।
त्रैधातुकविधानज्ञं सर्व्वज्ञं दुःखहानये॥
फलाविलासान् मकरन्दविन्दु
मुद्रां विनिद्रे हृदयारविन्दे।
या कल्पयन्ति रमते कवीनाम्
देवीं नमस्यामि सरस्वतीं ताम्॥
कवीन्द्रकुमुदानन्दकन्दोद्गमसुधाकरम्।
वाचस्पतिमतिस्पर्द्धिशेमुषीचन्द्रिकोज्ज्वलम्॥
त्वम्यत्क्षीराब्धिकल्लोलमालोल्लसियशःश्रियम्।

गुरुं वन्दे जगद्वन्द्यम् गुणरत्नैकरोहणम् ॥
श्रीसाहसाङ्कनृपते रनवद्यवैद्य
वैद्यान्तरङ्गपदमद्वयमेव विभ्रत् ।
यश्चन्द्रचारुचरितो हरिचन्द्रनामा
स्वव्याख्यया चरकतन्त्रमलंचकार ॥
आसीदसीमवसुधाधिपवन्दनीये
तस्यान्वये सकलवैद्यकुलावतंसः ।
शक्रस्य दस्र इव गाधिपुराधिपस्य
श्रीकृष्ण इत्यमलकीर्त्तिलतावितानः ॥
संकल्पसम्मिलदनल्पविकल्पजल्पः
कल्पानलाकुलितवादिसहस्रसिन्धुः ।
तर्कत्रयत्रिनयनस्तनयो यदीयो
दामोदरः समभवत् भिषजाम् वरेण्यः ॥
तस्याभवत् सूनुरुदारवाचो
वाचस्पतिः श्रीललनाभिलाषी ।
सद्वैद्यवन्द्य(?)नलिनीदिनेशः
श्रीमल्लनः सत्कुमुदाकरेन्दुः ॥
यद्भ्रातृजः (स)कलवैद्यकतत्त्वरत्न
रत्नाकरश्रियमवाप्य च केशवोऽभूत् ।
कीर्त्तेःनिकेतनमनिन्द्यपदप्रमाणः
वाक्यप्रपञ्चरचनाचतुराननश्रीः ॥
कृष्णस्य तस्य वसतः क्षितपुण्डरीक-
सण्डातपत्रपरभागयशःपताकः ।
श्रीब्रह्म इत्यविकलात्मसुधारविन्दः
सोल्लाससिंतरसार्द्रसरस्वतीकः (?) ॥
तस्यात्मजः सरसकैरवकान्तकीर्त्तिः
श्रीमान् महेश्वर इति प्रथितः कवीन्द्रः ।
निःशेषवाङ्मयमहार्णवपारदृश्वा
शब्दागमाम्बुरुहषण्डरविर्बभूव ॥
यः साहसाङ्कचरितादिमहाप्रबन्ध
निर्म्माणनैपुणगुणागतगौरवश्रीः ।
यो वैद्यकत्रयसरोजसरोजबन्धुः
बन्धुः सताञ्च कविकैरवकाननेन्दुः ॥

इयं कृतिस्तस्य महेश्वरस्य
विदग्धसिन्धोः पुरुषोत्तमानाम् ।
देदीप्यतां हृत्कमलेषु नित्यम्
आकल्पमाकल्पितकौस्तुभश्रीः ॥
लब्धैः कथञ्चिदभिजातसुवर्णकार-
लीलेन कोषशतरत्नधिशब्दरत्नैः ।
विश्वप्रकाश इति काञ्चनबन्धशोभाम्
बिभ्रत् मयात्र घटितो मुखखण्ड एषः ॥
फणीश्वरोदीरितशब्दकोष
रत्नाकरालोड़नलालितानाम् ।
सेव्यः कथं नैष सुवर्णशैलो
विश्वप्रकाशो विबुधाधिपानाम् ॥
भोगीन्द्रकात्यायनसाहसाङ्क-
वाचस्पतिव्याड़िपुरःसराणाम् ।
स विश्वरूपामलमङ्गलानाम्
शुभास्तु वोपलिभागुरीणाम् ॥
कोषावकाशत्प्रकटप्रभावः
सम्भावितानर्घगुणः स एषः ।
सम्पादयन्नेष्यति वाञ्छितार्थान्
कथं न चिन्तामणितां कवीनाम् ॥
आमित्रशैलचरमाचलमेकलाद्रि
कैलाशभूमिवलयात् यदिहास्ति किञ्चित् ।
एकत्र सम्भृतमगोचरशब्दरत्न
मालोक्यताम् तदखिलम् सुधियः कवीन्द्राः ॥
यद्यस्ति वाङ्मयमहार्णवमन्थनेच्छा
प्राप्तुं पदं फणिपतेः यदि कौतुकं वः ।
विश्वप्रकाशमनिशं तदिदं निषेव्य
सम्भाव्यताम् परमशाब्दिकशेखरश्रीः ॥
सताम् पुस्तकसम्भारभारमोक्षः कृतोमया ।
नामानुशासनमिदं सम्पूर्णं रचिताद्भुतम् ॥

It ends :— यदा पूर्वतया किञ्चित् नामात्र प्रतिभाति च ।
तत्तदन्विष्यताम् सद्भिः नामपारायणादिषु ॥

एतत् कवीन्द्रैरथ पण्डितेन्द्रैः
प्रयोगसम्बोधफलङ्कथासौ ।
येनास्मि कण्ठाभरणं कृतं तैः
सर्व्वज्ञता सुप्रणयीकृतेव ॥
स्थिरप्रचारैः परिकल्पिताभिः
शब्दार्थसम्बोधकथाप्रथाभिः ।
व्याख्याभिरप्राप्तमुदां प्रमोद-
माधातुमत्रैव परिश्रमो नः ॥
एतां कृतिं कृतधियः कृतकृत्यभाव-
मापादयन्तु सदयं मदयन्तु चेतः ।
नित्यं महेश्वरकवेः परिभावयन्तः
सन्तः परोन्नतिरता हि भवन्ति लोके ॥

इति सकलवैद्यराजचक्रमुक्ताशेख(र)स्य कविराजपरमेश्वरस्य गद्य-विद्यानिधेः श्रीमहेश्वरस्य कृतौ विश्वप्रकाशाभिधाने नानान्वयपरिच्छेदः द्वितीयः समाप्तः ।

रामानलव्योमरूपे शककालेऽभिलक्षिते ।
कोषं विश्वप्रकाशाख्यं निरमात महेश्वरः ॥

After this some writing has been rubbed out in rubric and the following entry is made :—

सम्वत् ३१९ वैशाखशुक्लचतुर्द्दश्यां लिखितम् ।

After this there is written in bad ink and in a bad later hand the verse षड्गुणाश्रक्तय and another verse of a similar nature.

In the same MS. there is a supplementary work called विश्वप्रकाशे शब्दभेदप्रकाशः by the same author in 13 leaves, which begins :—

प्रबोधमाधातुमशाब्दिकानाम्
कृपामुपेत्यापि सतां कवीनाम् ।
कृतो मया रूप्यमवाप्य शब्द
वेदप्रकाशोऽखिलवाङ्मयाब्धेः ॥
प्रायो भवेत् यः प्रचुरः प्रयोगः
प्रमाणकोदाहरणप्रतीतः ।
रूपादिभेदेषु विलक्षणेषु
विचक्षणो निश्चिनुयात् तमेव ॥

जागर्त्ति यस्यैष मनःसरोजे
स एव शब्दार्थविगर्त्तनेषा ।
यः स्वप्रयोगार्पितकामचारः
परप्रयोगप्रसराङ्कुशश्च ॥
क्वचित् मात्राकृतो भेदः
क्वचित् वर्णकृतोऽत्र यः ।
क्वचिदर्थान्तरोल्लेखात्
शब्दानाम् रूचितः क्वचित् ॥
विद्यादगारमागारः
मया मापगामपि ॥

There is a 3rd MS. dated N.S. 262 in letter numerals. उत्तरामिनादित्य 1142 A.D. running through four leaves which ends with the words इति संग्रहश्लोका ।

The work is divided into Sections :—स्त्रीलिङ्ग, नपुंसकलिङ्ग – त्रिलिङ्ग-प्रकरणः The boards are illustrated with figures of Hindu Gods and Goddesses, 10 in number.

अष्टाङ्गसंहिता by वाभट । Place of deposit? $22\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 162 pierced by 2 holes. Lines, 6 on a page. Ślokas, 6800. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Col. 111 B. इति वैद्यपतिसंघगुप्तस्य सूनोर्वाभट्टस्य कृतावष्टाङ्गसंहितायां कल्पस्थाने पञ्चमम् समाप्तम् ।

The leaves are marked on the left with letter numerals and on the right with Newári figures.

It begins :— रागादियोगात् सततानुषक्तान्
अशेषकायप्रसृतानशेषान् ।
औत्सुक्यमोहारतिदान्तभावः
यो पूर्व्ववैद्याय नमस्तु तस्मै ॥
अथात आयुष्कामीयमध्यां व्याख्यास्यामः ।
इतिह आहुः आत्रेयादय महर्षयः
आयुष्कामयमानेन सर्व्वसुखसाधनम् ।
आयुर्विदोपदेशेषु विशषः परमादरः
बुद्धान्मृत्वायुषां वेदम् प्रजापतिमजिग्रहन् ॥

हरमेखलाटीका। Subbā Viṣṇun Prasād. Rājabhaṇḍari (Librarian). $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 297 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 6500. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect. Date effaced.

It begins :— ॐ गणपतये नमः।

निरवधि जगत् भावाभावोदय व्यपविश्रमक्रम निरुपम क्रीड़ाशौण्डोप्य-खण्डसंस्थितिः।

सततमपृथक्भोग्यभोगापराधरसात्मकम् कमपि दिशतादानम् देवो नरेन्दुविभूषणः॥

व्यक्तार्थतः विदधतो हरमेखलायाः
बुद्धे स्वभावचलतो हरमेखलायाः।
सन्तो यथा हरविराधभियोगतान्ताः
स्युः संशया विरहादपूरय गतान्ताः॥
विद्यानिधेर्जगति सर्व्वगुरोर्द्विजेन्द्र-
चूड़ामणेः स्वयमनुग्रहतोधिगम्य।
तद्वस्तु सुन्दरधियां स्मृतयो विकोषा
शय्यानिविष्टमथ कोऽत्र ममाभिमानः॥
पशुवइणो शेलसुआकवोललाअण्णविड़निअ क्काया।
पशुपतेः शैलसुताकपोललावण्यद्विगुणितच्छाया॥
विसइअपमह पुणरुत्तपुलइआ जअइ सहिलेहा।
विस्मितप्रमथपुनरुक्तविलोकिता जयति शशिलेखा॥

स्पष्टार्थः।

Last Colophon :—महामायाप्रभावश्च निर्घण्टश्च पृथक् स्थितः।
विषयाः सप्तमश्चैते परिच्छेदस्य कीर्त्तिताः॥ १॥
हरमेखलाटीकासप्तमपरिच्छेदः॥
कृत्वा सर्व्वसत्त्वानाम् प्रबोधार्थं शिष्याणाम् हितकाम्यया।
पञ्चशताधिकसहस्राष्टञ्च ग्रन्थस्य परिसंख्यया॥
हरमेखलाटीका परिसमाप्तमिति॥
यादृशं स्थितमादर्शे तादृशं लिखितं मया।
यदि शुद्धमशुद्धं वा ममदोषो न दीयते॥

यदक्षरं परिभ्रष्ट etc श्रेयोऽस्तु सम्वत्? जैष्ठकृष्ण द्वितीया × × उत्तराषाढ़नक्षत्रे ब्रह्मयोगे आदित्यवासरे श्रीमद्राजाधिजराज परमेश्वरपरमभट्टारकपरोपकारजीमोहनः सकलरिपुराजकुमारामात्यसाम-

कुमान्ततः स महीपतिःकृतयुगालङ्कारभूतोगतो
उतृच्छिन्नम् सह कौशिकस्य पुलकैरुन्नामितं मस्तकं ।
भूपानाम् जनकस्य संशयधिया सार्द्धं ततोस्फालितम् ॥
सेतुर्येन महोदधौ विरचितः क्वासौ दशास्यान्तकः
वेदे हि वचसा समञ्ज सहसा कृष्टं ततो भार्गवः ॥
प्रोदाहं कृतिकल्करेण च समं तद्भग्नमीशं धनुः ।
अन्ये चापि युधिष्ठिरप्रभृतयो यावत् भवान भूपतिः ॥
माहेश्वरो दशग्रीवः क्षुद्राश्चान्ये महीभूजः ।
पिनाकारोपणं शुल्कम् हा सीते किमु × × ॥
× × × × × × × ।

स्वस्ति शास्त्राशास्त्रसङ्गीतादिसकलविद्यापारङ्गममहाराजाधिराजनेपालेश्वरः विदग्धचूड़ामणि सकलराजचक्राधिपति × × श्रीश्रीराजराजेन्द्रकवीन्द्रजयप्रतापमल्लभट्टारकदेवस्य हरमेखलापुस्तकमिति । शुभम् ॥

The MS. was written under the order of Pratāpa Malla Deva of Katmundu, who reigned by the middle of the 17th century. Since then it changed hands, and now it belongs to the Librarian, who bought it about 15 years ago. It struck him at the time of purchase that the date on leaf 296A had been obliterated. In examining the MS. I found that the last two leaves of the MS. were glued together and 296 appeared as the last leaf. When the leaves were separated, Jaya Pratāpa's prasasti was made visible as given in the Post Col. Statement. Somebody seems to have stolen the Royal MS., obliterated the date and glued together the Prashasti to escape detection.

The wooden boards of the MS. are covered in the Nepalese fashion with beautiful workmanship on copper gilt.

The work Haramekhalā was written entirely in Prākrita verse. It was composed at Bhillamāla in Gujerát.

Leaf 2 B. तस्य नियत्यादि । तस्य निजजीवदयितशिष्यः श्रीभिल्लमालपुरनिलयः । माघम ... ... ज्जिरकुलकलहोमाघको नाम । तस्य शिष्यः माहुको नाम निजजीवितप्रियत्वेन गुरुवल्लभप्रतिपादनपरेण आत्मना शिष्यगुणसम्पत्तिः प्रतिपादिता । उत्कृष्टदेशवत्वेन अभिजन-शुद्धिः माघमहाकविकुञ्जरस्य कुलकलभत्वेन कवित्वान्वयः । (६) ते पानुहुम्र इत्यादि । तेन अनुभूतप्रत्ययप्रसन्नबहुयोगरत्ननिर्म्मितं हरमे-खलेति नाम्ना योगमाला निश्रामयता ॥

The author's Guru belonged to the Mūla Śri Vaṃśa, and his name was Durjaybhaṭa.

The author devotes five verses to the glorification of his Guru. The author belonged to the same family as Māgha, the great poet, and to the same city, which is named either Śrīmāla or Bhilla Māla.

In the present MS. the Pratīkas only of the Prākṛt verses are given with a Chāyā (or Sanskrit translation) of it, and a commentary explaining the salient points.

The work is complete in 7 Paricchedas. It is a work on Hindu Medicine.

तत्त्वसद्भावतन्त्र. Proprietor अश्विनीकुमार राजोपाध्याय of भक्तग्राम; 22 × 2 inches. Folia, 186 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. S'lokas, 6500. Character, Newári. Date N.S. 217 = 1097 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It ends :— परीक्षा यत्नतः कृत्वा अनेकैस्तु प्रकारकम् ।
अभिषेकं ततो दत्वा श्रावयेत् दापयेदथ ॥
अन्यथा भवभेदाय इति शास्त्रस्य निश्चयः ।
एतच्छास्त्रवरं देवि न देयं यस्य कस्यचित् ॥

इति भैरवस्रोतसि महातन्त्रे विद्यापीठे सप्तकोटिप्रमाणे श्रीतत्त्वसद्भावे आत्माचाराधि[का]रोनामाष्टविंशतिमः पटल ॥ इति भैरवस्रोतसि ... ... सर्व्वतत्त्वशास्त्र-विनिर्णये सप्तकोटिप्रमाणे श्रीतत्त्वसद्भावे पुस्तकं समाप्तम् ॥ इति ।

श्रेयोऽस्तु । द्विशते सम्वत्सरे तीते सप्तदशप्रपूरितः ।
फाल्गुणस्य शुक्लस्य उत्तमेषु त्रयोदशी ॥
तारका पूर्व्वफल्गुण्यां शुक्रग्रहसुशोभने ।
सुमुहूर्त्ते पूज्यसत्कारे सिद्धिहेतुवरार्च्चिना ॥

श्रीनेपालस्य विजयराज्ये महा श्रीहर्षदेवराजेषु । लेखकः श्रीपशुपतिस्थानासन्नो गोवर्द्धनाङ्कितः ।

एतत् संयोगयुक्तं तु श्रीमान् तत्त्वमहद्भुतम् ।
अप्रचारमहातन्त्रम् गुणाढ्यम् सारमुत्तमम् ॥
रहस्यम् गोपनीयञ्च दक्षिणवक्त्रनिर्गतम् ।
अतिगुह्यमिदं तन्त्रम् श्रीमान् तत्त्वसद्भावमुत्तमम् ॥

चूडामणिविषयप्रेष्ठुः फणाङ्कनामम् श्रीलम्बृतगुणगणेन विभूतिलोकम् तस्यापि यः गुण अनेक अलङ्कृतनुं । चिरपुनर्ज्जन्मनिवर्त्तहेतुकम् आचार्य्यमूर्त्तिगुणअलङ्कृतम् श्रीजयाकरनामलब्धम् सर्व्वसगोत्रसकलसत्त्व उत्तारणार्थम् कारणम् । × × × ॥

It begins :— ज्योतिष्कशिखरे रम्ये नानाधातुर्विचित्रिते ।
नानाद्रुमलताकीर्णे नानाऋषि समाकुले ॥
सिद्धविद्याधराकीर्णे गणप्रमथसेविते ।

The interlocutors are भैरव and देवी. The tantra belongs to the Dakṣiṇāmnāya, *i.e.*, according to the Tāntrika ideas, it was pronounced by Śiva, from that mouth of his, which faces the south.

It is called Bhairava Srotas, because Bhairava is the speaker and his speech began after he had snatched away the topmost head of Brahmā and put it above his four heads. It is called Vidypāttha because it treats of the goddess Sundari. It is called सप्तकोटीप्रमाण, because it is supposed to contain 70 millions of ślokas or syllables. Mahadeva says (leaf 2 A) :—

I have told you all about the Tantras, sacrifices, worship, the different Rudras, etc., in other Tantras, as Vāma, Dakṣiṇa, Jāmalas. Now I will tell you about Jnāna.

न तेषां कथितं ज्ञानं चित्तवृत्तिरपेक्षया ।
ये चास्य चार्थिनो देवि तत्तथा कथितं मया ॥
मुद्रमण्डलमन्त्रैश्च कष्टयोगास्तथा परे ।
रेचकैः पूरकैः ध्यानैः सोपायैः बहुभिः प्रिये ॥
भ्रामिता कर्णविस्तारैः न ज्ञानं कथितं मया ।
सर्व्वोपायकरं ज्ञानं सद्यः प्रत्ययसंयुतम् ॥
योगिनीहृदयानन्दं पारम्पर्य्यक्रमागतम् ।
कथयामि समासेन त्वत्प्रीत्यासुरनायिके ॥

बोधिसत्त्वभूमिः । Proprietor Ratnavilása Gubhāju of Kātmāndu. 22×2½ inches. Folia, 174 with many leaves missing and many burnt, pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Ślokas, 6000. Character, ornamental Newári. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

बोधिसत्त्वभूमौ आधारनिष्ठयोगस्थाने प्रतिष्ठापटलः समाप्तम् । समाप्ता बोधिसत्त्वभूमिः ।

One of the boards is illustrated with 9 figures, 5 Bodhisatvas, and 4 Tārās. It is one of the Vaipulya Sūtras of the Mahāyāna school.

भावार्थदीपनीनाम्नी श्रीमद्भागवतटीका Proprietor. नन्दिकेश्वरस्य पौत्र (हाड़िगां) Maithila character.

2 हरिवंश. Proprietor the same, in Newári character.

3 Smṛti Sāra by M. M. Harinātha (Proprietor अश्विनीकुमार राजोपाध्याय) विवादपदानाम् व्यवहारपदानाञ्च विवेचनं समाप्तम् सम्वत् ३७७ फाल्गुण सुदि । अष्टम्यां चन्द्रे रत्नपुरतपासन्नगु रेहियारिग्रामे महाराजाधिराज श्रीमद्रूपनारायण भुज्यमानायां तीरभूक्तौ ठाकुर श्रीप्राणपतिना लिखितमिदं पुस्तकमिति ॥

4 कतिपयधातवः in Maithila character, very dilapidated. Proprietor the same.

It begins:— विदधातुपदं पुसां श्रोतुकामाय सदा
मानसे हितलाभाय शुक्लवर्णा सरस्वती ।
शिशूनामल्पबुद्धीनाम् झटिति × × ×
क्रियते शब्दमालैषा गङ्गाधरेणधीमता
यथैव मालतीमाला ध्रियते शिरसा सदा तथैव × × ।

पारमेश्वरीमततन्त्र । The same Proprietor. 12×2 inches. Folia, 122 pierced by a hole towards the left. Lines, 4 on a page. Ślokas 1800. Character, Nāgara. Date ? Appearance, old, worm-eaten, dilapidated. Verse. Correct.

It contains 2 works, one ending in leaf 91 A, and the other in 127 A, the last Col. of the first is :—

इति श्रीपारमेश्वरीमते नवकोटिसंहितायां अघोरानिर्णयः नाम पटलः १७ ।

And the last Col. of the second is :—

इति सप्तकोटिप्रमाणे महातन्त्रे गतिनीद्यासम्बरे योगिनिडामरे भैरवे नक्षत्रमेलापके त्रिपुरापटलः । इति सम्पूर्णं मेरुभट्टारकम् ॥

It is suspected that this is the original Merutantra, to which much has been subsequently added.

Post Col. सत्पुरुषमुकुटरत्नो ह्यरिमल्लकार्य्यकृतयत्न सा × × खलप्रवेशो निजकुलचूड़ामणि जयतिः ॥

दानवाक्यावली by चण्डेश्वर The same Prop. Maithila character. लसं 139 कार्त्तिकवदि [दि] न कुजे। इति सप्रक्रियः सन्धिविग्रहिकः ठक्कुर श्रीवीरेश्वरात्मज सान्धिविग्रहिकः ठक्कुर श्रीचण्डेश्वरकृता दानवाक्यावली समाप्ता।

द्रव्यविनिर्णयो नाम निघण्टुः in Newári Character. (The same Prop.)
इति श्रीनामसंग्रहे द्रव्यविनिर्णयो नाम निर्घण्टुः समाप्तमिति।
विभाति राजा रघुवंश श्रीश्री जयप्राणमल्लदेवस्य विजयराज्ये। सम्वत् ६५८ प्रथममास शुक्लएकादशी शुभम्॥

The Sanskrit is accompanied with a Newári Commentary.

कुब्जिकामतलघुटिप्पनी। In Newári. Prop. the same.

Last Col. इति श्रीकुब्जिकामते लघुटिप्पन्यां पञ्चविंशतिपटलः समाप्तः।
इति श्रीआगमावतार समाप्तः। सम्वत् ५०५।

A राघवपाण्डवीय। Newári character. Dated N.S. 677. Prop. the same.

Post Col. इति श्रीहलधरणीप्रसूतकादम्बकुलतिलकचक्रवर्त्ती वीरश्रीकामदेव-प्रोत्साहितकविराजपण्डितविरचिते राघवपाण्डवीये महाकाव्ये रावण-दुर्य्योधनोल्लासितरामचन्द्रयुधिष्ठिराभिषेकः नाम त्रयोदशः सर्गः समाप्तश्चायं राघवपाण्डवीयम्।

B. प्रबोधचन्द्रोदय Newári Character N.S. 677.

A श्रीमद्भागवतम् – (चतुर्थस्कन्ध) in Maithil. Dated लसं ३०६ जैष्ठसुदि पञ्चम्यां शुक्रे २तद्दिने लिखितमिदम्।

B. „ दशमस्कन्ध in Maithil.

A palm-leaf MS. of Šiva Šāstra without a name.

विष्णुपूजाकल्पलता Already noticed.
Date लसं 347. चैत्रसुदि।

सारदातिलक Prop. the same, old, dilapidated, worm-eaten. Character, Newári. Date?
It has neither beginning, nor end.

PAPER MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

III. 233. कालानलतन्त्र। $14\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 71. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1900. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The MS. is written in many different hands. The interlocutors are generally Nārada and Nīlalohita.

Last Col. इति नैललोहितीये कालानलतन्त्रे श्रीसिद्धिलक्ष्म्याः सहस्रनामस्तोत्रकथनं नाम पञ्चविंशतितमपटलं समाप्तम् ॥

In leaf 52 A. After the end of the 2nd Col. the date is given as N.S. 857, but has been scored through.

III. 246 A. दत्तात्रेयतन्त्रम्। 14×7 inches. Folia, 19. Lines, 11 on a page. Ślokas, 310. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

श्रीदत्तात्रेय उवाच।

कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं।

दत्तात्रेय परिपृच्छत् शङ्करं लोकशङ्करम्॥

कृताञ्जलिपुटो भूत्वा पृच्छते भक्तिवत्स × ।

भक्तानाञ्च हितार्थाय कल्पतन्त्रञ्च कथ्यते ॥

कलौ सिद्धिमहाकल्पे तन्त्रविद्याविधानकम्।

कथयन्तो महादेव देवदेवो महेश्वरः ॥

सन्ति नानाविधा लोके यन्त्रमन्त्राभिचारिका ।

आगमोक्ता पुराणोक्ता वेदोक्ता डामरे तथा ॥

ऊर्द्धशामादितन्त्रे च कालचण्डीश्वरे मते ।

राधातन्त्रे च उच्छिष्टे धारातन्त्रेऽमृतेश्वरे ॥ इत्यादि ।

End. गृहीत्वा पुष्यनक्षत्रे अमृतमूलकं हरेत्।

तन्मूलं धारयेत् कण्ठे सर्पवाधाभयं न हि ॥

अथ व्याघ्रभयनिवारणम् ॥

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे धत्तूरमूलकं तथा ।
धारयेद्दक्षिणे बाहौ व्याघ्रबाधाभयं न हि ॥
गृहीत्वा शुभनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकं ।
धारयेद्दक्षिणे कर्णे वृश्चिकभयनाशनम् ॥

अथाग्निभयनिवारणम् ।

उत्तरस्यां च दिग्भागे मरीचो नाम राक्षसः ।
तस्य मूत्रपुरीषाभ्यां हतस्त्वं भो भव स्वाहा ॥

अनेन मन्त्रेण सप्तजलाञ्जलिं अग्निमध्ये जलं निक्षिपेत् अग्निः शाम्यति ।

गृहीत्वा रविवारे तु श्वेतकर्वरिमूलकम् ।
धारयेद्दक्षिणं हस्ते अग्निबाधाभयं न हि ॥

Colophon. इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रादिनिवारणं नाम द्वाविंशतिमः पटलः ॥

विषयः । इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे प्रथमः पटलः ।

,,	,,	मारणं नाम (२ यः)
,,	,,	मोहनं नाम (३ यः)
,,	,,	स्तम्भनं नाम (४ र्थः)
,,	,,	विद्वेषणं नाम (५ मः)
,,	,,	उच्चाटनं नाम (६)
,,	,,	वशीकरणं नाम (७)
,,	,,	स्त्रीवशीकरणं नाम (८)
,,	,,	राज्यवश्यं नाम (९)
,,	,,	आकर्षणं नाम (१०)
,,	,,	इन्द्रजालकौतुकदर्शनं (११)
,,	,,	यक्षिणीसाधनं नाम (१२)
,,	,,	रसायनं नाम त्रयोदशः (१३)
,,	,,	कालज्ञानम् (१४)
,,	,,	अनाहारं नाम (१५)
,,	,,	अहारं नाम षोडशः (१६)
,,	,,	निधिदर्शनं नाम (१७)
,,	,,	वन्ध्यापुत्रकरणं नाम (१८)
,,	,,	एकोनविंशतिकः पटलः । (१९)

The Colophons to Chapters 20 and 21 are missing.

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रादिनिवारणं नाम द्वाविंशतिमः पटलः ॥

III. 246 B. भूतडामरतन्त्रम् । $14\frac{1}{2} \times 7$ inches. Folia, 39. Lines, 9 on a page. Ślokas, 460. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः शिवाय ।

क्रोधाधिपं नमस्कृत्य व्योमवक्त्रं सुरान्तकम् ।
अभेद्यभेदकं स्तौमि भूतडामरनामकम् ॥
त्रैलोक्याधिपतिं चैव सुरलोकनमस्कृतम् ।
उन्मत्तभैरवं नत्वा पृच्छत्युन्मत्तभैरवी ॥

उन्मत्तभैरव्युवाच ।

कथं यक्षाप्सरोनागाः किन्नराः प्रमथादयः ।
जम्बुद्वीपे कलौ सिद्धिं यदीच्छेद्वा वराङ्गनाः ॥
ये तु पापरता मिथ्यावादिनः शीलवर्ज्जिताः ।
दाम्भिका ये नरास्तेभ्यः साहाय्यं कुरु सुस्तनि ॥
केनोपायेन नश्यन्ति कलौ दुष्टा धराश्रयः ॥ ?
लभ्यन्ते सिद्धयः सर्व्वा मोक्षपद्धतयः शुभा ।
सिद्धयोऽप्यणिमाद्याश्च महापातकराशयः ॥ इत्यादि ॥

End. न मृतेऽपि त्वया देयो मृते स्वीयाद्वरीयसे ।
+ + + + + ।
सालस्ये दुर्ज्जने दुष्टे गुरुभक्तिविवर्जिते ॥
अन्यथावादिने ज्ञानं यत्सुरैरपि दुर्ल्लभम् ।
अन्यथा क्रोधवज्रेण विनाशो भविता तव ॥
उन्मत्तभैरवः प्राह भैरवं सिद्धिपद्धतिं ।
तन्त्रचूड़ामणौ दिव्यतन्त्रेऽस्मिन् भूतडामरे ॥

Colophon. इति भूतडामरे महातन्त्रे यक्षसिद्धिसाधनविधिः पञ्चदशः पटलः समाप्तः । शुभमस्तु ।

श्रीउन्मत्तभैरवेश्वराय नमः ॥

विषयः। इति भूतडामरे महातन्त्रराजे प्रथमः पटलः। (१)
" " द्वितीयः पटलः। (२)
" " सुन्दरीसाधनविधिः। (३)
" " पिशाचिनीचेटिकामन्त्रसाधनविधिः। (४)
" " कात्यायनीसाधनविधिः। (५)
" " षष्ठः पटलः। (६)
" " देवतासाधनविधिः। (७)
" " भूतिनीसाधनविधिः। (८)
" " स्वर्णवत्याः साधनम्। (९)
" " अप्सरःसाधनम्। (१०)
" " यक्षिणीसाधनविधिः। (११)
" " नागिनीसाधनविधिः। (१२)
" " किन्नरीसाधनविधिः। (१३)
" " मण्डलविधिः। (१४)
" " यक्षसिद्धिसाधनविधिः। (१५)

III. 246 C. आकाशभैरवकल्पः। 15×7 inches. Folia, 84. Lines, 11 on a page. Ślokas, 2000. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Correct. Verse.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। हरिः ॐ।
गुरुं गणपतिं देवीं भैरवं शरभेश्वरम्।
नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि मन्त्रशास्त्रं विभूतये॥
साङ्गं सलक्षणं सर्व्वं वेदसारमभीष्टदं।
ज्ञानदं जीवजन्तूनां साधकानां सुखावहं॥
श्री देव्युवाच।
श्रीशिवेशानन्तदेवेश श्रीनाथ जगतां पते।
श्रीकालगलचिद्रूप श्रीमते भवते नमः॥
अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम।
तस्मात् कारुण्यभावेन रक्ष रक्ष महेश्वर॥
यद्गुह्यं परमं लोके यच्छास्त्रमखिलप्रदम्।
यद्धितं साधकेन्द्राणां तद्वदस्व दयानिधे॥ इत्यादि।

End. आदिक्षान्तार्णमन्त्रप्रभवबहुकुलाकारशास्त्रोक्तमार्गं।
शर्व्वाग्न्यादिश्वतत्त्वप्रसबलयकरं भैरवं ब्रह्मकल्पम्॥

इत्याकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमामहेश्वरसंवादे औषधमन्त्रविधिर्नाम । (६१)
,, ,, शूलिनीविधिर्नाम । (६२)
,, ,, कालमन्त्रविधिर्नाम । (६३)
,, ,, पञ्चमुखमन्त्रविधिर्नाम । (६४)
,, ,, भैरवविधिर्नाम । (६५)
,, ,, त्वरिताविधिर्नाम । (६६)
,, ,, वीरभद्रविधिर्नाम । (६७)
,, ,, वड़वानलभैरवविधिः । (६८)
,, ,, ब्राह्मीविधिर्नाम । (६९)
,, ,, माहेश्वरीविधिर्नाम । (७०)
,, ,, कौमारीविधिर्नाम । (७१)
,, ,, वैष्णवीमन्त्रविधिः । (७२)
,, ,, वाराहीमन्त्रविधिः । (७३)
,, ,, नारसिंहीविधिः । (७४)
,, ,, इन्द्राणीविधिः । (७५)
,, ,, चामुण्डाविधिः । (७६)
,, ,, भुजङ्गप्रयातनाम । (७७)
,, ,, शरभहृदयं नाम । (७८)
,, ,, शरभाष्टोत्तरशतं नाम । (७८)

III. 246 D. विज्ञानभैरवम् रुद्रयामलीयम् । 14 × 6½ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Ślokas, 180. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ श्रीदेव्युवाच ॥

श्रुतं देव मया सर्वं रुद्रयामलसम्भवं ।
त्रिकभेदमशेषेण सारासारविभागशः ॥
अद्यापि न निवृत्तो मे संशयः परमेश्वर ।
किं रूपं तत्त्वतो देव शब्दराशिकलामयं ॥
किं नवात्मकभेदेन भैरवे भैरवाकृतौ ।
त्रिशिरोभेदभिन्नं वा किंवा शक्तित्रयात्मकम् ॥
नादविन्दुमयं वापि किं चन्द्रार्द्धनिरोधिकाः ।
चक्रारूढ़मनचं वा किंवा शक्तित्रयात्मकं ॥
परापरायाः सकलमपरायाश्च वा पुनः । इत्यादि ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये पुरश्चर्य्याविधिर्नाम नवमः पटलः (९)।
,, दशमः पटलः (१०)।
,, एकादशः पटलः (११)।
,, द्वादशपटलः (१२)।
,, (त्रयोदशपटलोऽत्र नास्ति)।
,, चतुर्द्दशः पटलः (१४)।
,, पञ्चदशः पटलः (१५)।
,, त्रिकूटरहस्ये षोड़शः पटलः (१६)।
,, सप्तदशः पटलः (१७)।
,, अष्टादशः पटलः (१८)।
,, ऊनविंशः पटलः (१९)।
,, विंशतितमः पटलः (२०)।
,, एकविंशतितमः पटलः (२१)।
,, द्वाविंशः पटलः (२२)।
,, त्रयोविंशः पटलः (२३)।
,, चतुर्व्विंशः पटलः (२४)।
,, पञ्चविंशः पटलः (२५)।
,, षड्विंशः पटलः (२६)।
,, सप्तविंशतितमः पटलः (२७)।
,, अष्टविंशतितमः पटलः (२८)।
,, एकोनत्रिंशः पटलः (२९)।
,, त्रिंशः पटलः (३०)।
,, एकत्रिंशः पटलः (३१)।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये मुक्तिसाधनकवचाख्यानं नाम द्वात्रिंशःपटलः(३२)।

III. 246 F. वीरतन्त्रम्। 15×7 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Ślokas, 150. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। ॐ नमश्छिन्नायै।

नत्वा देवीं भुवनजननीं च्छिन्नमस्तां प्रशस्तां।
तस्याः पूजाविधिमहमधुना संलिखामीह तन्त्रे॥
येन प्राप्यं भुवनजनितापूजनं भूमिखण्डे।
पश्चान्मोक्षपदमपि तं योगिगम्यं दुरापं॥

अथ मन्त्राः कपालिमते भैरवतन्त्रे ।

मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि ध्यानमावाहनन्तथा ।

विशेषस्थापनञ्चाखाः वक्षेत्र × × × × ॥ इत्यादि ।

End. अनेकजन्मभोग्येन विष्णुभक्तिः प्रजायते ।

तत्राप्यनेकभाग्येन दुर्गाभक्तिः प्रजायते ॥

तत्राप्यनेकभाग्येन श्यामाभक्तिः सुदुर्लभा ।

Colophon. इति श्रीब्रह्मविष्णुसंवादे वीरतन्त्रे छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

विषयः । मन्त्रमाहात्म्यकथनम् ।

कराङ्गादिन्यासकथनम् ॥ षोढ़ान्यासः ।

छिन्नमस्तायाः पूजाजपादिकथनम् ।

इति श्रीछिन्नमस्तापटलं समाप्तम् ।

इति श्रीब्रह्मणा भाषितं छिन्नमस्तास्तोत्रं समाप्तम् ।

छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

III. 246 G. रुद्रयामलतन्त्रम् । 15×7 inches. Folia, 288. Lines, 11 on a page. Ślokas, 7500. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct. Date?

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीभैरव उवाच ।

पराश्रीपरमेशानीवदनाम्भोजनिःसृतं ।

श्रीयामलं महातन्त्रं स्वतन्त्रं विष्णुयामलं ॥

शक्तियामलमाख्यातं ब्रह्मणा सृष्टिहेतुना ।

ब्रह्मयामलवेदाङ्गं सर्व्वञ्च कथितं प्रिये ॥

इदानीमुत्तराकाण्डं वद श्री रुद्रयामलम् ।

यदि भाग्यवशाद्देवि तव श्रीमुखपङ्कजे ॥

यानि यानि स्वतन्त्राणि सन्त्यानि महीतले ।

प्रकाशय महातन्त्रं नान्यतन्त्रेषु तृप्तिमान् ॥

सर्व्ववेदान्तवेदेषु कथितव्यं ततः परं ।

तदा ते भक्तवर्गाणां सिद्धिः सञ्चरते ध्रुवम् ॥ इत्यादि ।

End. आकाशगामिनीं देवीं कालरूपां दिगम्बरीं ।

आत्मशक्तिं मनःशक्तिं दक्षिणावर्त्तयोगतः ॥

लिखित्वा स सुवीजाख्यं भावयेत् कुलवर्त्मना ।

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले उत्तरतन्त्रे महातन्त्रोद्दीपने सिद्धमन्त्रप्रकरणे षट्चक्रप्रकाशे भैरवीभैरवसंवादे वाराणसीपञ्चपीठप्रकाशो नाम त्रिनवतितमः पटलः ।

विषयः । इति श्रीरुद्रयामले उत्तरपटले महातन्त्रोद्दीपने सर्व्वविद्यानुष्ठाने सिद्धमन्त्रप्रकरणे भैरवभैरवीसंवादे प्रथमः पटलः । (१)

,, सर्व्वचक्रानुष्ठाने महागुरुप्रकरणे ,, (२) ।

There are 93 paṭalas.

III. 247. कृष्णयजुर्वेदसंहिता । 10 × $4\frac{1}{2}$ inches. Character, Nāgara. Appearance, new. Date ?

III. 248. कर्म्मसारमहातन्त्र । $12\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 380. Lines, 8 on a page. Ślokas, 9500. Character, Newārī. Date, N.S. 710=1590 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The work is divided into 28 ullásas. It is not an original Tantra ; for it begins with a maṅgalācaraṇa. The boards are illustrated inside with figures of नृत्येश्वर and नृत्येश्वरी and outside with serpents, to be coupled together representing the lightning.

आब्रह्मस्तम्भपर्य्यन्तं संसारार्णवगोचरम् ।
निष्प्रपञ्चं निराधारम् वन्दे व्योम्नि परापरम् ॥
यस्तं शिवं केवलचित्स्वरूपम् सूर्य्येन्दुवैश्वानरमण्डलस्थं ।
गुरुप्रसादाग्निमलक्षयित्वा ज्ञात्वा यजेन्मोक्षसुखं स याति ॥
श्रीनाथं ब्रह्मरुद्रं दिनकरकिरणं चन्द्रविम्बं ललाटे ।
आनन्दं व्योमपीठं बहुविधिरचितम् सर्व्वमन्त्राधिकारम् ॥
नाथम् प्रत्यक्षयोगं ग्रहगणनिलयं पारकं क्रूरदंष्ट्रम् ।
नानारुद्रावतारम् त्रिभुवनरचितम् भैरवं तं नमामि ॥
... ...
श्रीमद्‌ गुरुप्रसादेन तत्त्वं ज्ञात्वा शिवात्मकम् ॥
सारं वक्ष्यामि तन्त्राणां कर्म्मसारसमुच्चयम्
कर्म्मसारं महातन्त्रं सर्व्वदेवानुसारिणम् ॥
कर्म्मतत्त्वविदां श्रेष्ठ शिष्यवर्गाभिहेतवे
मन्थानादि महातन्त्रं नानातन्त्रोद्धृतं स्मृतम् ॥
कर्मणोदीरितं ज्ञानं ज्ञानेन शिवतां व्रजेत्
शिवैक एव मुक्तिः स्यात् अतः कर्म्म समारभेत् ॥
सृष्टो यया परावक्य हंसवर्णिद्वीपं कुजा
सा जनेश्री कलौ काली संस्थिता पश्चिमे गृहे ॥

वेदान्तात् परमं शैवं शैवात् दक्षिणमुत्तमम्
दक्षिणात् पश्चिमं श्रेष्ठमतः परतरं न हि ॥
ज्ञानार्णवमगाधोऽयं श्रीशम्भुशासनो महान्
तत्र पारं परम् गच्छन् वीचिश्रीकण्ठसंज्ञकम् ॥
तच्छ्रणोः यथादृष्टं श्रीमत्पश्चिमशासने
पारम्पर्य्यक्रमायातं सुगोप्यमनुलिख्यते ॥
सुगोत्राणाम् हितार्थाय श्रीमत्श्रीकण्ठसूनुना
सुख्यकेन वियद्गुरुकम् सोपदेशद्वयेन तु ॥
आधारादिसुसूक्ष्मान्तम् परान्तं परनिर्णयम्
कथितं येन सुस्पष्टं तं श्रीकण्ठं गुरुं नमे ॥

The author appears to be the same as that of the नित्याह्निकतिलक ।

III. 249. शाकलसंहिता । 8×5 inches. Folia, 728. Lines, 8 and 9 on a page. Extent in slokas, 1800. Character, Nāgara. Date, Sam. 1855=1799 A.D. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. अग्नीमीले पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं ॥
होतारं रत्नधातमं ॥ इत्यादि ।

End. समानी व आकुतिः समाना हृदयानि वः ।
समानमस्तु वो मनो यथा वः सुसहासति ॥

Colophon. इति शाकलसंहितायां अष्टमाष्टके ऽष्टमोऽध्यायः ॥

Post Colophon. संवत् १८५५ । शाके १७२० ।

83 A. इति प्रथमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५४ । शाके १७१९ ।

93 A. इति द्वितीयाष्टके अष्टमोऽध्यायः समाप्तः । सं १८५४ । शाके १७१९ ।

88 A. इति तृतीयाष्टके अष्टमोध्यायः । संवत् १८५४ । शाके १७१९ फाल्गुनवद्य ११ तद्दिने इन्द्रप्रस्थमध्ये लिखितं ।

95 A. इति चतुर्थाष्टके अष्टमोऽध्यायः समाप्तः । संवत् १८५४ ।

92 A. इति पञ्चमाष्टके अष्टमाध्यायः । संवत् । १८५५ । शाके १७२० ।

98 A. इति षष्ठाष्टके अष्टमाध्यायः । समाप्तः ।

83 B. इति सप्तमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५५ । शाके १७२० ।

95 A. इति शाकलसंहितायां अष्टमाष्टके अष्टमोध्यायः ।

III. 250. ऐतरेयब्राह्मणपञ्जिका । 9 × 5 inches. Folia, 216. Lines, 9 and 10 on a page. Extent in slokas, 3800. Character, Nāgari. Date, S.K. 1715 = 1793 A.D. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. अग्निर्वै देवानामवमो इत्यादि ।

End. मृद्धोद्विषत् भवति त्तिप्रं हैवेनं स्तृणुते स्तृणुते ।

Colophon. इति ब्राह्मणा अष्टमपञ्जिका पञ्चमोऽध्यायः ॥

Post Colophon. शाके १७१५ ।

25 B. इति प्रथमपञ्जिका समाप्ता ।

28 A. इति द्वितीयपञ्जिकायां द्वितीयोऽध्यायः । शाके १७१४ । परिधापाटन-करोपनामक लक्ष्मण ।

31 A. इति तृतीयपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः । शाके १७१५ । प्रमादीनाम संवत्सर श्रावण शु १ बुधवार तद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ।

23 A. इति ब्राह्मणचतुर्थपञ्जिका स० ।

32 B. इत्यैतरेयब्राह्मणपञ्चमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः शाके । १७१६ । आनन्दि-नामाब्दे श्रावणशुक्लचतुर्दशीमन्दवारतद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ।

पाटनकरोपनामकलक्ष्मणेन लिखितं स्वार्थं परोपकारार्थञ्च ।

28 A. इति षष्ठपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः । शके १७२१ । संवत् १८५६ । प्रमोदनामसंवत्सरे तद्दिने समाप्तः ।

25 A. इति सप्तमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः ।

23 A. इति ब्राह्मणाष्टमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः ।

III. 253 A. A collection of Upanishads. 9 × 4½ inches. Folia, 148. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Nāgara. Date? Appearance, fresh. Verse. Correct.

In this MS. there are 27 upaniṣadas as Muṇḍaka, Prasna, Brahma-Vidyā, etc.

Beginning. अथाथर्व्वणीये उपनिषदस्तथा शाखान्तरीयाश्च लिख्यन्ते ।

1 B. मुण्डकोपनिषत् ।

ॐ ब्रह्मा देवानां प्रथमः सम्बभूव ॥ विश्वस्य कर्त्ता भुवनस्य गोप्ता । ब्रह्मविद्यां सर्व्वविद्याप्रतिष्ठा इत्यादि ।

End. तदेतत् सत्यमृषिरङ्गिराः पुरोवाच नैतदचीर्णं ।
व्रतोधीते नमः परमर्षिभ्यो नमः परमर्षिभ्यः ॥

14 B Colophon. षष्ठं मुण्डकं ॥ इति श्री अथर्व्ववेदे मुण्डकोपनिषत् समाप्ता ॥

3 A. प्रथमं मुण्डकम् ।
6 A. द्वितीयं मुण्डकम् ।
7 B. तृतीयं मुण्डकम् ।
10 B. चतुर्थं मुण्डकम् ।
12 B. पञ्चमं मुण्डकम् ।
14 B. षष्ठं मुण्डकम् ।

14 B. प्रश्नोपनिषत् ।

Beginning. ॐ सुकेशश्च भरद्वाजः शैव्यश्च सत्यकामः सौर्य्यायणीच गार्ग्य कौशल्यश्चाश्वलायनो भार्गवो वेदर्भिः कबन्धी कात्यायनस्तेऽते ब्रह्मपरा ब्रह्मनिष्ठाः परब्रह्मन्वेषमाणा एष वोऽवै तत्सर्व्वं वक्ष्यतीति ॥

29 B. End. परमस्तीति ते तमर्च्चयन्तस्त्वं हि नः पिता योऽस्माकमविद्याया पारं पारं तारयसीति नमः परमर्षिभ्यो नमः परमर्षिभ्यः । ६ षट प्रश्नः ।

29 B. Colophon. इत्यथर्व्ववेदे प्रश्नोपनिषत् समाप्ता द्वितीया ।
29 B. ब्रह्मविद्योपनिषत् ।

Beginning. ॐ ब्रह्मविद्यां प्रवक्ष्यामि सर्व्वज्ञानमनुत्तमं ।
यत्रोत्पत्तिं लयञ्चैव ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ इत्यादि ।

31 B. End. यस्मिन् संलीयते शब्दस्तत्परं ब्रह्म गीयते ।
ध्रुवं हि चिन्तयेद्ब्रह्म सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥
सोऽमृतत्वाय कल्पते इति ।

31 B. Colophon. इत्यथर्व्ववेदे ब्रह्मविद्योपनिषत् समाप्ता तृतीया । ३ ।
31 B. क्षुरिकोपनिषत् ।

31 B. Beginning. ॐ क्षुरिकां संप्रवक्ष्यामि धारणां योगसिद्धये इत्यादि ।
35 A. End. सर्व्वैषणाविनिर्म्मुक्तो छित्वात्यन्तं न बध्यते छित्वात्यंतं न बध्यते इति ।
" Colophon. इत्यथर्व्ववेदे क्षुरिकोपनिषत् समाप्ता चतुर्थी ।

35 A. चुलिकोपनिषत् ।

Beginning. अष्टपादं शुचिहंसं त्रिसूत्रं मणिमव्ययं ।
द्विवर्त्तमानतैजस्कं सर्व्वः पश्यन्नपश्यतीत्यादि ।

38 A. End. ते लयं यान्ति तत्रैव लीनाः सुब्रह्मशायिने इति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्व्ववेदे चुलिकोपनिषत् समाप्ता पञ्चमी ।

38 A. शिरोपनिषत् ।

Beginning. ॐ देवाह वै स्वर्गं लोकमायंस्ते रुद्र इत्यादि ।

52 B. End. द्वितीयं जप्त्वा गणाधिपत्यमवाप्नोति तृतीयं जप्त्वैवमेवानु-पश्यन्त्यों सत्यं ।

,, ,, Colophon. अथर्व्ववेदे शिरोपनिषत् समाप्ता षष्ठी ॥

52 B. अथर्व्वशिखोपनिषत् ।

Beginning. पिप्पलादोंगिराः सनत्कुमारश्चाथर्व्वणं भगवन्तं पप्रच्छ किमादौ प्रयुक्तमित्यादि ।

55 B. सर्व्वमन्यत् परित्यज्यैतामधीत्य द्विजो गर्भवासान्मुच्यते गर्भवासान्मुच्यते इति ॥ २ ॥

,, ,, Colophon. अथर्व्ववेदे अथर्व्वशिखोपनिषत् समाप्ता ।

55 B. गर्भोपनिषत् ।

Beginning. पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्त्तमानं षड़ाश्रयं षड्गुणयोगयुक्तमित्यादि ।

61 B. End. परिमाणात् पैप्पलादं मोक्षशास्त्रं पैप्पलादं मोक्षशास्त्रमिति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्व्ववेदे गर्भोपनिषत् समाप्ता ।

61 B. महोपनिषत् ।

Beginning. अथातो महोपनिषदमेव तदाहुरेकोह वै नारायण आसीन्न ब्रह्मा, ईशान इत्यादि ।

65 A. End. हिरण्यगर्भो जपेनामृतत्वं गच्छत्यमृतत्वं गच्छति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्व्ववेदे महोपनिषत् समाप्ता ।

65 A. ब्रह्मोपनिषत् ।

„ „ Beginning. ॐ अथास्य पुरुषस्य चत्वारि स्थानानि भवन्ति इत्यादि ।

72 A End. आत्मविद्यातपोमूलं तद्ब्रह्म चोपनिषत् परं ।
तद्ब्रह्म चोपनिषत् परमिति ।

„ „ Colophon. इत्यथर्व्ववेदे ब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ।

72 A. प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् ।

„ „ Beginning. ॐ अथातः सर्व्वोपनिषत्सारं संसारज्ञानमधीतमन्त्र सूत्रं शारीरयज्ञं व्याख्यास्यामः इत्यादि ।

77 B End. वाराणस्यां मृतोवापि इदं ब्रह्म यदा पठेत् ।
एकेन जन्मना जन्तुर्मोक्षञ्च प्राप्नुयात्तदेति ॥

78 A. Colophon. अथर्व्ववेदे प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् समाप्ता एकादश ॥

78 A. माण्डूक्योपनिषत् ।

Beginning ॐ ॐ ॐ इत्येतदक्षरमिदं सर्व्वं तस्योपव्याख्यानं भूतं भव्यं भविष्यदिति सर्व्वमोंकार एव इत्यादि ।

85 A. Colophon. इत्यथर्व्ववेदे माण्डूक्योपनिषत् समाप्ता प्रथमं प्रकरणं समाप्तम् ।

90 B. इत्यथर्व्ववेदे द्वितीयं वैतथ्याख्यं प्रकरणं समाप्तम् ।

97 A. इत्युपनिषद्ग्रन्थे अद्वैताख्यं प्रकरणम् तृतीयं ।

110 B. इत्युपनिषद्ग्रन्थे अलातशान्त्याख्यं प्रकरणं समाप्तम् ॥
अथर्व्ववेदे पञ्चदशोपनिषत् समाप्ता ।

110 B. नीलरुद्रोपनिषत् ।

Beginning. ॐ अपश्यं चावरोहं तं दिवितः पृथिवीमयः ।
अपश्यं तं नीलग्रीवं शिखण्डिनमित्यादि ।

114 A. End. तस्मै नीलशिखाय नमः सभाप्रपादिने नमः।
सभाप्रपादिने इति।

114 A. इति नीलरुद्रोपनिषत् समाप्ता।

,, ,, नादविन्दूपनिषत्।

Beginning. अकारो दक्षिणः पक्षः उकारश्चोत्तरः स्मृतः।
मकारस्तस्य पुच्छं वा अर्द्धमात्रा शिरस्तथा॥ इत्यादि।

116 B. End. ते दैवब्रह्मभावेन परमानन्दमश्नुते।
परमानन्दमश्नुते।

117 A. इत्यथर्व्ववेदे नादविन्दूपनिषत् समाप्ता।

130 A. इत्यथर्व्ववेदे ब्रह्मविन्दूपनिषत् समाप्ता।

125 A. इत्यथर्व्ववेदे अमृतविन्दूपनिषत् समाप्ता एकोनविंशतिः

128 B. इत्यथर्व्ववेदे ध्यानविन्दूपनिषत् समाप्ता। विंशति २०

130 B. इत्यथर्व्ववेदे तेजोविन्दूपनिषत् समाप्ता एकविंशतिः।

132 A. इत्यथर्व्ववेदे योगशिखोपनिषत् समाप्ता द्वाविंशतिः। २२॥

134 A. इत्यथर्व्ववेदे योगतत्त्वोपनिषत् समाप्ता त्रयोविंशतिः। २३॥

138 B. इत्यथर्व्ववेदे संन्यासोपनिषत् समाप्ता। चतुर्व्विंशतिः। २४॥

141 B. इत्यथर्व्ववेदे आरुणेयोपनिषत् समाप्ता पञ्चविंशतिः। २५॥

147 B. इत्यथर्व्ववेदे कण्ठश्रुत्युपनिषत् समाप्ता। २६।

148 B. इति अथर्व्ववेदे पिण्डोपनिषत् समाप्ता सप्तविंशतिः। २७॥

III. 253 B. कुलार्णवतन्त्रम्। 11×5 inches, Folia, 139. Lines, 9 on a page. Extent in slokas, 2500. Character, Nāgara. Date? Appearance, tolerable. Verse. Correct. Complete.

Beginning. श्रीगुरुं गणपं दुर्गां वटुकं शिवमच्युतम्।
ब्रह्माणं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वन्दे विभूतये॥
अनाद्यायाखिलाद्याय मायिने गतमायिने।
अरूपाय सुरूपाय शिवाय गुरवे नमः॥ इत्यादि

9 A. इति श्रीकुलार्णवे महारहस्ये सर्व्वागमोत्तमे जीवस्थितिकथनं नाम प्रथमोल्लासः ।

,,	,,	कुलमाहात्म्यकथनम् । २ य ।
,,	,,	ऊर्द्ध्वाम्नायमन्त्रवर्णनं । ३ य ।
,,	,,	मन्त्रोद्धारन्यासकथनम् । ४ र्थ ।
,,	,,	कुलद्रव्यादिकथनम् । ५ मः ।
,,	,,	द्रव्यसंस्कारादिकथनम् । ६ ष्ठः ।
,,	,,	वटुकादिपूजाविधानं । ७ मः ।
,,	,,	तत्त्वत्रयादिकथनम् । ८ मः ।
,,	,,	योगादिकथनम् । ९ मः ।
,,	,,	विशेषदिनपूजाकथनम् । १० मः ।
,,	,,	आचारविधिः । ११ ।
,,	,,	पादुकादिकथनम् । १२ ।
,,	,,	शिष्यलक्षणकथनम् । १३ ।
,,	,,	दीक्षाभेदकथनम् । १४ ।
,,	,,	पुरश्चरणविधिः । १५ ।
,,	,,	काम्यकर्म्मकथनम् । १६ ।
,,	,,	नामवासनाकथनम् । १७ ।

III. 253 C. त्रिपुरसुन्दरीसहस्रनामस्तोत्रम् । वामकेश्वरतन्त्रोक्तम् । 11 ×4 inches. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 180. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।
कल्पपादपमध्यस्थे नानापुष्पोपशोभिते ॥
मणिमण्डपमध्यस्थे मुनिगन्धर्व्वसेविते ।
तं कदाचित् सुखासीनं भगवन्तं जगद्गुरुं ॥
\+ + + + +
गिरिजार्द्धाङ्गभूषणं + + + ।
\+ + + प्राह तं शिखिवाहनः ॥
स्कन्द उवाच । इत्यादि ।

End. देहान्ते परमं स्थानं यः सुरैरपि सुदुर्लभं ।
\+ + + स्तवस्यास्य च कीर्त्तनात् ॥

Colophon. इति श्रीवामकेश्वरतन्त्रे महादेवकार्त्तिकेयसंवादे श्रीत्रिपुरसुन्दरीसहस्र-नामस्तोत्रराजः समाप्तः ॥

III. 253 D. मन्त्ररहस्यम् नारायणीयम् । 10 × 4⅔ inches. Folia, 31. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 420. Character, Nāgari. Date? Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. अस्य श्रीसुदर्शनद्वादशाक्षरमहामन्त्रस्य अहिर्बुध्नो भगवान् ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः श्रीसुदर्शनमहाविष्णुर्देवता रं वीजं हुं शक्तिः फट्कीलकं मम सर्व्वाभीष्टसिध्यर्थे जपे विनियोगः ।

ॐ चक्राय स्वाहा अङ्गुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि ।

End. स्पृष्ट्वा सुमनसः पुष्पैः मन्त्रेणानेन मन्त्रितः ।
मुखं ग्रहगृहीतस्य तच्छीघ्रं तु विमुच्यते ॥

Colophon. इति श्रीमन्त्ररहस्यं नारायणीयं समाप्तम् ।

9 A. अथ यन्त्रलक्षणं ।

12 A. इति यन्त्रं समाप्तं ।

20 A. इति मन्त्ररहस्ये नारायणीये नवमः ।

26 A. इति मन्त्ररहस्ये नारायणीये दशमः ।

III. 255. ललितविस्तरम् । 19 × 9½ inches. Folia, 225. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas 6600. Character, Newāri. Date, S.M. 960. Appearance, fresh. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो दशदिगन्तापर्य्यन्तलोकधातुप्रतिष्ठितसर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वार्य्य-श्रावकप्रत्येकबुद्धेभ्यातीतानागतप्रत्युत्पन्नेभ्यः । एवं मयाश्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्यां विहरतिस्मेत्यादि ।

Colophon. श्रीसर्व्वबोधिसत्त्वचर्य्याप्रस्थानो ललितविस्तरो नाम महायानसूत्र रत्नराजमिति समाप्तम् । संवत् ९६० ।

R. Mitra, p. 113.

III. 256. दशभूमीश्वरः । 16 × 5 inches. Folia, 270. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2600. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Generally correct.

Colophon. इति श्रीबोधिसत्त्वचर्य्याप्रस्थानो दशभूमीश्वरो नाम महायानसूत्र-रत्नराजः समाप्तः । संवत् ९६० ।

III. 257 A. बोधिचर्य्यावतारः by शान्तिदेव। 7 × 3 inches. Folia, 126. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1000. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

The work has been published several times by Prof. Minaeve at St. Petersburg, by myself at Buddhist Text Society's journal, and in Bibl. Ind. by Prof. Poussen with notes.

III. 257 B. लोकेश्वरपाराजिका। $7\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Ślokas, 180. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose.

This is Newāri version of Lokeśvarapārājikā, and it treats of the averting of evil omens.

III. 258. गण्डव्यूहः। 20 × 7 inches. Folia, 394. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 13929. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Geuerally correct. Prose.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
गण्डव्यूहमहार्णवस्तोत्रनिनादि भो जिनसुतानां पर्य्यन्मण्डलसागरनाम्ना-
व्यूहादिकं प्रोक्तं। सुगतसमाध्यवतारणा अचिन्त्यबुद्धनिदर्शनञ्चेत्यादि।
R. Mitra, No. A. 9. p. 90.

III. 259 A. सद्धर्म्मपुण्डरीकम्। $19 \times 7\frac{1}{2}$ inches. Folia, 69. Extent in ślokas, 2800. Character, Newāri. Lines, 9 on a page. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
वैपुल्यसूत्रराजं परमावतारनिर्द्देशं सद्धर्म्मपुण्डरीकं सत्त्वाय महापथं वक्ष्येऽ। एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् राजगृहे विहरति स्म। गृध्रकूटपर्व्वते महता भिक्षुसङ्घेन सार्द्धं द्वादशभिर्भिक्षुशतैः सर्व्वैरर्हद्भिः क्षीणास्रवैरित्यादि।

End. शृङ्गारकष्टग्राहित्वादाष्यस्य खलु सम्भवं (?)।
गन्तव्यं कुलपुत्रेण यत्र सूत्रमिदं भवेत्॥

Colophon. समाप्तं सद्धर्म्मपुण्डरीकं धर्म्मपर्य्यायंसूत्रान्तं।
\+ \+ \+ \+ \+ ॥
सर्व्वोपायकौशल्यमेकयाननिर्द्देशं परमार्थविहारनिर्द्देशमिति।
R. Mitra, B 7. p. 203.

III. 259 B. देवप्रतिमालक्षणम् । 12 × 4 inches. Folia, 28. Lines, 6 on a page. Ślokas, 330. Character, Newārī. Appearance, new. Verse. Date NS. 763 = 1643 A.D. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो बुद्धाय ।

बुद्धो भगवान् जेतवने विहरति स्म ।
तुषितवरभवनात् मातुर्धानादशनावगतकालसमये + सारिपुत्रो भगवन्तमेतदेवाहेति + + + +

भगवानाह ।

सारिपुत्र मयि गते परिनिर्वृते वा ।
न्यग्रोधपरिमण्डलं कायं कर्त्तव्यं यावत् कायं तावत् व्यामं यावत् व्यामं तावत् कायं पूजासत्कारार्थं प्रतिमा कर्त्तव्या । इत्यादि । संवत् ७६३ ।

III. 259 C. जातकावदानमाला । 18 × 5 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent in ślokas, 880. Character, Newārī. Date ? Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. नमो बुद्धाय ।

यः परदुःखदुःखी तद्विच्छित्तैत्र कृतप्रतिज्ञश्च ।
जगदर्थमहिमानः स एव सहते स्वदुःखानि ॥

तद्यथानुश्रूयते विबुधगणाश्रमभूतापारप्रतापविजितसर्व्वसामन्तेन ब्रह्मदत्तेन राज्ञाधिष्ठितायां वाराणस्यां राजधान्यां । उपचितविपुलगुण उच्चाकरोऽनेकशास्त्रकलाकौशलप्रख्यातकीर्त्तिः । + + + +

\+ \+ \+ सुप्रियो नाम बोधिसत्वः ।
\+ \+ \+ सार्थवाहोवभूवेत्यादि ॥

End. इत्याह भगवान् बुद्धो ननन्दुर्भिक्षवो वचः ।
श्रुत्वा सर्व्वे प्रमोदाढ्या जग्मुः स्वं स्वमालयं ॥

Colophon. इति बोधि + + जातकावदानमाला समाप्ता । शुभं ।

III. 260 A. तद्धितकोषः । by भवदेवपण्डित । 11 × 5 inches. Folia, 61. Lines, 8 on a page. Ślokas, 970. Character, Nāgara. Date ? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।

श्रीराघवं गणाध्यक्षं वाग्देवीं त्रीन् मुनीन् गुरुं ।
पितृव्यौ च नमस्कृत्य ब्राह्मणान् सगुणानपि ॥ १ ॥

प्रसादं प्रेक्ष्य सिद्धान्तकौमुदीञ्च यथामति ।
भवदेवेन लिख्यन्ते प्रयोगाः कोऽपि तद्धिते ॥ २ ॥
आप्रागद्दिशं समर्थानां प्रथमा द्वे सविक्रिया । इत्यादि ।

End. प्रियाकरोति च सुखाकरोतीत्यनुलोमने ।
पदं दुःखाकरोतीति प्रातिलोम्ये प्रकीर्त्तितम् ॥
पाके शूलाकरोतीति ऋते सत्याकरोति च ।
भद्राकरोत्यथोभद्राकरोति परिवापणे ॥ ११५ ॥

Colophon. शाके चासप्ततिथिभि भूपे बाजबहादुरे ।
प्रयोगाः कतिचित् प्रोक्ता भवदेवेन तद्धिते ॥
इति भवदेवपण्डितकृतस्तद्धितकोषः ॥

Post Colophon. संवत् १८४४ । शुभमस्तु ।

The work was composed in Śaka 1571 = AD. 1649 while Bāj Bahadur was king. This may be second Bāj Bahadur, of what principality it is not known.

III. 260 B. युद्धजयार्णवतन्त्रम् । 11 × 5 inches. Folia, 46. Lines, 9 on a page. Ślokas, 920. Character, Nāgari. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
मोहान्धकारमग्नानां जनानां ज्ञानरश्मिभिः ।
कृतसुद्धरणं येन तं नौमि शिवभास्करम् ॥ १ ॥
कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ।
गणसिद्धसमाकीर्णं मुनिसङ्घनिषेवितम् ॥ २ ॥
तदुत्सङ्गगता देवी पार्व्वती पतिवल्लभा ।
अनुग्रहार्थं लोकानां पप्रच्छ परमेश्वरम् ॥ ३ ॥
+ + + + +
+ + + + +
स्वरोदयं परं गुह्यं मुनीनामपि किं पुनः ।
मर्त्यानां स्वल्पबुद्धीनां पूर्व्वमुक्तं त्वया विभो ।
विस्पष्टं तच्च संक्षेपाद्ब्रूहि मे परमेश्वर ॥
+ + + +
लाभालाभं सुखं दुःखं जीवितं मरणन्तथा ।
जयं पराजयञ्चैव गमनागमनं प्रभो ॥

\+ + + +
\+ + + +

महेश्वर उवाच ।
पुरा देवासुराणाञ्च संग्रामे रोमहर्षणे ।
जयाजयार्थं देवेन्द्राः पृष्टोऽहं वीरवन्दिते ॥
शास्त्रमेतन्महागुह्यं तन्त्रं युद्धजयार्णवं । इत्यादि ।

End. अनास्तिकाय भक्ताय साधुदृष्टिकराय च ।
\+ + + +
दातव्यमेतद्देवेशि शास्त्रं परमदुर्ल्लभम् ॥
\+ + + +
सिद्धः कुवलयाख्योऽयं भक्तिमान् वृषभध्वजे ।
तेन स्वरोदयं शास्त्रं मर्त्यलोके ऽवतारितम् ॥

Colophon. इति युद्धजयार्णवतन्त्रे प्रकीर्णाधिकारो नाम दशमः पटलः ॥ १० ॥

Post Colophon. शुभं भूयात् । समाप्तमिदं भटोत्पलविरचितमिति ॥
संवत् १८९१ । कार्त्तिक शुदि ७ रोज ६ लिखितं प्रयागदत्तशर्म्मणा ॥

विषयः । इति युद्धजयार्णवतन्त्रे पञ्चपञ्चकस्वरोदयविधानो नाम प्रथमः पटलः । १ ।
" राशिग्रहषट्पदार्थप्रविभागो नाम । २ यः ।
" विविधप्रश्नकथनम् । ३ यः ।
" सप्तशलाकाचक्रकथनम् । ४ थैः ।
" एकाशीतिपदचक्रयोगो नाम । ५ मः ।
" जातकविधानं नाम । ६ ष्ठः ।
" पद्मचक्रं नाम । ७ मः ।
" कोटचक्राधिकारो नाम ८ मः ।
" राहुचक्राधिकारो नाम ९ मः ।
" प्रकीर्णाधिकारो नाम । १० मः

III. 260 C. मुकुन्दविजयः । 11 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Ślokas, 400. Character, Nāgari. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीभवानीशङ्कराभ्यां नमः । श्रीसूर्य्याय नमः ।
अविद्यातिमिरोच्छेदि विद्याकरसहस्रकं ।
जगदानन्दकन्दं तं मुकुन्दमिहिरं नमः ॥

कमलकुमुदबन्धूलोचने धारयन् यो
रहसि जलधिपुत्त्रालिङ्गिताङ्गः सलज्जं।
हृतवसनसुपीनोत्तुङ्गवक्षोजदोला-
स्तुथित + + + दिशत्वानन्दवृन्दं मुकुन्दः ॥ इत्यादि।

2 B. नक्षत्र स्वरः।

4 B. गर्भप्रश्नः। ओजोयुग्मः पुरुषवनितासंज्ञकोऽयं स्वरः स्यात्।
पुत्रः कन्या भवति नियतं स्वस्वरस्योदये तु ॥

End. शत्रुवैरभयं मध्यं त्रिकधार्य्योऽथ वेश्मनि।
तद्बहिर्गृहवाश्चे च ग्रामवाश्चे ततो न हि ॥
इतो नास्ति।

III. 260 D. मनुष्यजातकम्। 11 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 10 on a page. Ślokas, 600. Character, Nāgari. Date, Sam 1897 = 1841 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमन्मङ्गलमूर्त्तिर्जयति।
नत्वा गिरं गणपतिं ग्रहवर्गमुख्यं
तं कर्म्मसाक्षिणमलक्ष्यगुणं गुरुञ्च।
श्रीखिन्दिकोक्तगुरुताजकतन्त्रदीपात्।
कर्म्मप्रकाशमनुदीपकमुद्धरामि ॥
श्रीगर्गादिमुनिप्रणीतमखिलं सन्न्यासिभिः कीर्त्तितं।
शास्त्रं जातकशास्त्रमद्ययवनैर्यद्रोमकाद्यैः कृतं ॥
तद्धोराजलधेस्तदस्य परमं नत्वा पदाब्जं गुरोः।
+ + भोगरसादितस्तनुभृतां नित्यं चमत्कारिकम् ॥ २ ॥
+ + + + +
+ + + + +
शीर्षग्रीवां सावुरस्तुन्दपृष्ठपार्श्वं गुह्याब्जोरुजानुद्वयञ्च। (?)
(?) जङ्घे पादौ लग्नपुंसो + जाद्या देहात्मानो राशयो द्वादश स्युः ॥
इत्यादि।

End. हीनाविलानेशदिनेशचन्द्रास्तत्केन्द्रसौम्यैश्च तदीशयोगः।
सौम्याश्च ते चेत् पतितेश्वराः स्यू राजा भवेन्नीचकुलेऽपि जातः ॥
+ + + + +
+ + + + +

त्रैलोक्यक्षितिपालमौलिसकलव्यापारपारङ्गमः ।
प्राग्वाटान्वयभूवासवः श्रीचन्द्रसिंहाह्वयः ॥
श्रीमान् शोभनदेव इत्यभिजने तस्याभवत् सज्जनः ।
श्रीशान्तश्चतिसुप्रशान्तसुमतिस्तस्मादभूदग्रभूः ॥
तस्यात्मजः समजनिष्ट कुमारसिंह
नामा गुरु र्गणितगौष्पतिरग्रगण्यः ।
तत् सूनुना गणकभङ्गमुदे + + +
ग्रन्थोऽभ्युद्ध्रियत ताजिकपद्मकोषात् ॥

Colophon. इति कुमारसिंहात्मजसमरसिंहकुमारविरचिते ताजिकतन्त्रसारे कर्म्मप्रकाशनाम्नि मनुष्यजातके मनुष्यजातकाध्यायो विंशतितमः २० समाप्तोऽयं मनुष्यजातकः ।

Post Colophon. १८९१ आश्विन शुदि ६ रोज शुभम् ॥

III. 260 E. कार्त्यदीपदानपद्धतिः by प्रेमनिधि। 10×5 inches. Folia, 43. Lines, 10 and 11 on a page. Ślokas, 675. Character, Nāgari. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अहो राजराजेश्वरस्य प्रसादादसावेवकश्चन्द्रमः कार्त्यप्रदीपः ।
स्वचेतोदरीशायिनां सत्फलानामवाप्त्यै सुदुःखाभितप्तैश्च सेव्यः ॥
\+ \+ \+ \+ \+ \+
अथ जगदेव स्वस्वोपार्जितकर्म्मप्रभावदुःखपङ्कनिमग्नमुद्दिधीर्षुः + + +
श्रीसदाशिवसंहितोड्डामरयामलसे व्यदितन्त्रेषु भगवतो महाविष्णोः कार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनस्य साक्षात् परम्परया वानुष्ठेयं दीपदानाख्यं कर्म्मविशेषं प्रकाशितवान् इत्यादि ॥

Colophon. इति श्रीभारकुलपंथोपनामक प्रेमनिधिशर्म्मनिर्म्मिता कार्त्यदीपदानपद्धतिः समाप्ता । शुभम् ।

III. 260 F. नित्यप्रयोगरत्नाकरः। 10×5 inches. Folia, 68. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1600. Date ? Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीकार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनाय नमः ।
ईदृशमानुषमानसमपि
मतियुक्तं विधातुमिष्टेयः ।
वन्दे वन्दे चरणावमुष्य तु कस्यापि ॥

\+ + + +
\+ + + +

नत्वा नत्वा राजराजेशभक्तान्
भूयोभूयः प्राञ्जलिः प्रार्थयामि ।
अत्रास्ते यत् प्राच्य वाचो विरुद्धं
तत् क्षन्तव्यं युक्तियुक्ताहि सन्तः ॥

\+ + + +

ततश्च दक्षिणकर्णे यज्ञोपवीतं संस्थाप्य ।
"गच्छन्तु पितरो देवा गन्धर्वा यक्षराक्षसाः ।
ऋषयस्त्यज्यतां स्थानं करिष्ये मलमोचनमित्यादि ।

End. इति नित्यप्रयोगानां पूर्णो रत्नाकरस्त्वयं ।
श्रीकार्त्तवीर्य्यकरुणाव्याधिसंसर्गवैभवात् ॥
न जाने तन्त्रार्थं न च गुरुपदाब्जावलमहो
न सिद्धिर्मन्त्राणां न हि च ममसिद्धौषधिकथा ।
तथाप्यघ्यर्थियं यदित उदितापद्धतिरसौ
प्रभावोद्रेकः श्रीस्वजनगतिकृद्धैहयपतेः ।
यस्योद्गातमती सती गुणवती माता पितोमापति-
र्नाम प्रेमनिधीति चन्द्रगदितः कूर्म्माचलो जन्मभूः ।
\+ + + कृतवीर्यजाच्युतपदं वाराणसीवासभू-
स्तस्मान्नित्यविधिप्रयोगविलसद्रत्नाकरः प्रोद्गतः ॥

Colophon. इति श्रीनित्यप्रयोगरत्नाकरः सम्पूर्णः ॥

विषयः

सायं यावत् अनुष्ठेयकर्म्मादिकथनम् ।

III. 260 G. सङ्गीतसारार्णवः । 11×5 inches. Folia, 127. Lines, 7 or 8 a page. Ślokas, 1800. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ भवान्यै नमः ।

प्रणौमि तां भूधरराजनन्दिनीं
जगत्प्रसूतिस्थितिनाशकारिणीं ।
यदङ्घ्रिपाथोजयुगप्रसादतो
भवेज्जडात्मापि कवीश्वरः क्षणात् ॥

+ + + +
+ + + +
+ + + +

नेपाले जयति स्म पूर्व्वमवनीनाथौघचूड़ामणि-
र्भास्वद्वंशसहस्रपत्रतरणिस्त्रैलोक्य + + त्मजः ।
शास्ता श्चागमसर्व्वशास्त्रनिपुणो विष्णूपमः श्रीजग-
ज्ज्योतिमल्लवसुन्धराहरिहरः सङ्गीतविद्याकरः ॥

+ + + + +
+ + + + +
+ + + + +

तदबला सुषुवे किल रुक्मिणी
दुहितृरत्नमुमामिव मेनका ।
विनयशीलविवेकविशारदा
भवदसौ सधवा समयान्तरात् ॥

ततः सासूत सुसुतमनन्तसिंहनामकं ।
यथा जयन्तमीड़ानी सुमतिं धर्म्मशीलिनम् ॥

मातामहाद्यः समधीत्य यत्नात्
सङ्गीतशास्त्रार्णवपारगोऽभूत् ।
तस्मादभूत् सन्मतिपूर्णसिंहः
क्षीराम्बुराशेरिव पूर्णचन्द्रः ॥

योऽसौ नन्दिसमो मृदङ्गकलने गाने यथा किन्नरः ।
सङ्गीते सकले भवच्च निपुणस्तातप्रशिक्षावशात् ॥
प्रज्ञाशौर्य्यविवेकधैर्य्यविनयाचारादिसाराकरो
दान्तोदारमना श्चुमागुरुमहोदेवादिसेवापरः ॥
तस्यानुमत्या वरनाट्यशास्त्रसाराणि संगृह्य शिवाङ्घ्रिसेवी
गौरीपतेः सूनुरसु प्रयत्नात् सङ्गीतसारार्णवमातनोति ॥
विना वीजेन वृक्षस्य न हि शाखादिकं यतः ।
अतोऽत्र तावच्चोत्पत्तिर्नाट्यवेदस्य लिख्यते ।

अथ नाट्योत्पत्तिरित्यादि ।

End. सर्व्वासामेव जातीनां त्रिविधं वृत्तमिष्यते ।
गुरुप्रायं लघुप्रायं गुरुलघ्वक्षरं तथा ॥
गुरुप्रायाच्च कृष्टा स्याल्लघुप्रायाद्रुता तथा ।
गुरुलघ्वक्षरप्रायाः शेषाः कार्य्या ध्रुवास्तथा ॥

वृत्तान्योजकृतानि स्युर्मुखे यानि भवन्ति हि ।
तानि द्रूतेषु योज्यानि लघुवर्णकृतानि तु ॥
तानि स्थिता च कृष्टासु कर्त्तव्यानि प्रयोक्तृभिः ।
लघुप्रायोद्गताकार्य्या गुरुप्रायो विलम्बिता ? ॥
अयमेव विधिर्ज्ञेयं शुद्धताशुद्धतासु च ।
लघ्वादिर्लघुर्युग्मापद्रुताश्चिपकी तु सा ? ॥
गुरु युक्ता तु सा तु स्वोच्छ्रिता ॥

विषयः । सङ्गीत-ताल-लय-नृत्य-मृदङ्ग-वाद्यादिशिक्षाकौशलप्रदर्शनम् ।

III. 261 A. जातकार्णवः by ढुण्ढिराजः । 10 × 5 inches. Folia, 93. Lines, 13. Slokas, 3500. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

III. 261 B. परिभाषेन्दुशेखरः by नागोजिभट्ट । 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 12 on a page. Ślokas, 900. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Generally correct.

III. 261 C. विभक्त्यर्थनिर्णयः by कृष्णभट्ट । 10 × 5 inches. Folia, 68. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1800. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीनीलकण्ठाय नमः ।

कारुण्यवर्षजलदं फलदं तपसां सतां ।
नीलोत्पलदलच्छायं निर्व्वाणधाम कामये ॥ १ ॥
तर्कव्याकृतमीमांसापरिशीलनशालिना ।
मौनिश्रीकृष्णभट्टेन विभक्त्यर्थो विविच्यते ॥ २ ॥
अथ सुप्विभक्तीनामर्थो विविच्यते । इत्यादि ।

End. कर्म्मप्रवचनीययोगे सप्तमी विधाय + + + + अधिभूविरामः अधिरामे भू इत्यादौ सप्तमी बोधः । ?

Colophon. इति श्रीमन्मौनिकुलतिलकायमानगोवर्द्धनभट्टात्मजरघुनाथभट्टसुत-श्रीकृष्णभट्टविरचितो विभक्त्यर्थनिर्णयः समाप्तम् ।

III. 261 D. अद्भुतार्णवः । 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 10 on a page. Ślokas, 2600. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीकालमूर्त्तिर्जयति ।

योऽन्तर्वहिस्त्रिजगतां व्याप्य तिष्ठति चिन्मयः ।
आविर्भावस्तिरोभावस्तस्य सन्ध्यात्रयच्छलात् ॥
महान्तो ब्रह्मविष्ण्वीशा यातायातं व्रजन्त्यतः ।
नमस्तस्मै महेशाय प्रभवे कालरूपिणे ॥
सन्ध्यात्रयछलादित्यस्य विवरणं यथेत्यादि ।

5 A. अथेन्द्रायुधरूपस्य लक्षणं कथ्यतेऽधुना ।
सूर्य्यस्य विविधा वर्णाः पवनेन विघट्टिताः ॥
साभ्रे वियति दृश्यन्ते भूमेरिन्द्रधनुःप्रभाः ॥
आकाशे वाथभूमौ वा तृणादौ वा समुत्थिताः ।
तत्तद्वर्णान्विताः साक्षान्नानावर्णा + + + + ॥

End. जनवादस्य पाकस्तु जायते मासमात्रतः ।
छत्रचामरघण्टानां नाशे पाकस्तु मासतः ॥
यज्ञोपयोगिद्रव्याणां विकारे सार्द्धपक्षतः ।
चितियूपजनाशोत्थफलं पक्षैस्तु सप्तभिः ॥
\+ + + + +
इत्यद्भुतप्रकरणं मुनिवाक्यानुसारतः ।
संगृहीतं मया यत्नात् रक्षणीयं सुबुद्धिभिः ॥
\+ + + + +
दुर्ज्जनाग्निशिखातप्तं काव्यस्वर्णं न दुष्यति ।
परं सुवर्णतां याति क्षतिः कापि न सिध्यति ॥
इति कृष्णसुतेनोक्तं मद्युम्नप्रतिमेन च ।
पठनीयं प्रयत्नेन स्वयशोऽभिविवृद्धये ॥

Colophon. इत्यद्भुतशुभाशुभज्ञानप्रकरणम् । शुभमस्तु ॥

III. 262 A. सारावली । 11 × 5 inches. Folia, 140. Lines, 9 on a page. Ślokas, 3,000. Character, Nāgari. Date? Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

From leaf 30, the leaf marks have been changed for correcting a mistake. Leaf 30 was formerly marked 45. All subsequent leaves bear two paginations, one correct and the other incorrect.

The work has been noticed: see Cat. Cat., p. 714.

III. 262 B. सम्वत्सरचिन्तामणिः by रामदैवज्ञ। 10 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 11 on a page. Ślokas, 200. Character, Nāgari. Date, Śaka 1754=1834 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

It begins :— यो निर्गुणो गुणमयो वितनोति विश्वम्।
तापत्रयं हरति यस्तपनोप्यजस्रं॥
कालात्मको जगति जीवयते च जन्तुम्।
ब्रह्माण्डसम्पुटमुनिः द्युमुनिः (मणिः) तमीड़े॥

III. 262 C. वर्षफलपद्धतिः by केशव। with its commentary by विश्वनाथ son of दिवाकर। 10½ × 4 inches. Folia, 13. Character Nāgara. Appearance, new. Prose and verse. Correct. Date, Śaka 1574=1652 A.D.

The text begins :—

यस्ताजिकोक्तं फलं हायनोक्तक्रमान्नोक्तमन्यैरेवमेतत्।
क्रमात् वच्मि तत्पद्धतिं प्रस्फुटोक्त्या गणेशं नमस्कृत्य वालावबोधाय॥

The Tiká begins :—

तुण्डिलमिन्दुकलाधरम् अधरीकृतविघ्नसंघातम्।
तुण्डिं ढौकितकामं कामरिपोरर्भकं भजत॥
दिवाकराद्दैवविदां वरिष्ठात् यो विश्वनाथोऽजनि जागरूकः।
स केशवस्याब्दफलस्य टीकां करोति सोदाहरणां प्रसन्नाम्॥

The Tikā ends :—

गोदातीरवरे समस्तविवुधैः संकीर्त्तितस्थानिशम्।
सत्पुत्रेण दिवाकरस्य विदुषः श्रीविश्वनाथेन यत्॥
गोलग्रामनिवासिना विरचितम् तत् पूर्णतामागमत्।
सम्यक् वर्षफलस्य केशवकृतः सोदाहृतेष्टिप्पनम्॥
उदधिशैलशरेन्दुमिते शके दिनमणावजगे यमलोलिखत्।
झटिति हायनपद्धतिटिप्पनम् गणकवर्य्यवृहस्पतिभूसुरः॥

III. 262 C. गुप्तसाधनतन्त्र। 12½ × 4 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Ślokas, 400. Character, Nāgara. Date, Sam. 1856=1800 A.D. Appearance, new. Verse. Incorrect.

There are 12 paṭals in this MS. The interlocutors are as usual Śiva and Pārvati. It begins in the usual way कैलासशिखरे रम्ये etc.—

Then we have in :—

Leaf 2 B. कुलं शक्तिः समाख्याता अकुलं शिव उच्यते ।
तस्यां लीनो भवेत् यस्तु स कुलीनः प्रकीर्त्तितः ॥

III. 262 D. तारिणीपारिजात by शुकदेव उपाध्याय । 11 × 4 inches. Folia, 72. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1700. Date? Character, Nāgara. Verse and prose. Incorrect.

At the end there are a number of ślokas :—

नानाजातिष्वधीना विश्वं विश्वस्य मानसाधारा(रा) ।
मम दयितां हरदयिता भवसङ्कटं तारिणी तारा (?) ॥
संशयसागरमग्नः को न हि नग्नस्य शासने लग्नः ।
यस्य भवेत् गुरुचरणम् तरणाय न स पुनर्भग्नः ॥
गह्वरवारकुलकमलिनीबोधिनि राजनि भाति ।
विक्रमसमणिनामनि क्षितिकलितयसपि याति (?) ॥
पारिजातानन्दनाम्नो मैथिलस्य द्विजन्मनः ।
कृते तद्गुरुणा तारा-पारिजातः प्रकाशितः ॥
शुकदेवनामधेयः विख्यातः कान्यकुब्जजातीयः ॥
कृतवान् तारापूजा-मन्दारम् सत्फलाधारम् ।
मूलं यस्यास्ति शूलायुधविषमवचः संप्रदायप्रभेदाः ॥
शाखाः स्थूलालवालायितविततजपः पत्रितो न्यासजालैः ।
चेतोभृङ्गार्घहारिक्रमयजिकुसुमो जापनापारिजातः ।
नन्दयानन्ददायी विपुलसुखफलस्तारिणीपारिजातः ॥

The work treats of the method of worshipping Tārā or Tāriṇī.

III. 262 E. शारीरयोगपटलः । from the Mahākāla Saṃhitā. 12½ × 4 inches. Lines, 10, 12 on a page. Ślokas, 800. Date? Character, Nāgara. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

It contains the 11th pāṭala of Mahākāla Saṃhitā.

III. 262 F. पञ्चाक्षरीभाष्यतात्पर्यसंग्रहः by कश्चित् यतिः । 12 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 9 on a page. Ślokas, 750 from a statement in the MS. Character, Nāgara. Date? Prose and verse. Correct.

Padmapādācārya, a celebrated disciple of Saṃkarācārya, wrote 23 verses, beginning with त्यागो हि as a commentary to the mantra, containing five letters. These 23 verses are known as Pañcākṣarī Bhāṣya. The

present work explains the import of the 23 verses. The author does not give his name but describes himself as कश्चित् यतिः ।

The Pañcākṣarī mantra is नमः शिवाय ।

At the end of the book there are five verses, of which the first is:

श्रीमद्रामो दयाधारः रामाधीननृपार्थनात् ।
व्याख्यामेतां यतिः कश्चित् कृतवान् तत्त्वबुद्धये ॥

The MS. is copied by Sālagrāma at Gauda Desa, which means Pasupati.

III. 263. षोड़शनित्यातन्त्र । 11 × 5½ inches. Folia, 142. Lines, 12, 13 on a page. Ślokas, 4000 by a statement in the MS. and 3550 by calculation. Date, Śaka 1659 = A.D. 1737. Character, Nagara. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Last Col. इति षोड़शनित्यातन्त्रेषु श्रीकादिमते तन्त्रराजे स्वात्मकथनं नाम षड्त्रिंशः पटलः (सहस्रचतुष्टयं ग्रन्थसंख्या तन्त्रराजनामायं समाप्तः ?) शाके १६५९ समयनाममार्गशीर्षशुक्लपक्षे सप्तमीतिथौ ।

देवेन्द्रो देवज्ञभ्रातस्य मन्दभागालिखेत्तव ।
गुरुभक्तनृपभीम तस्य राज्ञा लिखेत् मम ॥
यादृशं पुस्तकम्

From the fourth verse the work runs thus:—

शृणु कादिमतं तन्त्रं पूर्णमन्यानपेक्षया ।
गोप्यं सर्व्वप्रयत्नेन गोपनं तन्त्रचोदितम् ॥
कथं कादिमतं नाम्ना तन्मे ब्रूहि गणेश्वर ।
काली कादीति शक्तीशः पुरोक्ता तन्मतान्मया ॥
प्रोक्ते तन्त्रे कादि काली मतान्तेन नामतः ।
शृणु तत् सर्व्वतन्त्राणां राजानम् सर्व्वसिद्धिदम् ॥
कादिसंज्ञा भवेत् भूपा सा शक्तिः सर्व्वसिद्धये ।
तन्त्रं मदुक्तं भुवने नवनाथैरकल्पयत् ॥
त्वया ते भुवने तन्त्रं कल्पे कल्पे विजृम्भते ।
अवसाने तु कल्पानाम् सा तैः सार्द्धं प्रलेच्छमाम् ? ॥
आद्ये तन्त्रावतारादि द्वितीये नायमच्छलम् ।
नित्योद्धारं तृतीये स्यात् ललितार्ग्गा तयो र्द्वयोः ॥

नैमित्तिकं तथाकाम्यं अर्च्चनं षष्ठके भवेत् ।
कामेश्वरी सप्तमके परतो भगमालिनी ॥
नित्यक्लिन्ना(क्लिन्ना)नवमे भेरुण्डा दशमे स्मृता ।
एकादशे विह्नवसि सा (न) च वज्रेश्वरी मता ॥
त्रयोदशे भवेद्दूती त्वरिता सा चतुर्द्दशे ।
कुलसौन्दर्य्यथोऽन्यस्मिन् नित्यानित्या तु षोड़शे ॥
ततो नीलपताका स्यात् विजयाष्टादशे परे ।
सर्व्वमङ्गलनित्यातो ज्वालामालिनी संज्ञिता ॥
एकविंशतिमे चित्रा कुरुकुल्लास्ततोऽन्तरे ।
त्रयोविंशतिवाराहीध्यानानि तदनन्तरम् ॥
पञ्चविंशे मातृकोक्ता षड्विंशे मन्त्रवैभवा ।
सप्तविंशे श्वासरूपा अष्टविंशे भूलोकता ॥
तदन्तरे कुण्डक्लिप्तिस्तदर्थं होमकर्म्म च ।
एकत्रिंशे तदूर्द्ध्वं च होमा काम्यफलोदयः ॥
त्रयस्त्रिंशे तु पटले मन्त्राणि फलभेदतः ।
चतुस्त्रिंशे तु नामानि पञ्चत्रिंशे शवासना ॥
षड्त्रिंशे सान्तकथनं अध्यायाः स्तवविग्रहाः ।
प्रत्यध्यायं शतं श्लोकाः स्यादेवं तन्त्रसंग्रहः ॥

The nine nāthas who brought down the teaching of Śiva from Kailāsa are the following:—Prakāsā Nātha, Vimarṣa, N., Ānanda, N., Jñāna N., Salya N., Pūrṇa N., Svabhā N., Pratibhā N., Subhaga Nātha.

III. 264 A. ब्रह्मसूत्रवृत्ति, विद्वज्जनमनोरमा by रघुनाथ। 11 × 4½ inches. Folia, 229. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

The fourth chapter is incomplete. It begins with a separate pagination. The first three chapters are included in one set of page marks.

The work begins :—

प्रत्यग्ज्योतिःस्वरूपं तं अवाङ्मनसगोचरम् ।
श्रीवासुदेवं साष्टाङ्गं प्रणम्य सकलेष्टदम् ॥
विद्यारण्यकृतैः श्लोकैः नृसिंहाश्रमसूक्तिभिः ।
संदिग्धव्याससूत्राणाम् वृत्तिर्भाष्यानुसारिणी ॥
आनन्दाश्रमपादाब्जपरागाणां कृपाबलात् ।
लिख्यते रघुनाथेन विद्वज्जनमनोहरा ॥

तेषु श्लोकेषु मध्ये

एको विषयसन्देहः पूर्वपक्षावभासकः ।
श्लोकोऽपरस्तु सिद्धान्तवादी सङ्गतयः स्फुटाः॥
शास्त्रेऽध्याये तथा पादे न्यायसङ्गतयस्त्रिधा ।
शास्त्रादिविषयज्ञाने तत्तत्सङ्गतिरुच्यते ॥

III. 264 B. कुमारीतन्त्र । $7\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Ślokas, 250. Character, Newārī. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Col. Leaf 15 A. इति श्रीकुमारीतन्त्रे परमरहस्ये कलियुगावतारे – कालीकल्पः समाप्तः ॥

It contains 10 pāṭalas.

III. 265 A. चतुर्वर्गचिन्तामणि, परिशेषखण्ड, कालनिर्णय by हेमाद्रि । $14 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 160. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3800. Date ? Character, Newārī. Appearance, fresh. Prose. Correct.

This is an incomplete MS. of the Pariśeṣa Khaṇḍa of Hemādri, treating of Kāla Nirṇaya. Both the parts of this Khaṇḍa have been printed in the Bibliotheca Indica.

III. 266. Contains four MSS., being parts of a veterinary work known as गजायुर्वेद by पालकाप्य, a Ṛṣi inhabiting the Aṅga country.

A. 14×7 inches. Written in large Deva Nāgarī character, contains the 2nd part, treating of minor diseases.

B. 11×5 inches. Written in Deva Nāgarī character, contains the 3rd part of the same.

C. 12×5 inches. Written in Deva Nāgarī, contains fragments of the chapter on गजप्रशंसा ।

D. 11×5 inches. Written in Nāgarī character, is a chapter on गजप्रशंसा by शार्ङ्गधर ।

The work of Pālakāpya has been printed in the Ānandāśram series.

III. 267 A. सङ्गीतनारायण । $15 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 64. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1,200. Character, Nāgara. Date V. Sam. 1857 =1801 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीविष्णुः कमलोद्भवो + + + + ।
दैत्यादिभावं परं + + + + + ॥

नानामार्द्दल + + + + + + ।
तालनिरूपणकृतं सतां मोदर्थं + + ॥
+ + + + ।
+ + + + ॥
क्षणादिरूपकालेन तालं नेतुं न शक्यते ।
तालं विना न शोभन्ति यथा प्राणगतं वपुः ॥ इत्यादि ।

End. यावत् + + + + शरीर + + + जगद्गुरोः + + ।
तावत् क्षितीन्द्रस्य नारायणस्य श्रीमान् मुदे तु लोके ॥ १ ।

Colophon. इति श्रीमन्निखिलान्वयोत्तुङ्ग + + + वंशावतंसाखिलगुण + + पद्मनाभभूमिपति-तनुजन्मनो महाराजसाहित्यसङ्गीतार्णवकर्णधारक-मणेर्गजपतिवीरश्रीनारायणदेवस्य कृतौ सङ्गीतनारायणे शुद्धप्रबन्धोदा-हरणं नाम चतुर्थः परिच्छेदः ॥ श्रीः

कदापि मे पापहृदानलीन
महोमहो वृषण चापि चापि ।
दोर्म्मूलकूलशे + शातकुम्भं ?
+ + + चारु कुचापि चापि ॥

श्रीजगन्नाथाय नमः ।
श्रीकविरत्नपुरुषोत्तममिश्रकृतिः सङ्गीतनारायणनामा ग्रन्थः समाप्तः ॥

Post Colophon. संवत् १८५७ ।

विषयः । सङ्गीततालयादिनिरूपणम् ।

267. B. सङ्गीतपारिजातः । 15×6 inches. Folia, 23. Lines, 10 on a page. Ślokas, 460. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अवघर्षणविख्यातं तथाख्यातं विकर्षणं ।
पुनः स्वरस्थानगोऽपि + स्वरस्थानमस्थितः ॥
कर्त्तरी च स्फुटो नेरखाठालुः सुठालुसंज्ञकः ।
मुद्रयेति प्रसिद्धास्ते त्रयोविंशतिरीरिताः ॥
स्वरोह्नं शब्दसादृश्यात् गुम्फितः परिकीर्त्तितः ।
फाल्गुनस्थानविज्ञानमध्यगतः स्वरः ॥
पुनरग्रे समुद्भूतोऽप्येकास्फालनसम्भवः ।
शारीरोऽपि हुं शब्दो + + + चुवको भवेत् ॥ इत्यादि ।

End. अज्ञात्वा गीतमर्थं यो गायेदसौ तु श्रावकः ।
इति गायनगुणदोषाः ।

Colophon. इति श्रीकृष्णपण्डितसुतअहोवलपण्डितविरचिते सङ्गीतपारिजाते गीतकाण्डः प्रथमः समाप्तः ।

III. 271. कुब्जिकामत । 11 × 5 inches. Folia, 160. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3500. Date, Śaka 1488 = 1566 A.D. Character, Nāgarī. Appearance, old. Verse. Correct.

The work has 56 paṭalas. It has been noticed in the preface to my Nepal Catalogue, LXXXI.

III. 272 A. शैवसर्व्वस्वसार । 12 × 4½ inches. Folia, 157. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2100. Date ? Character, Newari. Verse. Incorrect.

See Rāj. Mitra 1983.

III. 272 B. बालबोधक by मुञ्जादित्य । 13 × 3½ inches. Folia, 96. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1,400. Date ? Character, Newāri. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वज्ञाय ॥
अथातो ज्वरचिकित्सां व्याख्यास्यामः ।
इत्याहुर्भगवदात्रेयादयो महर्षयः ।
स्वेदावरोधः सन्तापः सर्व्वाङ्गग्रहणन्तथा ।
युगपद्यत्र रोगे तु स ज्वरो व्यपदिश्यते ॥ इत्यादि ।

End. कुजमन्दार्कवारेषु अश्विनीर्वा × सु तथा । ?
एतैः शुभदिनैः स्नात्वा रोगान् पापान् विमुञ्चति ॥
मुञ्जादित्यादिमुनिना धुवं यस्य न संशयः ।
श्रीरामकृष्णभवान्यै नमः ॥

III. 274. रससारः by गोविन्दाचार्य्य । 10 × 3 inches. Folia, 55. Lines, 7 on a page. Ślokas, 1150. Date ? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

It begins :— ॐ नमस्त्रिपुरायै ।
हेरम्बञ्च नमस्कृत्य विश्वरूपं त्रिलोचनम्
ब्रह्मा[विष्णु]स्तथा रुद्रः ब्रह्मरूपा सरस्वती ।

स्वरसंख्यागणाः सर्व्वे अनिलः सूर्य्यचन्द्रमाः
पृथिव्यां पञ्चतत्त्वानि सुरान् सहिषमर्द्दिनी ॥
समार्द्धपीठदेव्याश्च चतुःषष्टिस्तु योगिनी
नमस्कृत्य मया सर्व्वं दर्शनात् गुरुवन्दितम् ।
यामलं ब्रह्मरुद्रस्य विष्णोर्यामलमेव च
उमया यामलञ्चानं पञ्चमं बुधयामलम् ॥
आदिचूडामणेः सारं स्वयं जिनेन्द्रभाषितम्
तच्च दृष्टं मया ज्ञानं ग्रन्थभेदमनेकधा ।
सारात्सारतरं सारं क्षीरे सर्पिर्यथा स्थितम्
समुद्रस्य यथा रत्नम् पुष्पमध्ये यथा मधु ॥
पाषाणान्निःसृतं सर्व्वं हिरण्यादि यथाक्रमम्
तथा च सर्व्वशास्त्राणां सारभूतं मयोद्धृतम् ।
दृष्ट्वा चक्राण्यनेकानि कोटिभेदशतानि च
तेन दृष्टेन मार्गेण विरचितम् चन्द्रोन्मीलनम् ॥ (?)
अतीतानागतज्ञानम् वर्त्तमानं शुभाशुभम्
लाभो हानिर्जयं युद्धे श्रवमृत्युधनागमम् ।
मनोमध्ये तु या चिन्ता मुष्टिभेदमनेकधा
मूकाद्रव्यं च शल्यं च ग्रामं नाम च तस्करम् ॥
ॐ गँ गँ गँ श्रीगणेशाय स्वाहा ।

Leaf 2 B. इति श्रीगोविन्दाचार्य्यविरचिते रसरूपशास्त्रत्यधिकारे प्रथमपटलः ।
3 A. ,, द्रव्यसंग्रहाधिकारे द्वितीयः ।
4 B. ,, अनुक्रमणिकाधिकारे तृतीयः ।
5 A. ,, अष्टचत्वारिंशत् संस्कारो नाम चतुर्थः ।
8 B. ,, रसशोधनसंस्कारो नाम पञ्चमः ।
11 A. ,, रसोपरमलोभर्षिह्निसत्त्वपातनविधिः षष्ठः ।
13 B. ,, सत्यादिशरीरकरणं नाम सप्तमः ।
15 A. ,, द्रुतिपाततैललवणरसापित्तरक्तगणस्वर्णक्षार-
लवणाधिकारो नाम अष्टमः ।
16 B. ,, रसकर्म्म नवमः पटलः ।
19 A. ,, रससारे तत्त्वणद्रवमेलापकाधिकारो नाम दशमः ।
22 A. ,, वी[ज]जारणाधिकारे एकादशः ।
27 A. ,, महाजारणावेधाधिपर्य्यन्तो द्वादशः ।

28 B. इति श्रीगोविन्दाचार्य्यविरचिते रससारे शतादिक्रमवेधनो नाम त्रयोदशः ।

30 A. ,, द्वन्द्वसारपिष्टीस्तम्भ निगतबन्धनसङ्कुलिकायोग-द्रुतिकर्म्माधिकारो नाम चतुर्द्दशः ।

32 A. ,, रसोपरसलोहानकर्म्माधिकारः पञ्चदशः ।

33 A. ,, रत्नप्रयोगाधिकारः षोड़शः ।

35 B. ,, अने[क]कलकभेदाधिकारो नाम सप्तदशः ।

37 A. ,, मणिमुखाकर्म्मदलाधिकारे अष्टादशः ।

40 A. ,, अनेकगुटिकाप्रयोगो नाम ऊनविंशतिः ।

43. ,, क्रौञ्चयोगपचिकर्म्मादिव्यौषध्यधिकारो नाम विंशतिः ।

45 A. ,, सर्व्वव्याधिहरो नाम एकविंशतितमः ।

46 B. ,, धातुमारणप्रयोगाधिकारः २२ शः ।

48 B. ,, महारससेवाधिकारो नाम २३ शः ।

After this there are descriptions of other Rasas, but we do not get the 24th paṭala. So it seems that the work is incomplete. It contains the descriptions of many Drāvakas.

III. 275. मतसारः । 18×5 inches. Folia, 83. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2000. Date ? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः शिवादिभ्यो गुरुभ्यः ।

येनेदं भुवनत्रयं विरचितं विश्वात्मना मूर्त्तिभिः ।
दिव्यादिव्यकुलं कुलावलिकुलं शक्तित्रयालङ्कृतम् ॥
नानायोगपृष्ठस्थितिं सुविमलं श्रीज्ञानकोलावृतं ।
तं वन्दे युगनाथनिर्म्मलतनुं त्रैलोक्यलोकार्च्चितम् ॥
त्रिकूटशिखरे रम्ये भैरवं कुलनायकं ।
× × × ×
× × × ×
देवी नमितकन्दरा × × × × ।
प्रणिपत्य वदेत् वाक्यं जगदानन्दकारकम् ॥
श्रीदेव्युवाच ।
× × × ×
श्रुतं देव मया सर्व्वं श्रीमतादिकुलार्णवं ।

अद्यापि संशयोऽस्माकं मन्त्राणां कुलनायक ॥
समयाख्या महाविद्या पञ्चत्रिंशाक्षरा परा ।
पञ्चाक्षरा नववर्णा त्र्यक्षरा च नवाक्षरा ॥
अष्टाक्षरप्रभेदेन पञ्चप्रणवसंयुता ।
कन्यसं मध्यमं ज्येष्ठं त्रिप्रकारक्रमन्तथा ॥
मुद्राखण्डपरत्ता च मन्त्रकोषमशेषतः ।
सिद्धवृन्दसमायुक्तं षट्चक्रौघसमन्वितम् ॥
ब्रह्मेन्द्रोपेन्द्रदेवाद्यैः × × × × ।
गुप्तनामानि सिद्धानां सुगुप्तानि यथाक्रमं ।
सप्तविंशतिभेदैश्च यथा जानामि भैरव ॥
श्रीभैरव उवाच ।
शृणुष्व कमला भद्रे गुह्याद्गुह्यतरं परमित्यादि ।

End. श्रीमतसारं सारं निस्सारं सारवर्जितं सर्वं ।
× × × × ×
परबुद्धिशुद्धिकरणं चन्द्रगुणगर्हनिभासं ॥
× × × × × ।
× × × × × ॥
तस्मात् श्रीमतसारं भण्डारं श्रीमदाद्यनाथस्य ।
वन्द्यं पूज्यं × × × कुसुमवरधूपैः ॥

Colophon. इति श्रीमतसारे सप्तदशमः पटलः ।

Post Colophon. संवत् ८४० । पौष कृष्णतृतीयापूर्व्वफल्गुनीनक्षत्रे आदित्यवारे ।
श्रीकृष्णराजपुत्र श्रीलक्ष्मीराजः × × × × × ।
स्वपरार्थहेतोः परापरफलप्राप्ताय श्रेयः ॥

विषयः । इति श्रीमतसारे श्रीचन्द्रद्वीपविनिर्गतश्रीमहाभैरवावतारे युगसिद्धावतारे आज्ञाप्रसादः प्रथमः पटलः ।
" " ब्रह्मविष्णुदीक्षा २ यः ।
" " इन्द्रानुग्रहो नाम ३ यः ।
" " इति श्रीमतसारे चतुर्थः पटलः ।
" " न्यासक्रमो नाम ५ मः पटलः ।
" शब्दराशिमालिनी उद्धार आज्ञाप्रसादो नाम ६ ष्ठः पटलः ।
" " इति श्रीमतसारे सप्तमः पटलः ।

इति श्रीमतसारे श्रीचन्द्रद्वीपविनिर्गतविद्याप्रकाशोद्धारो नाम ८ ।

" " इति श्रीमतसारे नवमः पटलः ९ ।

" " इति श्रीमतसारे दशमः पटलः १० ।

" " शङ्करविन्यासो × × × नाम ११ ।

" " युगनाथनामोद्धारो नाम १२ ।

" " इति श्रीमतसारे त्रयोदशः पटलः ।

" " चतुर्दशः पटलः ।

" " पञ्चदशः पटलः ।

" " षोडशः पटलः ।

" " सप्तदशः पटलः ।

III. 277. **लङ्कावतारः** । 17 × 4½ inches. Folia, 218. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date, N.S. 966 = 1846 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

Teitaro Suzuki in a note in page 51 of his "Awakening of Faith" speaks of Laṅkāvatāra as one of the earliest works on Mahayāna along with Ghannvyūha and Srīmāla, older than even Asvaghoṣa. See Raj. Mitra Nep. Budh. Lit., p. 112. Printed in part by the Budhist Text Society.

III. 278. **ललितविस्तर** । 16 × 4½ inches. Folia, 273. Lines, 7 on a page. Ślokas, 6500. Character, Newāri. Date, N.S. 964 = 1844 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by me under No. III. 255 and by Dr. Rājendralala, see p. 113.

Printed in the Bibliotheca Indica.

III. 279. **समाधिराज** । 16 × 4½ inches. Folia, 255. Lines, 7 on a page. Ślokas, 5300. Character, Newāri. Date, N.S. 964 = 1844 A.D. Prose and verse. Appearance, new. Incorrect. See Rājendralala's Catalogue, p. 207.

Described by Raj. Mitra in p. 207 *sqq.* of Nep. Bud. Lit.

III. 280. **तथागतगुह्य (उत्तरार्द्ध)** । 14 × 3½ inches. Folia, 142. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2200. Date, N.S. 967 = 1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

Described in the same, p. 261.

III. 281. **दशभूमीश्वर** । 15½ × 4 inches. Folia, 215, with 12 blank spaces in imitation of palm leaf MSS. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3000. Date, N.S. 967 = 1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

This work has been noticed by Dr. Rājendralala in page 81 of his Nepal Buddhist Literature.

III. 282. सुवर्णप्रभास । 14½ × 3½ inches. Folia, 141. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1500. Date, N.S. 967 = 1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

Described in the same, p. 251.

III. 276. अष्टसाहस्रिका । 19 × 5½ inches. Folia, 312. Lines, 7 on a page. Ślokas, 8000. Date, N.S. 963 = 1843 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

Described in the same, p. 188. Published in the Bibl. Ind.

III. 283. तथागतगुह्यक (पूर्व्वार्द्ध) । 14 × 3½ inches. Folia, 146. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2200. Date, N.S. 967 = 1847 A.D. Character, Newāri. Verse. Correct.

See Nep. Bud. Cat., p. 261.

III. 284. गन्तव्यूह । 21 × 5¾ inches. Folia, 325. Lines, 9 on a page. Ślokas, 13,900. Character, Newāri. Appearance, new. Date, N.S. 966 = 1846 A.D. Prose and verse. Incorrect.

The work has already been noticed under No. III. 258 and also by Dr. Rājendralala, p. 90 of his Nep. Bud. Lit.

These MSS. (277 to 284) are written in a very bold, beautiful hand on thick yellow paper. The sides are decorated. They are a gift of Naravara Siṃha to the Durbar Library, Nepal.

III. 285. गुणकारण्डव्यूह । 15 × 4 inches. Folia, 335. Lines, 5 on a page. Ślokas, 4,700. Character, Newāri. Date, N.S. 1016 = 1896 A.D. Appearance, new. Incorrect.

The work has been already noticed. See Rājendralala's Nep. Bud. Lit., p. 95.

Post Col. शुभमस्तु जगत् ॥ सम्वत् १०१६ पौष कृष्णाष्टमी ॥ भृगुवार ॥ × × ×

III. 286. कारण्डव्यूह । 14 × 2½ inches. Folia, 86. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1600. Character, Newāri. Date, 788 = 1668 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

It has been already noticed. See Rājendralala's Nep. Bud. Lit., p. 101.

Post Col. श्रेयोऽस्तु संवत् ७८८ श्रावणशुक्लप्रतिपदि बुधवासरे शुभम् ।

After this there is a repetition of the same, and also a few lines more which seem to have been written by a different hand at a different time. There are also a separate leaf and a half without any page marks.

III. 287 A. लोकेश्वरशतकम् । 9×4 inches. Folia, 26. Lines, 6 on a page. Ślokas, 160. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Date, N.S. 944=1824 A.D.

Beginning. ॐ नमो लोकनाथाय ।
भास्वद्भाशिवक्रभासो मुकुटभृति नमल्लोकनाथोत्तमाङ्गे ।
भक्तिप्रह्वे सरोजासनशिरसि हसन्मालतीमालिकाभाः ॥
मौलौ मौलन्मृगाङ्कामकृशकपिशतांशामवे शान्तयन्त्यां ।
लोके लोकेशपादामलनखशशभृत्कान्तयः सन्तु शान्त्यै ॥ ? इत्यादि ।

Colophon. इति महाचपतलिक श्रीवज्रदत्तविरचितं श्रीलोकेश्वरशतकं समाप्तम् ।

Post Colophon. संवत् ९४४ । See Nep. Bud. Lit., page 112.

III. 287 B. अपरिमितायुर्धारणी । 10 × 3 inches. Folia, 15. Lines, 5 on a page. Ślokas, 190. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect. Appearance, new.

Beginning. एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्यां विहरति स्मेत्यादि ॥
See Nep. Bud. Lit., p. 41.

III. 287 C. क्रियासंग्रहपञ्जिका by Kuladatta. 12×4 inches. Folia, 300. Lines, 6 on a page. Ślokas, 4285. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect.
See Nep. Bud. Lit., p. 112.

III. 288. दुर्गतिपरिशोधन । 9×3 inches. Folia, 103. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1200. Character, Newāri. Date, N.S. 794=1674 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.
The work has been noticed by Dr. Rājendralala. See Nep. Bud. Lit., p. 84.

Post Col. समाप्तं शुभमस्तु सर्व्वजगतां सम्वत् ७९४ । पौष शुक्लपौर्णमास्यां ... ।
शुभमस्तु लिखापयितॄ पुस्तकम् ।

III. 289 A. जातकमाला । 16×3½ inches. Folia, 145. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date, N.S. 995=1875 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect. Complete.
It has already been noticed under No. III, 295 A. Printed in the Harvant Or. Series.

III. 289 B. मेघसूत्र । 14×3 inches. Folia, 30. Lines, 5 on a page. Ślokas, 500. Date, N.S. 759=1639 A.D. Appearance, old. Character, Newāri. Prose. Correct.

The work has been noticed already under No. III, 297 C.

III. 290 A. कपिशावदानम् । 14×4 inches. Folia, 37. Lines, 5 on a page. Ślokas, 590. Date? Character Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

The work has been noticed by Dr. Rājendralala, in p. 100, Nep. Bud. Lit.

Post Col. ये धर्म्मशास्त्रञ्च लिखापयन्ति शृण्वन्ति ते श्रीवरवृत्तियुक्ता ।
द्वात्रिंशदादिव्यसुगन्धदेहा सुरासुरैः वन्दितपूजितान्ता ॥

III. 290 B. उपोषधावदानम् । 14×4 inches. Folia, 17. Lines, 6 on a page. Ślokas, 350. Character, Newāri. Date, N.S. 720=1600 A.D. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralala in p. 265 of his Nep. Bud. Lit.

III. 290 C. चित्रविंशत्यवदाने लक्षचैत्यप्रसङ्गभेरीकथा । 14 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Ślokas, 340. Character, Newāri. Date, N.S. 1011=1891 A.D. Appearance, new. Incorrect. Prose and verse.

The work has already been noticed in Dr. Rājendralala's Nep. Bud. Cat., p. 231.

Post Col. वत्सरेऽश्वीन्दुखचन्द्रे इष शुक्ले तिथौ शिवा ।
शृङ्गभेरी कथासङ्गा लिखत् वज्रधरेणेति ॥
शुभं भूयात् शुभं शुभं ॥

III. 290 D. वसुन्धराव्रतकथा (of) व्रतावदानमाला । 14×4 inches. Folia, 13. Lines, 7 on a page. Ślokas, 286. Character, Newāri. Date, N.S. 1012=1892 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

This work is a part of Vasundharāvratotpattyavadān which has been noticed by Dr. Rājendralala in his Nep. Bud. Lit., p. 269.

Post Colophon. शुभानि सन्तु सदा ।
सूर्य्य व्योम चन्द्र वर्षे नेमपासे भृगुवारे ।
शुचौ सिततिथौ शिवेऽलिखत् वज्रधरेणेति ॥
ये धर्म्महेतुप्रभवा + + + +

III. 290 E. धीमत्यवदान । 14 × 4 inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 120. Character, Newārī. Date, N.S. 1003 = 1883 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

The End :— साधु साधु धीमते साधु तव यत्नप्रभावेन संप्राप्तं मे द्रव्याकरम् ।
रत्नसम्भवकुलजां देवि त्वां प्रणमाम्यहं ।
सर्व्वशान्त्याधारभूतम् सर्व्वक्षेत्रसमस्थलम् ॥
परिवारक्रियारम्यं सर्व्वसिद्धिवरप्रदं ।
प्रकाशयाम्यहं नित्यं त्रिकालं सचराचरम् ॥
कायवाक्चित्ताकारेण भक्तितः सर्व्वदा शुभम् ।
विष्णुदासधीमति दम्पतिसुखसम्पदालापः ॥
स्वगणसहमोदित चिरं कालान्तरमिति ।
श्रीधीमति परिपृच्छावदानं समाप्तमिति ॥

III. 290 F. वज्रसत्त्वपाराजिका । 14 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Ślokas, 150. Character, Newārī. Date ? Prose and verse. Incorrect. Incomplete.

Vajrācārya Kuvera has got a complete copy of it.

It begins :— वज्रसत्त्वं नमस्कृत्य जगन्नाथं महाकृपं ।
प्रायश्चित्तविधिं वक्ष्ये सोपचारञ्च सुव्रतम् ॥

The class of works entitled Pārājikā, treats of rules of conduct and expiations for transgressions. The present MS. contains Newārī translations of Sanskrit passages.

III. 290 G. धर्म्मसंग्रह by नागार्ज्जुन । 13½ × 3 inches. Folia, 12. Lines, 6 on a page. Ślokas, 250. Character, Newārī. Date, N.S. 1013 = 1893 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

The work has been published in the Anecdota Oxoniensia.

III. 290 H. योगाम्बरविधिः । 12 × 3 inches. Folia, 30. Lines, 7 on a page. Ślokas, 600. Date ? Character, Newārī. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

This is taken from the Ātmapīṭhā, chapter of the Chatuspīṭha Tantra. A complete copy of Chatuspīṭha Tantra is not forthcoming.

It begins :— नत्वा योगाम्बरं नाथं योगिनीगणनायकं ।
तत्साधनमहं वक्ष्ये सङ्क्षेपाद्व्यासतः ॥

मनोऽनुकूरभेदं श्रं निगद्य सुखसाधनः ।
कुर्य्यात् करादिसंशुद्धिं मन्त्री योगपरायणः ॥
चन्द्रमण्डलमध्यस्थं हृदि हुङ्कारसम्भवं ।
पञ्चसूचिकसद्व्यग्रं भावयेत् सुसमाहितम् ॥
इति चित्तसंशोधनम् ।

It ends :— ॐ सर्व्व इष्टान् सृज सृज गच्छ गच्छ गच्छ पुनरागमनाय हुं फट् स्वाहा इत्युचार्य्य क्रोटिकात्रयं दत्वा विसर्जयेत् । इति चतुष्पीठबृहन्महातन्त्रराजोद्धृते आत्मपीठे श्रीश्रीयोगाम्बरविधिः ।

III. 290 I. वसन्ततिलकटीका । 10 × 3 inches. Folia, 41. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 1000. Date, N.S. 804 = 1684 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Mouse-eaten in places. Prose. Incorrect.

It begins :— षट्त्रिंशत्संविदाभिन्नं स्वभावं हेरुकं प्रभुम् ।
प्रणम्य विवरिष्यामि वसन्ततिलकं क्रमात् ॥

चतुर्थमहामुद्रासिद्धिप्राप्तस्वपरार्थसम्पादनवद्धकक्षो विचित्राद्भुतयोगिनीतन्त्रो या दीपविश्रिष्टचरित्रसंदर्शनावर्ज्जितविनेयलौकिकलोकोत्तरचमत्कारविकसत्स्वन(?)शेमुषीप्रतिभासमानविविधोपदेशो द्वितीयहेरुक इव प्रत्यक्षदृश्यः स्वयं प्रतिभासमान आम्नायविशेषं तदर्थिभ्यः प्रकाशयन् कृतोत्साहः श्रीकृष्णपादनामसहाचार्य्य इमाम् अध्यात्मक्रमेण भगवतः श्रीहेरुकस्य साधनोपायिकां वसन्ततिलकाभिधानां आरिप्सुः स्वरूपानुस्मृतये स्वरूपाव्यतिरिक्तमेव स्वात्मयुक्तं नमस्कर्त्तुं समविषम इत्यादिना साधनायोपायिकां पीठिकां रचितवान् तत्रादौ तावत् अभिधानानि उच्यन्ते । वसन्ततिलकेत्यभिधानम् निष्पन्नक्रमोभिधेयम् वाच्यवाचकलक्षणः सम्बन्धः । शब्दार्थयोः सामान्यलक्षणः सुखावबोधः प्रयोजनम् । सम्यक्ज्ञानपूर्व्विका महामुद्रासिद्धिपुरःसरसकलजगदर्थसम्पत्तिः तत्प्रयोजनम् इति संक्षेपः । तं श्रीहेरुकाभिधानम् ॥

It ends :— ग्रन्थकारः आत्मनः स्वरूपदर्शनमुखेन ग्रन्थसमाप्तिं दर्शयन्नाह श्रीगुरुबुद्धेभ्य इत्यादिना । आत्मीयवज्रगुरुबुद्धबोधिसत्त्वाच्छाप्राप्तेन तथागतकायस्थितेन चर्य्याव्रतिना मया कृष्णेन इदं वसन्ततिलकाख्यं दशनिर्द्दिशात्मकम् कृतम् तत् परिसमाप्तम् इति सर्व्वतन्त्रार्थसंग्रहात् अन्यापेक्षाभावात् इत्यर्थः ।

Col. इति वसन्ततिलकानिष्पन्नक्रमसाधनोपायिकाटीकारहस्यदीपिकायां दश-मनिर्द्देशे विस्तरव्याख्या । इति वसन्ततिलकटीका समाप्ता ।

After the ordinary verses ये धर्म्मा + + + + + यत्तेनार्ज्जितं पुण्यं etc., सम्वत् ८०४ मार्गशीर्षशुक्लपक्षे सप्तम्यां तिथौ गुरुवासरे धर्म्मराजलिखितं सम्पूर्णं जातं शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

A work entitled Basanta Tilaka is to be found in the Library No. III. 598 which has also 10 chapters under the title Nirdeśa. It is a short work not extending over more than 200 ślokas. But it does not appear to be the text to which the present work is a commentary.

III. 290 J. पिण्डयात्रावदानम् । 10×4 inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 420. Date? Character, Newari. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., page 195. R. Mitter's MS. is defective in the beginning. This is complete. It has 3 verses after the last verse of Rājendralāla's MS.

290 K. बुद्धोक्तसंसारामयः । 9×3 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 112. Character, Newāri. Date? Prose and verse. Appearance, old. Incorrect.

It begins :— सुमेरुगिरिमूर्द्धि च जगद्गुमः ।

... ...

... ...

... ... शाक्यसिंहपुरस्कृतः ।

कथमुत्पद्यते लोकः कथं शान्तिः कथं क्षयः ॥

संसाराब्धिमहाघोरे उत्तीर्णञ्च कथं ययौ ।

कथं मृत्युः कथं प्रेतः कथं पापानि किल्बिषम् ॥

कथं धर्म्मः कथं मुक्तिः कथं कस्मै दिवं गतम् ।

कस्मात् पिण्डप्रदानञ्च क्व ते पिण्डप्रयोजनम् ॥

III. 290 L. सद्धर्म्मपाराजिका । $11\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Ślokas, 72. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins :— सर्वं बुद्धं नमस्यामि सर्व्वसत्त्वार्थकारणात् ।

सर्व्वकर्म्मविशुद्ध्यर्थं सर्व्वदुःखोपशान्तये ॥

It ends:— आर्य्यसद्धर्म्मत्रिपीठकाद्बुद्धृतसत्त्वस्य कुकर्म्मजविपाकशुद्धिप्रायश्चित्तविधिः समाप्तः इति प्रत्येकाधिष्ठानमन्त्रः—
ॐ हुं आं ह्रीं खं हुं पूर्व्वोक्तमन्त्रेण मिलयेत् इति । पञ्चगव्यस्थापनं, भूमध्ये पञ्चमण्डलीकं कृत्वा तत्र मध्ये गोमयं स्थाप्यं पूर्व्वे गोमुत्रं भवेत् दक्षिणे दधि, पश्चिमे दुग्धम्, उत्तरे गोघृतम् मध्ये च कुशोदकमिति ।

III. 290 M. वसुन्धराकल्प । 9 × 3 inches. Folia, 31. Lines, 5 on a page. Ślokas, 300. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

The last page of the present MS. has been restored. The work relates to the worship of Vasundharā, a yellow-goddess with six hands representing the earth. The present MS. contains a Dhāraṇī which is to be recited at the time of the Vasundharā Vrata.

III. 290 N. मञ्जुश्रीपाराजिका । 12½ × 4 inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 300. Date, N.S. 994 = 1874 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

It begins:— बुद्धं धर्म्मञ्च संघञ्च त्रिरत्नापममुत्तरम् ।
प्रणम्य सहसोवाच मञ्जुश्रीःकरुणात्मकः ॥
संसाराब्धिमहाघोरे निमग्नाः सर्व्वजन्तवः ।
तारयस्व कथं नाथ दर्शयस्व महामुने ॥
आवीजादङ्कुरं यावत् पर्य्यन्तं बोधिमण्डपं ।
यमनियमशुचिविश्रान्तिं कथं पाराजिकं पुनः ॥
भगवानाह ।

Col. इति सर्व्वतथागतोक्तद्वादशसाहस्रिकायां पाराजिकायां विनयसूत्रोद्धृत-श्रीमुनीन्द्रमुखकमलविनिर्गतपापपरिमोचननामनिर्द्देशपटलः समाप्तः ।

III. 291. द्वाविंशतिकावदान । 11 × 2½ inches. Folia, 77. Lines, 4 on a page. Ślokas, 1200. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by Dr. Rājendralāla in page 85 of his Nep. Bud. Lit.

The present MS. contains 10 Avadānas only. It is incomplete.

III. 292 A. कालचक्रतन्त्रम् । 13 × 7 inches. Folia, 91. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3000. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः श्रीकालचक्राय ।

सर्व्वज्ञं ज्ञानकायं दिनकरवपुषं पद्मपत्रायताक्षं
बुद्धं सिंहासनस्थं सुरवरनमितं मस्तकेन प्रणम्य ॥
पृच्छेद्राजा सुचन्द्रः करकमलपुटं स्थापयित्वोत्तमाङ्गे
योगं श्रीकालचक्रे कलियुगसमये मुक्तिहेतोर्नराणाम् ॥
शून्यज्ञानञ्च बिन्दुं वरकुलिशधरं बुद्धदेवासुराद्य ।
वाह्ये देहे परे च प्रकृतिषु पुरुषं पञ्चविंशात्मकञ्च ॥
देहे विश्वस्य मानं त्रिभुवनरचनामुक्तिदेवासुराणा-
मेतद्भगाख्याहि सम्यक् त्रिदशनरगुरोर्मण्डलञ्चाभिषेकम् ॥
तुष्टोऽहं ते सुचन्द्रप्रवरसुरनरै राक्षसैर्दैत्यनागै-
र्न ज्ञातं वीतरागैः परमसुनिकुलैर्यत्त्वया पृष्टमेतत् ।
निर्व्वाणाद्यं धरान्तं पद्गलिसहितं देहमध्ये समस्तं
योगं व्याख्यायमानं शृणु च नरपते मण्डलञ्चाभिषेकं ॥
कालाच्छून्येषु वायुज्वलनजलधरा द्वीपशैलाः समुद्राः ।
ऋक्षार्णीन्दुर्कतारागृहगणऋषयो देवभूताश्च नागाः ॥
तिर्य्यग्योनिश्चतुर्धा विविधसहितखे मानुषा नारकाश्च ।
सम्भूताः शून्यमध्ये लवणमिव जले त्वण्डकाण्डमध्ये ॥

× × × × × ×
× × × × × ×

धूम्रं पीता च तारा सुरधनुरवनिः सा चतुर्धा विभेदा
प्राणो नामैकवायुर्भवति दशविधो मूर्ध्नि मूले च पूर्ण्णं ।
मध्ये वज्रोर्द्ध्वबीजं गुणगणसहिता संस्थिताधः स्वशक्ति-
र्ज्ञानं सर्व्वत्र शून्यं शिवपदसहितं सर्व्वभावैर्विमुक्तम् ॥

× × × × × ×
× × × × × ×

जन्मस्थानं स्वराणां कचटतपयुजां कादिसंयोजितानां ।
कण्ठे ताल्वूर्द्ध्वभागे खपवनसहिते चोष्ठदन्तेषु भूम्या ?
आदेशदीपचक्रे हृदि गलशिरसो नाभिचक्रे क्रमेण ।
विश्वे कृष्णे च रक्ते शशिकनकनिभे स्कन्धधात्वाधिदेवे ॥ इत्यादि ।

End.

सत्त्वानां मोक्षहेतोर्जिनपतिगदितं देशितं यन्मया च ।
तन्तं श्रीकालचक्रं लघुतरमखिलं वज्रसत्त्वाधिदेवम् ॥
प्रज्ञोपायैकयोगं जिनपतिकुलिशैः मोक्षशाकारसत्त्वं ।
सत्त्वाः पुण्येन तेनाक्षरपरमसुखं यान्तु सर्व्वे नमोऽस्तु ॥ २९१ ।

Colophon. इति श्रीद्वादशसाहस्रिकादिबुद्धोद्धृते श्रीमति कालचक्रे ज्ञानपटलः पञ्चमः ॥ ५ ॥

इति श्रीमत् कालचक्रतन्त्रराजः समाप्तः ॥ शुभम् ।

विषयः। इति श्रीमदादिबुद्धोद्धृते श्रीकालचक्रे लोकधातुविन्यासपटलः प्रथमः ॥ १ ॥
,, ,, अध्यात्मनिर्णयो नाम पटलो द्वितीयः ॥ २ ॥
,, ,, अभिषेकपटलस्तृतीयः ॥ ३ ॥
,, ,, साधनपटलश्चतुर्थः ॥ ४ ॥
,, ,, ज्ञानपटलः पञ्चमः ॥ ५ ॥ .

III. 292 B. तारापाराजिका by अवलोकितेश्वर। 11×7 inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Ślokas, 240. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ओं नमो लोकनाथाय ।
श्रीमत् पोतरके रम्ये लोकनाथं प्रपृच्छति ।
मानवानां हितार्थाय तारादेवी महाकृपा ॥
उत्पातलक्षणस्यापि शुभाशुभपरीक्षणम् ।
देशय त्वं कृपासिन्धो विधिना सहसा प्रभो ।

लोकेश्वर उवाच ।
शृणु तारे प्रवक्ष्यामि उत्पातशान्तिकक्रमम् ।
पश्चिमे कालजा लोकाः पापचारी भवन्ति हि ।
उत्पातं जायते पापात्तन्त्रस्यं हि विधिं प्रिये । इत्यादि ।

End. इति गदितमुनीन्द्रैः पूर्वबुद्धैश्च सर्वैः
तदहमिह सयुक्तं लोकसन्तारणाय ।
अतितरमतितीरे तारिणीबोधनाय
कृतमितिमिह शान्तिं सन्तु दोषप्रशान्त्यै ॥

Colophon. इति श्रीमदार्य्यावलोकितेश्वरभाषितं तारापाराजिका समाप्तम् ।

विषयः। काकसर्पोलूकादीनां चेष्टादिलक्षणेन इष्टानिष्टनिर्द्धारणम् । होमादौ अग्निलक्षणेन इष्टानिष्टकथनम् । उत्पातशान्तिकथनञ्च ।

III. 293 डाकार्णव। 24×5 inches. Folia, 42. Lines, 12, 13 and 14 on a page. Ślokas, 4000. Character, old hook-topped Newāri. Date?

The character in which this MS. is written is a little older than that of Bendall's MS. add. 1691-2, which he puts down at 1179 A.D. The एकार is open at the top. The इकार is often written with two dots at the top, and not two commas jointed together. The MS. may be therefore safely placed fifty years before Bendall's MS., 1691-2.

As the MS. is on paper, the use of that material for writing in Nepal is proved before the Mahomedan conquest. The Ḍākārṇava has not been properly described in any Catalogue. It is a Budhist Tantra. It begins with the usual formula, एवं मया श्रुतमेकस्मिन्, etc. But it contains a number of songs in vernacular. What that vernacular is, it is difficult to say, but I venture to throw out a suggestion that many of them are in Bengali. Thus in leaf 2 A. we have the following song:—

जावो मयो वाम गाइथा
भिन्नि मोहन इम पुइ वरो ।
मन्तोति भया जनइ जु आनि
पुन हुं अ भणिग्रं भइ इधीयन ॥
मारच्छ यावन वाय मोहि
याम ह्रिभिन्नि ठइअ मयनरछु भिन्नि ।
यवघुघ सन ठि इडे वीड़सन्तो
वाहन मोहन वइ मामइ ॥

... ...

Leaf 2 B.

आइ ठि इ विरोसन
मद्दा ड धम्म धावकायाइ गवइ ।
तम थन ठइ उपन थइं आसय
पनच सवइ नभ इविस्स वज्जुवनथा ॥

The MS. has been written generally in one hand, the leaves 23, 33 and 38 have been replaced on new paper.

Many of the pages contain marginal notes in a running Tibetan hand.

III. 294. पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । 21 × 7 inches. Folia, 499. Lines, 11 on a page. Ślokas, 25,000. Date, V. Saṁ 1914 Saka 1779, N.S. 977=1857 A.D. Character, Newārī. Appearance, new, with a few illustrations. Prose. Correct.

Though the MS. is modern, the leaves are marked with letters numeral on the left and Nāgari figures on the right. The numeral for 400 is given as

III. 295 A. जातकमाला (बृहत्) by आर्य्यशूरपादाः। 14×4 inches. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3500. Date? Character Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect. Incomplete.

Leaf marks.			Subject.
2	...	...	व्याघ्रीजातक
5	...	...	शिविजातक
6	...	...	कुल्माषपिण्डजातक
7	...	...	श्रेष्ठिजातक
9	...	...	अविषह्यश्रेष्ठिजातक
11	...	...	शशजातक
13	...	...	अगस्त्यजातक
16	...	...	मैत्रीबलजातक
21	...	...	विश्वन्तरजातक
23	...	...	यज्ञजातक
24	...	...	शक्रजातक
25	...	...	ब्राह्मणजातक
29	...	...	उन्मादयन्ती
30	...	...	सुपारगजातक
31	...	...	मत्स्यजातक
31	...	...	वर्त्तकापोतजातक
33	...	...	कुम्भजातक
34	...	...	अपुत्रजातक
36	...	...	विसजातक
38	...	...	श्रेष्ठिजातक
39	...	...	बुद्धबोधिजातक
41	...	...	हंसजातक
47	...	...	महाबोधिजातक
49	...	...	महाकपिजातक
51	...	...	शरभजातक
53	...	...	रुरुजातक

Leaf marks.			Subjects.
55	...	...	महाकपिजातक
57	...	...	शास्त्रिजातक
61	...	...	ब्रह्मजातक
63	...	...	हस्तिजातक
68	...	...	सुतसोमजातक
70	...	...	अथ मृहजातक
71	...	...	महिषजातक
72	...	...	शतपुत्रजातक

Printed in the Harvard Oriental Series. See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 49, where a jātaka is added, Subhāsa or Suprabhāsa.

III. 295 B· पिण्डपात्रावदान। $12 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page? Ślokas, 420. Date N.S. 773=1653 A.D. Character, Newāri. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., p. 195. It is complete.

III. 295 C. व्रतावदानमालायां चैत्यव्रतानुशंसा। 14×4 inches. Folia, 71, but leaves 57—70 and a few at the beginning are missing. Lines, 9 on a page. Ślokas, 2000 calculating the whole. Character, Newāri. Date? Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

The work has already been described by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., p. 275.

III. 295 D. सङ्गीतसर्व्वस्व by जगद्धर। $9\frac{1}{2} \times 3$ inches. Folia, 42. Lines, 6 on a page. Ślokas, 500. Character, Newāri. Date? Appearance, fresh. Verse. Correct. Incomplete.

The work has already been noticed by me in my Nepal Catalogue, p. 67.

III. 295 E. दिव्यावदानमाला। $14\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 264. Lines, 12 on a page. Ślokas, 16,000. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct. Leaves 161—175 are missing.

There is a table of contents on the reverse side of the first leaf which is given below :—

1	श्रोणकोटिकर्णा	...	...	...	...	Leaf marks.
2	पूर्णावदान	...	...	...	...	26

Printed by Cowell and Neil.

See Rāj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 304, where only 22 avadānas are given.

III. 296. समाधिराजः। $14\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 183. Lines, 8 on a page. Ślokas, 5339. Date, N.S. 787=1667 A.D. Character, Newārī. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
अनिरोधमनुत्पन्नमनाविलमनक्षरं।
महायानमहं स्तोष्ये बुद्धज्ञानाभिवाञ्छया॥
तारकं सर्व्वसत्त्वानां घोरसंसारसागरात्।
संस्थापकञ्च निर्व्वाणे शान्तक्षेमनिरुत्तरे॥ इत्यादि।

Post Colophon. श्रीमन्नेपालिके वर्षे हयाष्टमुनिसंयुते।
चैत्रमासे सिते पक्षे द्वितीयायां तिथौ शुभे।
श्रीमत्समाधिराजोऽयं संपूर्णमगमत्तदा॥

See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 207.

III. 297 A. आचार्य्यक्रियासमुच्चयः by जगद्दर्पण। 12×6 inches. Folia, 150. Lines, 13. Ślokas, 6000. Date, N.S. 983=1863 A.D. Character, Newārī. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Col. इत्याचार्य्यक्रियायां निचयमपि महासिद्धिहेतोः प्रयत्नात्
नानाग्रन्थागमादेर्व्वरमलकुसुमात् मर्म्मपीयूषरूपं
यत् कृत्वा जातपुण्यं जिनतनयमहाभूमिसम्भारहेतुं
तेन त्रैलोक्यलोका लघुपटमजिनानन्दसौधं प्रयान्तु॥
इत्याचार्य्यक्रियासमुच्चयः समाप्तः। कृतिरियं व्या(वि)ख्यातमहामण्ड-
लाचार्य्यपण्डितावधूतश्रीमज्जगद्दर्पणस्येति॥
ये धर्म्मा हेतु × × × × ×
ग्रन्थप्रमाणमस्य × × × × षुक्तं दशा षट्सहस्राणि।
यदक्षरमित्यादि। स्वस्ति नेपालवर्षे नेपालसं ९८३ मिति पौष शुक्ल
१५ रो १।

It begins :— ॐ नमो वज्रयोगिन्यै।
नृत्यद्गानं प्रकुर्व्वन् मुरजमुखरवाहूतदेवैर्नताङ्घ्रिः।
भङ्ग्याषक्तगात्रस्तनुभिरगणितस्थानकं न्यस्तपादः॥
भ्रूभङ्गोल्लेखिनेत्रानुगवलितभुजव्यूहहस्ताङ्गुलीभिः।
मुद्राबद्धप्रवृत्तिं भ्रमवलितमुखो हन्त्वघं हेरुको वः॥
प्रायो जनः श्रोष्यतमोऽतिदुःखी
भयांश्रमालोकयितुं ह्यशक्तः।

अतस्तु संक्षिप्य विधिं विधास्ये
विपद्भुतिः पद्भुतिरात्मशक्त्या ॥
कृतो न चाभिमानेन क्रियासमुच्चयो मया ।
क्षन्तव्यं पण्डितैः सर्व्वैर्यदत्र पददूषणम् ॥
नानातन्त्रात् समाकृष्य नानाचार्य्यमतादपि ।
लिख्यते दर्पणेनेह सम्मताद्धिप्रणावशात् ॥
प्रतिष्ठादिक्रियाः सर्व्वा वज्राचार्य्यपुरःसराः ।
तस्मात् लोकहितार्थाय तस्य लक्षणमुच्यते ॥
तत्रादौ वज्राचार्य्यलक्षणमाह ।

III. 297 B. बोधिचर्य्यावतारः। 12 × 5 inches. Folia, 49. Lines, 8 on a page. Ślokas, as before. Appearance, old.

It has been already several times noticed by me.

III. 297 C. मेघसूत्रम्। $10\frac{1}{2}$ × 4 inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Slokas, 500. Date? Character, Newāri. Prose. Appearance, old. Correct.

It begins like all Mahāyāna Sūtras एवं मया श्रुतमित्यादि

It ends—

महतीं पूजां कृत्वा अवृष्टौ समाहमवच्छिन्नं प्रवर्त्तयितव्यम् देवो वर्षयिष्यति ।
इति श्रीमहामेघात् महायानसूत्रवातमण्डलीपरिवर्त्तः पञ्चषष्ठितमः समाप्तः ।

Though called a Mahāyāna Sūtra it contains a dhāraṇi for bringing on rain in cases of prolonged drought.

III. 297 D. सुभाषितरत्नाकरः। 11 × 3 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Ślokas, 400. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, old. Correct.

It ends:— इति प्रज्ञाकर्म्म ।
स्वर्गापवर्गौ गुणरत्न + स्थानभूता
एताः षड़ेव भुवि पारमिता नराणाम् ॥
ज्ञात्वा नरः स्वहिततत्परः स्यात् ।
कुर्य्यान्न कः सततमासु दृढं प्रयत्नं ॥ (?)
इति पारमितापरिकल्पसुभाषितरत्नाकरसूक्तः समाप्तः । कृतिराचार्य्य-
सुरस्य ग्रन्थप्रमाणमस्य शतम् ...
ये धर्म्माहेतु + + + +

It begins:— ॐ नमो बुद्धाय ।
मानुष्यं समवाप्य दुष्करशतैर्लब्धं दुरापं जयम् ।

मृत्यौ निष्प्रतिकारदारुणतरं नित्यं पुरःस्थायिनि ॥
पाथेयं दमदानसंयममयं यैर्न प्रभूतं कृतम् ।
संसारोग्रमनुप्रपातपतिताः प्राप्स्यन्ति दुःखानि ते ॥
मानुष्यं दुर्लभं प्राप्य विद्युत्सम्पातचञ्चलम् ।
भवक्षये मतिः कार्य्या भवोपकरणेषु वा ॥
मानुष्यमित्यादि — — — —

Leaf 2 B. इति धर्म्मश्रवणप्रोत्साहनकथा ।
,, 3 A. इति दुर्लभमनुष्यकथा ।
,, 4 B. इति दानकथा ।
,, 5 A. इति पुण्यकथा ।
,, 5 B. इति विघ्नकथा ।
,, 6 A. इति स्नानकथा ।
,, 6 B. इति कुङ्कुमादिकथा ।
,, 7 A. इति छत्रकथा ।
,, ,, इति धात्वाववापणकथा ? ।
,, 7 B. इति मण्डलकथा ।
,, 8 A. इति भोजनकथा
,, ~~8 B. इति यानकथा~~ .
,, 9 A. इति वस्त्रकथा ।
Do. इति पुष्पादिकथा ।
9 B. इति प्रणामकथा ।
10 A. इति उज्ज्वालिकादानकथा ।
10 B. इति प्रदीपकथा ।
11 A. इति विहारकथा ।
11 B. इति शयनासनदानकथा
12 B. इति क्षेत्रकथा ।
15 B. इति विचित्रकथा ।
16 B. इति शीलकथा ।
17 A. इति क्षान्तिकथा ।
17 B. इति वीर्य्यकथा ।
18 A. इति ध्यानकथा ।
18 B. इति प्रज्ञाकथा ।

III. 299 A. अवदानशतकम् । 14 × 7 inches. Folia, 189. Lines, 11 on a page. Ślokās, 3600. Character, Newārī. Date ? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीसर्व्वज्ञाय ।
पूर्णभद्रो यशोमती कुशीदा वणिजस्तथा ।
सोभावतिश्च पश्चाद्वः पञ्चलो धूम्र एव च ॥
राजानं पश्चिमं कृत्वा वर्णाश्चैव समुदितः ।
जनपदश्चर्य्यायां पूर्णभद्रश्चेति ।
बुद्धो भगवान् सत्कृतो मानितः पूजितो
राजभी राजामात्यैर्द्धनिभिः पौरैः श्रेष्ठिभिः सार्थवाहैः । इत्यादि ॥

End. इत्येवं ते महारात्राश्चिचितव्यमथराजाशोक आयुष्मतः स्थविरोपगुप्तस्य × × × × इत्यासनात् प्रक्रान्तः ॥

Colophon. इत्यवदानशतके दशमी उदानगाथा समाप्ता । समाप्तश्चावदानशतकं ।

See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., page 17.

III. 300 A. गुह्यसमाधिः । 13 × 5½ inches. Folia, 53. Lines, 11 and 12 on a page. Ślokas, 1800. Date ? Character, Newārī. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Last Col. इति गुह्यातिगुह्यसमाजे महातन्त्रे सर्व्वकल्पराजनिदानतिलकं नाम पञ्चदशपटलः समाप्तो गुह्यसमाजापरार्द्धः ।

Leaf 3. इति महागुह्याति ... ... परार्द्धबोधिचित्तोत्पादादिभावनातत्त्वप्रकरणप्रथमपटलः ।

Leaf 5 A. " बोधिचित्तावतारो नाम द्वितीयपटलः ।

" 6 A. " तत्त्वोद्देशप्रकरण नाम तृतीयः ।

8 A. " परार्द्धसर्व्वतन्त्रनिदानरहस्यात् सम्पुटोद्भवकल्पराजः प्रथमः पटलः ।

12 A. " परार्द्धद्वितीयस्य तृतीयपटलः ।

10 A. " परार्द्धगुह्याभिषेको द्वितीयस्य प्रथमः पटलः ।

14 A. " अपरार्द्धे सर्वतन्त्रनिदानरहस्यश्रीसम्पुटोद्भवकल्पराजः द्वितीयः ।

15 A. " हेरुकोत्पत्तिः तृतीयः ।

17 A. " नैरात्म्यसाधनं नाम चतुर्थः ।

19 A. इति महागुह्याति ... ... सम्पुटोद्भवनामपञ्चमः ।

20 A. „ कटपुतनीचिह्नमुद्राचतुर्थस्य द्वितीयप्रकरणम् ।

21 B. „ वज्रडाकिनीसङ्केतकल्पराजो नाम षष्ठपटलः ।

23 A. „ इति स्कन्धायतनविशुद्धिः पञ्चमस्य द्वितीयः ।

25 B. „ परार्द्धचर्य्याचिह्नं सप्तमः पटलः ।

28 A. „ अष्टमः पटलः ।

32 B. „ वसन्ततिलकवर्णनं नाम नवमः ।

36 A. „ तिलकोत्पादनकरणध्यानं नाम दशमः ।

38 B. „ सर्व्वज्ञज्ञानोदयो नाम आयुर्व्वृद्धसमस्य प्रथम-प्रकरणम् ।

40 B. „ परार्द्धहोमप्रयोगो नाम द्वादशः ।

45 A. „ सर्व्वकर्म्मप्रसरचक्रोदयो नाम त्रयोदशः ।

49 A. „ महाभैरवध्यानकथनं नाम चतुर्द्दशः ।

III. 300 B. अशोकावदानम् ।
One of the avadānas in the Divyāvadāna.

III. 300 C. चैत्यपुङ्गवभट्टारकोद्देशः । 15 × 8 inches. Folia, 16. Lines, 5 on a page. Ślokas, 275. Date, N.S. 730 = 1610 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Incorrect.

It begins :— नमस्ते हिमगर्भाय नमस्ते भक्तवत्सल ।
जिनधातु नमस्तुभ्यं नमस्ते वाङ्मयाय च ॥
इन्द्रप्रभु उवाच ।
वसुबन्धो महानन्द चैत्यपुङ्गव सूतकं ।
पृथिव्यां वद भूतानि स्थावराणि चराणि च ॥
वसुबन्धो तथाख्याहि चैत्यादिकृतकर्म्मसु ।
व्रतदानानि सर्व्वाणि प्रवक्तुर्चितसा प्रभो ॥
वसुबन्धोवाच ।
महाराज नरश्रेष्ठ इन्द्रप्रभुति ख्यातवान् ।
सर्व्वलोकहितार्थाय व्रतानाम् शृणु उत्तमम् ॥
एतस्मिन् अन्तरे काले तुषितेऽहं पुरागमम् ।
एवं मयाश्रुतमित्यादि ।
गन्धवत्यां महानगर्य्यां विहरति स्म ।

End. इति चैत्यपुङ्गवभट्टारकोद्देशो नाम समाप्तः ।

III. 301. रघुवंशटीका by श्रीनाथ। 8×3 inches. Folia, 240. Lines, 9 on a page. Ślokas, 6000. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Correct.

This is a commentary on the Raghuvanśa. The MS. is incomplete. It breaks abruptly on the 20th verse of the 15th canto. There is a serious blunder in the pagination. After 203, it begins 104, etc.

Col. leaf 194 A. टीकामवक्रां रघुवंशकाव्ये
श्रीनाथको यां कृतवान् विमृश्य।
तस्यामगात् चारुरयम् समग्रः
सर्गोपि एकादशकः पृथिव्याम्॥
अपादिसन्देहतमो विहन्तुम्
काव्यार्णवञ्च द्रुतमुत्तरीतुम्।
एकैव कार्य्यद्वयसंविधात्री
टीका बुधा नान्तरणीयतां (?) मे॥

It begins :— श्रीनाथः समर्थेष्टार्थः रत्नं यत् काव्यसागरे।
सज्जनास्तेन वः पादयुग्ममर्चयतीति सः॥
सन्तो वः पूजनादेव न दुर्ज्जनतमांसिनः।
भेदयन्ति × युष्माकं दिननाथेन सादृशी॥ ?

III. 302 A. अभिधानोत्तर। 11½×4 inches. Folia, 170. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3000. Character, Newāri. Date, N.S. 761=1641 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Very incorrect.

The work has already been noticed in page 1 of Dr. Rājendralāla's Nep. Bud. Lit. Rājendralāla speaks of 65 Paṭalas, whereas the present has one more entitled निराकाङ्क्षतत्त्वोपदेशपटलः।

III. 302 B. सुचन्द्रावदानम्। 13×3½ inches. Folia, 18. Lines, 6 on a page. Ślokas, 800. Character, Newāri. Date, 991=1871 A.D. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

The work has been already noticed by Dr. Rājendralāla. See p. 232 of his Nep. Bud. Lit..

III. 303 A. मञ्जुश्रीमततन्त्र। 11 × 3 inches. Folia, 44. Lines, 6 on a page. Ślokas, 800. Date? Character, Newāri. Prose. Correct. Appearance, tolerable.

It begins :— नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः । एवं मया श्रुतम् एकस्मिन् समये भगवान् शुद्धावासः परिगगनतलप्रतिष्ठिते अचिन्त्याश्चर्य्याद्भुतप्रविभक्तबोधिसत्त्व-सन्निपातमण्डलमध्ये विहरति स्म । तत्र भगवान् शुद्धावासः कायिकान् देवपुत्रान् आमन्त्रयति स्म । शृण्वन्तु भवन्तो देवपुत्रा मञ्जुश्रीकुमार-भूतस्य बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य अचिन्त्याद्भुतप्रातिहार्य्यैश्वर्य्यसमा-धिवादिविशेषं विमोक्षमण्डलं बोधिसत्त्वविकुर्व्वाणं सर्व्वसत्त्वोपजीव्य-मायुरारोग्यैश्वर्य्यमनोरथपरिपूरकाणि मन्त्रपदानि सर्व्वसत्त्वानां हिताय भाषिष्ये । इत्यादि ।

Col. 24 B. एवमुक्तास्तु सा सर्व्वावती पर्षत्तुष्णीमभूत् महायानवर्य्यनिर्द्देशात् महाकल्पात् मञ्जुश्रियः कुमारभूतबोधिसत्त्वविकुर्व्वाणपटलविसरतः मूलकल्पात् प्रथमसन्निपाते परिवर्त्तः ।

The end :— एवं मण्डलविधानं कथितन्त्विह समासतः ।
सत्त्वानां हितकाम्यार्थं मञ्जुघोषेण धीमता ॥
ततो मण्डलाचार्य्येण शिष्याः पूर्व्वमेव तु प्रहीतव्या अविकलेन्द्रियाः सर्व्वा × शोभनं भवति ॥ वाक्सिद्धि मन्त्रसिद्धि पुत्रसिद्धि ज्ञानसिद्धि सर्व्वेव नरत्वसिद्धि ॥
इति मञ्जुश्री ज्ञानतन्त्र समाप्त । शुभ ॥

The name has been written on the right side of the book. After this there are several mantras. But there is no post-colophon statement, date, etc. It seems to be a tantra of the Mahāyāna school.

III. 303 B. हेवज्रतन्त्र । 11 × 3 inches. Folia, 85. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1300. Date, N.S. 788 = 1668 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

It begins :— ॐ नमः श्रीहेवज्राय ॥
एवं मया श्रुतम् एकस्मिन् समये भगवान् सर्व्वतथागतकायवाक्चित्त-वज्रयोगिनीभगेषु विजहार । आर्य्यानङ्गप्रभृतिवीतरागप्रमुखैः—आर्य्यावलोकितेश्वराद्यैरशीतिकोटिभिरीश्वरमध्ये वज्रपाणिः × × स्मितमकार्षीत् । वज्रपाणिः बुद्धोपासनासमुद्धमुत्तरासङ्गं कृत्वा दक्षिण-जानुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य कृतकरपुटं भगवन्तमाचेयथाय ।
श्रोतुमिच्छामि भगवन् उत्पत्तिर्युगलक्षणम् ।
उत्पन्नस्य कथं देवः सर्व्वाकारैकलम्भरम् ॥

कथं वा अग्निः आपश्च पृथिव्याकाशमेव च ।
पञ्चाकारः कथं देवः षड्‌विषया च तत्‌ प्रभो ॥
कथं त्रिकायाधिष्ठानं वाक्कावाह्यान्तरस्थितिः ।
कथं ते देवतारूपं कथयस्व देव × प्रभो ॥

Cols.

Leaf 2 B. इति सम्वरोपतन्त्रस्य पटलः प्रथमः ।
5 B. इति उत्पत्तिनिर्द्देशपटलः २ यः ।
7 A. इति उत्पन्नक्रमनिर्द्देशपटलः ३ यः ।
9 B. इति चतुर्भूतपञ्चाकारषड्‌विषयदेवताविशुद्धिपटलः ४ र्थः ।
13 B. इति प्रथपञ्चकनिर्द्देशपटलः ५ मः ।
18 B. इति नाड़ीचक्रक्रमोपायः ७ मः ।
22 A. इति समयसंकेतविधिः ८ मः ।
24 B. इति क्षेत्रपीठसंकेतभूमिनिर्द्देशः ९ मः ।
29 B. इति कर्म्मप्रसरोदयो नाम १० मः ।
31 B. इति मन्त्रजापनियमनिर्द्देशः ११ शः ।
32 B. इति मन्त्रजपाक्षमालानिर्द्देशः १२ शः ।
36 A. इति देशकोदयनिर्द्देशः १३ शः ।
38 A. इति वज्रयोगिनीपूजानिर्द्देशः १४ शः ।
39 B. इति पात्रलक्षणनिर्द्देशः १५ शः ।
40 A. इति पञ्चामृतसाधनविधिः १६ शः ।
43 A. इति मण्डलसूत्रपाठलक्षणः १७ शः ।
46 A. इति अभिषेकः १८ शः ।
49 A. इति मृत्युनिमित्तदर्शनोत्क्रान्तियोगः १९ शः ।
50 A. इति चतुर्युगनिर्द्देशः २० शः ।
52 A. इति चर्य्यानिर्द्देशपटलः २१ शः ।
53 B. इति देवताप्रतिष्ठाविधिः २२ शः ।
58 इति होमनिर्द्देशः २३ शः ।
62 B. इति कर्म्मप्रसरौषधिप्रयोगनिर्द्देशः २४ शः ।
64 B. इति रसायनविधिपटलः २५ शः ।
68 A. इति वारुणीनिर्द्देशपटलः २६ शः ।
72 A. इति मन्त्रोद्धरण ,, २७ शः ।
74 B. इति होमविधि ,, २८ शः ।
76 A. इति तत्त्वनिर्द्देश ,, २९ शः ।

77 B. इति चित्रादिरूपलक्षणं ३० अः ।

80 B. इति चतुर्योगिनीनिर्द्देशपद्मवज्रक्रमबोधिचित्तसंक्रमणपटलः ३१ अः ।

83. इति बल्युपहारनिर्द्देशः ३२ अः ।

Last Col. इति श्रीहेरुकाभिधानमहातन्त्रराजे त्रिलक्षाद्धृत (?) महजाह्नयकल्पे श्रीसम्वरोदयतन्त्रराजसर्व्वयोगिनीरहस्यपठितचिह्नत्रयस्त्रिंशतिमः पटलः । × ×

Post Col. × शुभ सम्वत् ७८८ × × × तिथौ चित्रानक्षत्रे शुभकर्म्मयोगे × न निवासिनः वज्राचार्य्यश्री ।

III. 304. कुमारसम्भवटीका by रघु । 10 × 4 inches. Folia, 113. Lines 9 on a page. Ślokas, 2200. Character, Maithil. Appearance, new. Verse. Generally correct. Date ?

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

गङ्गापूरनिवासपङ्किलशिरस्सङ्घातसम्यग्जटा-
वि × व्यूहनवीनकाननचलद्वक्षोषधीवासभूः ॥
सेवानम्रसुरासुरेन्द्रमुकुटप्रत्युप्तसु × × द्युति-
प्रोद्भिन्नाम्बल × × × वलिधरस्त्वां पातु × श्रीधरः ॥
यद्यपेनेकैर्विबुधैः कृतात्र टीका प्रसिद्धार्थनिरुक्तिकात्री ।
इयन्तु गूढार्थविवेचनाय वितन्यते श्रीरघुना प्रयत्नात् ॥
+ + + + +

अस्त्युत्तरस्यामित्यादि इत्यादि ।

End. ॥ स ॥ स हरः प्रियामुखं दृष्ट्वा + + + ।
तद्गात्रवस्त्रपातनविकट + + + + + ।
इतो नास्ति ।

III. 305 A. मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तोद्योतः by मदनसिंह । 14 × 4½ inches. Folia, 163. Lines, 7 on a page. Ślokas, 5500. Character, Nāgara. Date ? Appearance, new. Prose and Verse. Correct.

See Nepal Catalogue, page 223.

Beginning. नमः श्रीगणपतये ।

प्रणम्य गिरिजासूनुं मदनेन महीभुजा ।
सर्व्वलोकहितार्थाय प्रायश्चित्तं निरूप्यते ॥ इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीकोदण्डपरशुरामेत्यादिविविधविरुदावलीविराजमानमानोन्नत-महाराजाधिराजश्रीशक्तिसिंहात्मजमहाराजाधिराजश्रीमदनसिंहदेव-रचिते मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तविवेकश्चतुर्थोद्योतः समाप्तः ।

Post Colophon. श्री शाके १६३१ । श्रावणकृष्णनवम्यां रवि शुभम् ।

III. 305 B. प्रायश्चित्तप्रकरणम् by भवदेव । 13 × 5 inches. Folia, 94. Lines, 8 on a page. Ślokās 1700. Date? Character, Newārī. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो विष्णवे ।

अनादिभवसम्भूतपापप्रशमकारणम् ।
स्मरणं वासुदेवस्य यस्य तस्मै नमोनमः ॥
मन्वादिस्मृतिमालोक्य सुविविच्य यथाक्रमं ।
क्रियते भवदेवेन प्रायश्चित्तनिरूपणम् ॥

तत्र प्रायश्चित्ते निरूपणीये गुरुत्वात् पञ्चमहापातकप्रायश्चित्तनिरूपण-पुरःसरमेवेतरप्रायश्चित्तनिरूपणं कर्त्तव्यं, मन्वादिवचनक्रमानुसारेण प्रथमं ब्रह्मवधप्रायश्चित्तमेव निरूप्यते । इत्यादि ।

End. याम्यं कृच्छ्रं समुद्दिष्टं मासेन स्मृतिपारगैः ।
सर्व्वकामप्रदं ह्येतत् सर्व्वकल्मषनाशनम् ॥
अत्रापि पञ्चधेनवः ॥ कृच्छ्रपरिच्छेदः समाप्तः ॥

Colophon. इति बालवड्भीभुजङ्गापरनाम्नः श्रीभवदेवस्य कृतौ प्रायश्चित्तप्रकरणम् समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । ब्रह्मवधादिप्रायश्चित्तकथनम् ॥

III. 306. दानरत्नाकर by चण्डेश्वर । 14 × 3 inches. Folia, 195. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2900. Date? Character, Newārī. Appearance, old. Verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla, 2069.

Col. Leaf 4 A. मैथिलमहेन्द्रसप्रक्रियमहासान्धिविग्रहिकठक्कुरवीरवीरेश्वरसुत-सप्रक्रियमहासान्धिविग्रहिकठक्कुरश्रीचण्डेश्वरविरचितदानरत्नाकरे दानविधिः समाप्तः ।

विषयः । आदौ हिरण्यदान ।
सम्वत्सरहिरण्यदान ।

यमोक्तहिरण्यदान ।

कौर्म्मंहिरण्यदान ।

महाभारतीयहिरण्यदान ।

आग्नेयपुष्यादिहिरण्यदान ।

विष्णुधर्म्मोक्तहिरण्यदान ।

आदित्यपुराणीयहिरण्यदान ।

शिवपुराणीयहिरण्यदान ।

विष्णुधर्म्मोत्तरीयहिरण्यदान ।

शिवपुराणीयरत्नव्याख्या

सप्तदानकसुवर्णदान ।

नारसिंहसुवर्णदान ।

विष्णुधर्म्मीयसुवर्णदान ।

शुद्धसुवर्णदान ।

वाराहे दान ।

आग्नदान ।

आग्नेयदान ।

× ×

प्रातर्हिरण्यदान ।

मध्याह्ने दान ।

सायंतनब्रह्मकर्त्तृकदान ।

नन्दिपुराणीयदान ।

स्कान्दपुराणीयसुवर्णतोलकदान ।

दरिद्राय सुवर्णतोलकदान ।

महाभारतीयदान ।

विष्णुधर्म्मोत्तरहिरण्यमाषदान ।

„ हिरण्यकुड्मलदान ।

अथ रजतदान ।

नारसिंहरजतदान ।

आग्नरजतदान ।

III. 307. महादानविनिर्णय by वाचस्पति । 14 × 2½ inches. Folia, 118. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1900. Character, Newāri. Date? Prose and verse. Correct.

It has been noticed by me, Nepal Catalogue, p. 122.

III. 308. स्मृतिसारः by हरिनाथ। See Rāj. Mitra, 1912. 15×4 inches. Folia, 183. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2800. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

It has been noticed before.

III. 309. ब्रह्मवैवर्त्तपुराणम्। 10×5 inches. Folia, 111. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1900. Character, Newāri. Verse. Correct. Appearance, new.

Beginning. ॐ नमः शिवय।

भवानीतनयाद्याद्यतनयानन्ददायक।
काशीवासजनाघौघहारिन् कुण्ढिन्नमोऽस्तु ते॥
जयति जयति काशी काशितज्ञानराशिः।
शिवहरिहरधातृश्रीगणेशाम्बिकानां॥
निवसति नियमाद्या तां भजध्वं भजध्वं।
स्मरत नमत शुद्धां शुद्धये कीर्त्तयध्वम्॥
ऋषय ऊचुः।
युगानि युगमानञ्च युगधर्म्माः सनातनाः।
युगेषु लोकचरितं श्रुतमस्माभिरादितः॥
पुनः कलियुगस्यास्य स्वरूपं वर्णयादितः।
कलिना धर्म्ममित्रेण वञ्चिता अपि सज्जनाः॥
सूत उवाचेत्यादि।

End. स्थूलादपिस्थूलतरा काशिका ब्रह्मरूपिणी।
यथा मनुष्यदेहेऽस्मिन् साधि × × × × ततः॥
तथा शृणुध्वमाश्चर्य्यं क्व मेरुः सर्षपाद्वरे।

Colophon. इति श्रीब्रह्मवैवर्त्ते महापुराणे तृतीयभागे रहस्यातिरहस्ये काशीमाहात्म्ये षड्विंशोऽध्यायः॥

विषयः।

इति श्रीब्रह्मवैवर्त्तपुराणे तृतीयभागे वैयासिक्यां काशीप्रशंसा प्रथमोऽध्यायः। (१)
" " " काशीमाहात्म्य। (२)
... ... (३)
" " अग्निशर्म्मसोमशर्म्माख्यानम्। (४)
" " कलिधर्म्मसंग्रहो नाम। (५)
" " मोक्षाध्यायः। (६)

इति श्रीब्रह्मवैवर्त्तपुराणे तृतीयभागे वैयासिक्यां प्रायश्चित्तप्रसङ्गः । (७)

„ „ प्रायश्चित्तनिर्णयः । (८)

„ „ पञ्चक्रोशीयात्रा । (९)

„ „ पञ्चक्रोशीयात्राक्रमः । (१०)

... ... (११)

„ „ काशीकृतप्रायश्चित्तगृहदानविधिः । (१२)

„ „ यमपुरीविवरणं नाम । (१३)

„ „ कल्पभेदकाशीप्रादुर्भावः । (१४)

„ „ „ पञ्चदशोऽध्यायः । (१५)

„ „ स्थितिक्रमो नाम । (१६)

„ „ विश्वेश्वरकाशीसंवादो नाम । (१७)

„ „ कामकलोपाख्यानं नाम । (१८)

„ „ कामकलासंवादो नाम । (१९)

„ „ भवानीमाहात्म्यम् । (२०)

„ „ एकविंशोऽध्यायः । (२१)

... ... (२२)

... ... (२३)

... ... (२४)

... ... (२५)

इति ब्रह्मवैवर्त्ते महापुराणे तृतीयभागे रहस्यातिरहस्ये काशीमाहात्म्ये षड्विंशोऽध्यायः ॥

III 310. पूर्त्तदिनकरोद्योतः । 13½ × 3½ inches. Folia, 99. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3200. Date, N.S. 794=1674 A.D. Character, Newāri. Prose. Correct.

The author is Viśveśvara Bhaṭṭa, better known as Gā̃ Gā̃ Bhaṭṭa, who placed Śivāji on the throne of the Mārhátta country. He names the work after his father, Dinakara. It treats of the subject of public works such as were known to the Hindus. After the usual maṅgalācaraṇa the writer says:—

नत्वा दिनकरं तातं सौभाग्याद्युपलक्षितः ।
पूर्त्तदिनकरोद्योतस्तत्सुतेन प्रपूर्य्यते ॥
गाँगाँभट्टापराख्येन विश्वेश्वरमनीषिणा ।
पूर्त्तदिनकरोद्योतकृतिरस्तु सतां मुदे ॥

पूर्त्तमाह व्यासः— वापी-कूप-तड़ागादि देवतायतनानि च ।
अन्नप्रदानमारामाः पूर्त्तमित्यभिधीयते ॥

III. 311. रामार्च्चनचन्द्रिका by आनन्दघन pupil of मुकुन्द । 9×3 inches. Folia, 143. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2000. Date, NS. 672=1552 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

This is an attempt to bring Rámacandra in the field of Tāntrika worship by giving him all the paraphernalia of Nyāsa, Vīja-mantra, Stava, etc. This has been already noticed by me in Vol. I, second series, Notices of Sanskrit MSS.

III. 312 A. संमोहनतन्त्र । 11×5 inches. Folia, 67. Lines, 10 on a page. Ślokas, 1700. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

It begins:— श्रीगणेशाय नमः ।

देव्युवाच । देवदेव महादेव सर्व्वसिद्धिप्रवर्त्तक ।
त्वत्तः श्रुतं मया सर्व्वं रहस्यातिरहस्यकम् ॥
इदानीं वद देवेश रहस्यमपरं विभो ।

शिव उवाच । रहस्यातिरहस्यञ्च कथं त्वयि निवेशितम् ।
तथापि तव सद्भक्त्या रहस्यमपि कथ्यते ॥
काली तारा छिन्नमस्ता सुन्दरी वगला रमा ।
मातङ्गी भुवना सिद्धविद्या च भैरवी तथा ॥
धूमावती च दशमी महाविद्या दश स्मृताः ।
— — — — ॥

It ends:— चत्वारिंशत्प्रभेदेन ब्रह्मराक्षसजातयः ।
पूर्व्वक्रमेण संसाध्य दुष्टानेतान् विनाशयेत् ॥
गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पुनः पुनः ।
रहस्यातिरहस्यञ्च रहस्यातिरहस्यकम् ॥
इति संक्षेपतः प्रोक्तम् किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ।

Last Col. इति श्रीमदक्षोभ्यमहोग्रतारासम्वादे संमोहनतन्त्रे द्वितीयखण्डे ब्रह्म-जातिवर्णने दशमः पटलः । शुभम् ॥
यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥

III. 312 B. श्रौतपद्धति by पद्मनाभ । $12\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 74. Lines, 13 on a page. Ślokas, 2100. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct. Date ?

Beginning. ॐ नमः श्रीगणेशाय ।

विघ्नराजं नमस्कृत्य देवीं सरस्वतीं तथा ।
शिष्याणामुपकाराय लिख्यते श्रौतपद्धतिः ॥

कृताधानस्य प्रथमपौर्णमास्यां मातृपूर्व्वकम् आभ्युदयिकश्राद्धम् । ततोऽन्वारभणीयं प्रतिपदि पुनः स्वरस्थाननिर्लेपः । पञ्चकपसंस्कारस्य पुनः—

\+ \+ \+ \+

III. 313 A. विष्णुधर्म्मोत्तरम् । 12×5 inches. Folia, 248. Lines, 9, 10, 12 on a page. Ślokas, 2000. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

श्रीगणेशाय नमः ।

नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं ।
देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत् ॥

वज्र उवाच ।

किं कर्त्तव्यं मनुष्याणां किं कुर्व्वन् सुखमश्नुते ।
अस्मिंल्लोके परे चैव केनाप्नोति महत् सुखम् ॥

मार्कण्डेय उवाच ।

अन्तर्व्वेदि बहिर्व्वेदि पुरुषेण विजानता ।
केन वा पूजनं कार्य्यं लोकद्वयमभीप्सता ॥ इत्यादि ।

End. नारोपकरणं द्रव्यं दद्याच्छूद्राय भाविने ।
मायैस्तुर्भिर्भवति पारणं प्रथमं द्विज ॥
कृत्वा नरश्चौषध पारणानि ।
लोकं समाप्नोति पुरन्दरस्य ।
तत्रोष्य राजन् सुचिरं च कालं ।
मानुष्यमासाद्य भवेत् समृद्धः ॥

Colophon. इति श्रीविष्णुधर्म्मोत्तरे चतुर्म्मूर्त्तिव्रतं नाम समाप्तम् ॥

III. 313 B. छन्दःकल्पलता by शङ्करकवि । 10 × 4 inches. Folia, 70. Lines, 8 on a page. Ślokas, 960. Character, Newārī. Date? Appearance, new. Verse. Correct. First leaf missing.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति ।
इत्युक्ता जातिवृत्तिः । स्रग्धरा यथा । इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीशङ्करकविविरचितायां छन्दःकल्पलतायां चक्राख्यो नवमः पल्लवः ॥

III. 314. कालीकुलक्रमार्च्चनं by परिव्राजक श्रीविमलप्रबोध । 10 × 2½ inches. Folia, 67. Lines, 5 on a page. Ślokas, 700. Date, N.S. 730=1610 A.D. Character, Newārī. Prose and verse. Incorrect.

It begins: — ॐ श्रीपरमशिवशक्ति श्रीश्रीनाथ ।
अशेषपारंपर्य्यक्रमस्वगुरुपादाम्बुजं यावत् प्रणौमि ॥
या चन्द्रे भूतभिन्नारवि हरिमदने गोत्रचन्द्रेश्च वह्नेः ।
हृन्नाभौ कन्दवक्त्रे त्रिदहनकुहरे द्वादशेकेन संस्था ॥
सृष्टिस्थैर्य्यान्तकर्त्री त्रिकलशककुला सर्व्वतश्चैकवृत्तिम् ।
तां कालीं नौमि नित्यं परमपदमयीं सत्सदानन्ददात्रीम् ॥
विश्वमित्रञ्च शिवञ्च श्रीकण्ठकुण्डलीश्वरम् ।
श्रीओघं मीनताकञ्चो वन्दे श्रीधर्म्मदेशकान् ॥

— — —

संवीक्ष्य विधिवत् ज्ञात्वा पञ्चचामरशेखरम् ।
पञ्चत्रिंशतिभेदाढ्यं वक्ष्ये श्रीकालिकार्च्चनम् ॥
× × कालत्रयसंयुक्तम् क्रमपञ्चविधूषितम् ।
परिपाटिक्रमेणैव सोपदेशं सुसिद्धये ॥

अन्ययागविधिः । आसनपूजाविधिः । संन्यासध्यानविधिः ।

Last Col. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीविमलप्रबोधपादविरचितकालीकुल-क्रमार्चनं समाप्तम् ।

Post Col. ग्रन्थप्रमाणमित्यङ्कतः ९०० । शुभमस्तु ।
नेपालहायने जाते व्योमवह्निमुनौ तथा ।
वैशाखेऽसिते × × × पूर्णं तल्लिखितं मया ॥

III. 315 A. वाराहीतन्त्रम् । 13×6½ inches. Folia, 233. Lines, 10 on a page. Ślokas, 4600. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीसुन्दरीकालिकावाराहीदेव्यै नमः ।
कामरूपे महापीठे चन्द्रचूडोपरिस्थिते ।
नानागणसमाकीर्णे विचित्रयोगिनीगणा ॥
यथा योग्य समादाय वाहनञ्च पृथक् पृथक् ।
तन्मध्यसंस्थिता वीरः प्रचण्डसूकराननः ॥
भावयुक्त नमस्कृत्य पप्रच्छ गुह्यकालिका ।
गुह्यागम कथं नाथ सर्व्वत्र श्रेष्ठ किं भवेत् ॥
कौतुकञ्च मयाश्चर्य्यमपवित्र पवित्रकं ।
वाराहीसंज्ञया तन्त्रं ध्यानागम कथं प्रभो ॥
किञ्चित् स्मरणमात्रेण चतुर्व्वर्गाः प्रकीर्त्तिताः ।
नमस्कृत्य पुनः प्राह विस्मयोत्फुल्ललोचनं ॥
श्रीचण्डभैरव उवाच ।
शृणु कालि प्रवक्ष्यामि चित्तमाधाय गोपितं ।
पुरा कृतयुगस्यान्ते विख्याता भुवनत्रयम् ॥
हिरण्याक्षः प्रोक्तं गजमूकासुराकारं ।
उपद्रुता जगत् सर्व्वं युद्धाक्षयमहाक्षयम् ॥
तथा उपासिता देवी वाराही सुमुखी सती ।
तस्यावध्य यदा हाली श्यामा काली च सत्वरः ॥
कदाचिन्नाममात्रेण वेष्टिता देवतास्त्रय । इत्यादि ।

End. वलिदानेन सन्तुष्टा संग्रामे जयदायिनी ।
सुन्दरीकालिकादेवी वाराही वरदायिनी ॥
वरदानी महाकाली महिषासुरघातिनी ।
कौमारी पूजयित्वा च अष्टोत्तरशतं प्रिये ॥
पूजयित्वा विधानेन देवि सन्तोषमाप्नुयात् ।

Colophon. इति वाराहीतन्त्रे दक्षिणाम्नायनिर्व्वाणपदे पूजाविधिर्नाम षड्त्रिंशः पटलः ॥

इति श्रीवाराहीतन्त्रे दक्षिणाम्नायनिर्व्वाणपदे महातिरहस्यतन्त्रावतारे प्रथमः पटलः । १ ।

पृः । ६८ । हुँ लाँ याँ वाँ लाँ श्राँ क्रोँ महाकालभैरव सर्व्वविघ्नान् नाशय नाशय ह्रीँ श्रीँ फट् स्वाहेति महाकालमन्त्रः ।

विषयः । वाराहीमहाकालादिदेवतानां ध्यानजपपूजाहोमासनसाधनादिकथनम् ।

III. 315 B. भुवनेश्वरीतन्त्रम् । 15 × 7 inches. Folia, 137. Lines, 11 on a page. Ślokas, 1700. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

III. 316. गोलोद्देशः by दामोदर । L 2010. 10 × 5 inches. Folia, 40. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1008. Appearance, old. Prose. Date, Sam. 1378. Correct.

The work has already been noticed in page 264 of my Nepal Catalogue.

In this MS. there are four verses, before the first verse of the other MS.

Bound up with it there is another MS. in the same sort of paper in Nāgara character, though in a different hand, a MS. dated श्रीशाके १७४५. Its Col. is इति यवनभाषायां यन्त्रराजस्य रचालेति विख्यातस्वसंज्ञकस् समाप्तिमगमत् ।

अथ परिभाषा । तत्र यन्त्रान्तर्गतखण्डानि रेखावृत्तानि च यानि सन्ति तेषां संज्ञा प्रोच्यते । तत्र यन्त्रराज(कौरिट)किरीटसक्तरज्जुमवलम्ब्य रज्जुः प्रोच्यते । तदाधारभूतधातुमयं कुण्डलम् कुण्डलशब्देन प्रोच्यते । किरीटसक्तकुण्डलसकलं शृङ्खलाशब्देन चोच्यते । यन्त्रराजकिरीटं सिंहासनशब्देन चोच्यते । यन्त्रराजपत्राकारभूतम् पत्रम् आगारशब्देन उच्यते । अधांशयन्त्रं मातृशब्देन उच्यते । भपत्रं ऊर्णनाभिजालशब्देन उच्यते । पत्ते मत्स्यादिग्राहकजालशब्देन उच्यते । तत्र कोष्ठकागारोपरिस्थपरिखाकारवृत्तैः षष्ठ्यधिकशतत्रयविभागाः सन्ति । ते च किरीटसक्तोर्द्ध्वाधोरेखातः पश्चिमाभिमुखाः सन्ति । तेषु पञ्चपञ्चान्तरेण पञ्चादयोऽङ्काः लेख्याः ॥

This seems to be a description of a clock-work in connection with an astronomical instrument, most likely a mural circle.

The author subsequently points the positoin of several stars in various constellations and asterisms.

III. 317 contains several MSS. of which :—

A. योगयात्रा by वराहमिहिर। In page 224 of the Nepal Cat. there is a description of this work, but the MS. there was defective, first five leaves of it missing. The present MS. begins :—

यश्चक्षुर्जगतः सहस्रकरवत् धाम्ना च धामार्कवत्।
मोक्षद्वारमपावृतश्च रविवत् ध्वान्तान्तकृत् सूर्य्यवत् ॥
आत्मा सर्व्वशरीरिणाम् सवितृवत् तिग्मांशुवत् कालभृत्।
साध्वीं नः स गिरं करोतु सविता योऽन्येन तुल्योपमः ॥
वक्ष्यामि भूपमधिकृत्य गुणोपपन्नम्
विज्ञातजन्मसमयं प्रविभक्तभाग्यम्।
अज्ञातसूतिमथवा विदितैः स्वभाग्यम्
सामुद्रयात्रिकनिमित्त सुतैः पृथक् तैः ॥

B. A copy of शिवताण्डव with its commentary on Nepalese paper in Nāgari character. The text ends :—

इति दक्षिणामूर्त्तिपार्व्वतीसंवादे सर्व्वतन्त्रोत्तमोत्तमे मत्तेन्द्रप्रपाये शिवताण्डवीये चराङ्के षोड़शकोष्ठयन्त्रलेखनप्रकारकथनं नाम चतुर्द्दशः पटलः।

The ṭikā ends :—

समस्तसम्पत्प्रस्तमिम × मनुसन्धाय सकलश्रियोपेतो भूभाण्डविबुधजनोऽनूपकृपया वृत्त पूर्णाष्टि (१६०२) + +

+ + + + + + शकेन्दुसमये मासाश्विने शिष्टुमे।
टीकैषा परिपूर्णतामुपगता कार्य्यात्मजप्रीतये ॥
षट्तन्त्रीकृपया + नल्पधरिणा विद्यार्थरत्नाकरः।
नैकस्तोमिनिधिमन्दरेण लिखिता श्रीनीलकण्ठेन या ॥

इति श्रीसमस्तसामन्तचूड़ामणिमरीचिचर्च्चितपादपीठोपान्तभूमिना श्रीमहाराजाधिराजकर्णमहाशयसूनुना श्रीमदनूपनृपसिंहेन प्रेरितपदवाक्यप्रमाणमर्य्यादाधुरन्धरचतुर्द्धरवंशावतंसगोविन्दसूरिसूनोः नीलकण्ठकृतौ श्रीशिवताण्डवटीकायामनूपव्याख्याने अनूपारामसंज्ञे षोड़शकोष्ठलेखनप्रकारकथनं नाम चतुर्द्दशः पटलः समाप्तः। समाप्तं टीका शाके १७११ माघशुक्लदशम्याम्।

C. उड्डीशतन्त्र Consists of 8 chapters only dealing with drugs and incantations and diagrams.

The last Col :

इति श्रीमहामहोपाध्यायपरिव्राजकाचार्य्यश्रीश्रीनाथकृते उड्डीशे अष्टमोपदेशः।

III. 318 वेदसारसहस्रनामव्याख्या by परमशिवेन्द्रसरस्वती। 15 × 8 inches. Folia, 40. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4000. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीसाम्बसदाशिवाय नमः ।
ऐश्वरं परमं तत्त्वं आदिमध्यान्तवर्ज्जितम् ।
आधारं सर्व्वभूतानामनाधारमविक्रियम् ॥
अनन्तानन्दबोधाम्बुनिधिमद्भुतविक्रमम् ।
अम्बिकापतिमीशानमनिशं प्रणमाम्यहम् ॥
ऐशमाद्यन्तनिर्म्मुक्तमतिशोभनमादरात् ।
नमामि विग्रहं साम्बं संसारामयभेषजम् ॥
महदादिविशेषान्तं जगद्यस्याः समुत्थितं ।
यस्यामेव लयं याति वन्दे तामम्बिकामहम् ॥
गुरुमूर्त्तिधरां गुह्यां गुह्यविज्ञानदायिनीम् ।
गुह्यभक्तजनप्रीतां गुहायां निहितां नुमः ॥
नत्वा गोपेश्वरं स्कन्दं साम्बं सद्गुरुमेव च ।
वेदसारसहस्राख्या व्याख्या सम्यग्विरच्यते ॥ इत्यादि ।

End. पिशाचादिविनाशाय जप्तव्यमिदमुत्तमं ।
नाम्नां सहस्रेणानेन समं किञ्चिन्नविद्यते ॥

Colophon. इति श्रीपाद्मे पुराणे पञ्चपञ्चाशत्सहस्रिकायां संहितायामुत्तरभागे विल्वकेश्वरमाहात्म्ये श्रीकृष्णमार्कण्डेयव्यासादिसंवादे वेदसारसहस्रनामैकोननवतितमोऽध्यायः ॥

शिवोऽवताज्जगदीशः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमदभिमतनारायणेन्द्रसरस्वती-पूज्यपादशिष्य-श्रीमत्परमशिवेन्द्रसरस्वतीविरचिता वेदसारसहस्रनाम-व्याख्या समाप्ता ।

Post Colophon. श्री शाके १७७१ । भाद्रकृष्णचतुर्द्दश्यां भृगौ शिवपदाब्जभक्तिनुन्नोऽरविन्दशर्म्मालिखत् शिवम् ॥

विषयः । वेदसाराख्यशिवस्तोत्रव्याख्या ॥

III. 319 contains:—

A. A complete copy of तिथिनिर्णय by भट्टोजि-दीक्षित. in Nāgari character and on country-made paper.

B. A copy of सूत्रानुसारि अग्निष्टोमप्रयोगः copied in Saṁ 1806 in country-made paper, in Nāgari character. The sūtra to which it belongs is not stated. The first sūtra quoted is ऋत्विजः प्रवृणीध्वं ।

C. A work entitled प्रतिमालक्षण from लक्षणसमुच्चय It begins:—

लक्षणञ्च प्रवक्ष्यामि नराणाम् हितकाम्यया ।
येन विज्ञानमात्रेण संक्षेपेण तु विस्तरात् ॥
लक्षणं साधयेत् सर्वं देवप्रासादनिर्म्मितम् ।
सुवर्णतारताम्रञ्च लौहपाषाणदारुकम् ॥
कांस्यञ्च मृन्मयञ्चैव पटवापुस्तकेति च ।
प्रतिमाप्रासादस्यैव अस्त्रमस्त्रादि योजयेत् ॥
योजितव्यं प्रयत्नेन लक्षणं समुदाहृतम् ।
कात्यायने × × विधिं नराणाम् हितकाम्यया ॥

D. A copy of पदार्थादर्शे दर्शपौर्णमासौ — a very old-looking country-made paper MS. It begins:—

कातीयं कल्पसूत्रञ्च श्रौतं कातीयमेव च ।
अनयोः कर्कभाष्यञ्च संप्रपादि × निर्णयान् ॥
एतान् आलोक्य यत्नेन शास्त्रं शिवं प्रणम्य च ।
पदार्थादर्शसंज्ञन्तु ग्रन्थं कुर्वे शुक्लकः ॥
तत्रादौ पौर्णमासोऽभिधीयते ॥

E. A copy of Puraścaraṇa-candrikā on Nepalese paper in Newāri character. The Col. is—

इति श्रीमत्परिव्राजकाचार्य्यश्रीविबुधेन्द्राश्रमपूज्यपादशिष्यविरचिता पुरश्चरणचन्द्रिका समाप्ता ॥

F. A copy of पार्थिवार्चनचूडामणि on Nepalese paper, in Nāgari character, of which

verse 2. नेपाले बहुपीठमण्डितशिवे कान्तीपुरी राजते ।
भूपालेन्द्रमहीश्वरस्य जयिनः शाकाब्धमुन्मीलति ॥
मत्वा द्राक् नवमीपदीसारुचिः बाला गुणज्ञा मतम् ।
तन्मार्गेण विवेचनाय कुरुते श्रीशम्भुपूजाविधिं ॥
वैदिकं तान्त्रिकञ्चैव लौकिकं वामकं तथा ।
पार्थिवादिमहं वक्ष्ये चूडामणिमनुत्तमम् ॥

The book was composed बाणवह्निवसौ (NS. 835; *i.e.*, A.D. 1715) इदं पुस्तकं स्वार्थं नीलकण्ठेन लिखितम् ॥

G. The chapter on उद्गाता from यज्ञतन्त्रसुधानिधि by the celebrated Sāyaṇācārya. Complete in 112 leaves on country-made paper and in Nāgari character.

H. A copy of चातुर्मास्यहौत्रप्रयोगः by नारायणमेघङ्कर ।

Col. इत्येष्टिकसुनाशिरीयपर्व्वहौत्रम् ।

इति मेघङ्करेत्युपनामकनारायणविनिर्म्मितो तार्त्तीयहौत्रसूत्रधर्म्म-चातुर्मास्यहौत्रप्रयोगः समाप्तः ।

III. 320. A. इन्द्रध्वजोत्सवकथनम् by शक्तिवल्लभभट्टाचार्य्य । 9 × 5 inches. Folia, 17. Lines, 12 on a page. Ślokas 400. Date ? Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

This is the 9th chapter of a work entitled Dāna Pravāsa, by a Bengali Paṇḍita, settled in Nepal. The topics treated in this chapter are :—

(1) इन्द्रध्वजोत्पत्तिकारणम् ।
(2) उत्थानकालः ।
(3) शक्रोत्थापनानि ।
(4) प्रातःकालादिविचारः ।
(5) लग्नविचार ।
(6) विसर्ज्जनविचारः ।
(7) उत्पाते शुभाशुभं ।
(8) वनगमनम् ।
(9) केतूपरि गृध्रादिपातः ।
(10) केतूत्थापनस्थलम् ।
(11) इन्द्रप्रतिष्ठापनस्थलम् ।
(12) पूजनम् ।
(13) केतुभग्ने केतूत्थापनप्रश्नं
(14) प्रयोगः ।
(15) संकल्पः ।
(16) ध्वजाङ्कप्रमाणम् ।
(17) कुमारिकादन्तमानम् ।
(18) अष्टम्यां प्रवेशः ।
(19) द्वादश्यां ।
(20) इन्द्रपूजा ।
(21) प्राणप्रतिष्ठा ।
(22) पताका ।
(23) होमारम्भः ।
(24) दक्षिणासंकल्पः ।
(25) विसर्ज्जनम् ।

III. 320 B. वीरचिन्तामणिः। 11×4 inches. Folia, 6. Lines, 17. Ślokas, 218. Date? Character, Nāgari. Appearance, old, worm-eaten. Verse. Correct.

Col. इति भगवतो व्यासस्य धनुर्वेदशार्ङ्गधरविरचिते वीरचिन्तामणिः समाप्तः।
ईश्वरोक्तधनुर्वेदात् व्यासऋषिसुभाषितात्।
पश्चान्याकृष्य रचितो ग्रन्थः संक्षेपतो मया॥

No. Sloka.		Subjects.
Slo.	27	इति धनुर्दानविधिः।
Slo.	46	इति धनुःप्रमाणम्।
	53	इति गुणलक्षणम्।
	59	इति फललक्षणम्।
	64	इति प्यायनविधिः।
	65	इति नाराचनालिकौ (नालिक = वन्दुक)।
	73	इति स्थानानि।
	78	इति गुणमुष्टयः।
	80	इति धनर्मुष्टिविधानम्।
	83	इति व्यायामः।
	100	इति लक्ष्यम्।
	108	इति शरलक्षणं।
	102	इति अनध्याय।
	126	इति लक्ष्यसम्बलम्।
	200	इति युद्धविधिः।
	218	इति व्यूहविधिः।

III. 320 C. संवत्सरकृत्यप्रकाशः by भास्करभट्ट। 12×5 inches. Folia, 83. Lines, 12 and 13 on a page. Ślokas, 2800. Date, N.S. 885=1665 A.D. Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

It begins:— नित्यं गोकुलकेलिकौतुकजुषां वल्लासभावाश्रयः।
— — — — —॥
सौवीमखण्डलखण्डमखण्डनमुनिर्वृन्दिलखण्डं जगत्।
आप्रहुर्म्मनिधानमेव वृषभं प्राज्ञ प्रजया निर्म्मी॥
अन्येषु प्रवदन्ति तत्र च पदं खण्डेषु यथार्थकं।
यत्नात् गार्ह्यखण्डसाम् क्षितितले स्वर्गादिकिं बुधाः॥

नानाग्रामललामसज्जनपदैर्यन्मण्डलं मण्डितम् ।
कामं कामदुघेव यत्र वसुधा दुग्धे + सूते स्वयम् ॥
वेदान् साङ्गपदक्रमानथ सदाधीते च वर्णत्रयी ।
पूज्यं यत्र सुरेन्द्रमौलिमिलितं पादारविन्दं हरेः ॥
सम्भूतः सुकृतभरैः किमु प्रजानां
तत्रैता नरपतिवृन्दवन्दनीयः ।
येन श्रीहरिचरणारविन्दयुक्तः
तेनोक्तमधुकरबाहचर्य्यवर्म्मा ॥ (?)
तस्मादाविरभूत् प्रभूतमहिमा भूपालभूषा मुनिः ।
दैन्यध्वान्तविदारणैः वितरणप्रोद्दामधामांशुमान् ॥
सानन्दं जनताचकोरनयनैः पानात् कलानां निधिः ।
भूदेवैरवलोकितो विधिरिव श्रीवीरसिंहो नृपः ॥
जानीमो यत्प्रतापज्वलदनलशिखारोचिषा दह्यमाना ।
सर्वा विश्वम्भरेयं जलनिधिवसना दग्धवासास्तदानीम् ॥
तत्श्रीमद्वीरसिंहामलकरकमलप्रोल्लसद्दानजातैः ।
न स्याच्चेत् त्वङ्गभङ्गावलिकलितवपुर्वारिधिर्वारिपूरैः ॥
धीरः श्रीवीरसिंहो रिपुनिचयचमूचर्वणाचण्डकालः ।
क्षोणीदेवाधिपालो निजसहजकुलालङ्कृतिः प्रादुरासीत् ॥
न्यञ्चत्सामन्तचूडामणिरुचिरचिताभीक्ष्णनीराजनाङ्घ्रिः ।
नानादानादिकौलव्रतनियमपरः श्रीप्रहारादिसिंहः ॥
श्रीविश्वम्भरपादपद्ममकरन्दास्वादनोल्लासित —
स्वान्तः कोऽपि कृतान्त एव रचितो दुर्दैवतो द्वेषिणाम् ॥
श्रेयानार्जनि सत्यधर्म्मनिरतः पाण्डोस्तनूजो यथा ।
भूपस्तत्तनयः सुजानवृहरिः प्रादुर्बभूव क्षितौ ॥
येनाकारि जनोपकारवितत स्फूर्जत्सुजानाम्बुधिः ।
प्रासादैः विविधैः सुरालयवरैश्चामण्डि भूमण्डलम् ॥
प्राप्यं कृत्य सपत्नसर्वनृपतीन् संमान्य मान्यानपि ।
श्रीमान् एष सुजानसिंहनृपतिः स्वाज्यं स्वराज्यं व्यधात् ॥
तस्मिन् वैकुण्ठपीठं विधिसमयवशात् सद्विमानैः प्रयाते ।
तत्तैर्थिकः प्रहारप्रभुसुकुलमणिर्नन्दनस्यण्डकीर्त्तिः ॥
दोर्दण्डैर्दृप्तचण्डः प्रथितमहिमा कोलराजोऽभिषिक्तः ।
भूपानां भाग्यसिंहो विलसति सुकृतैरिन्द्रमण्याविवर्णा ॥
जाते प्रभाविन्दुमणौ तु तस्मिन् विकाप्रथायात् श्रुतिकर्मवृन्दं ।

संकोचितं यद्यपि नीचलोकैः पयारविन्दं (न्निद्रन्दं) तरणी तमोभिः ॥
शैलेन्द्रप्रियकृत्स्यकौस्तुभमणिः सर्व्वार्थचिन्तामणिः ।
धर्म्मैकप्रतिबिम्बदर्पणमणिर्वृन्देलचूडामणिः ॥
श्रीमान् इन्द्रमणिः प्रभु र्विजयते भूपालभूषामणिः ।
तस्मात् प्रभोरिन्द्रमणेरुदारात्
गाम्भीर्य्यवारांनिधितो बभूव ।
दैन्यान्धकारौघमकिञ्चनानां
निर्म्मूलयन् श्रीयशवन्तचन्द्रः ॥

— — ..

24 आस्ते मही मण्डलपण्डितानां वदार्थविद्यागुणमण्डितानां ।
आधारभूमिर्यशवन्तदेवो भुक्त् सुराणामिव रत्नसारः ॥

— — ... — —

26 यशोवन्तभास्कराख्यं भास्करशर्म्मा निबन्धमातनुते ।
सन्तोषाय कवीनामालोच्य ग्रन्थसंघातम् ॥
तत्र तावत् मासो निर्णीयते । मध्यते परिमीयते इति व्युत्पत्त्या परि-
च्छेदकत्रिंशत्तिथ्यात्मककालविशेषं वक्ति ।

At the end two long verses are given to Jasovanta. Then author describes his own family.

अम्बकेश्वरे ऊरीकृतवासात्
अग्निहोत्रकुलनीरधिचन्द्रात् ।
पुण्यपूर्णपुरुषोत्तमभट्टात्
उद्बभूव सुकृतिर्हरिभट्टः ॥

— — — — —

तस्मादुद्भूतकीर्त्तेः + सुकृतभरात् सन्तु सन्तुष्टसन्तुः ।
साधूनामग्रगण्यो गवयजनविधौ जानितानां शरण्यः ॥
काशीवासाधिवासी हृतकठिनतरा[रा]तिसद्भूवर्गदम्भः ।
श्रीमान् आयाजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत् ॥
तत्सूनुना[भास्कर]शर्म्मणास्मिन् निदेशतः श्रीयशवन्तभूपतेः ।
विनिर्म्मिते श्रीयशवन्तभास्करे समाप्तिमागात् खलु वर्षकृत्यम् ॥

इति श्रीमत्सामन्तचक्रचूडामणिरचि-रचितनीराजनानीराजितकाशीश्वर-पञ्चम-गाह्विरवारविविधविद्वदावलीविराजमानमहाराजाधिराजश्रीमदिन्द्रमणिनृपनन्दन-श्रीमत्कुमारयशोवन्तसिंहप्रेरितश्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवाग्निहोत्रकुलतिलकायमान-श्रीमदायाजिभट्टसूनुभास्करविरचिते यशोवन्तभास्करे सम्वत्सरकृत्यप्रकाशः समाप्तः शुभं

श्रीः नेपालसं ८८५ आषाढ़ कृष्ण ३ शुक्रवासरे । अलिखत् धनञ्जयेन इदं ग्रन्थस्य परार्द्धं पूर्वार्द्धं धनञ्जयस्य पुत्रमुकुन्ददेवोऽलिखत् इति शुभम् ।

In fact the father wrote pp. 61—82, and the son wrote the rest. There is a long lecuna between the writing at p. 60. The father wrote rather a short, while the son a large hand. The long introduction gives a genealogy of the kings of Bundelkhund from Madhukara Sāha to Yaśovanta Sinha. The son of Madhakara was Vīra Sinha, under whose patronage Mittrā Miśra wrote 12 volumes of a smṛti compilation entitled Vīramitrodaya. He is credited with having assassinated Abul Fazal at the instigation of Jāhāngir. Vīra Sinha's son was Prahāra Sinha, who had two sons, Sujananarasinha and Indramaṇi. The patron of our author is the son of Indramaṇi. The author belonged to the Chitpāvana-family, to which the Peshwas belonged. His great-grandfather came from Tryambakeśvara in Konkan. His father was an Ayurvedic medical practitioner at Benares. It is curious to find that up to so late an age as that of the author, who flourished in the 17th century, the kings of Buṇḍela khaṇḍa bore the titular dignity of Kāśīśvara and Gāhervāra, titles assumed by the Hindu dynasty of Kanauj.

In verse 27, the author says :—

युग्मकालनिर्णयमुदारसागरं स्वस्य वीक्ष्य जड़ताञ्च मानसीं ।
खेदमत्र खलु किं वृथा कृथाः सारदास्तु तव पारदा सखे ॥

The author seems to have been frightened by the length of works like Dvaita Nirṇaya and Udāra Sāgara. But the king encouraged him to compile a new smṛti.

The subject of the book is given below :—

अथ मलमासकृत्यम् । ४ । २ ।
अथ निषिद्धानि । ६ । ३ ।
अथ पक्षः । ६ । ४ ।
अथ सामान्यसर्व्वतिथिनिर्णयः । ८ । ११ ।
अथ द्वितीयानिर्णयः । ९ । ४ ।
अथ तृतीयानिर्णयः । ९ । १२ ।
अथ ४ र्थी " । १० । ४ ।
अथ ५ मी " ।
अथ ६ ष्ठी " ।
अथ ७ मी " ।
अथ ८ मी " ।

अथ ९ मी निर्णयः ।
अथ दशमी „ ।
अथ एकादशीनिर्णयः स्मार्त्तानाम् । १४ । २ ।
अथ अधिकारिनिर्णयः । १४ । ५ ।
अथ नित्यकाम्यैकादशीनिर्णयः । १४ । ७ ।
अथ द्वितीयकाम्यैकादशीनिर्णयः । १४ ।
अथ व्रतविधिः एकादश्याः । ९ । ३ ।
अथ एकादशीकृत्यम् । ११ ।
अथ एकादशीव्रतनिवेदनम् । १८ । ६ ।
अथ वर्ज्यं । १८ । ३ ।
अथ त्रयोदशीनिर्णयः । १८ । ७ ।
अथ चतुर्द्दशीनिर्णयः । १९ । ६ ।
अथ अमावास्यानिर्णयः । १९ । ३ ।
अथ अमावास्याकृत्यं । २१ । १० ।
अथ इष्टकालनिर्णयः । २१ । १० ।
अथ पिण्डपितृयज्ञः । १२ । २ ।
अथ एकभक्तः । २३ । ३ ।
अथ नक्तं भोजनम् । २३ । ४ ।
अथ अयाचितम् । २३ । १२ ।
अथ व्रतोपयुक्तपरिभाषा । २४ । १० ।
अथ संक्रान्तिनिर्णयः । २५ । १२ ।
अथ चैत्रमास । २८ । ३ ।
अथ अनन्तव्रत । ४१ ।
अथ आश्विन । ४३ ।
अथ नवरात्र । ४८ ।
अथ तीर्थोपयोग । २४ ।

III. 321. पूजाकल्पलता । 16×3 inches. Folia, 124. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 5,300 (by a statement in the MS.) and 4,300 by calculation. Date, N.S. 789 = 1669 A.D. Character, Maithili. Prose. Correct. Appearance, old and mouse-eaten and worm-eaten.

This MS. belonged to × × Nārāyaṇa Bhāhuka, who was the Guru of Pratāpamalla Deva of Kāntipurī or Kathmaṇḍu. The owner is called Mahāmahopādhyāya and Paramārhāsaniya. Pratāpamalla is described as Kavīndra and his kingdom as Sthiratara.

The work begins :—

श्रीकृष्णचरणद्वन्द्वमाधाय हृदयाम्बुजे ।
पूजाकल्पलता तस्य परितोषाय तन्यते ॥

This is a work on Tāntrika worship as distinguished from Smārta worship.

III. 322. नारदपञ्चरात्र । 10 × 3½ inches. Folia, 156. Lines, 9 on page. Ślokas, 4,200. Date, N.S. 1002=1802 A.D. Character, Nāgari. Appearance, new. Verse. Correct.

Last Col. इति श्रीनारदपञ्चरात्रे ज्ञानामृतसारे पञ्चमरात्रे योगप्रतरणं नाम एकादशः अध्यायः ।

Described in I.O. 398, 1007, 1799.

Leaf marks.	Subjects.
1	मङ्गलाचरणम् ।
2	व्यासशुकसंवादार्थप्रस्तावः ।
,,	शुकप्रश्नः ।
3	शुकस्तुतिः ।
,,	कृष्णभक्तस्तुतिः ।
,,	पञ्चरात्रपदव्याख्या ।
,,	पञ्चविधज्ञानकथनम् ।
4	सप्तपञ्चरात्रग्रन्थकथनम् ।
5	नारदपञ्चरात्रग्रन्थप्रशंसा ।
,,	"आराधितो यदि" इति श्लोकः ।
6	अस्य प्रतिचरणव्याख्या ।
7	अस्यैव द्वितीयव्याख्या ।
8	नैवेद्यमाहात्म्यकथारम्भः ।
19	श्रीकृष्णध्यानम् ।
,,	श्रीकृष्णकवचं ।
25	नारदकृतगणेशस्तोत्रम् ।
26	तत्कृतं शिवगुरुस्तोत्रम् ।
28	कृष्णमन्त्रोद्धारः ।
29	नारदस्य शिवगुरुकरणकारणं ।
,,	प्रश्नोत्तरार्थम् उपबर्हणोपाख्यानारम्भः ।

Leaf marks.	Subjects.
123	उपचारपरिभाषा ।
124	पूजोपचारमन्त्राः ।
125	पञ्चधा पूजाकथनम् ।
126	अपराधा ।
127	कलौ मन्त्रोपदेशविधिः ।
,,	बालकृष्णमन्त्राः ।
128	पृथक्मन्त्रपूजाध्यानविधिः ।
131	दशार्णमन्त्रषट्कर्म्मप्रयोगः ।
138	राधासहस्रनाम ।
148	राधाकवचकथनम् ।
142	राधाकृष्णनामार्थकथनम् ।
152	जन्माष्टमीनिर्णयः ।
153	षट्चक्रकथनम् ।
955	नामोपासनयोगकथनम् ।

III. 323. सम्पुटोद्भव । $13\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 94. Lines, 8, 9, 10 on a page. Ślokas, 3,000. Date, N.S. 788=1668 A.D. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

This is an interlocution between Bhagavān and Vajragarbha Bodhisattva about the mysteries of Tantra. This is the best of Tantras, perhaps the first of its kind in Buddhism, as it treats of the union of Prajñā and Upāya, and the beginning of secret worship.

Col. इति सम्पुटोद्भवे सर्व्वतन्त्रराजे सर्व्वकल्पनिदानतिलक एकादशमः ।
इति सम्पुटोद्भवो नाम महातन्त्रराजः समाप्तः ।

III. 324 A. वसन्ततिलक by कृष्णपादाचार्य्य । $15 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines, 8 on a page. Ślokas, 500. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Correct. Incomplete.

The MS. ends with the 7th paṭala and a few letters of the 8th. But we know from its Tīkā III. 290 I, that it has 10 chapters.

It begins:—

समविषममहासुखसम्प्रविंशत् महाबोधिपालिकधर्म्मस्वभावस्थितम्
सार्गनाड़ीचतुश्चक्रमुख्यं शरचतुर्द्दशव्यञ्जनविभूषितम् ।

कायवाक्चित्तभेदसंस्थितानां पीठाधिकानां
चतुर्विंशतीनां दशानां भुवनानामीश्वरम् ॥
सर्व्वगं सर्व्वजञ्चैव सर्व्वद्वन्द्वमध्यसङ्गतम् ।
व्योमरूपं परं शान्तं हेरुकं महासम्बरम् ॥
ज्योतीरूपं तत्त्वरूपं वसन्ततिलकाख्यकम् ।
नाडीचक्रनाथं प्रणम्य सपरार्थसौख्य + + + ।
वसन्ततिलकं वक्ष्ये योगपीठविनिर्गतम् ।

There seems to be two works under the title of Basanta-Tilaka. The present work, mostly in verse, is by Kṛṣṇapada. The other work, a short one, divided in Nirdesas and not in Paṭalas, as the present one, is by Śrīdhana at the request of his Guru Daśavalacārya. Both treat of almost the same subject, namely, the worship of Heruka and Vajra Varāhí. The Ṭikā, though it names its chapters as Nirdesas, is commentary of Kṛṣṇapāda's work; and this is borne out by a careful comparison of the two works.

III. 324 B. साधनसमुच्चय । 15×5½ inches. Folia, 118. Lines, 10, 11 on a page. Ślokas, 4300. Date? Character, Newari. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

The leaves are generally coloured yellow on one side. The work is not complete. It begins with a hymn to Vairocana.

आर्य्यमारीचीधारणीपीठोपदेशः ... ... (१)
पर्णशवरीसाधनविधिः ... ... (२)
आर्य्यपर्णशवरीधारणी ... ... (३)
इति शुक्लप्रज्ञापारमितासाधनं ... ... (४)
पीतवर्णप्रज्ञापारमितासाधनं ... ... (५)
पीतवर्णसंक्षिप्तप्रज्ञापारमितासाधनं ... ... (६)
सितवर्ण ,, ,, ,, ... (७)
शुक्लपारमिता ,, ... (८)
कृतिरियं पण्डित श्रीपद्मवर्द्धनपादानाम् ।
कनकवर्णप्रज्ञापारमिता ... ... (९)
इति प्रज्ञापारमिता ... ... (१०)
,, कनकवर्णप्रज्ञा ... ... (११)
,, प्रज्ञापारमिता ... ... (१२)
कृतिरियं आर्य्यवज्रपादानाम् प्रथमसाधनकः ।

इति	साधनसमुच्चये	खसर्पणलोकेश्वरस्य		साधनम्	(१३७)
”	”	”	रक्तलोकेश्वरस्य	”	(१३८)
”	”	”	सिंहनाद	”	(१३९)
”	”	”	”	”	(१४०)
”	”	”	वलिमन्मथ	”	(१४१)
”	”	”	आर्य्यजाङ्गुली	”	(१४२)
”	”	”	सितैकवीर	”	(१४३)
”	”	”	”	”	(१४४)
”	”	”	संक्षिप्तकुरुकुल्ल-	”	(१४५)
”	”	”	”	”	(१४६)
”	”	”	रक्तयमारि	”	(१४७)
”	”	”	कृष्ण ”	”	(१४८)
”	”	”	भुजताम्र	”	(१४९)
”	”	”	स्थिरवज्र	”	(१५०)
”	”	”	मुक्तनारपवन	”	(१५१)
”	पण्डिताभयाकरगुप्तविरचितमुक्कुम्भजम्भर			”	(१५२)
”	”		संक्षिप्तजम्भर	”	(१५३)
”	”		वज्रतीक्ष्णभट्टारकस्य	”	(१५४)
”	”		वश्याधिकारमञ्जुश्री	”	(१५५)
”	”		आर्य्यतारा	”	(१५६)
”	”		”	”	(१५७)
”	”		खदिरतारा	”	(१५८)
”	”		तारा	”	(१५९)
”	”		संक्षिप्तमारीचि	”	(१६०)
”	”		उडियान ”	”	(१६१)
”	”		चुन्दा	”	(१६२)
”	”		मारीचि	”	(१६३)
”	”		कक्कोल ”	”	(१६४)
”	”		यमान्त्यैक	”	(१६५)
”	”		निदानसप्तकम्		(१)
”	”		जाति	”	(२)
”	”		दोष	”	(३)
”	”		गुण	”	(४)

इति साधनसमुच्चये लिङ्गसप्तकम् (५)
" " " प्रारम्भ " (६)
" " " प्रणाल " (७)
" " " प्रमाण " (८)
" " " द्रोण " (९)
" " " द्विरधारा " (१०)
" " " मण्डल " (११)
" " " मन्त्र " (१२)
" " " क्रिया " (१३)
" " " आराम " (१४)
" " " खेल " (१५)
" " निरानाशैनां साधनम् (१६६)
इति नागप्रतिमार्च्चनम् ।

III. 325 A. पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिका by यादवेन्द्रदशावधान । 15 × 7¼ inches. Folia, 47. Lines, 16 on a page. Ślokas, 2100. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Correct.

It ends :— फणिभाषितवृत्तवारिधौ विषमे सन्तरताऽऽकुलात्मना
सुधियः परिशोधयन्तु तत् कृपया यन्न विलोकितं मया ।
अध्यापकनिरपेक्षा पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकाटीका
श्रीयादवेन्द्रविरचिता तिष्ठतु विदुषां सदा कण्ठे ॥

श्रीयादवेन्द्रदशावधानभट्टाचार्य्यविरचितायां पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकायां टीकायां वर्णवृत्ताख्यो द्वितीयः परिच्छेदः । समाप्ता पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकेयम् ॥

III. 325 B. 12 × 4 inches. Folia, 33-91. Lines, 11 on a page. Ślokas, 1400. Date? Character, Newārī. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

This MS. contains several works. Haṭha Pradīpikā ends in leaf 44 B.

इति सकलशास्त्रसमुच्चये स्वात्मारामयोगीन्द्रविरचितायां हठप्रदीपिकायां चतुर्थोपदेशः समाप्तः ।

The Śābara Tantra ends in leaf 65 A.

इति त्रिलोचनासिद्धिः ।

The Cīnācāra ends in leaf 77 A.

इत्याचारसारतन्त्रे हरगौरीसंवादे परमरहस्यातिरहस्यकथने संविदा कल्पे संविद्बोधनस्वीकारविधिः समाप्तः पटलः ।

The Samayācāra ends in leaf 87 A.

इति पार्वतीश्वरसंवादे समयाचारं सम्पूर्णम् । ?

The Pātravandana ends in leaf 88 A.

इति रुद्रयामले पात्रवन्दनवस्तोत्रम् समाप्तम् ।

The Uluka Kalpa ends in 91 B.

इति द्वितीयकल्पञ्च उलुकस्य अलङ्कृतम् ॥

III. 326. कारण्डव्यूह । Substance, Nepalese, black-dyed and well-polished paper, 14×4 inches. Folia, 102 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1000. Character, Newāri. (Rañjā) ornamental. Prose. Correct. Date, N.S. 803=1683 A.D.

The work has been noticed by Dr. Rājendralāla. See Nep. Bud. Lit., p. 101.

The MS. has been beautifully written on stiff black paper like black boards, having 3 lines written in gold and 2 lines in silver. The date is given both in a chronogram and in figures. But the two dates do not agree. One is N.S. 803 and the other is नेपालसम्वत् भुवनविन्दुहयगे ।

The first 82 leaves of this MS. contain the Kāraṇḍavyūha, at the end of which the dates are given. The other leaves contain the Saṅgiti of Durgati Pariśodhana, which has been noticed by Dr. Rājendralāla Mittra in Nep. Bud. Lit., p. 85.

III. 327. हरमेखलाया नेपालभाषाटीका । 10×4½ inches. Folia, 157. Lines, 11 on a page. Ślokas, 3300. Appearance, old. Character, Newāri. Date? Prose. Correct.

Bound with the same MS. there is a short work entitled Kāraka Vāda by Jaya Rāma.

इति महामहोपाध्यायश्रीजयरामविरचिते कारकवादः समाप्तः ।

This MS. was copied in गुणनागवसौ अब्दे (N.S. 883=1763 A.D.) in Newāri character.

III. 328 A. अनुमितिविचार by हरिरामतर्कवागीश । 10½×5 inches. Folia, 45. Lines, 10 on a page. Ślokas, 900. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगौरीगणेशविनायकाय नमः ।

अनुमितिपरामर्शयोः सामान्यतोऽनुमितित्वपरामर्शत्वाभ्यां कार्य्यकारणभावः परामर्शत्वञ्च जातिविशेषः । न तु व्याप्तिविशिष्टपक्षधर्म्मताविषयकनिश्चयत्वं । अतो व्याप्तादेः साध्यादिभेदेनाननुगमेऽपि न क्षतिः । न च तादृशजातौ मानाभावः । अनुमितित्वस्यानुगतकार्य्यजनकतावच्छेदकतयैव तत्सिद्धेः । न च तादृशजातेर्व्याप्यत्वादिना साङ्कर्य्यमिति वाच्यम् । मानसपरामर्श एव तादृशजातिस्वीकारेण व्याप्त्यादिसाधारण्यविरहेण साङ्कर्य्यविरहात् । एवं सति व्याप्यादिज्ञानादव्यवहितनिश्चयदशायां फलापलाप इति तु नाशङ्कनीयम् । तादृशज्ञानप्रत्यक्षानानन्तरं तन्मूलकोपनीतभानात्मकमानसपरामर्शोत्पत्त्यैवानुमितिसम्भवादित्यादि ।

End. व्याप्यविशेष्यकपरामर्शकाले सिद्धिसत्त्वे पक्षविशेष्यकपरामर्शेनानुमित्युत्पद्यतामित्याकारकेच्छासत्त्वादनुमित्यापत्तिरिति विभिन्नयोरेव तादृशपरामर्शयोर्हेतुत्वं युक्तमिति ।

Colophon. इति श्रीहरिरामतर्कवागीशभट्टाचार्य्यविरचितोऽनुमितिविचारः समाप्तोऽभूत् ॥

आख्याचरणानुसेविश्रीभवानीशङ्करभट्टेन स्वपठनार्थमनुमितिपरामर्शयोर्लिखितं नेपालपट्टने । गुरवे नमः ।

कृष्णो मेऽभिमतं करोतु ॥

विषयः । अनुमितिपरामर्शयोः कार्य्यकारणभावविचारः ॥

III. 328 B. परिभाषाभास्कर by भास्कर । 10½ × 5 inches. Lines, 10 on a page. Folias, 50. Extent in slokas, 1000. Character, Nágarí. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीसाम्बसदाशिवाय ।

आखण्डलादिसुरमण्डलमण्डनं स-
मुद्दण्डकोकविरहानलदण्डचण्डम् ।
ईडेऽहमत्र वसुबोधितपद्मकाण्डं
मार्त्तण्डमण्डलमखण्डिति कालदण्डम् ॥
श्रीगुरून् पितरौ नत्वाग्निहोत्री भास्कराभिधः ।
भास्करं परिभाषाणां तनुते बालबुद्धये ॥ इत्यादि ।

End. अतएवानिष्टप्रसक्तौ नैषामभ्युपगम इति ज्ञापकसिद्धार्थानुवादित्वमिति न परिभाषाव्याख्यानिष्टापादनं साम्प्रतमिति सकलेष्टसिद्धिः ॥ ० ॥

परिभाषाकमलिनीर्युक्तिरश्मिभर्विकाशयन् ।
भास्करः पण्डितालीनां ख्यातं सानन्दयत्वयम् ॥
अयम्बकेश्वरपुरीकृतवासादग्निहोत्रिकुलनीरधिचन्द्रात् ।
पुण्यपुण्यपुरुषोत्तमभट्टाद्बभूव सुकृती हरिभट्टः ॥
वेदवाक्यनिचयावचयेन प्रेषितो विधिरिवेह बुधौघैः ।
लोकगीतविमलायतकीर्त्तिः सोऽपि सज्जनमणिर्जयतिस्म ॥
तस्मादुद्भूतकीर्त्तिः कृतसुकृतभरान्मन्त्रतन्त्रस्वतन्त्रः
साधूनामग्रगण्यो गदद्लनविधौ मानवानां शरण्यः ।
काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनतरारातिषड्वर्गदम्भः
श्रीमानापोजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत् ॥
तनय इह तदीयोऽचीकरद्भास्कराख्यः
फणिपतिमणिनामासंश्रयं भावयित्वा ।
परमलपरिभाषाभास्करं सापि यत्र
सुरतररविपादे सच्चिदानन्दरूपे ॥ (?) .
अत्राभ्यासो मनीषा वा सुकृतं वा न किञ्चन ।
मन्ये गुरुकृपाकल्पलतिकैवादिकारणम् ।

Colophon. इति श्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवाग्निहोत्रिकुलतिलकायमानहरिभट्टसूनु-श्रीमदापोजिभट्टसूनुभास्करविरचितः परिभाषाभास्करः समाप्तिमगमत् ।

विषयः । आख्यातादीनां शक्तिनिर्णयादिपुरःसरं धातुप्रातिपदिकादीनां स्वरूप-निर्णयः ।

III. 328 C. रुद्राक्षमाहात्म्यम्, स्कन्दपुराणीयम् । 10×4 inches. Folia 13. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 200. Character, Newári. Date? Appearance, very bad. Incorrect.

Beginning. नमोगणपये । श्रीशिवाय नमः ।
यस्य पार्थिवचिन्तामणिविद्यामन्त्रस्य निग्रहानुग्रहकर्त्ता
ब्रह्मर्षिः कामदुघा देवता गायत्री छन्दः श्रीशवरस्वरूपिणी
पार्थिवेश्वरचिन्तामणिर्देवता ॐ ह्रौँ बीजं ह्रौँ शक्तिः
नमः कीलकं ममाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥ इत्यादि ॥

End. श्रीईश्वर उवाच ।
रुद्राक्षे + + सिध्यन्ति जपित्वा + + धारणात् ।
रुद्राक्षधारणात् वत्स न पापं विद्यते क्वचित् ॥

\+ + + + +
\+ + + + +
\+ + + + +

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे काशिकाखण्डे रुद्राक्षमाहात्म्यं समाप्तम् ॥

III. 328 D. पञ्चरुद्रप्रकारकथनम् । 11½ × 5 inches. Folia, 55. Lines, 10 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Newārī. Appearance, tolerable. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीविघ्नवल्लीविदारकाय नमः ।
भवानीपतिमानम्य वेदिकानन्ददायिनीं ।
श्रोतॄर्वक्ष्याम्यहं रुद्रपद्धतिं मुग्धबोधनीम् ॥
हिमाद्रिशिखरासीनं नन्दिनं विश्वनन्दिनं ।
भक्त्या प्रणम्य शिरसा शतानन्दोऽब्रवीदिदं ॥

शतानन्द उवाच ।
भगवन् श्रोतुमिच्छामि रुद्राख्यानं सुविस्तरं ।
कथं रुद्र त्वमभवीत् कतिधा रुद्रसम्भवः ॥
को वा रुद्रः कथं जातः कति नामानि तस्य वै ।
कानि कानि च तस्यासन् + + + कति च स्त्रियः ॥ इत्यादि ।

End. कथां पार्श्वद्वये वामं कलानामथ त्रयोदश ॥
प्रथमा वामदेवाय नमोऽस्त्वित्यादृजः कला ।
ज्येष्ठाय नमो रक्ता द्वितीया परिकीर्त्तिता ॥ (?)
इतो नास्ति ॥

विषयः ।

इति श्रीमहारुद्रकल्पे नन्दिकेश्वरशतानन्दसंवादे पञ्चरुद्रप्रकारकथनं नाम प्रकरणम् ।
" " क्रमविपाके अधिकारिनिरूपणं नाम प्रकरणम् ।
" " कालरुद्रप्रकरणं समाप्तम् ।
" " मण्डपनिर्म्माणप्रकरणम् ।
" " तोरणद्वारस्थापप्रकरणम् ।
" " वेदिनिर्म्माणप्रकरणम् ।
" " ध्वजारोपणप्रकरणम् ।
" " कुण्डनिर्म्माणप्रकरणम् ।
" " सर्वतोभद्रनिर्म्माणप्रकरणम् ।
" " न्यासप्रकरणम् ।

III. 328 E. महाभाष्यप्रदीपविवरणम्, आद्यखण्डितम् । 11 × 4 inches. Folia, 336. Lines, 7 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Newāri. Appearance, old. Generally correct.

Colophon. इति श्रीनारायणविरचिते कैयटविवरणे अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थे पादे प्रथमाह्निकं पादोऽध्यायश्च समाप्तः ।
विवरणं समाप्तम् ।
कृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय च ।
नन्दगोपकुमाराय गोविन्दाय नमोनमः ॥

III. 328 F. पुष्पमाहात्म्यं । 10 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 170 slokas. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct. Date, N.S. 801 = 1681 A.D.

Beginning. ॐ गुरवे नमः । पुष्पमाहात्म्यं ।
अथ पश्चिमाम्नायक्रमः ।
जाती च पाटलीयूथीचम्पकैः श्वेतउत्पलैः ।
केतकीहेमजाती च + + + शतपत्रकैः ॥
बन्धूकपद्मकुन्दाख्यैः स + पुष्पैश्च पाटलैः ॥
कुसुमैः किंशुकैः पुष्पैः पुन्नागनागकेतकैः ।
बकुलैस्तगरैश्चान्यैः + + कन्दाख्यसम्भवैः ॥ इत्यादि ।

End. इति मासि मासि श्रीमहादेवपुष्पप्रदानम् ।
पश्चिमाम्नायोत्तराम्नायसिद्धिलक्ष्मीदक्षिणाम्नायनीलसरस्वत्यूर्द्ध्वाम्नाय-
देवीनां पुष्पप्रदानशुभाशुभं ॥ तन्त्रान्तरसंग्रहः ॥

Post Colophon. संवत् ८०१ । ॐ नमः श्रीपरदेवतायै ।

III. 328 G. सिद्धान्तकौमुदीविलासः by भास्कर । 12 × 5 inches. Folia, 81. Lines, 14 on a page. Extent, 3300 slokas. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ कौमुदीविलासो लिख्यते ।
धातुलीलामवक्षती मुखाब्जो-
दीर्भिर्विश्वोत्तीर्णैः शङ्करस्य ।

मूर्त्तिस्तस्यास्तमगार्द्धयकाया (?)
सौरी माया कापि पायादपायात् ॥
मुनिसिद्धान्तसुधामयकौमुद्या(द)मप्यपेतदोषायाम् ।
विद्वन्मानसकमलं भास्करकृतितः प्रमोदमाप(?)तामित्यादि ॥

Colophon. इति श्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवश्रीमदग्निहोत्रिकुलतिलकायमानहरिभट्ट-सूनुश्रीमदापोजिभट्टतनूजभास्करकृते वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदीविलासे ऽव्ययार्थः ॥
श्रीयाकुरसिंहस्याक्षरमिदम् । शुभम् ॥

III. 329 A. व्यवहारालोकः (व्यवहारतत्त्वालोकः) by गोपालसिद्धान्तवागीश। 15½ × 4½ inches. Folia 28. Lines, 9 on a page. Slokas, 1200. Character, Maithil. Date N.S. 773=1853 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणपतये ।
अथ व्यवहारतत्त्वालोकः ॥
व्यवहारो जयभङ्गाविव्यवस्थापनम् । इदञ्च वादकथातत्त्वनिर्णीषु-कथात्वादिति मिश्राः । तन्न तन्मते वितण्डाप्रसङ्गानुपपत्तेः । अस्मन्मते जल्पः जयभङ्गफलकत्वात् । न च प्रतिष्ठापनाधीनत्वाद्धितत्वं । प्रतिष्ठापनाफलस्यार्थव्यवसम्पन्नत्वात् सत्प्रतिपक्षोद्भावकस्यत इति च + + + + + + + ।
द्विपदो व्यवहारः स्याद्धनहिंसासमुद्भवः ।
द्विः सप्तधार्थमूलस्तु हिंसामूलश्चतुर्विधः ॥
ततः प्रश्नपरिभाषामाह कात्यायनः । इत्यादि ॥

End. धर्म्मार्थं येन दत्तं स्यात् कस्मै विद्यावते धनम् ।
पश्चात्तेन तथा तस्माद्देयं तस्य + + + ॥
यदि संसाधयेत्तत्खण्डे कुर्य्याल्लिख्येन वा पुनः ॥ ?
राज्ञादाप्यः सुवर्णं स्यात्तथा रुपस्य निष्कृतिः ।
विवादव्यवहारेऽस्मिन्निवितथ्यान्तसंकुले ।
तत्त्वालोकसहायास्तु निःशङ्कायां तु धीधनाः ? ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालसिद्धान्तवागीशभट्टाचार्य्यविरचितव्यवहारालोकः समाप्तः ॥

संवत् ७७३ वैशाखकृष्णाष्टम्यां श्रीहरिवंशशर्म्मणा लिखितं ।

स्मृतिदर्पणे । समुद्रयात्रा दीक्षा च सुराग्रहश्च कन्याविवाहोऽप्यसवर्णजातेः ।
पुनर्विवाहो गतभर्तृकायाः समिन्धनञ्चापि सुखेन वह्नेः ।
दत्तेतराणामपि पुत्रकाणां प्रतिग्रहश्चापि समुद्रयानं ।
शौचाद्यसक्तस्य स्मृतिर्जलादावेका + + + स्तनयादिवृत्तिः ॥
पशोश्च हिंसा मधुपर्क आत्मशुद्धिर्म्महापातकदूषितानां ।
कमण्डलोर्द्धारणमग्निहोत्रं स्रुवावलेहश्च नराश्वमेधौ ।
द्वितीयजन्मन्यपि दीर्घकाल आशौचसत्तोचविधिः कलौ न ॥
युगे युगे ये विहिताश्च धर्म्माः देशे च यस्मिन् निवसन्ति विप्राः ।
निन्दा न कार्य्या मनसापि तेषां धर्म्मं प्रयत्नात् कुरुतेऽनवद्यम् ॥
शुभं भूयात् ॥

विषयः । साक्षिकथनम् । साक्षिप्रश्नः । व्यवहारविषयविवादपदनिर्णयः । क्रयविक्रयानुशयः ॥ अथ सीमाविवादः । दण्डपारुष्यं । अथ चौर्य्यापवादः । स्त्रीपुरुषधर्म्मकथनम् । कूटसाक्ष्यधिकारः ॥

III. 329 B. प्रमाणपल्लवः by नरसिंहठक्कर । See Rāj Mitra 1836. $15\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 31. Lines, 8 on a page. Ślokas 1800. Character, Maithil. Date? Appearance, new. Prose and verse. Correct.

III. 330. स्मरदीपिका । $9 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 62. Lines, 5 on a page. Ślokas, 650. Date, N.S. 754=1634 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

After the usual invocation it runs thus :—

कृष्णदेहसमुद्भूत जगदानन्दकारक ।
रतीश रुक्मिणीपुत्र कामदेव नमोस्तु ते ॥
हरकोपानलेनापि भस्मीभूतकृतस्मरः ।
अर्द्धगौरीशरीरोहि तेन तस्मै नमोस्तु ते ॥
चक्रक्रीडाकृतान्तस्त्रिभिरथयचमूजित् चमत्कारचक्रः ।
कान्तासङ्केतसाक्षी गगनतलसरोराजको राजहंसः ॥
सम्भोगारम्भकुम्भः कुमुदवनवधूमोदनिद्रादरिद्रो ।
देवः श्रीशीतभानुर्जयति रतिपतेर्वाणनिर्वाणमेकः (?) ॥
सम्यगाराधितः कामः सुगन्धिकुसुमादिभिः ।
विदधाति वरस्त्रीणाम् मानग्रन्थिविरोचनम् ॥

अनेककामशास्त्राणाम् सारमुद्धृत्य यत्नतः ।
कामव्युत्पत्तये स्त्रीणाम् चित्तसन्तोषणाय च ॥
मारं निर्जित्य बोधेन बुद्धत्वमुपसादितम् ।
येन तन्नामधेयेन निर्म्मिता स्मरदीपिका ॥
कामशास्त्रस्य तत्त्वज्ञा भवन्ति रमणीप्रियाः ।
कामशास्त्रमजानन्तो रमन्ते पशुवत् स्त्रीषु ॥

तद्यथा ।

नाना विचित्रैः सुरतोपचारैः
क्रीड़ासुखं जन्मफलं नराणाम् ।
किं सौरभेयीशतमध्यवर्त्ती
वृषोऽपि सम्भोगसुखं न भुङ्क्ते ॥

III. 331. मनोरमा by रमानाथशर्म्मा । $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 200. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2500. Date, N.S. 805 = 1585 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

This is a commentary on the Dhātupātha of the Kātantra school of grammar, by Ramanātha Śarmā, son of Vedagarbha Tarkācārya, in the year वसुरसभुवनगणिते on the banks of the River Dharmadravī (The Ganges).

वसुरसभुवनगणिते शाके धर्म्मद्रवीतीरे
कातन्त्रधातुवृत्तिं निर्म्मितवान् रमानाथः ।

The date of composition of the commentary is Śaka 1468 or 1546 A.D.

III. 332. कृत्यमहार्णव by हरिनारायण । $12\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 158. Lines, 7 on a page. Ślokas, 3200. Date, N.S. 820 = 1700 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

It begins :— आभीरदारकमुदञ्चितकिङ्किणीक-
मालाधपाणिचरणं पुरुषं पुराणम् ।
मञ्जीरमञ्जुमणिबाधरमम्बुजाक्ष-
मद्वैतचिन्मयमनादिमनन्तमीडे ॥
दूरीभूतं द्वैतचिन्तातुराणाम्
एकीभूतं वारामूतं सुराणाम् ।
आत्मीभूतं गोपवीमल्लिनीनाम् ।
स्वामीभूतम् ब्रह्मनिर्वाणमीडे ।

आसीत् मैथिल etc. See p. 122 of my Nepal Cat.

— — — — —

एतस्मात् द्विजवंशभूषणमणेः सर्व्वार्थिचिन्तामणेः
षट्शक्तिः अरिप्रतापदहने प्रारब्धशुद्धारणिः ।
मर्त्यार्थिचितौ(?)आत्मकारतरणिः श्रीदर्पनारायणो-
राजाभूदवनीविभूषणमणिः भूपालचूड़ामणिः ॥
आनन्दयन् द्विजकुलं पितृकुलमुन्मीलयनखिलम् ।
एतस्मात् अजनि कृतिः श्रीहरिनारायणो नृपतिः ॥
अयं वाग्विलासानतीतः कवीनाम्
गुणैः दोःप्रतापानतीतो भटानाम् ।
त्रिलोकीपतिप्रेयसीवासभूमिः
पुनीते जगन्मण्डलं राजचन्द्रः ॥
अरेस्तुलितसागरम् व्यधित यो नृपग्रामनी-
र्भुजविजितकाञ्चनिरदित यस्तुला पुरुषान् । (?)
अयं नृपतिमण्डलीमुकुटघृष्टपादाम्बुजो
जयत्यमरसुन्दरीनिकरपीतकीर्त्तिर्नृपः ॥

— — — —

— — — —

श्रीवासुदेवभक्तः श्रीसारदयोः प्रसादमासाद्य ।
श्रीमानयं नरेन्द्रः श्रीकृत्यमहार्णवं तनुते ॥
कृत्याचारविचारव्यवहारादानशुद्धिपितृयज्ञाः ।
सप्तभिरमी तरङ्गैः सप्तोत्तरमहार्णवे निबध्यन्ते ॥
धर्म्मश्च परिभाषा च ततो मासोपरिस्थितिः ।
मलमासव्यवस्था च कृत्यं चैत्यादिकस्य च ।
प्रकीर्णकं समस्तादि युगान्तादि ततः परम् ॥
तिथिभेदव्यवस्था च रविसंक्रान्तिनिर्णयः ।
चन्द्रसूर्य्योपरागश्च सम्यगत्र निबध्यते ॥

Last Col. इति महाराजधिराजहरिनारायणविरचिते पद्मसंग्रहः समाप्तः ।

Bound along with this MS. there is a smaller and older work entitled लसहोमपद्धतिः copied in Saṁ. 1514 in Nāgara character.

मदनविनोदनिघण्टु ।

Suba Viṣṇu Prasāda Rāj Bhāṇḍāri presented the 74th leaf of Madana Vinoda Nighaṇṭu. It is the last and only leaf extant of an old MS.

इति श्रीमदनपालविरचिते मदनविनोदनिघण्टौ मिश्रवर्गो त्रयोदशम समाप्त । श्रीमान् नैपालिकः श्रेयोऽस्तु ६१२ ।

III. 333. निगमसारनिर्णयः by रमारमणदेवशर्म्मा । 12 × 4 inches. Folia, 130. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3600. Date ? Character, Newari. Appearance, new. Prose and Verse. Correct.

Last Col. श्रीरमारमणदेवशर्म्मणा निर्म्मितनिगमसारनिर्णये कालिकामनुविधानपूजनध्यानसुविधूतक (?) पटलोऽयम् ॥

It begins:—

यद्रोमविवरे कीटा इव ब्रह्माण्डकोटयः ।
समगाधकृपासिन्धुमपारम् समुपास्महे ॥
नत्वा गुरुं परगुरुम् च परापराख्यम्
तस्मात् परञ्च परमेष्ठिगुरुं प्रणम्य ।
निष्कृष्य सारमखिलागमशास्त्रसिन्धोः
श्रीसद्गुरमारमणः स्म समुच्चिनोति ॥
वस्तूनि दूरतरदूरतमेषु गत्वा
नानाविधान्युपचिनोति जनः प्रयत्नैः ।
एकत्र तानि मिलितानि पुरो हि लब्ध्वा
दैवेन नो च सुधियो विमुखीभवन्ति ॥

तत्रादौ स्वमुपास्य देवतानिर्णयमन्त्रविचारः प्रवर्त्तते ततः तन्निर्णयार्थं पुरो चक्रमभिधीयते ॥

III. 335 कारावलीतन्त्रम् । $15\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 31. Lines, 7 on a page. Ślokas, 310. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीईश्वर उवाच ॥

अथ नैमित्तिकानुष्ठानक्रमो यथा । तदुक्तं कारावलीतन्त्रे ।
नित्यं नैमित्तिकं काम्यं चापेक्षं पूर्व्वपूर्व्वतः ।
× × × × × × ॥
नित्याचाररतो मन्त्री कुर्य्यान्नैमित्तिकार्च्चनम् ।
नैमित्तिकार्च्चने सिद्धे कुर्य्यात् काम्यमतन्द्रितम् ॥
अष्टम्याञ्च चतुर्द्दश्यां पूजयेच्च प्रयत्नतः ।
यत् यत् प्रार्थयते मन्त्री तत्तदाप्नोति निश्चयः ॥
लभते मङ्गलां वार्त्तां तयाष्टम्यां यदा भवेत् ।
अष्टम्यां पूजनं देव्याः सर्व्वकामफलप्रदमित्यादि ॥

End. श्मशानवासिनि प्रिये अरण्यवासिनि प्रिये ।
अदीक्षितकुलासङ्गात् सिद्धिहानिः प्रजायते ॥
× × × × ।
× × × × ॥
कनिष्ठो यदि सम्पूर्णः क्रमपूजा विधीयते ।
एवं सिद्धिपरो मन्त्री साधको भुवि दुर्लभः ॥
न देयं यत्र कुत्रापि गोप्तव्यं पशुसङ्कटे ।

Colophon. इति श्रीहारावलीतन्त्रे मातृकापूजाविधिफलं समाप्तम् ।

विषयः ।	इति श्रीहारावलीतन्त्रे	प्रथमः पटलः	... ...	(१)
	,,	,,	,, ...	(२)
	,,	,,	,, ...	(३
	,,	,,	,, ...	(४)
	,,	,,	समयाचारः	(५)
	,,	,,	सामान्यपूजाविधिः	(६)
	,,	,,	... ...	(७)
	,,	,,	... ...	(८)
	,,	,,	महामायापूजनहोमप्रकरणम् ...	(९)
	,,	,,	... ...	(१०)
	,,	,,	पूजाविधिः	(११)
	,,	,,	... ...	(१२)
	,,	,,	महामायापूजाविधिः ...	(१३)
	,,	,,	मातृकापूजाविधिः समाप्तः ...	(१४)
	,,	,,	मातृकापूजाविधिफलम् समाप्तम्	(१५)

III. 336. स्कन्दपुराण । $18\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 334. Lines, 9 on a page. Ślokas, 14,700. Character, Newārī. Date, N.S. 809=1689 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The present MS. contains the 3rd Paricchedа only and 256 chapters.

It begins:— स धूर्जटिजटाजूटो जायतां विजयाय वः ।
यत्रैकपलितभ्रान्तिं करोत्यद्यापि जाह्नवी ॥
ऋषय ऊचुः ।
हरस्य पूज्यते लिङ्गं कस्मादेतन्महामते ।
विशेषात् संपरित्यज्य शेषाङ्गानि सुरासुरैः ॥

तस्मादेतन्महाभागा यथावत् वक्तुमर्हसि ।
साम्प्रतं सुकात्स्न्येन परं कौतूहलं हि नः ॥

सूत उवाच ।

प्रश्नभारो महान् एष यो भवद्भिरुदाहृतः
कीर्त्तयिष्ये तथाप्येनं नमस्कृत्य स्वयम्भुव ॥
आनर्त्तविषये चास्ति वनं मुनिजनाश्रयम् ।
मनोज्ञं सर्वसत्त्वानां सर्वर्त्तुफलितद्रुमम् ॥
तत्राश्रमपदं रम्यं सौम्यं सर्वनिषेवितम् ।
अस्ति तापससंकीर्णं वेदध्वनिविराजितम् ॥
अब्भक्षैः वायुभक्षैश्च शीर्णपर्णादिभिस्तथा ।
दन्तोलूखलिभिः विप्रैः सेवितं चाश्मकुट्टकैः ( ) ॥

... ... ।

... ... ॥

कस्यचित् त्वथ कालस्य भगवान् त्रिपुरान्तकः ।
सतीवियोगसंप्राप्तो भ्रममाण इतस्ततः ॥
तस्मिन् वने समायातः ... ... ।

... ... ॥

ततश्च भगवान् रुद्रो दृष्ट्वाश्रमपदं तदा ।
नग्नः कपालमादाय भिक्षार्थं प्रविवेश ह ॥

... ... ।

... ... ॥

एवमालोक्यमानः स कामिनीभिर्महेश्वरः ।
बभ्राम राजमार्गेण भिक्षां देहीति कीर्त्तयन् ॥
अथ ते मुनयः दृष्ट्वा तं तथा विगताम्बरम् ।
— — — प्रोचुः कोपारुणेक्षणाः ॥
यस्मात् पाप त्वयास्माकं आश्रमोऽयं विडम्बितः ।
तस्मात् लिङ्गं पतत्वाशु तवैव वसुधातले ॥

— ... .

— - . ..

— ... .

अद्य प्रभृति मे लिङ्गं यदि देवा द्विजातयः ।
पूजयन्ति प्रयत्नेन ततोऽहं धारयाम्यहम् ॥

ब्रह्मोवाच । अहं तव स्वयं लिङ्गं पूजयिष्यामि शङ्कर ।

— — — — — ॥

— — — — — ।

तथेति स प्रतिज्ञाय लिङ्गमादाय स प्रभुः ॥
स्थाने नियोजयामास सर्व्वदेवाधिपूजितम् ।
ततो हाटकमादाय तदाकारम् पितामहः ॥
कृत्वा लिङ्गं स्वयन्तत्र स्थापयामास हर्षितः ।
ख्यातिं यास्यति सर्व्वत्र पाताले हाटकेश्वरः ॥

The whole Paricheda is taken up with a Māhātmya of Hāṭakeśwara Kṣetra. It ends

एतत् पुराणमखिलम् पुरा स्कन्देन भाषितम्
अगाते ब्रह्मपुत्राय तस्माद्भृगे तथाङ्गिराः ।
ततश्च च्यवनः प्रापत् स ऋचीकस्ततो मुनेः
एवं परम्पराप्राप्तम् सर्व्वेषु भुवनेष्वपि ॥
स्कन्दं पुराणमेतच्च कुमारेण पुराकृतम् ।
यः शृणोति सभामध्ये नरः पापात् प्रमुच्यते ॥

— — — — —

— — — — —

— — — — —

एवमेतत् पुराख्यातम् आख्यानं भद्रमस्तु वः ।
हाटकेश्वरक्षेत्रस्य माहात्म्यं शृणुते नरः ॥

— — — — —

— — — — —

इति श्रीस्कन्दपुराणे तृतीयपरिच्छेदे हाटकेश्वरक्षेत्रमाहात्म्ये नागरखण्डम् समाप्तम् । शुभमु भवतु सर्व्वदा २५६ सम्वत् ८०९ पौषकृष्णैकादशी सम्पूर्णं मङ्गलदिने अस्तु ॥

III. 337. व्याख्यामधुकोष by विजयरक्षित । $14\frac{1}{2}\times 5$ inches. Folia, 208. Lines, 9 on a page. Ślokas, 5500. Date? Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

This is a commentary on Mādhava nidāna, as Aufrecht says, by Vijaya Rakṣita. After the usual invocation the writer says :—

भट्टारजेज्जटगदाधरवाप्यचन्द्रश्रीचक्रपाणिब्रह्मलेश्वरसेनभव्यैः ।
ईशानकार्त्तिकसुधीरसत्कीर्त्तिवैद्यैर्गात्रेयं माधवमुखे लिखितं विचिन्त्य ॥

तन्त्रान्तराण्यपि विलोक्य सम्यग् यत्नः सोऽयं विधेय इह ज्योतिर्विदां समाधिः ।
प्रसरेणैव मयायं शास्त्रसमधुकोष आरब्धः ।

श्रीपुरुषोत्तमाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।
यशोदयावृतं देवं गोपवृन्दाश्रमं स्तम ।
नगामं कमलारामं कल्पद्रुमांसवाश्रयं ॥
महामाया + + जन्मा महाग्रिप्रार्थेशामनाः ।
आविरासीत् मदा जयाद्विषार्मीणांरत्नाकरात् ॥ इत्यादि ॥
श्रीशङ्करं जनयिता जननी च यस्य ।
श्रीरोहिणी बुधशिशान्मजतुल्यकीर्त्तेः ।
श्रीकाशिनाथधरणीश्वरसूनुरस्य तस्य ।
श्रीवंशजो विजयते यदुवंश एषः ।
कविकाव्य + प्रासा रसाकुला ।
वन्दनीया द्वयोर्जिह्वा खलस्य च हृदयस्य च ॥

Colophon. इति यदुवंशे महाकाव्ये श्री काशीनाथकृतौ दशमः सर्गः ॥

विषयः । इति श्रीयदुवंशे महाकाव्ये श्रीकाशीनाथकृतौ शिशुप्रयाणो नाम प्रथमः सर्गः (१) ।
" " कुशुप्रयाणो नाम (२) ।
" " वत्सप्रयाणो नाम (३) ।
" " नन्दपार्श्वविजया नाम (४) ।

ॐ नमो नवग्रहाय ।
नवग्रहं प्रणम्यादौ शास्त्राणां ज्योतिषां क्रमं ।
मुनीनां वचनं दृष्ट्वा वक्ष्येऽहं तिथिनिर्णयं ।

नारायणो नाम न गृह्णते च योगीश्वराख्यश्च तथैव पूर्व्वं ।
किञ्चित् करिष्ये तिथिनिर्णयं हि तमध्वमस्माद्गणिनश्च सर्व्वं ॥

इत्यादि ।

End. त्वमशोक हराभीष्ट मधुमाससमुद्भव ।
पिवामि शोकसन्तप्तो मामशोकं सदा कुरु ॥ × ×
× × इति चैत्रनिर्णयः ॥

Colophon. इति तिथिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । तिथिकृत्यनिरूपणम् ॥

III. 338 C. ज्योतिषकौमुदी by नीलकण्ठ । 7 × 6 inches. Folia, 25. Lines, 11 on a page. Ślokas, 500. Character, Newārī. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ।
अथ प्रश्नप्रकरणं निरूप्यते ।
अथ प्रश्नविचारस्य प्रयोजनमाह वराहः ।
दैवज्ञस्य हि दैवेन सदसत् + + वाञ्छया ।
अवशो गोचरं मर्त्यः सर्व्वं समुपनीयते । इत्यादि ।

End. मिथुन खड्ग-शर-नाग + + बुधशुक्रजीवकुजसौराः ।
+ + + रस षड्द्रिश्रुतिषु वक्रजशुकसौम्यगुरुमन्दाः ॥
सिंहगुरुशुक्रबुधभौमाः ॥

Colophon. इति श्रीनीलकण्ठज्योतिर्व्विद्रचितज्योतिषकौमुद्यां प्रश्नप्रकरणं समाप्तम् ॥

III. 339. मृत्युञ्जयसंहिताकल्प । 12 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 12, 13 on a page. Date? Character, Kāythi. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Last Col. इति शम्भुप्रोक्तं मृत्युञ्जयसंहिताकल्पः समाप्तः ।

III. 340. Contains several MSS. of which—

A. आत्मबोधप्रकरण by Śaṁkarācārya and its Tikā, in Nāgari character, and on country-made paper.

B. कपिलगीता from the Padma Purāṇa, complete in 8 chapters, written in black and red ink on fine country-made paper, in Nāgarī character.

C. 17 paṭalas of the लिङ्गार्चनतन्त्र ।

III. 341. दानरत्न by कमलाकरः । 10×6 inches. Folia, 236. Lines 11 on a page. Ślokas, 6,200. Date, N.S. 883=1763 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

In the index the book is styled दानरत्नपञ्जिका। It is also called दानकमलाकर। It was composed by the well-known Kamalakar, who flourished by the middle of the 17th century. His father was Rāmakṛṣṇa and his teacher was Lakṣmaṇa. He wrote this book after he had completed his Acāraratna. The 8th verse of his preface runs thus:

यत्राकरो मया नोक्तो हेमाद्रिस्तत्र बुध्यताम् ।
ग्रन्थे मूलतया तत्र गदिता यत्र नास्ति सः ॥

III. 343 A. पुष्परत्नाकरतन्त्रम्। 12×5 inches. Folia, 36. Lines, 7 on a page Ślokas, 400. Character, Nāgar. Date, Saṁ. 1906 1850 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यद्वेद वेदोऽपि न चित्रवृत्तं
न योगिनोऽपि प्रभवन्त्यवाप्तुम्
गिराप्यवाच्यं विमलं महस्तत्
पापादपायाज्जगदीश्वराख्यम् ॥

भास्करेन्द्रमहीपाले नवे राज्यं प्रशासति ।
प्रणम्य देवतामिष्टां गुरुञ्च ज्ञानकारणम् ॥

विचार्य्य विबुधैः सार्द्धं मनःसङ्कल्पसिद्धये ।
करोमि नवमीसिंहः पुष्परत्नाकरं शुभम् ॥

शम्भुनित्यां? तथारुद्रयामलं सप्तयाभिधम् ।
शारदातिलकं शक्तिसङ्गमं गौतमीं तथा ॥

कालोत्तरं तथा मेरुं नीलं मन्थानभैरवम् ।
कुलचूडामणिं दिव्यं भावचूडामणिं तथा ॥

कालोत्तरं तथा मेरुं नीलं सन्यानभैरवम् ।
कूलचूड़ामणिं दिव्यं भावचूड़ामणिं तथा ॥
× × × × ।
× × × × ॥
एतानि सम्यगालोच्य वचनानि विविच्य च ।
सर्व्वलोकहितार्थाय क्रियते पुष्पनिर्णयः ॥ इत्यादि ।

End. पुष्पं श्रेष्ठं रक्तकोकं बन्धूकं शतपत्रकम् ।
वर्व्वरीद्वितीयञ्चैव कर्णिकारद्वयं तथा ॥
वकमन्दारचूतानि करवीराणि शस्यते ॥
× × × × ।
× × × × ॥
सुगन्धिश्वेतलौहित्यैः कुसुमैरर्च्चयेत् कुलैः ॥
अथ निषिद्धानि ।
तुलसीमालतीवर्ज्यं पुष्पं दद्यात् प्रसन्नधीः ।
तुलसीवर्ज्जिता पूजा सा पूजा सफला भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीपुष्परत्नाकरे उत्तरोर्द्धाधआम्नाये पुष्पविवरणं नामाष्टमः पटलः समाप्तः ॥ शुभमस्तु ।

Post Colophon. संवत् १९०६ फाल्गुनसुदि १३ रो १ शुभम् ।

विषयः । इति श्रीपुष्परत्नाकरे पुष्पविवरणं नाम प्रथमः पटलः ... (१)
,, ,, निषिद्धपुष्पविवरणं नाम ... (२)
,, ,, हेरम्बशिवार्च्चने पुष्पविवरणं नाम ... (३)
,, विष्णवर्च्चनपुष्पविवरणं ... ... (४)
पुष्पविशेषाणां फलानि ।
इति पुष्परत्नाकरे आदित्यग्रहपितॄणां पुष्पविवरणं ... (५)
,, ,, भवानीदुर्गागायत्रीसरस्वतीनां पुष्पविवरणं नाम (६)
,, ,, दक्षिणपश्चिमाम्नाययोः पुष्पविवरणं ... (७)
इति श्रीपुष्परत्नाकरे उत्तरोर्द्धाधआम्नाये पुष्पविवरणं नामाष्टमः पटलः समाप्तः ।

III. 343 B. बालबोधिनी (भास्वतीटीका) by बलभद्रदैवज्ञः । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 111. Lines, 6 on a page. Extent in slokas 1300. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आदिमध्यान्तशून्याय त्रिधाविग्रहधारिणे ।
ग्रहर्त्तादिस्वरूपाय नित्याय हरये नमः ॥

आसीद् द्विजन्मा कमलाकराख्यः ख्यातः सुशीलो द्विजदेवभक्तः ।
तस्यात्मजः श्रीहरिपालनामा नित्यं हराराधनसक्तचित्तः ॥
त्रिस्कन्धज्ञः श्रीमान् दैवज्ञः श्रीवसन्त इति नाम्नः ।
शास्त्रार्थविद्यागुणवान् द्विजगुरुपादार्च्चने सदा निरतः ॥ इत्यादि ।

End. अथेष्टदेशान्तरयोजनानि
रव्यादि भुक्त्या गुणितानि कृत्वा ।
खखाष्टवेदै ४८०० समलेभि यत्नः ?
× × धनं प्राक्परयो ग्रहेषु ? ॥

शास्त्राब्दवृदाद्गुणितात् कुजादेः सूर्य्य १२ वरा २० तीष्ट्र १५ त्कवेषु
५०१ वेदै ११४ लब्धं क्रमेणाष्टशतैः । इतो नास्ति ॥

विषयः । इति श्री वसन्तात्मजबलभद्रदैवज्ञविरचितायां भास्वतीटीकायां बाल-
बोधिन्यां तिथिध्रुवानयनाधिकारः प्रथमः । ... (१)
भौमादीनां शीघ्रोच्चमन्दोच्चानयनम् ॥
शुक्रस्फुटीकरणम् ।
अथ भौमादीनां ग्रहाणां चक्रकथनम् ।
अथागस्त्योदयज्ञानम् ।
दिनगतशेषघटिकानयनम् ॥
अश्विन्यादिनक्षत्रविभागेन रात्रौ गतघटिकानयनम् ।
दशमलग्नानयनम् ।
स्वदेशलग्नखण्डानयनम् ।
चन्द्रग्रहणाधिकारः । चन्द्रग्रहणे परिलेखवर्त्मज्ञानम् ॥ इत्यादि ।

III. 344 A. शिवगीताव्याख्या । 13 × 6 inches. Folia, 68. Lines, 15 on a page. Ślokas, 3000. Date, Saṁ. 1881 = 1825 A.D. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः ।

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

सूत उवाच ।

धर्म्मजिज्ञासून् ऋषीन् प्रतीति शेषः अथशब्दः आनन्तर्य्यवचनः इत्यादि ।

End. सन्ध्यात्रयं तु कर्त्तव्यं द्विजेनात्मविदा सदा ।
उभे सन्ध्ये तु कर्त्तव्ये ब्राह्मणैः स्वगृहेष्विति ॥
तस्यायमाशयः ।
यद्यपि वहिरेव सन्ध्यात्रयं कर्त्तव्यं प्रशस्तं तथापि यदा निहरणाद्यं + + + + तदा श्रौतस्य विहरणस्य प्रावल्यात्तदनुरोधेन द्वे सन्ध्ये गृहेऽप्यनुष्ठेये इति ॥

Colophon. इति श्रीपद्मपुराणे शिवगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे शिवरामसंवादे मोक्षाधिकारे भक्तिनिर्णयो नाम षोड़शाध्याय-व्याख्यानम् ।
श्रीशिवदासधनेन सम्पादितमिदं पुस्तकम् ।

Post Colophon. श्री संवत् १८८१ । मासे श्रावण शुक्लपञ्चमी उत्तरफाल्गुनीनक्षत्रे शिवयोगे शुक्रवारे । श्लोक ३८७५ ।

III. 344 B. प्रश्नतत्त्वम् by चक्रपाणि । 12×5½ inches. Folia, 15. Lines, 10 on a page. Ślokas, 300. Date, N.S. 949=1829 A.D. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
भारति मङ्गलचञ्चलदेहे भूषितभूरिविभूषणसारे ।
तत्त्वसरोरुहवासिनि तत्त्वं दर्शय कुन्दनिभे प्रणतिर्मे ॥
चक्रपाणिरिति सत्यधरस्य ख्यात आत्मज इहाच्युतभक्तः ।
प्रार्थितः स कुरुते बहुशिष्यैः प्रश्नतत्त्वमतिलाघवमाद्यम् ॥
दैवज्ञमानम्य फलप्रसूनैस्तिथ्यादिपत्रं विदितप्रभावम् ।
अभ्यर्च्य भक्त्या विनयावनम्रः प्रष्टाऽमलान्तःकरणं + पृच्छेत् ॥
इत्यादि ।

End. श्रीमत्सत्यधराद्यं सुषुवे साध्वीह सत्यरूपाख्या ।
उपकृतये शिष्याणां चक्रपाणिना तेन रचितं हि ॥

Colophon. इति श्रीचक्रपाणिरचिते विबुधपदप्रदे प्रश्नतत्त्वे मिश्रप्रश्नाध्यायः सुलभ इह द्वादशभागात् ॥ १२ ॥
शुभम् । इति प्रश्नतत्त्वग्रन्थः सम्पूर्णः ॥
संवत् ९४९ ॥

III. 345. पराङ्कसारसंग्रहः by शिवशर्मा । 14×4 inches. Folia, 216. Lines, 7 on a page. Ślokas, 4000. Character, Newārī. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीसूर्य्याय ।

एकन्तु प्रथमं स्थानं द्वितीयं दशमुच्यते

तृतीयं शतमित्याहुश्चतुर्थन्तु सहस्रकम् ॥

पञ्चमं स्थानमयुतं षष्ठं लक्षमुदाहृतम् ।

सप्तमं प्रयुतस्थानं अष्टमं कोटिरुच्यते ।

नवमञ्चार्वुदं प्रोक्तं दशमं निर्वुदं स्मृतम् ॥

खर्व्वमेकादशं नाम महाखर्व्वन्तु द्वादशं ।

वृन्दं त्रयोदशं स्थानं महावृन्दं चतुर्द्दशं ॥

+ + + + ।

+ + + + ॥

पद्ममेकादशं प्रोक्तं महापद्मं दशाष्टमं । इत्यादि ॥

रात्रौ वा शुक्लपक्षे वा स्वयं छायां निरीक्षयेत् ।

+ + + + + ॥

End. सम्पूर्णलक्षणोपेतां सदा शृण्वन्ति निर्म्मलं ।

तदा न चिन्तिते काल यावत् संवत्सरावधि ॥

शिरहानिर्भवेन्मृत्युः क्षणमात्रे न संशयः ।

वक्त्रहीन भवेद्व्याधिः सहजक्षयमेव च ।

किं वा धनविनाशश्च जानुच्छिद्रे मृतस्त्रिया ॥

मध्यच्छिद्रे शस्त्रघातं दुर्भिक्षं वाथ वन्धनम् ।

विकाशश्चैव सुभिक्षं ग्रीवाभङ्गे नृपक्षयः ॥

पीतवर्णे भवेल्लाभं कृष्णवर्णे च मृत्युदं ।

रक्तवर्णे भवेद्राज्यं श्वेतवर्णे च जीवितम् ॥

Colophon. इति कालज्ञानच्छायाचक्रम् ।

इति श्रीपरार्द्धसंग्रहसार शिववर्म्मकृतिं ॥

विषयः । निमेषादिप्रमाणम् । वर्षाधिपफलम् । तिथिप्रकरणम् । करणप्रकरणम् । भद्राप्रकरणम् । पञ्चशलाका । दशयोगप्रकरणम् । दृष्टिभेदकथनम् । ग्रहवलावलकथनम् । गर्भाधानादि । मलमासादि । कृषिवाणिज्यादिकथनम् । वीजवपनादिकथनम् । मद्यादिसाधनम् । काञ्जिसाधनादि । कुलाकुलादिचक्रकथनम् । चैत्रादिमासकृत्यकथनम् । सिंहप्रसूतिकाकथनम् । अधिवासकृत्यादिकथनम् । गर्भप्रश्नादि । नक्षत्रभोगादिकथनम् । शिवाचरित्रकथनम् । काकचरित्रकथनम् । गृहग्रामादिशुभाशुभकथनम् । छायाचक्रकथनम् ॥

III. 346. मधुमथनम् महाकाव्यम् by वासकृष्ण । 11 × 4 inches. Folia, 150. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

अस्यादौ नवपत्राणि न सन्ति । आद्यन्तखण्डितमेतत् ॥

विषयः । इति श्री बालकृष्णविरचिते मधुमथने महाकाव्ये यमलार्ज्जुनभञ्जनं नाम चतुर्थः सर्गः ॥ ४ ॥

,,	,,	वत्सासुरवधः	,,	॥ ५ ॥
,,	,,	बकासुरवधः	,,	॥ ६ ॥
,,	,,	ब्रह्ममोहोद्धरणं	,,	॥ ७ ॥

मध्येऽपि पत्रत्रयं नास्ति ।

,,	,,	खरादिमथनं	,,	॥ ९ ॥
,,	,,	प्रलम्बनिग्रहो नाम	,,	॥ १० ॥
,,	,,	वीरहरणमेकादशः सर्गः	,,	॥ ११ ॥
,,	,,	विप्रपत्न्यागमनं	,,	॥ १२ ॥

III. 348. रामायणलङ्काकाण्ड । Substance, paper cut in the form of palm-leaf, and so by mistake included in the list of palm-leaf MSS. $17 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 287. Pierced in the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 5600. Date, N.S. 769 = 1649 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

The Scribe's name is Manohara Śarmā. The Post Col. statement:—

नेपालसंवत् ७६९ श्रावण सुदि नवमीचन्द्रे काष्ठमण्डपनगरे लिखितैषा पुस्ती श्रीमनोहरशर्म्मणेति ।

III. 349. धर्म्मारण्य । 18×3 inches. Folia, 312. Pierced through the middle. Lines 12, 11, 10, 3, 4 on a page; because the leaves are of various sizes and variously written. Ślokās, 19,000. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Incorrect.

By actual counting 312 leaves are obtained. It appears that the 2nd half of the work remains here in a mutilated condition. Nobody has yet described this work properly. I give below a table of contents of the 2nd part of the work commencing from leaf 332 and ending in 803.

Names of subjects.				Leaf mark.
अवन्तीभाग	...	...	...	३३२
रेणुकाभाग	...	...	...	३३३
परशुराम ...	...	...	...	३३५
सुकरक्षेत्र ...	...		...	३३७
वाराहस्वस्त्ययन	...	...	...	,,

Subjects.			Leaf mark.
युग्मायुग्मादिशालग्रामपूजा	...	...	१०६
पार्व्वणश्राद्ध ...	...	...	१०६
गोमहाभाग्यापुण्यकादि ...	...	...	१०७
गोपालोपेनिषत् ...	...	...	१०८
रहस्यकीर्त्तन ...	...	...	१०९
शिवमाहात्म्ये दक्षयज्ञः ...	...	...	११०
शिवालयमार्जनादि ...	...	...	१११
लिङ्ग महाकालजन्म ...	...	...	११२
वृत्रवधार्थचिरव्रतम् ...	...	...	,,
कुमारदर्शनादिदानम् ...	...	...	११३
देवीस्थानकीर्त्तनादि ...	...	...	११४
प्रकीर्णकज्ञ पुष्पनैवेद्यादि रुद्राक्षधारणादि		...	११५
यज्ञमालीसुमालीकथा ...	...	...	११९
कलिकलुषकथा ...	...	...	१२०
सुधर्म्मोपाख्यान, पारिजातहरण	...	...	१२१
वाणयुद्ध	...	...	१२२
विष्णुसुदर्शनलाभ ...	...	...	१२४
हनुमत्कल्पादि ...	...	...	१२८
उच्छिष्टगणेशादिकथा ...	...	...	१३१
काशीस्वभावकथन ...	...	...	१४९
नानोपायः ...	...	...	,,
मातङ्गादिविद्या ...	...	...	१५०
मालासंस्कार ...	...	...	१५३
दीक्षामन्त्रसिद्ध्युपायश्च ...	...	...	,,
मदालसोपाख्यान ...	...	...	१५५
ब्रन्धुविद्वेषिता ...	...	...	१५८
सन्यासविधि ...	...	...	,,
कित्तुयाकल्प ...	...	...	१५३
शूलिकल्प ...	...	...	१६४
निशुम्भकल्प ...	...	...	१६५
सुफलीकल्पादि ...	...	...	१६५
आयुर्व्वेदानुवाद ...	...	...	१६६
भैरवीभूतानाम् ...	...	...	१८३
भवानीसहस्रनाम ...	...	...	१८५
नानाप्रश्नोत्तर ...	...	...	१८८

Subjects.				Leaf mark.
श्वेतद्वीपवर्णनम्	...	...	...	१९०
क्षुधाचरित्रम्	...	...	...	१९१
क्रोधलोभौ	..	...	...	,,
सर्व्वेषां वृत्तिश्च	...	...	...	१९२
मनुष्याणां मद्यमांसवर्ज्जनादि		...	...	१९४
यमपुरीवर्णनम्	...	...	...	१९५
रावणस्य श्वेतद्वीपवृत्तान्तः		...	...	१९८
स्त्रीपुंलक्षणम्	...	...	...	२०२
सूर्य्यसहस्रनाम	...	...	...	२०३
तरङ्ग ...	..	...	...	,,

III. 350. पितृभक्तितरङ्गिणी by वाचस्पतिमिश्र। $12 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 109 Pierced by a hole at the middle. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 2000. Date, Śáka 1587, N.S. 784=1664 A.D. Character, Maithil. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Post Col. शाके १५८७ नेपालसं ७८४ आषाढ़शुक्लपञ्चम्यां शुक्रे कान्तिपुरनगरे लिखितैषा पितृभक्तितरङ्गिणी श्रीचिरञ्जीवठक्कुरेणेति।

The MS. also contains Vācaspati Miśra's Chāndogavidhi, running through 16 leaves. Copied by the same scribe.

It has been already described by Dr. Rājendralāla Mitra under No. 1773.

III. 351. प्रतिष्ठालक्षणसारसमुच्चयः। $14 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 160, of which leaves 126—157 are missing. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

The work is complete in 3,500 ślokas. But in the existing MS. there are only 2700.

It begins :

तत्त्वत्रयत्रिदहनत्रिगुणत्रिलिङ्ग-
कालत्रयत्रिभुवनत्रिपुरीशरीरम्।
नेत्रत्रयत्रिपथगाहिपवित्रगोत्र-
पुत्रीत्रिशूलभृतमीङ्गमहं प्रणम्य ॥ (?)
आगमेभ्यः समाकृष्य कुर्व्वे लक्षणसंग्रहम्।
ऋजुं संक्षेपसम्पूर्णं सर्व्वव्यापनसङ्कुलम् ॥
असंदिग्धं स्फुटार्थञ्च धर्म्मकामार्थमोक्षदं।
हिताय मन्दबुद्धीनां शरणाय मनीषिणाम् ॥

— — — — —

— — — — —

— — — — —

किञ्चित् क्वचित् स्फुटं ज्ञानम् नैकस्मिन् सर्व्वमङ्गकं ।
बहुतन्त्राख्यतो वीक्ष्य क्रमेणैकत्र लिख्यते ॥

— — — — —

यतो जातमिदं सर्व्वं त्रैलोक्यं सचराचरम् ।
लीयते प्रलये यत्र तदिदं लिङ्गमुच्यते ॥ ... ...

The 7th chapter of the work contains descriptions of images of various deities. The 8th treats of their seats, and the 9th of their conveyances and weapons.

The end : श्रीमन्मत्तमयूरजो हरसमः शैव[ः] कुलोद्यो(द्य)[त]कः
प्रख्यातो विमलाधिकः शिवपरः चाचार्य्यवर्य्योऽभवत् ।
पूज्यो निर्भयभूमिपस्य च गुरुः तेनाभिषिक्तः स्वयं
ज्ञानीशानशिवस्तदङ्घ्रिजनितो वैरोचनिर्देशिकः ॥
मायाकर्म्मादिजातत्रिविधमरहरो ज्ञानदेहावतीर्णः
शम्भोश्चाभेदरूपो मुनिजनविदितः चोर्द्धवक्त्रा × × ×
आचार्य्येन्द्रः प्रसिद्धः सकलजनहितः शुद्धशैवाग्रगण्यः
यस्तस्याहं नमामि क्षितिनिहितशिराः पादपद्मं गुरोर्मे ॥
सिद्धान्तद्वयदृक् फलाङ्कटबृहत्तीक्ष्णाग्रदन्तस्य यो
जिह्वा यस्य सकेशराशि च तथा सव्यापसव्यागमः ।
विस्तीर्णाखिलभूततन्त्रनखरो वैरोचनः केशरी
सोऽयं मत्तसुगेभ(व)दर्पदलनो भूकानने भ्राम्यति ॥
सुतन्त्राध्ययनं वादः परतन्त्रावलोकनम् ।
तद् विद्याचार्य्यशैवाय बुद्धिमेधाकरो गुणः ॥
वसन्ततिलकेत्यादौ दौष्यन्ते सुखरास्तथा
शेषाश्चानुष्टुभो मध्ये गुणसाहस्रिकं कृतम् ॥
हिताय देशिकानां यत् उक्तं स्वल्पधिया मया ।
त्वनुक्तं सूक्ष्ममाज्ञाय तत् करिष्यन्ति पण्डिताः ॥
नान्यदर्शनीनादेयमेतच्छास्त्रमगाय च (?) ।
शैवेभ्य एव दातव्यमर्पतः शास्त्रतः सदा ॥
परोपयाचनाच्चौरात् स्नेहात् शिथिलबन्धनात् ।
वल्मीकाखुजलाग्निभ्यो मां रक्षेत्याह पुस्तकम् ॥

धत्ते नन्ताख्यरुद्रो भुवमुपरिगतो यावदाधानशक्तेः ।
जम्बुद्वीपस्य मध्ये शिखरिवरभृतो यावदास्ते सुमेरुः ॥
यावच्चन्द्रार्कताराम्यरुचिरुचिरं प्रस्फुरत्यन्तरीक्षम् ।
तावत् वैरोचनस्य प्रविचरतु शुभा पुस्तरूपात्र कीर्त्तिः ॥
यावच्च श्रीमाननन्तो धरति वसुमतीमूर्द्ध्वमध्यादियुक्ताम् ।
यावत् सप्तोत्तरीयार्णववृतपृथिवीमध्यगो मेरुरस्ति ॥
यावच्चन्द्रार्कतारागणघृणिभिरिदं भ्राजते शुभ्रमभ्रम् ।
तावद्व वैरोचनीया जगति चिरमियं पुस्तरूपात्र कीर्त्तिः ॥

इति प्रतिष्ठालक्षणसारसमुच्चये पवित्रारोहणं नाम द्वात्रिंशत्तमो विधिः ।
शुभ । ग्रन्थसंख्या ३५०० शुभमिति ।

Among the Śaivas there was a sect, known as Matta-Mayūravaṅśa. The names of their great teachers generally end with the word Śiva, such as **ईश्वर शिव, हृदय शिव,** etc. See preface to my Nepal Catalogue LXVI. The present work is by Vairocani, a disciple of Īśāna Śiva of the same Vaṅśa. Iśāna Śiva was a disciple of Vimala Śiva, who was the Guru of Nirbhaya, a king. The author apparently follows the example of Hṛdaya Śiva, who wrote the Prāyaścitta Samuccaya in compiling this work.

III. 352. सह्याद्रिखण्डम् (स्कान्दपुराणीयम्) । 12 × 4 inches. Folia, 126. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2250. Character, Newāri. Verse. Correct. [Printed at Bombay, 1877.]

III. 353. अद्भुतसागरम् by महाराजाधिराजश्रीमद्बल्लालसेनः । 12 × 4 inches. Lines, 7 on a page. Folia, 194. Ślokas, 4900. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
आवृत्तानागतातीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शनम् ।
परं ज्योतिरिवानन्तं ज्योतिषं तदुपास्महे ॥

End. फलपाकसमया मयूर चित्र ॥ मासत्रयस्य च मध्ये जनक्षय इति ।
वराहसंहितायां ॥ इतो नास्ति ।

विषयः । अद्भुतनिरूपणम् । सूर्य्याद्भुतावर्त्तः । चन्द्राद्भुतावर्त्तः । मङ्गलादि-ग्रहाद्भुतावर्त्तः । परिवेशाद्भुतावर्त्तः । निर्घाताद्भुतावर्त्तः । इन्द्रधनुरद्भुतावर्त्तः । गन्धर्व्वनगराद्भुतावर्त्तः । जलाशयाद्भुतावर्त्तः । अश्वाद्भुतावर्त्तः ।

III. 354. महाभारतद्रोणपर्व्व । $16\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 349. Lines, 7 on a page. Šlokas, 10,800. Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.

III. 356. Contains two very recent works by Paṇḍita Harinātha of Kāthmundu; one is वाग्मती तीर्थयात्राक्रमविधिः and the other is a Vaṇśāvalī of the Nepalese kings. In the Vaṇśāvalī the author devotes 86 pages to the Newāri kings and 72 pages to the Gurkhā kings and Prime Ministers. Both MSS. are in the form of square bound books.

III. 357. 13×4 inches. Folia, 3200. Lines, 9 on a page. Šlokas, 7000. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Incorrect.

The first two leaves are missing. The MS. is not complete: the name of the work is not given anywhere. But the Library-Catalogue puts it down as Nyāya Karaṇḍikā Bhāṣya.

The 3rd leaf begins :—

...भ्याम् प्रमाणान्तरादेव प्रवृत्तिनिवृत्योः व्यर्थौ विधिरिति सिद्धा-
व्यापकविरुद्धोपलम्भितान् प्रत्याह ।

साधने पुरुषार्थस्य संगिरेते त्रयीविदाम् । बोधं विधौ समायान्तमिति मा भूवनन्यानि प्रयोजनानि विधेः पुरुषार्थसाधनताबोधस्तु विधिनिबन्धनः न हि स्वर्गकामो यजेत इति विधौ असति स्वर्गभावनायाः भाव्यः सम्भवति । सा हि भाव्यमात्रापेक्षिणी etc.

III. 374 C. षट्क्रमः । Substance, paper cut in the form of palm-leaf, 9×2 inches. Folia, 78. Pierced by a hole through the middle. Lines, 5 on a page. Šlokas, 1100. Appearance, fresh. Prose. Correct.

I. Leaves 9. इति श्रीसुन्दरीसपर्य्या समाप्ता ।
II. Leaves 6. इति संक्षिप्तपूजाविधिः ।
III. Leaves 15. इति श्रीतारापरिचर्य्या श्रीरामचन्द्रविरचिता सम्पूर्णा ।
IV. Leaves 13. इति निरुद्धसरस्वत्याः संक्षिप्तपूजाविधिः ।
V. Leaves 12. इति गायत्री ।
VI. Leaves 23. इति वटुकस्तोत्रं समाप्तमिति ।

The MS. contains these six works all separately paged. They form a priest's hand-book.

PAPER MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY OF NEPAL

(Not yet registered.)

गीतस्तोत्रसंग्रहः। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 62. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1000. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose. Correct.

After the introductory invocation.

इति श्रीआर्य्यसम्यक्सम्बुद्धभट्टारकापादनावलीस्तवः समाप्तः।

२४ श्लोकाः

रागपञ्चम तालयति। बुद्धस्तोत्र	... ...	(२५)
रागललिता। धर्म्मधातुगीत	... ...	(२३)
,, धर्म्मधातुचैत्यवर्णक	... ...	(२२)
,, बुद्धगीतस्तोत्र	... ...	(५)
,, धर्म्मधातुचैत्यभट्टारकस्य गीतिस्तोत्र	...	(७)
,, आर्य्यबुद्धभट्टारकस्य यशोधराशाक्यकन्याविरचितस्तोत्रं	...	(९)
,, बुद्धगीतस्तोत्र	... ...	(१३)
,, पञ्चाक्षरस्तोत्र	... ...	(६)
कवीन्द्रजयप्रतापमल्लविरचितस्वयम्भूभट्टारकस्तोत्र	...	(१९)
रागललिता। नरकोद्धारस्तोत्र	... ...	(१५)
,, चैत्यववन्दनस्तोत्र	... ...	(१३)
,, धर्म्मधातुगीत	... ...	(८)
,, मारभग्नगीत	... ...	(८)
,, सप्तबुद्धगीतस्तोत्र	... ...	(९)
,, अगुमहास्थानचैत्यवन्दनास्तोत्र	...	(५)
,, सारदास्तवगीत	... ...	(८)
,, अध्येषणाज्ञानगाथा	... ...	(१६)
,, कुलावलोकनगाथा	... ...	(२)
,, वज्रधातुमण्डलगाथा	... ...	(१४)

रागललिता । चन्द्रकान्ताभिक्षुणीविरचित अवलोकितेश्वरस्तोत्र ... ... (९)
,, अवलोकितेश्वरवन्दनास्तवगीत ... (१२)
,, सारदास्तवगीत ... ... (८)
,, स्वयम्भूचैत्यस्तोत्र ... ... (१३)
,, वागीश्वरस्तोत्र ... ... (७)
,, गणपतिसम्पणविरचित लोकितेश्वरस्तव (१९)
,, जन्मराजाकृत आर्य्यावलोकितेश्वरस्य स्तव (?)
,, प्रतापमल्लविरचित-अविद्याधरी-देवीगीतस्तव ... ... (१०)
,, भीमसेनस्तोत्र ... ... (९)
,, वज्रमहाकालस्तवगीत (आचार्य्यनागार्ज्जुन) (९)
,, मङ्गलाचरणस्तवगीत ... ... (९)
,, अवलोकितेश्वरवन्दनास्तवगीत ... (१२)

तीर्थमाहात्म्य । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 67. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1150. Character, Newārī. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Buddha gives an account of the holy spots in Nepal to Maitreya. It is a modern compilation. The spots are the same as those mentioned in the Svayambhū Purāṇa. But in this work are described the religious ceremonies to be performed in these places.

विश्वभद्रबोधिसत्त्वयथाविधिविहारस्थापनसम्बन्धताड़न (?) कथा । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 57. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1000. Appearance, new. Character, Newārī. Verse. Correct.

अशोकदेशना । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 59. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1560. Character, Newārī. New MS. Verse. Correct.

It begins :— अथ ते भिक्षवः सर्व्वे जयश्रियं यतिं गुरुम् ।
कृताञ्जलिपुटो नत्वा प्रार्थयन्ति तथापरम् ॥
भदन्त श्रोतुमिच्छामः पुनरन्यत् सुभाषितम् ।
नृपाशोकावदानं यत् तद्भवानादिष्टुमर्हति ॥

स्तोत्रसंग्रह । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 200. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4,000. Date? Character, Newārī. Verse. Incorrect. New MS.

There are 175 Buddhist stotras in the MS.

No. 4 to Mañjudeva by Mañjugarbha.

No 19 to Sākysiṅha by Hāriti Yakṣiṇī in भुजङ्गप्रयात ।

,, 14 ,, by Yaśodharā.

वज्रवाराहीरहस्यम् । 12½ × 5 inches. Folia, 24. Lines, 8 on a page. Ślokas, 400. Date? Character, Newāri. A new MS.

It begins :— अथातः संप्रवक्ष्यामि योगराजोत्तमोत्तमम् ।
षट्चक्रस्य यथायोगं योगतन्त्रात् विनिर्गतम् ॥

Last Col. इति श्रीश्रीहेरुकाद्यवज्रवाराहीयोगराजोत्तमोत्तमपरमरहस्यदशम-निर्द्देशः ।

सूक्ष्मपञ्चरक्षा । 12½ × 5 inches. Folia, 37. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1400. Character, Newāri. A new MS. Date?

It is a shorter recension of the Pañcarakṣā.

The Dhāranīs only.

नागपूजा (in the form of a Saṅgīti).

The same measure :—

Folia, 24. Ślokas, 500.

छन्दोमृतलता The same as noticed by Dr. Rājendralāla in p. 79.

चण्डमहारोषणतन्त्र । Folia, 55. Ślokas, 1100. Character, etc., the same.

Col. इति श्रीनीलतन्त्रे कल्लवीर आख्ये चण्डमहारोषणे देवीसाधना-विधि श्रीमत्खेन्द्रनाथप्रकरणे पातालखण्डे पञ्चविंशतितमः पटलः सम्पूर्णम् ।

The work is written in the form of a Sāṅgiti, though it is a Tāntrika work. (See *supra*). It appears to be a larger recension of Caṇḍa-mahāroṣaṇa.

ज्ञानोदयतन्त्र । Folia, 11. Ślokas, 110. Prose.

It begins :— अथातः संप्रवक्ष्यामि ज्ञानं ज्ञानोदयोत्तमम् ।
शरीरार्थञ्च सर्व्वेषां ज्ञात्वा यद्धेतुकर्म्मणि ॥
गिरिगुहायां नदीतीरे वृक्षमूले मातृकागृहे शिवालये उद्याने महा-रण्ये चतुष्पथे विहारे चैत्यालये अग्निगृहे विजने निरुपद्रवे अनुकूले कृतनिलये एषु स्थानेषु प्रदर्शयन् स्वभावशुद्धाः सर्व्वधर्म्माः स्वभाव-शुद्धोऽहम् इति । प्रकृतिपरिशुद्धाः सर्व्वधर्म्माः प्रकृतिपरिशुद्धोऽहमिति निश्चिता स्वदेहे बाधाबाधेयमण्डलमधिमुञ्चन् अनेन शरीरम् कूटा-

गारम् समचतुरस्रम् चतुर्द्वारम् वाहुभिः स्तम्भैः अष्टस्तम्भैः शोभितम् मध्यमण्डलम् रम्यम् पञ्चतथागतम् पञ्चकायात्मकं पञ्चचक्रम् तत्र रोमाणि ।

सप्तशतिका प्रज्ञापारमिता । Folia, 32. Ślokas, 700. Verse. Noticed in Cam. Cat., p. 5.

बोधिचर्य्यावतारानुशंसा । Folia, 47. Ślokas, 1,000. This is the same as the Bodhicaryāvatāra, with this difference, that a small number of ślokas are added at the introduction and a similar number at the end as an Epilogue. The Prologue and Epilogue form the Anuśaṃsā. In the present case the Anuśaṃsā is a dialogue between Aśoka and Upagupta. The author apparently did not know that Bodhicaryāvatāra was composed thousand years after Aśoka.

शब्दभेदप्रकाश । Substance, etc., the same. Folia, 11. Ślokas, 250.

It contains 230 verses setting forth the differences in spelling of the optional forms of the same word.

बन्धूरं बन्धुरञ्च स्यादूरीकृतमुरीकृतम् ।
वाह्लिकञ्चापि वल्हीकं गाण्डीवोपि च + + + ॥

सूर्य्यशतक । Folia, 14. Ślokas, 350.

This is by Mayūra.

It begins :-- जम्भारातीभकुम्भोद्भवमिव दधतः सान्द्रसिन्दूररेणुं
रक्तासक्तैरिवाघैरुदयगिरितटीधातुधाराद्रवस्य ।
आयान्त्या तुल्यकालं कमलवनरुचे वारुणावो विभूत्यै
भूयासुः भासयन्तो भुवनमभिनवा भानवो भानवीय्याः ॥

A commentary to this work on palm-leaf is to be had at the house of Kuveraratna Gubhāju at Kathmandu, the MS. of the comm. is dated N.S. 665. The Ṭikā begins :—

विभाकरज्ञानवतां सहायः पितृप्रसादात् श्रुतशास्त्रसारः ।
निशम्य वाचः सुधियां कवीनाम् मयूरकाव्ये विदधे निबन्धम् ॥

लक्षपुष्पारोपण । Folia, 6. Ślokas, 120.

This is a work in verse. Ānanda asks Buddha the merits of offering flowers to the Tathāgatā.

योगिनीजालतन्त्र । Folia, 58. Ślokas, 1,400.

It begins :— या श्रीवज्रविलासिनी भगवती सम्भोगभङ्गाद्भुतम्
नित्यानन्दमहोत्सवं वितनुते विद्येकपीतात्त (?)
सत्त्वानां + तथैव विग्रहवतीवाता (?) रसैरुज्वला
तस्याः पादयुगं जगज्जयकरम् वन्देऽभिवन्द्योत्तमम् ॥
भगवती दिगम्बरा मुक्तकेशार्द्रपादे
दिनकरकरभासे मण्डितामण्डिताङ्गे ।
निखिलभवनिहन्त्री सिद्धिसम्बोधिदात्री
प्रणमितजिनमाता योगिनीजालतन्त्रे ॥

महावर्णप्रभाव । It is a shorter recension of the Bṛhat Svayambhū Purāṇa.

कुनालावदानम् । It is a part of Aśokāvadāna.

अवलोकितेश्वरशतकम् । A century of verses in praise of अवलोकितेश्वर by महाचपटलिक श्रीवज्रदत्त ॥

It begins :— भास्वन्माणिक्यभासो मुकुटभृति लसल्लोकनाथोत्तमाङ्गे ।
भक्तिप्रह्वे सरोजासनशिरसि हसन्मालतीमालिकाभाः ॥
मौलौ मौलन्मृगाङ्कामकृशकपिशतां शाम्भवे शान्तयन्त्यो ।
लोके लोकेशपादामलनखशशभृत्कान्तयः सन्तु शान्त्यै ॥

Nep. Bud. Lit., p. 112, and Cam. Cat., p. 94.

यशोवती अवदान । It is a Kathā setting forth the merits of fasting for a month.

अजातशत्रु अवदान । This is a part of Vratāvadāna-mālā, setting forth the merits of Aṣṭāmī Vrata.

वीताशोकावदान । A part of Aśokāvadāna.

समन्तचक्षु अवदान । It is a Kathā, setting forth the merits of fasting for a day and night. Its tone is the same as that of वसुकुमारिकावदानम्, but the present work is an interlocution between Vajradhara and Subhūti.

माध्यमकवृत्ति । 13 × 7 inches. Folia, 163. Lines, 11 on a page. Ślokas,* 400. Date ? Character, Newāri. Prose. Incorrect. It is a new MS.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla (p. 169). It was printed in Buddhist Text Society's journal, and Prof. Louis De La Vallee Poussin is editing it in the Bibliotheca Buddhika.

चैत्यव्रतानुशंसा। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 43. Lines, 8 on a page. Ślokas, 800. Appearance, new. Character, Newārī. Date? Verse. Incorrect.

It begins :— — — — — —

यः श्रीघनो महाबुद्धः सर्व्वलोकाधिपो जिनः।
तन्नाथशरणं गत्वा वत्तेत चैत्येषु सत्कथां ॥
अथाशोको महीपालः समन्त्रिपार्षदो मुदा।
विहारे कुक्कुटारामे धर्म्मं श्रोतुमुपाचरत् ॥
तत्र प्राप्तसभामध्ये सिंहासने समाश्रितम्।
उपगुप्तं तमर्हन्तम् दृष्ट्वा समुपाचरत् ॥

— — — —

उपगुप्तम् तमर्हन्तम् प्रणत्य प्रार्थयंस्ततः।
भदन्त श्रोतुमिच्छामि चैत्यसंस्थापितोद्भवम्।
तत्सेवायाः फलञ्चापि समुपादेष्टुमर्हति ॥

It ends :— चैत्यव्रताख्यं प्रतीतावदानम्
सत्कृत्य भक्त्यामनुयायीदं ये।
श्रुत्वा सुमोद्य प्रणमन्ति तेपि
प्रयान्ति मूलं सुगतालयं ते ॥
इति चैत्यव्रतानुशंस समाप्त ॥

गुह्यातिगुह्यतन्त्रराजः। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 115. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2800. Character, Newārī. Date? Appearance, modern. Incorrect. Prose and verse.

It begins as a Saṅgīti, being an interlocution between Bhagavān and Vajragarbha.

It ends :— प्रकृतिनिरवद्यत्वात् प्रयोगः।
ये विशेषसन्तानभागिनः ते विशिष्टफलावाङ्क्षकाः।
यथा कोतकुदयविशिष्टसन्तानवहिःपरागादयः इति स्वभावविशुद्धा।

Col. इति सर्व्वतथागतकायवाक्चित्तवज्रगुह्यात् तथागतगुह्यकाभिधाने श्रीगुह्यसमाजाख्ये सर्व्वतन्त्रराजाधिराजे सर्व्वबुद्धैकादिगुह्यागुह्यका-देवतायोगिनीप्रभृतिगुप्तस्वभावसम्भाषये सर्व्वकल्पनिदानं षट्त्रिंश-तिपटलः समाप्तः समाप्तश्चायं श्रीसर्व्वतथागतकायवाक्चित्तवज्रगुह्या श्रीतथागतगुह्यकाभिधानः। श्रीगुह्यसमाजस्य परार्द्धं समाप्तमजीजनत् ॥

This work is complete in 36 chapters and is called तथागतगुह्यक and गुह्यसमाज. It is divided into 2 halves पूर्व्वार्द्ध and परार्द्ध. Rājendralāla (Nep. Budh. Lit., p. 261) has noticed the first half only, consisting of 1,100 verses and ending in the 18th chapter. But his version seems to be materially different from that of the present MS.

प्रत्यङ्गिराधर्म्मोपदेशशास्त्र। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 102. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2500. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The Buddhists of Nepal say that there are four different versions of the प्रत्यङ्गिराशास्त्र. The present MS. contains the 1st recension. Rājendralāla's version is the 3rd. The 2nd and the 4th are not available. It is a Tāntrika work full of incantations, medical advices, secret worships and similar other Tāntrika topics.

अमृतकर्णिका। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 95. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2,500. Character, Newāri. Date? Prose. Incorrect.

A commentary on the Nāma Saṅgīti according to the Kalacakrayāna school by Bibhūticandra.

सर्व्वं ददाति अवदान। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Ślokas, 300. Character, Newāri. Date? Verse. Incorrect.

Last Col. श्रीमत्-मच्छजातकमालायाम् अस्वरचक्रवर्त्ती सर्व्वं ददाति अवदानम् समाप्तम् ॥
यो भक्त्या अद्धयेदं सकलनृपपते अस्वरस्यावदानम्
शृन्वन्ति श्रावयन्ति प्रमुदितहृदया ये च संबोधिकामा।
ते सर्व्वे बोधिसत्त्वाः सकलहितकराः सद्गुणश्रीसहृद्याः
भुक्त्वा सौख्यं सदा ते जिनपुरनिलये यान्ति सद्धर्म्मरक्षे॥

बृहत्धारणीसंग्रह। $13 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 495. Lines, 11 on a page. Ślokas, 13,500. Character, Newāri. Date? It is a new MS. Prose and verse.

It is a collection of all well-known Dhāraṇīs made by some modern compiler. This has been copied from a MS. about 60 years old. But the original MS. of this collection is now in Japan.

अवदानमाला। $13 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 437. Lines, 13 on a page. Ślokas, when complete, will amount to 16,000. Prose. Incorrect.

मुनिवाक्यार्थदर्पण a com. on वृत्तशत or a century of verses by महेश्वर ॥ 12×6 inches. Folia, 277. Lines, 11 on a page. Ślokas, 7000. Character, Nāgara. Date ? Prose. Correct.

The text commences :—

ब्रह्मेशचन्द्रेन्द्रदिवाकराणि
वस्वादिरूपाणि सुरस्य यस्य ।
नत्वाच्युतं तं व्यवहारसिद्धै
महेश्वरो वृत्तशतं करोति ॥

The Tikā commences :— लक्ष्मीपतेः पदद्वन्द्वं ध्यात्वा स्मृत्वा गुरोर्गिरः ।
कुर्वे वृत्तशतस्यार्थं मुनिवाक्यार्थदर्पणम् ॥
अथ तत्र तावत् ऋषिवृषभः शाण्डिल्यमुनिवंशोद्भवः जड़विड़पत्तननिवासी समस्तशिष्यनिवहरोलम्बालीढ़चरणकमलाचार्य्यवर्य्यश्रीमहेश्वराचार्य्यः संहिताकन्धैकदेशं वृत्तशताख्यं महान्तं ग्रन्थं चिकीर्षुः ग्रन्थादौ ... ... अभिमतनारायणदेवतानत्यात्मकम् मङ्गलम् उपजातिकया निवध्नाति ब्रह्मेति ॥

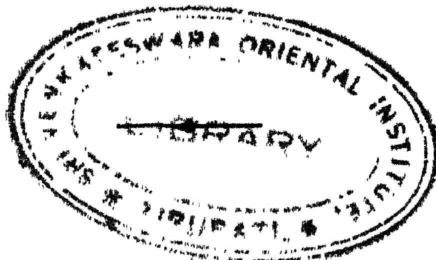
As the Commentator quotes from Kalidāsa the author of ज्योतिर्विदाभरण, he belonged to a period later than the sixteenth century.

धर्म्मकोश । 12×5 inches. Folia, 102. Ślokas, 2000. Character, Nāgara. Date ? It is a new MS. Prose. Correct.

This work gives explanations of all Buddhist terms used in Nepal.

सुभाषितसंग्रह । 12×5 inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Ślokas, 600. Character, Nāgara. Date ? Modern MS. Prose and verse. Sanskrit and Prakrit. Correct.

This is an incomplete MS. of the Subhāṣita Saṃgraha which has been published by Prof. Bendall.

THE FOLLOWING PALMLEAF MSS. WERE SHOWN BY THE LIBRARIAN AT THE LAST MOMENT, AND THEY WERE SAID AS BELONGING TO BENDALL'S PUKA, *I.E.*, MSS. EXAMINED BY THE LATE PROF. BENDALL AT CAMBRIDGE.

1. **अष्टाङ्गसंहिता** by **वाभट्ट** son of **संघगुप्त.** Leaves 1—69. One or two leaves missing. In Bhujimo or hooktopped Newári character.

2. **सुश्रुत** in Bhujimo or hooktopped Newári. Each chapter bears separate pagination, and sometimes written by different hands; some of the chapters end with the word **निदाने,** which shows that they contain the **निदानस्थान** among others.

3. There are 9 leaves of a work entitled Pañcaratra, on the last and dilapidated leaf of which, written in Bhujimo, occurs the following:—
इति पञ्चरात्रे स्वयंभुवे अष्टमाध्यायः समाप्तः ... ... = ... नवमोऽध्यायः समाप्तः ॥ * ॥ सम्वत् (अयुत्र्ल्ल) १४७ आषाढ़ शुक्ल एकादश्यां शुक्रवासरे × नक्षत्रे लिखितमिति

4. **वाजसनेयिनां धम्मर्गो पद्धतिः** entitled **उज्ज्वला** by **रवि** who belonged to **लखोया** family. It is based upon Rámadatta's work. It was copied in **रसव्योमयुग्मेन गणिते लक्ष्मणवत्सरे, लसं** 206, by Kṛṣṇa, and given to Nava Ṭhakkura who lived in Nepal.

5. **महालक्ष्मीमतभट्टारक** । In Newari.

Complete in 10 chapters entitled Ānananda. See Nepal Cat., p. 123.

6. I. 468. **धर्म्मनिर्णये तिथिसारसंग्रह** । In Newari character. Folia 26. Lines 5 on a page. Ślokas 400. Character, Newari. Date N.S. 525 = 1405 A.D. Prose. Incorrect.

It begins:— **ॐ नमो नारायणाय ।**

भूपादस्तु शुभं लोके भूपात् पुत्रार्थसंजातः ।
भूपादस्तु लक्ष्मी सर्व्वं भूपादस्तु सुखानि च ।
गर्गा मुखीनां भाषा सर्व्वसंशयच्छेदनं
धर्म्मनिर्णयसंस्कार दुर्ल्लभं भुवि मानवे ।

Last Col. **इति धर्म्मनिर्णये तिथिसारसंग्रह सप्तमप्रकरण समाप्तः । श्रेयोस्तु नेपालिकसम्वत् ५२५ मार्गशिर कृष्णतृतीयापरचतुर्थ्यां तिथौ पुनर्वसुनक्षत्रे शुक्रयोगे बृहस्पतिवासरे विश्चकराशिगते सवितरि मिथुनराशिगते चन्द्रमसि श्री-राजाधिराज-परमभट्टारक-परमेश्वर-श्रीश्रीधर्म्ममल्लदेवस्य विजयराज्ये लिखितमिदं धर्म्मनिर्णयतिथिसारसंग्रहपुस्तकम् ॥**

7. I. 775. श्रीलिङ्गपुराणे संस्थानपरमेश्वर्य्यां व्रतकथा सम्वत् ६९३ फाल्गुन शुक्ल बृहस्पतिवार लिखि श्रीजयन्तदेवस्य लिखितमिति ।

8. A MS. not yet numbered, in Prākṛta, written in Jaina Devanāgari, about 500 years old.

The last leaf is marked 83 on the right and 80 on the left. The first 29 leaves have been damaged greatly on the right side. The work appears to be Hála Sapta Śatī or Śáli vāhana Sapta Śatī.

On leaf 72A happens the following verse :—

पाच्छन्तरम्मि पश्चं दिपहिँ सिरिशालवाहन नरेन्द ।
विह्नाता परिगहिश्च तन्दिवसश्च शावश्राधन ॥

It begins :— सरस्वत्यै नमः

नमह सरोषसुश्ररि मान सच्चरिश्रंकरकहावली
हुश्रलं हि रणक्कम विश्राइच्चल × × × ×
तइश्र पश्रान्तहुश्रनन्तल तस्मासाश्रार
मनाश्रार श्रप्पणमप्पं चिश्रनिसन्नं (?)

9. कालीक्रम — । खेचरविद्या —

An incomplete plamleaf MS. of Káli Krama, written in Sáradā character. In the last page there is a colophon :—

इति श्रीराज्ये आद्यावतारे सप्तकोटिप्रमाणे खेचरविचारक्रममन्त्र-
माहत्से ज्ञानसद्भावे श्री कालिकाक्रमे चतुर्थं पटलः ।
ॐ स्वस्ति । ॐ व्योमचरेभ्यो नमः ।
येनावतारितं देव्यै सप्तपातालभाण्डकम्
सप्तब्रह्माण्डविस्तीर्णम् भुवनान्तान्तरोपमम् (!)
पञ्चकारणसम्भूतं कर्त्ता हर्त्ता स्वयम्भुवः ।
... ... कालिकां नमः ॥

10. एकादश्रीमाहात्म्य-एकादश्युत्पत्तिव्याख्यान । Palmleaf MS. In Newari. Folia 23.

Interlocutors, Viṣṇu and Yudhiṣṭhira. Copied in the time of Joya yakṣamalla.

11. Another copy of the एकादश्रीव्रतमाहात्म्य, dated NS. 400, having 33 leaves in Newari character.

12. Three leaves of Pratiṣṭhā-Tantra according to Nandikeśvara Mālā with Varuṇa for its presiding deity.

13. Another leaf ending नवनागकुल नाम वृह्नार्थः समाप्तः ।

14. Four leaves—in one of which occurs the following :—

इति सनत्कुमारमतोक्तशान्तिक्रमः समाप्तः ।

15. Nine leaves of मन्त्रोद्धार ।

In leaf 6 there is a col. इति मुख्यमन्त्रोद्धारपटलः षष्ठः ।

16. Twelve long leaves of Hara Mekhalā in Newari character.

17. One leaf containing

इति बुद्धेन भाष्यं चतुरशीति कर्म्म ।

18. Four leaves of Vyākaraṇa : in Transitional Gupta. Vyākaraṇa means not grammar, but exposition of Buddhist doctrines. On this Prof. Bendall writes व्याकरणं किञ्चित् ।

19. Three leaves of Samanta bhadra Gāthā in Gupta character, called भद्रचरीगाथा ।

20. In a bundle of long palm-leaves, there are leaves of अभिसमयालङ्कार-दिव्यावदान and दशभूमीश्वरटीका, the last of which is in Gupta character.

21. 49 leaves of दशभूमीश्वर in Gupta character.
22. 5 leaves of Gaṇḍa vyūha in Gupta.
23. 4 leaves of सद्धर्म्मपुण्डरीक in Transitional Gupta.
24. 3 leaves of Sárâvali in Newari character.
25. 6 leaves in Central Asian Nágari.
26. 4 leaves of Vinaya in Pali written in Transitional Gupta.
27. 47 leaves of अष्टसाहस्त्रिका in Newari.
28. 36 leaves of Vyākaraṇa.
29. 3 leaves of कुलार्णवटीका ।
30. 10 leaves of व्याकरणसूत्राणि ।

31. An incomplete copy of सिद्धयोगीश्वरीतन्त्र ।
32. A few leaves of Tantra, in one of which occurs—

इति श्रीमत्खेन्द्रनाथावतारिते श्रीकामाख्यागुर्ह्य सिद्धरष्टमः ।

In another occurs

इति चतुर्विंशतिसाहस्रे न्याससूत्रम् ।

33. A few leaves of Vaidyaka with names of plants.—The work is entitled मदनविनोदनिघण्टु by मदनपाल. Dated NS. 672 = 1552. A.D.

THESE DO NOT BELONG TO BENDALL'S PUKA.

In my Nepal Catalogue, p. 85, षोड़श पत्राणि should be corrected as चतुर्द्दश पत्राणि. In page 86 of the same सर्व्वज्ञानोत्तरतन्त्र is said to be finished in 40 leaves. But it really ends in leaf 37. Of the other three leaves—one is dilapidated in which स्वप्न is discussed; in another some Tāntrika worship is treated of: in the third, written in Kuṭila, occurs the following:—

... ... शिवे पुरे ॥
दारुजानामिदं पुण्यं मृण्मयानां ततोऽधिकम् ।
द्विगुणं पैत्तलानान्तु ताम्रजानां ततोधिकम् ॥
द्विगुणं हेमजानान्तु रत्नजानां ततोधिकम् ।
एवं रत्नविशेषेण पुण्यं स्यात् द्विगुणोत्तरम् ॥
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन प्रतिष्ठाप्यो महेश्वरः ।
× × × × × परमेश्वर-परमभट्टारक-महाराजाधिराज-श्रीमद्विग्रहपालदेवस्य वर्द्धमानविजयराज्ये सम्वत् १ भाद्रदिने ॥ वालहण्डातः पण्डिताचार्य्यश्रीज्ञानगर्भेन लिखितम् कायस्थरुद्रदत्तेन लिखितमिति ।
शिवधर्म्म ।
वृषसारसंग्रह ।
शिवधर्म्मोत्तर ।
उमामहेश्वरसंवाद ।
सांख्यतत्त्वकौमुदी (33 kārikās).
श्रीदत्तपद्धति in Maithila.
उपयोगक्रमः — ।
सम्वत् ४०१ श्रावणकृष्णएकादश्यां वृहस्पतिदिने ॥
पञ्चरक्षा in Newari character.

Date N. S. 684. खनपुमहानगरे सम्वत् ६८४ । Khanapa is 8 miles to the east of Bhāṭgām. It was then under the rule of Gaṅgādeva.

चित्तविशुद्धिप्रकरण 2—9 leaves: by Āryadeva. Published by me in J.A.S.B., 1897.

चित्तप्रकरण 1 leaf only; by Āryadeva.

अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता
सम्वत् २८८ श्रीमदानन्ददेवस्य प्रवर्द्धमानविजयराज्ये ।

APPENDIX A.

TABLE OF CONTENTS OF VṚHADDHĀRAṆĪ SAṂGRAHA. *Page 244. Without number.*

ओँ नमो रत्नत्रयाय ॥

APPENDIX B.

TABLE OF CONTENTS OF SĀDHANAMĀLĀ.

Page 83. No. III. 387.

नमो रत्नत्रयाय ।

INDEX OF WORKS.

प

ब

भ

म

य

र

ल

व

INDEX OF PROPER NAMES.

न

प

श

स